JOANNIS SELDENI
DE
SUCCESSIONIBUS
ad Leges Ebræorum
IN BONA
DEFUNCTORUM.
LIBER SINGULARIS:

IN

PONTIFICATUM,
LIBRI DUO.

EDITIO NOVA.

FRANCOFURTI AD ODERAM,
A. M DC LXXIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

Ioannis Seldeni
De
SUCCESSIONIBUS
IN
BONA DEFUNCTI
Ad Leges EBRÆORUM,
LIBER PRIMUS
Cap. I.

Succeſsionum, apud veteres Ebræos, diſtributio. De Liberorum, *& qui rectà deſcendunt ſucceſſione in* Bona paterna.

SUccessio apud Ebræos erat aut in Defuncti Bona, veluti fundos, Utenſilia, Supellectilem, Nomina; aut in Dignitates, ut in Regiam, Pontificiam. Ejus, quæ in Bona erat, univerſa quidem materies cernitur in differentia quintuplici. In Succeſſione *Liberorum*, ſeu rectà deſcendentium; *Patris*, unde omnis Succeſſio à latere pendet; *Fratris*, qui fratriam viduam ex Lege duxerit; *Mariti* ſeu unde Vir; ac *Fiſci*. Neque ulla omninò eſt in Bona Succeſſionis ſpecies, de qua, ex hiſce ritè cognitis, non facile eſt dijudicare. Liberi, ut Sui, neceſſarii ac domeſtici hæredes (quorum prima cauſa eſt in ſucceſſione) aut Patri ſuccedunt aut Matri. Succedunt Patri Filii & Filiæ atque ex hiſce Nepotes poſterique. Ita tamen, ut Filiabus Filii nunquam non præponantur. Hiſce nimirùm non exſtantibus, neque aliter, illæ Hæreditatem adeunt. Nepotes verò & Neptes eorumque poſteri, defunctis Liberis, indutâ parentum perſonâ ac pro eorum ſexus dignitate, avo ſuccedunt, ſive in Capita

ſive in Stirpes (ut varietas ſpeciei exegerit) habitâ prærogativæ filii primogeniti atq; familiæ erciſcundæ ratione, de qua ſtatim. Nam Regula eſt univerſalis כל הקורם בנחלת יוצאי יריכו קורמין *Ubi quis ipſe eſt in ſucceſſione hæreditaria præferendus, etiam univerſa proles, quæ è femore ejus egreditur, eſt præferenda.* Diſcimus hæc ex Miſna, tit. *Baba Bathra*, cap. VII, ubi ad hunc modum, de Liberorum ſucceſſionibus, legitur. סדר נחלת כך הוא איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו ובן קודם לבת וכל יוצאי ירכו של בן קודמין לבת הבת קודמת לאחין וכל יוצאי ירכה של בת קודמין לאחין וגו' זה הכלל כל הקודם בנחלה יוצאי ירכו קודמין *Ordo* ſeu ſeries *Hæreditariæ ſucceſſionis hujusmodi eſt. Si quis moriatur filio non ſuperſtite, transferetis hæreditatem ejus ad filiam ejus. Filius anteponendus filiæ, & universa proles è femore ejus egreſſa, filiæ eſt anteponenda. Filia eſt anteponenda fratribus, & univerſa proles è femore ejus egreſſa fratribus eſt anteponenda, &c. Et regula eſt univerſalis; ubi quis in ſucceſſione eſt præferendus ipſe, etiã univerſa proles è femore ejus egreſſa* (nam hoc locutionis genere, pro poſteris hujusmodi, utuntur) *eſt itidem præferenda.* Et receptum eſt apud Ebræos illud בני בנים הרי הם כבנים *Filiorum Filii velut ipſi habentur filii.* Lex ſacra, qua ſubnituntur receptæ Magiſtrorum hæ ſententiæ de ſucceſſione Deſcendentium, habetur Numerorum XXVII, 8. *Si quis mortuus fuerit & filium non habuerit, transferetis Hæreditatem ad filiam ejus.* Neque à Liberorum ratione diverſam heic habent eam, quæ eſt Nepotum Neptumve, qui Liberorum defunctorum ſive parentum ſuorum locos occupant, adeoq; jure ſucceſſionis vicariæ, ſeu quod vocamus Repræſentationis, ſuccedunt. Quòd verò filios filiabus ſemper præferunt Magiſtri, atque has, ſive illis ipſis ſive poſteris eorum ſuperſtitibus, planè excludunt; evenit id ex interpretatione verborum, quæ jam citavimus. Ac ſi dictum fuiſſet, filias ad ſucceſſionem nunquam evocandas, ubi filius ſuperſtes eſſet. Cum interim etiam autument ipſi ex diſſimili eorundem verborum interpretatione, quæ placuit aliarum gentium juriſprudentibus, Liberos utriusque Sexus hæreditates pariter cepiſſe, neque filios filiabus antepoſitos.

tos. Gemara Hieroſolymitana ad tit. *Baba Batbra*, fol. 16. col. 1.
חכמי גוים אומרים בן ובת שוין באחרת דאינון דרשי ובן אין בן לו הא אם יש לו שניהן שוין התיבון והכתיב ואם אין לו בת הא אם יש לו: שניהן שוין *Juriſprudentes Gentium ſtatuunt filium & filiam in pari ſucceſſionis gradu. Quod inde ortum eſt, quia interpretantur verba illa* & filium non habuerit, *ac ſi adjiceretur*, at ſi habuerit, *utrique pares ſint. Similiter intelligunt illud, quod ſcriptum eſt*, & ſi filia ei non fuerit; *Quod ſi fuerit, utrique ſint pares.* Certè de Jobi filiàbus legitur, *dedit eis pater ſuus hæreditatē inter fratres earum*, quod interpretatur Beda, *moriens fecit cohæredes fratrum ſuorū.* Locus eſt Jobi XLII.15. Ubi Levi Gerſomides hoc factum ait מתוך חשיבתן ויופיון *propter dignitatem & pulchritudinem earum*, perinde ac ſi jure communi cohæredes neutiquam fuiſſent. At vero apud veteres Romanos ſui hæredes utriusque ſexus pariter, ex ipſo XII. Tabularum jure, ſuccedebant; uti liquet ex l. 14. C. tit. de legitimis hæredibus, Caji Inſtitut. tit. XVI. Inſtit. de Hæredit. ab Inteſtato § 1. D. titul. ſi Tabulæ Teſtamenti nullæ extabunt, alibi paſſim. Quo factum eſt, ut ad Romanorum Leges (quibus liberi utriusque ſexus naturales, modò legitimi etiam eſſent, cum adoptivis æquiparabantur; non ad Ebræorum, quibus etſi Adoptionis genus quoddam in uſu, ut infra monemus, ſexus tamen ſequior poſthabitus in ſucceſſionibus erat, nec, filiis eorumve poſteris exſtantibus, ad hæreditatem omninò admiſſus) adpoſitè diſputans D. Paulus ad Romanos cap. VIII, 17. tam de Adoptivis quam Naturalibus locutus εἰ δὲ, inquit, τέκνα καὶ κληρονόμοι, *ſi liberi, etiam hæredes.* Quod tamen vertitur etiam, *ſi autem filii, & hæredes*, ut in vulgata. Sed feminæ argumento non ſatis comprehendi videntur, quas ibi excluſas nemo ſanus dixerit. Atque ut τὸ בנים Ebræis tam filios quam utriusque ſexus prolem denotat, ita & Græcis τέκνα atque etiam Helleniſtis υἱοὶ, pro בנים ſubſtitutum, tam liberos, quam filios, non rarò ſignificat. Quemadmodum item Filii appellatio, Jure Cæſareo, filias ſæpiùs continet; ut videre eſt ll. 84, 116, & 122, D. tit. de verborum Significatione. Videſis etiam D. Paul. ad Galatas cap. IV, 7. atque inferiùs cap. XIV. Neque verò ex Romana Juris-

riſprudentia tantùm, ſed etiam ex Mahumedana (quæ ita in Oriente & Auſtro latiſſimè à multis ſeculis obtinuit, ut Romana olim tum in Oriente tum in Occidente) liberi utriusque ſexus ſimul ſuccedunt. Nam hac item, partes in ſucceſſione filia unica ſimul cum filio æquales, plures cum filio inæquales faciunt; uti videre eſt in Alcorano, Suratha ſeu capite IV. cui titulus *Elnasba* ſive de Mulieribus. Verba ſunt: יוציכם אללה פי אולארכם ללדכר מתל חט אלאנתתין פאן כן נשא פוק אתנתין פלחן תלתא מא תרך ואן כאנת ואחדת פלהא אלנצף *Deus ita præcepit vobis de Liberis veſtris. Maſculi pars ſit quanta fœminarum binarum. Quod ſi filiarum numerus binas exceſſerit, etiam & eis ſingulis ſit Tertia; quicquid reliquerit defunctus. Quod ſi unica fuerit, dimidium ipſa ſortiatur.* Scilicet filiabus, ubi cum prole maſcula plures eſſent, ita tribuenda eſt ex hoc jure hæreditas,ut filiis ſingulis inter filias ſors duplex cederet. Adeò ut cujuslibet filiæ ſors vocitaretur pars tertia, & ſors cujuslibet filii Tertiæ duæ. Denominato numero non ex aſſis diviſione ut palàm eſt, ſed ex ea ratione, quam invicem habent filii filiæque in hujusmodi diſtributione ſingulæ. Ubi autem filius & filia eſſet unica, tam huic quam illi aſſis dimidium hinc debetur. Ita intelligendus eſt locus ille Alcorani,qui, ut non pauci alii, non tam ſecundum verborum ſignificationem,quam ſenſum legitur in verſione latina, quæ ſæpiùs etiam eſt depravatisſima. *Deo jubente* (ſic ibi Azoara VIII. quæ ſimul cum IX, X. & XI. quartæ, in codice Arabico reſpondent) *quantum duæ filiæ unus habeat filius. Et ſi plures quam duæ fuerint, ille duas tertias; ſi una ſola, mediam.* Nempe idem innuit heic, filium habere duas tertias, ac filiam quamlibet tertiam unicam, modo quo dictum eſt. Unde Mahumedes Ben Achmed, in exegeſi perpetua ad Alcoranum, rem totam ſic explicat: ולה נצף אלמאל ולהא אלנצף ואן כאן מעה ואחרת פלהא אלתלת ולה אלתלתאן ואן אנפרד חאז אלמאל *ſexui Maſculo pars altera, altera verò fœmineo tribuitur, ubi unica fuerit cum maſculo filia; ſed filiæ pars tertia & filio tertiæ duæ, ſi ab æqualitate in hæreditatis diſtributione recedatur.* Conſonum etiam hiſce eſt, quod de Succeſſione à latere

latere ſub finem ejusdem Surathæ habetur, פאן כאנתא אתנתין פלהמא אלתלתאן ממא תרך ואן כאנוא אחות רגאלא ונשא פללדכר מתל חט אלאנתתין *& ſi fuerint* (cum fratre demortui) *ſorores binæ, biſce* [ſingulis) *tertia debetur. Si demum reliquerit quis fratres ſimul & ſorores, Maſculi pars ſit quanta fœminarum duarum.* In Italica autem prioris loci verſione legitur, *& ſe ſara piu che due, habbino due terze.* Quaſi duæ tantum tertiæ ad filias binis plures ex lege attinerent. Sed proculdubio in eo quod eſt, *ſi plures quam duæ fuerint, ille duas tertias,* in verſione latina, aut perperàm legebat Italus, aut ſubſtituendum temerè putabat, *illæ duas tertias;* quod non ſolùm ipſi rei adverſatur, ſed etiam fidei tum codicum impreſſorum, tum exemplaris, quod habeo, Manuſcripti, neque ipſa verſione recentioris; ubi etiam *ille* planè legitur. Et mirum eſt, ab Andrea Arrivabenio obtendi, verſionem Italam ex Arabico eſſe deſumtam, cum manifeſtiſſima occurrant in ea paſſim argumenta, non modo Roberti Retinenſis Angli, Latinam impoſtorem fuiſſe ſecutum, verum etiam & ipſos ſive librariorum ſive Typographi in Latina errores, utpote ex Arabici codicis ope minimè deprehenſos, retinuiſſe. De Latina, & Italica vide etiam, ſi placet Joſephum Scaligerum Epiſtola CCCLXI & CCCLXII. Sed hoc obiter. Non ſolum autem apud Ebræos, verum etiam apud alios ſeculorum vetuſtiorum populos, Mares in ſucceſſionibus potiores ſunt habiti, quod & animadvertit Joannes Coraſius in ſenatuſconſultorum Curiæ Toloſanæ cap. LIX. De recentioribus ſeculis, res eſt paſſim obvia.

Cap II.

De Liberorum *in* Bona Materna *ſucceſſione, &* Jure Dotali.

MAtri nuptiis ſolutæ ſimili modo ſuccedunt etiam Liberi, ſed Nuptæ, non ſine Temperamentis aliquot; maximè Tribus, è quibus pendent cetera. Ea ſunt, aut Succeſſio Maritalis; de qua infra ſuo loco, aut ubi Mater filio ſine prole mortuo ſuperſtes eſt; aut de liberorum ſexu Extra hæc, ut Patri, ita Matri poſt mortem patris, filii, nepotes, filiæ, neptes linea recta ſuccedunt.

Ubi autem filio ſine prole defuncto ſuperſtes erat mater, non ita ei mortuæ ſine liberis ſucceſſit filius בקבר, aut *in ſepulchro*, uti ajunt, ut transferretur per demortuum ejusce nomen, ceu jure aliquo ſucceſſionis vicariæ aut repræſentationis, hæreditas materna ad adgnatos ejus ſeu paterno ſanguine conjunctos, veluti fratres, ſorores, patruos ſeu amitas. Sed ad matris adgnatos ſeu paterno ei conjunctos ſanguine revertebatur. Nam adgnati ſeu paterno ſanguine conjuncti ſolummodò à latere ſuccedunt. Nemo omninò cognationis maternæ nomine; quæ nec pro cognatione civili habebatur, ut fuſius mox docetur. Atque hoc eſt quod vult Gemara Babylonia ad tit. *Baba Bathra*, folio 114, b. אין הבן יורש את אמו בקבר לנוחל לאחין מן האב *Filius non ſuccedit matri ſua in ſepulchro, ut ita transferatur hæreditas ad patruos ejus.* Unde Moſes Maimonides, Halach *Necbaloth*, ſeu de Hæreditatibus, cap. 1. זרע בנה הוא שירשנה אם היה לו זרע ואם אין לו זרע תחזור ירושתה למשפחת בית אביה אבל אם מתה האם תחלה ואחר כך הבן אפילו היה קטן בן יומו ולא כלו לו חדשיו הואיל וחיה אחר אמו שעה אחת ומת הרי זה נוחל את אמו ומנחיל הנחלה לירשיו ממשפחת אביו *Semen ſeu poſteri filii ejus* (Matris) *ſunt ei hæredes, ſi modo poſteros habuerit; ſin verò, redit hæreditas ejus ad cognatos familiæ ejus paternæ. At verò, ſi primo mortua fuerit Mater, & poſtmodùm filius; tametſi fuerit minor, quantulocunque tempore ſuperſtes, aut minime in utero compleverit menſes ſuos, quandoquidem momento aliquo matri ſuperſtes fuerit, ei ſuccedit, & transfert hæreditatem ejus ad eos, qui ex cognatione paterna ei hæredes ſunt.* Quod ad Liberorum ſexum attinet; duntaxat maſculi (ſed poſt maritum, qui in ſucceſſione hac ſemper præferendus, ut infrà, cap. XVII. oſtenditur) ſuccedebant. Ceterùm & de Bonis heic diſtinguendum eſt. Alia in hac ſucceſſione erat Dotis (quæ Virgini CC. zuzorum, ſeu ſiclorum L. præſtitui ſolebat, viduæ aut vitiatæ zuzorum C ſeu ſiclorum XXV.) alia reliquorum bonorum uxoris ſeu Matris, quæ omnia nomine נכסי ברזל veniebant. Etenim hæc ad Liberos quoscunque uxoris maſculos poſt mariti mortem transmittebantur, illa ad Maſculos duntaxat ex Marito, qui dotabat ſuſceptos, modo mox indicato. Ita Gemara Babylonia ad tit.

tit. *Cethubóth*, ſeu de pactis dotalibus, fol. 52. & Moſes Maimonides halach. Ishoth ſeu de re uxoria cap. XIX. Quin Moſes, quem diximus, Halacha eadem cap. XII, ſex eſſe res ait, quæ, præter עיקר כתובה *dotem principalem*, marito incumbunt, ac תנאי כתובה, id eſt, *conditiones* aut *appendices Dotis* appellantur ſeu jura dotalia. Ea ita enumerat, לרפאתה אם חלתה ולפרותה אם
נשבית ולקבורה אם מתה ולהיות נזונת מנכסיו ויושבת בביתו
אחר. מותו כל זמן אלמנותה ולהיות בנותיה ממנו
ניזונות מנכסיו אחרי מותו עד שתתארסנה ולהיות בנית
הזכרים ממנו יורשין כתובה יותר על חלקם בירושה
שעם אחיהם *Ut medicorum cura uxori à marito præſtetur, ſi ægrotaverit; ut ab eo redimatur, ſi captiva fuerit; ut ſepeliatur ab eo, ſi fuerit mortua; ut alatur ex illius ſubſtantia, & in ædibus ejus degat poſt mortem ejus quandiù vidua fuerit; ut filiæ ab eo ſuſceptæ ex illius ſubſtantia poſt mortem ejus alantur, quamdiu fuerint innuptæ; ut demùm liberi ejus maſculi ex eo ſuſcepti, ſuccedant in Dotem præter partes, quas cum fratribus inſuper capiunt in hæreditate paterna.* Hinc diſtinctio ſatis obvia, de ſucceſſione hæreditaria. Aliam eſſe ירושה של תורה, ſeu *hæreditariam ex Lege Succeſſionem*, aliam בתנאי הכתובה ſeu *ex conditione dotali*, quam, cum ceteris מדברי סופרים ſive è *Sancitis Scribarũ* ſacræ Legi ſuperinductis, i. e. illuſtriorũ Jurisprudentũ ſeu Conſeſſus Magni Decretis volunt manaſſe. Expreſsè Dotale hoc Conſeſſui illi tribuitur à Maimonide, dicto tit. cap. XVI. Atque ad Decreta eorum attinet illud Servatoris apud D. Matthæum XXIII, 2. *Super cathedram Moſis ſederunt Scribæ & Phariſæi; Omnia ergo quæcunque dixerint vobis* τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε *ut ſervetis, ſervate, ac facite.* De ea re videſis, ante alios, Abulenſem ad D. Matth. cap. XV. quæſt. 12. & ad XXIII, quæſt. 17. Sed de eorum autoritate in hujusmodi aliisve decretis ſanciendis ampliſſima, nos, accuratione non exigua, in libris de Conſeſſu illo inſcriptis. Etiam in Materna Bona, ubi binæ uxores eſſent, ſucceſſionis exemplum affert idem Maimonides dictæ Halachæ cap. XIX. Habet in bonis uxor M. Siclos. Parit filium & moritur. Ducitur à viro ſuperſtite alia, cujus Bona ducenti ſunt. Eâ item mortuâ, moritur maritus, cujus bona bis mille Sicli. Ex prima ſuſceptus filius ca-

pit

Digitized by Google

pit mille, ex ſecunda ducentos, pro ratione bonorum maternorum; והשאר יורשין אותו בשוה *& in id, quod reliquum eſt, æqualiter ſuccedunt*, adeo ut filio primæ cedant MCCCC. Sicli, ſecundæ DC, prætermiſſa in exemplo primogenituræ in bonis paternis ratione, quæ ſi admittatur, alia ejuſce, quod reliquum erat, diſtributio facienda; uti mox oſtenditur. Atque hoc in ſucceſſionibus obtinuit, ubi דינר אחד או יתר *unicus denarius ſeu zuzus minimum unicus præter bona materna ſupererat.* At verò ſi ſupererat omninò nihil, tunc in partes æquales uterque filius, ſeu quemadmodum exigebat Lex ſacra ſuccedebat, ut idem eodem capite. Ubi etiam momentum mortis, patris ſpectandum tantummodò eſſe docetur. Adeo ut, quæ poſtmodùm accreverint patrimonio Bona alia, pro nihilo in hac ſpecie haberentur. Quin ſi æs alienum æquale eſſet Bonis præter bona materna reliquis, nihilominus in diſtributione hæreditatis ratio ejus neutiquam habita. Ceterum, ubi mortuâ uxore alterâ, è qua filii ſuſcepti alia ducta fuerit, quæ, eum pepererat etiam filios, marito ſuperſtes, ſacramento viduæ præſtito dotem ſe nondum remiſiſſe, vendidiſſe, nec ſibi antè cepiſſe (ſine quo dos viduæ minime exigenda erat; de qua re idem Moſes, citata Halacha, cap. XVI.) moreretur, hujus, utpote viduæ juratæ ac dotem jam ſive poſſidentis ſive vendicantis, filii ex Lege ſuccedebant, illius, cui maritus ſuperſtes fuerat, filii ex ea quam diximus Conditione Dotali. Unde fiebat, ut primæ filii maternam hanc hæreditatem ſeu dotem primo caperent, & dein filii ſecundæ etiam ſuæ matris dotem; idque tametſi nihil omninò reliquum eſſet præter ipſas dotes. Quoniam ſcilicet utriusque ſucceſio ex Conditione Dotali non erat. At ſi quid reliquum eſſet, æqualis ejus fiebat diſtributio. Si quis uxores binas, quarum utrique filii, reliquerit, & ipſæ viduæ, ſacramento viduarum præſtito, mortuæ fuerint, utriusque filii in dotes maternas ſeorſim ſuccedebant. Sed neuter ex Conditione Dotali, ſed ex Lege. Et primæ filii ſecundæ filiis antepoſiti. Nam bona mariti, hypothecæ jure, ad præſtandam uxoris ſuperſtitis dotem obligabantur. Sin verò neutra viduarum ſacramentum illud præſtitiſſet, ſucceſſerant filii utriusque in Bona Dotalia, qua paternorum bonorum ita pars facta fuiſſent. Si præſtiterat altera, altera minimè, hujus dos patrimonii pars fuiſſet facta, illius, dotis nomine ad filios ſuos veniſſet, bonis

nis immiſta paternis quæ ad utriusque filios pariter attinebant. Summa eſt, in matris, quæ, patre ſuperſtite, demortua eſt, dotem filios ſeorſim perpetuò ſuccesſisſe; in viduæ ita demùm ſuccesſiſſe, ſi ea juramentum, quod diximus, præſtitiſſet. Atque ſimilis ratio obtinebat, ſive plures, ſive unicam quis haberet uxorem. Dos autem in tantùm denotat, quod expreſſo dotis nomine pactis & inſtrumentis dotalibus marito, ut Donatio propter Nuptias, inſerebatur, ut excludantur alia quæcunque ſive profectitia ſive adventitia uxori bona; de quorum natura ac nominibus conſulas Maimonidem Halach. *Iſboth.*, ſeu de re uxoria, cap. XVI.

Cap. III.

De Libri Naturalibus è Concubina, Ancilla, Extranea, *genitis. De* Mamzeribus *ac liberis ex Inceſtu ſuſceptis. Et de* Iephthe *è patrimonio à fratribus ejecto.*

CUm autem Liberi ſint alii Legitimi, Naturales alii; tam hi quam illi in hæreditatem veniebant, ſed non ſine diſtinctione. Nam Naturalium, ſeu eorum qui ex legitimis nuptiis nati non ſunt, alii fuere ex Concubinis, quæ nec Ancillæ nec Extraneæ ſeu Gentiles, ſed in uxores ritè duci potuiſſent; alii ex Inceſtu ſeu damnata, ערוה ſeu Turpitudinis nomine, coitu geniti; alii ex Ancillis ſeu Extraneis ſive Gentilibus. Primi & ſecundi generis liberi hæreditates adibant, non item tertii. Concubinæ primi generis non aliæ habebantur à juſtis uxoribus, excepto quod ſine nuptiarum ritu pactiſque dotalibus juſta uxor non fiebat, quæ in Concubinatu prætermiſſa. Unde, ad illud II. Samuelis V, 13, *David etiam duxit Uxores & Concubinas Hieroſolymis*, Gemara Babylonia tit. *Sanhedrin*, ſeu de Tribunalibus & judiciorum formulis, fol 21. a, מאי נשים ומאי פלגשים אמר רב יהודה אמר רב נשים בכתובה ובקידושים פלגשים בלא כתובה ובלא קידושים *Quid uxores? Quid Concubinæ? Ait Rab Iehuda; Ait Rab, uxores fieri pactis dotalibus ac ritibus nuptiarum; Concubinis neque hos neque illa adhibita.* Adde Gemaram Hieroſolymitanam tit. Cethuboth. cap.

V, fol. 29. hal. 3, col. 4. & Commentarium adjectum primo capiti Halachæ *Iſboth*, ſeu de re uxoria, Moſis Maimonidis. Si tamen eam, quacum legitimum haberi conjugium non poterat ob natalium defectum, veluti ſervam quis dotalibus cum pactis in Concubinatum acceperat, ea & uxor impropriè dicebatur & Concubina. Sic Magiſtri in exemplo Ceturæ (quam eandem cum Hagare fuiſſe plerunq; volunt) ab Abrahamo ductæ, Gen. XXV, 1. Ibi R. Bechai fol. 35. col. 4. [ad illud, *& filiis Concubinarum dedit dona, &c.*) Ceturæ filios inprimis à Magiſtris ait intelligi, &, נקראת פלגש לפי שהיתה ממשפחת עבדים ונקראת אשה לפי שכתב לה כתובה וכן אמרו רבותינו ז״ל נשים בכתובה פלגשים בלא כתובה *Vocatur* (inquit] *Concubina, quoniam erat ex familia ſervili. Vocatur autem uxor, quoniam non ſine inſtrumento dotali conjuncta eſt. Atque ſic Magiſtri noſtri, piæ memoriæ; uxores cum inſtrumento ſeu pacto dotali, Concubinas ſine hoc fieri.* Quin vetuſtisſimus autor libri *Zohar*, ad *Bereſith*, fol. 79. col. 316, in illud de Abrahæ donatione, בני הפלגשים אילן הוו בני קטורה פלגש בקדמיתא ופלגש השתא *Filii Concubinarum ſunt hic filii Ceturæ, quæ Concubina & antea & nunc erat.* Atque ita ſanè expreſſim nuncupatur 1. Paralip. 32. Videſis D. Auguſtinum ſuper Geneſ. ad literam quæſt. 90 & de Civitate Dei lib. XVI. cap. XXXIV. Liberis autem Concubinarum, cum quibus legitimum contrahi potuit matrimonium, ſucceſſionis jus agnoſcit David Kimchius ad II. Samuelis IX, 7. ubi Saulis, ex Rizpa Concubina, filios cum Mephiboshetho ejusce ex Jonathane F. Nepote in paterna bona ſuccedere debuiſſe vult, ſi perduellionis crimen non interveniſſet (de quo, capite XXIII.) אע״פ שהם בני פילגש *etiamſi fuerint filii Concubinæ.* Vide II. Samuelis III, 7; & XXI. 8. de Rizpa. Et fuiſſe etiam, in ingenuis in concubinatum accipiendis, pactorum dotalium quorundam uſum, agnoſcunt, ſed non ejusmodi, ut conditiones illæ dotales, quæ ad uxores ſpectabant, in eis locum haberent; unde & ſucceſſio in Dotem, quæ uxorum proles erat (ut capite oſtenditur ſuperiori) ad Concubinarum Liberos non attinebat. De qua re conſulas D. Kimchium ad II. Samuel V, 13. Ceteram autem hæreditatem proli Concubinarum hujusmodi negatam à Rabbinis, qui Juriſperitos agunt, non comperio, utcunque à doctiſſimis viris

Digitized by Google

viris atque Ebraicarum literarum callentiſſimis, dum de Concubinis non diſtinguunt, earum, qualescunque fuerint, liberos temerè exhæredatos video. Videſis Joannem Druſium ad loca difficiliora Geneſeos cap. LXIV; & Davidem de Pomis in Lexico, verbo פלגש, fol. 143; Joannem Pinedam de Rebus Salomonis lib. II. cap. III. Sed, ut id quod res eſt dicam, Concubinæ hujusmodi ingenuæ atq; Iſraeliticæ, tantum non juſtæ uxores erant, & ſane uxorum nomine interdum etiam in ſacris literis eas deſignari volunt Magiſtri. Inde ad illud de Davidis Regis uxoribus & Concubinis ſupra citatum, Gemara Babylonia fol. 21, a, ad tit. *Sanhedrin*, למלויי שמנה עשר *ut impleretur numerus octodenarius.* Scilicet mandatum Deuteron. xvii, 17, de uxoribus Regi non multiplicandis, de pluribus quam octodecim intelligunt, ut videre eſt in Miſna tit. eod. cap. ii. Quin apud Helleniſtas, Eſtheris ii, 8, & 14, *Φύλαξ τῶν γυναικῶν* ſive *uxorum cuſtos* tam id quod eſt שומר הפילגשים ſive *cuſtos Concubinarum* quàm שומר הנשים ſeu *Cuſtos uxorum* interpretatur. De liberis ex inceſtu genitis (quod & de Concubinis & de uxoribus ingenuis & Iſraeliticis, ſed quibuſcum ſive ob affinitatem, conſanguinitatem matrimonium contrahi non poterat, intelligo) ita Moſes Maimonides, ex veterum ſcitis, Halach *Nechaloth*, cap. 1: כל הקרובין בעברה יורשין ככשרים כיצד כגון שהיה לו בן ממזר או אח ממזר הרי אלו כשאר בנים וכשאר אחין לנחלה *Omnis qui proximior eſt, tametſi ex tranſgresſione, ſuccedit, ac ſi plane legitimus fuiſſet. Quomodo? ſi cui ſit filius Mamzer aut frater Mamzer, hi in hæreditatem ſuccedunt non aliter, ac alii filii, alii fratres.* Vide nunc Gratianum Cauſ. 35. q. 7. & Hieronymum in Quæſtionibus Ebraicis ad ii. Paralip. cap. i. qui ad illud Salomonis, ibi *Feciſti cum patre meo miſericordiam magnam & conſtituiſti me Regem pro eo*, cauſam velut è Rabbinis petitam adjicit, *quia ſecundum Legem prohibitum erat, qui de alterius uxore generatus ſum* (de Bethſeba Uriæ) *introire Eccleſiam*; quaſi natales ejusmodi jure communi Succesſionē præpediviſſent. Mamzer in Deuteronomio *ἐκ πόρνης* ſeu de ſcorto natum interpretatur tum vulgata, tum Helleniſtica verſio. In Arabicâ R. Saadiæ זני *illegitimè genitus*, in Erpenianâ פרח אלזנא *pullus meretricis*, ac in Ms. verſione quam Bibliothecæ Arundelianæ debemus ולד זנא *meretricis proles* vertitur. Et tralatio Græcobar-

bara in gratiam Judæorum Græcienſium Conſtantinopoli, ante annos LXXX impreſſa, pro eo quod legitur in Deuteronomii XXIII, 3. *non ingrediatur Mãzer in cetũ Domini*, habẽt, קריון נמי ארטי בשטדרוש איש טי שינגוור טו Ναυὴ ἔξη Βάσαρδ☉ εἰς τῇ συναγώγῃ τȣ̃ Κυρίȣ, *nõ intret Baſtardus in ſynagogam Domini*. In Paraphraſi autem Onkelii, in Perſica Tavvaſii, & Judæorum Hiſpanienſium verſione retinetur ipſum Mamzeris nomen. Talmudici velut à מום זר quod *maculam extraneam* ſonat, deduci volunt, & ממזיר *Mamzir* non rarò ſcribunt; uti & in Pentateucho Samaritano exaratur; ſcilicet, ממזיר. A Magiſtris autem ſtrictiùs plerumque ſumitur, & pro eo, qui ex coitu naſcitur ſive כריתות, id eſt, *Exciſione*, ſive ultimo ſupplicio, ex ſententia forenſi, plectendo. Unde Salomon Jarchius ad illud Deuteronom. XXIII, 2, *non ingrediatur Mamzer in cœtum Domini* (quod de matrimonio cum Iſraelitide contrahendo, ac ſi dictum fuiſſet, לא ישא ישראלית *non ducat in uxorem Iſraelitidem*, exponunt) אין ממזר אלא מחיובי כריתות וקל וחומר מחייבי מיתת בית דין שאין בעריות מותת בית דין שאין בה כרת *Mamzer*, inquit, *is duntaxat eſt, qui ex coitu Exciſione plectendo naſcitur, aut, quod magis dicendum, ex eo qui, ex ſententia forenſi, ultimo plectendus ſupplicio. Nam inter coitus qui nomine* ערוה (ἀσχημοσύνης ſeu turpitudinis) *ſignantius denotantur* (Levitico XVIII. & XX,) *nullus eſt ex ſententia forenſi ultimo ſupplicio plectendus, ad quem ſimul Exciſionis pœna non attinet*. Et Miſna, tit. *Iabimoth*, cap. IV. איזהו ממזר כל שאר בשר שהוא בלא יבא דברי ר׳ אקיבא שמעון התימני אומר כל שחייבין עליו כרת בידי שמים והלכה כדבריו ר׳ יהושע אומר כל שחיבין עליו מיתת בית דין *Quisnam eſt Mamzer? Omnis qui genitus ex Conſanguineis, quorum vetitus coitus; juxta ſententiam Rabbi Aquibæ. At Simeon Themanites ait; Omnis natus ex coitu qui vindicta Numinis ex lege excidendus. Et ſententia ejus recepta eſt. Rabbi Ioſhuah autem dixit; omnis qui naſcitur ex coitu, ex forenſi ſententia capitali ſupplicio plectendo*. Ubi R. Obadias Bartenorius, coitum cum muliere menſtruis laborante excipit. Verba ejus ſunt; וכן הלכה שכל שאסורו אסיר כרת הולד ממזר חוץ מן חנדה אבל מחויבי לאוין אין הולד ממנו *Et ſic eſt recepta ſententia; omnem natum ex coitu ſub pœna Exciſionis vetito Mamzerem eſſe, excepto coitu cum fœmina menſtrua patiente. At*

vero

vero ex coitu generatim duntaxat vetito, Mamzerem non naſci. Adde Gemaram Hieroſolymitanam ad dict. tit. fol. 6. Halach 15. & Babylon. fol. 46. Et vide inſuper R. Bechai, ad Deuteronom. fol. 215, col. 2. *Sepher Siphri* fol. 50. col. 198. *Peſiktha Zotertha* fol. 80, col. 2. uti etiam Davidem Kimchium ad Zachariam IX, 6, ac Munſterum ibidem, præter eundem Kimchium & Philippum Aquinum in Radice מזר, & Paulum Riccium in Mandatum Negativum CXVII. Exciſio autem erat pœna non civilis aut à Magiſtratu infligenda, ſed כן השמים *cœlitus* ſeu *à Numine* vindicta ſumta. De ea videſis Sixtinum ab Amama in Antibarbaro lib. III, pag. 955, Joannem Druſium ad difficiliora Geneſeos loca cap. XXIV, præter Joannem Cocceium ad Talmudicum titulum *Maccoth* cap. III. Et nos de ea fuſius agimus alibi. Ex Ebraico *Mamzer* natum eſt in Jure Pontificio *Manzerum* & *Manſerum* nomen; quod pro ſcorti qualicunque prole ſumitur ab ejuſdem juris Magiſtris, ad tit. *de Renuntiatione* cap. 10. *niſi cum*, *§. Perſonæ vero*. Ubi Nothi, Manzeres, Spurii, Naturales diſtinguuntur. Et rhythmis ſolent explicari;

Manzeribus Scortum, ſed *Mœcha Nothis* dedit ortum.
Ut ſeges à ſpica, ſic *Spurius* eſt ab *Amica*.
Dant *Naturales*, quæ nobis ſunt *Speciales*.

Quin Gabriel Palæottus Cardinalis, libello de Spuriis, cap XVI. de Manzeris vocabulo locutus, *hodieque*, inquit, *in Reſcriptis, privilegiis, & Curia Romana, ſatis quidem eſt celebre*. Eundem videſis cap. LIV, ubi in prolis ex legitimis nuptiis non ſuſceptæ ſucceſſionem, etiam ex jure ſacro diſputatur. Recentioribus item Græcis hinc habetur Μανζὴρ eadem notione, ut Gregentio, aliis. Unde Venantio Fortunato lib. V, Epiſt. 5, Judæi nuncupantur *Agmina Manzara*, & Sedulio lib. V, *Manſeres populi*. Adi nunc ſi placet I. Pinedam de Rebus Salomonis lib. V, cap. V. Certe nec ambigendum eſt, Cognomen illud Joanni Damaſceno inditum ex hoc ipſo vocabulo natum eſſe. Nam etiam is Ebræus erat ſeu Syrus. Eum Imperator Conſtantinopolitanus, Μανζὴρ Ἰουδαϊκῷ φρονήματι μετωνόμασεν, inquit Cedrenus, *Manzer, ſenſu Judaico, appellavit*. In opprobrium ſcilicet, nec ſine paronomaſia, ratione cognominis priſtini & fere cōſoni habita. Eidem autori nuncupabatur ante ὁ τοῦ Μανσοὺρ, ὃ ἑρμηνεύεται λέντεγχος. *Filius Manſor*, *quod ſignificat Lentrabus*. Etiam & ita cognominatur

minatur Suidæ. Sed interea quid apud Cedrenum heic λέὐͅεραϐος? Ignotum ait eſſe vocabulum Joannes Meurſius in Gloſſario Græcobarbaro. Nonne depravatum eſt ex λὐͅεςύμενος *redemptus?* Quod non ideo ariolari ſum auſus, quia τὸ Μανσὺρ *redemptum* ſonare, aut quid illud denotet ſatis ſciverim. Sed ſcriptores veteres qui Damaſcenum hoc nomine meminerunt, ni fallor, id λὐͅεςύμενον ſeu *Redemptum* ſignificare exiſtimabant; unde ſane difficile non eſt τὸ λέὐͅεραϐος librariorum naſci incuria, ut cuique veteris Scripturæ callentiori manifeſtũ eſt. Ita autẽ vocabulũ eis ſonaſſe dignoſcitur ex Paulo Diacono, qui Scriptorem aliquem Græcum vertens, *pro Manſur* (inquit lib. XXII.) *quod ejus avitum nomen eſt, quodque Redemptus interpretatur, ſenſu Judaico, novum Eccleſiæ Magiſtrum, Manſeron, mutato nomine vocitabat.* Certe τὸ אלמנצור *Manſor*, quod Arabibus nomen eſt proprium nec in Oriente inuſitatũ, *Adjutum, Vindicatum, Servatum,* ſeu *Sozomenum* ſonat, atque in *Redempti* ſignificationem forte migrare potuit. Sed hoc obiter. Liberi autem ex Concubina conditionis ſervilis, aut extranea ſeu Gentili, à ſucceſsione plane apud Ebræos excludebantur. Id ſatis liquet ex Miſna tit. *Jabimoth*, cap. II. Maimonides verbis ſupra de Mamzere citatis, ſubjicit, אבל בנו מן השפחה או מן הנכרית אינו בן לדבר מן הדברים ואינו יורש כלל *atqui filius ex Ancilla aut Extranea ſuſceptus, ad ea quæ dicta ſunt non habetur pro filio, nec omnino hæreditatem capit.* Eundem Maimonidem vide Halach. *Jabimoth*, cap. 2. præter Geneſ. XXI, 10. XXV. 6. Unde D. Paulus ad Galatas IV, 30; *Ejice ancillam & filium ejus. Non enim erit hæres filius Ancillæ cum filio liberæ.* Et Iſaacum hæredem ex aſſe reliquit Abrahamus, filiis Concubinarum muneribus nihilominus ditatis & in regiones Orientis ablegatis. Sed mirum interea eſt, quod habet vetuſtus autor τῆς *Bereſith Rabba* fol. 68, col. 2. apud Alexandrum Magnum rerum Aſiæ potitum, Iſmaëlitas ſive Arabas litẽ adverſus Iſraëlitas inſtituiſſe על הבכורה ſive *de jure* aut prærogativa *primogeniti.* (Etenim Iſmaël Abrahæ primogenitus erat, licet ancillæ Filius,) atq; Advocatum reſpondiſſe ארוני המלך אין ארם עושה משהוא רוצה לבניו *Domine mi Rex, nonne fas eſt cuique pro libitu ſuo cum filiis* ſeu *liberis agere.* Regi annuenti, at, ſcriptum eſt, inquit (Geneſ. xxv, 5.) *Et dedit Abraham*

totam

totam ſubſtantiam ſuam Iſaaco. Et de diſtributione porro interrogantibus Iſmaëlitis, illud quod ſequitur ibi ſubjecit. *At filius Concubinarum, quæ Abrahæ erant, dedit Abraham dona.* Inde lite abſtinebant ונסתלקו משם בבושת בנים *& ob pudorem ultra diſputare nolebant.* Ita autor ille. Perinde ac ſi absque Abrahæ donatione fuiſſet etiam Iſmaël ejusque poſteri, tametſi ex ancilla in Concubinatu genitus ipſe, ut hæredes ſuccedere debuiſſent. De paternis donationibus atque exhæredatione liberorum, infra. Hiſtoriolæ ſeu Deciſionis illius pars habetur in Gemara etiam Babylonia ad cap. XI, tit. *Sanhedrin*, fol. 91, a, ubi Advocatus ille vocatur גביהא בן פסיסא *Gibiha Ben Peſuſa*, de quo vide plura apud Abrahamum Zacuthium in *Sepher Iuchaſin* folio 13, b, & Iſachar Ben Nephthali in Commentariis ad locum è *Bereſith Rabbi* citatum. Sed quid interea eſt illud, quod legitur Judicum XI, 2, ut vulgata habet, *Hæres in domo patris noſtri eſſe non poteris, quia de altera matre natus es?* Id Jephthi Gileadis ex אשה זונה (quod ſive *meretricem* aut γυναῖκα πόρνην cum Helleniſtis, ſive *cauponam* interpretari licet) filio ſuſcepto dicitur à fratribus ejus, ex aliis Gileadis ſive uxoribus, ſive Concubinis natis. Certe in Ebræo nihil eſt, quod reſpondeat τῷ *non poteris.* Nam ita ſe verba ſacra habent, לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה *Non ſucceedes, ſeu non poſſidebis, ut hæres in domo patris noſtri, quia filius es ex fœmina alia ſuſceptus.* Illud, *non poteris eſſe hæres*, innuit jure eum ab hæreditate excluſum. *Non ſuccedes, ſeu non poſſidebis ut hæres*, ſive, quod idem eſt, οὐ κληρονομήσεις (quemadmodum Helleniſtæ) ut ex jure dictum quidem innuere poteſt, ita etiam ex injuria & vi pronunciatum. Atque hanc in cauſa dicti illius fuiſſe volunt àliqui. Expuliſſe ſcilicet eum injuria à patrimonio fratres. Et ipſe Jephthes veluti injuriæ memor, commate 7 *Nonne vos eſtis qui odiſtis me & ejeciſtis è domo patris mei, & nunc veniſtis ad me neceſſitate compulſi.* Nam receptiſſima eſt apud Magiſtros ſententia illa מי שיש לו בן מכל מקום בנו הוא לכל דבר חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן הנכרית *Is cui filius eſt* (aut proles) *filium utique habet reſpectu omnigeno, niſi ſcilicet prognatus fuerit ex Ancilla aut Extranea*; Id quod jam dictis apprime convenit, &, ex Rabbinorum placitis, ad locum è Judicibus

jam

jam adductum, memoratur à R. Davide Kimchio. Sunt tamen qui אשה אחרת ſeu *fœminam aliam* ibi ſumunt pro alius tribus uxore, atque ita rem, ad legem Numerorum xxxvi, 7, adverſus mutuas tribuum nuptias latam, quam illo ævo, ſeu ſub terræ promiſſæ prima diviſione, tantum vim ſortitam fuiſſe volunt (ut infra, capite xviii, oſtenditur) relegant. De qua re conſulas jam dictum Kimchium & ibidem R. Levi Gerſomidem. Certe *fœmina* illa *alia* Fl. Joſepho plane extranea eſt. Nam ita ille de Jephthe, ac fratribus ejus lib. v, cap. ix, οὐ γὰρ inquit, ὄντα ὁμομήτριον αὐτοῖς ἀλλὰ ξένον περὶ τὴν μητέρα δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἐπαχθεῖσαν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐξέβαλον καταφρονήσαντες δι' αὐτοῦ ἀσθενείας. *Cum non eſſet ex eadem matre natus, ſed peregrinus genere materno, quam pater amore ardens eis ſuperinduxerat, ejiciebant eum ac ob imbecillitatem deſpiciebant.* Saidus item Batricides Patriarcha Alexandrinus, de Jephthe, וכאן אבן אמראת שראקת וכאן אחותה קר טרדוה וגחרוה ולם יורתוה *Et fuit filius mulieris Saracenæ; unde antea ejecerant eum fratres ſui & aſpernabantur eum, nec in hæreditatem admittebant.* Qui Iſmaëlitæ ſunt in Ebræo, Arabes dicuntur Onkelo & Pſeudouzielidi, atque in Targum Hieroſolymitano סרקיין *Saraceni.* Sic in Geneſis cap. xxxvii, 25. ubi Targum hoc habet סיעא דסרקיין *turma Saracenorum*, ſeu pluraliter סיען *turmæ*, ut citatur in Aruch; adjecto item, verba illa Geneſis xxxix, 1, מיר חישמעאלים *è manu Iſraëlitarum* Targumica illa lingua ibi verti מיר דסרקאי *è manu Saracenorum*, quod in paraphraſi Hieroſolymitana typis edita non comperitur. Ita Baal Aruch in סרק. Quin & Saidus Patriarcha, quem diximus, Matrem Jeroboami hoc nomine indigitat. Verba ejus ſunt, ואשם אמה שישרא וכאנת אמראת שראקת *Et nomen matris ejus erat Siſera* (Tzeruja in 1 Regum cap. xi, 26) *quæ fuit Mulier Saracena.* At vero ſi Extranea erat Jephthis mater, jure ſane, ni fallant Ebræorum Magiſtri, ejectus eſt. Utcunque etiam apud ipſum Joſephum conqueratur ſe ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἀδικούμενον περιφανῶς, *injuriam aperte perpeſſum eſſe.* Nam & omnimodo Concubinatum Extranearum, ſeu alienarum fœminarum (in eorum nempe morem non transgreſſarum, ſeu quæ nondum Proſelytæ Juſtæ fierent) nedum, ex illo prolis ſucceſſionem, gens etiam in libidines projectiſſima illicitum habuit. Et Tacitus Hiſt. v, de Judæis, *Adverſus omnes*

alios

alios hoſtile odium. Separati epulis, diſcreti cubilibus, projectiſſima ad libidinem gens alienarum concubitu abſtinent. Inter ſe nihil illicitum. Alienæ ibi pro exteris, nō pro aliis nuptis, manifeſto ſumendæ; ut recte etiam Curtius Pichena in notis ad dictum Taciti librum. Sed & de interdicto concubitus Extraneæ ſeu Ethnicæ, videſis Joſephum Scaligerum in Euſebianis pag. 149. Poſtrema autem illa Taciti verba manarunt ex craſſa gentis, morum, legumque ignorantia, quæ aliis itidem magnis, ut fieri amat, inter veteres ſcriptoribus impoſuit. Conſulas, de dicto Judicum loco, Arium Montanum, Nic. Serrarium & Joh. Druſium. De Mamzeribus autem ſeu Manſeribus, vide nunc Connanum Commentariorum Juris Civilis lib. II, cap. XVI, ubi temeraria Canoniſtarum de eis effata reprehendens, *Manſeris*, recte inquit, *nomen barbarum eſt, nec aliis notum eſſe poteſt, quam quorum ex lingua ſumptum eſt.* Adde præter Magiſtros, qui ad Decretalium titulum de Renuntiatione, ſcriptitant, Ludovicum Molinam, de Juſtitia & Jure, Tract. II, Diſp. 165. (cui Manzares dicuntur) Couvarruviam in Epitome de ſponſalibus, Azorium Inſt. Moral. part. II, lib. II. Quin hi etiam de ſucceſſione prolis ex illicito concubitu ſuſceptæ fuſius diſputant, ut item Fernandus Vaſquius de Succeſſionibus part. II, lib. I, §. 2, num. 62, & ſeqq. Antonius à Gama in Deciſ. Luſitan. CCCXII. DD. ad C. tit. de Nat. liberis, & Novell. XVIII. Joſephus de Seſſe Deciſ. Aragon. XLIII, Pontus Heuterus libello de Libera Hominis Nativitate, alii ab hiſce laudati, quos ideo libentius heic memoramus, quoniam ſive Ebræorum mores ſive ſacras de hac re leges interdum ipſi, ſed aut oſcitanter nimis aut nimis inſcienter quidem tangunt.

Cap IV.

De Liberis adoptivis, *aut in* Liberorum nomen *à patre aſſertis. Servo non licuit Iſraëlitam*, Abba eum vocando, *ſibi in* patrem adſciſcere. *De* prole, de qua ambigitur, *priori an ſequenti marito fuerit tribuenda.*

EDitio vulgata etiam Adoptionis meminit Eſter II, 7. *Vocabatur Eſther, & utrumque parentem amiſerat; pulchra nimis & decora*

facie,

facie. Mortuiſque patre ejus ac matre, Mardochæus ſibi eam adoptavit in filiam. Ita etiam commate 15. Sed adoptare heic non aliter verſionis autor ſumſit, ac in Exodi 11, 7. Ubi Pharaonis filia dicitur Moſen adultum *adoptaſſe in locum filii.* Neque adoptionis Romanæ veſtigium aliquod heic ineſſe putandum, ſed curam ſeu amorem, veluti ſive paternum ſive maternum, quo nutritus ſive hic, ſive illa orba, tantum innui. Quin in loco illo Eſtheris, Magiſtri non modo nullam agnoſcunt Apoptionis quidem umbram, ſed etiam plane negant, dum verba illa לקחה לו לבת *accepit eam ſibi in filiam* (ut habet veritas Ebraica) de matrimonio cum ea inito intelligunt. R. Jarchius ibidem; רבתינו פירשו לבת לאשה *Rabbini noſtri explicant illud* לבת [*in filiam*) *per* לבית (*in domum*) *ut ſcilicet ſibi uxor eſſet*, quod diſerte aſſerunt etiam Helleniſtæ, quibus pro verbis illis ſubſtituitur *ἐπαίδευσεν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα educavit eam ſibi in uxorem.* Atqui Adoptionis ſpecies quædam in uſu erat. Nam in Servis familiaribus cenſitus, aut ex Ancilla ſuſceptus, (ſervos & ancillas intellige tantum ex gentilibus ſive captos ſive emtos, aliterve jure poſſeſſos & nomine ſervitutis in Judaiſmum baptizatos; id eſt, non ſervos Ebræos) aſſertione patris familiæ, aut ſervum illum non eſſe, ſed ſibi filium, aut hujus matrem manumiſſam fuiſſe (ſaltem ſi ſervus hujusmodi inter filios ceteros rite educatus fuiſſet) inter liberos legitimos ſeu hæredes locum obtinuit. לענין ירושה, ſeu *in re ſucceſſionis hæreditaria.* Adeoque libertas ſimul ac filiatio inde acquirebatur ejusmodi, ut hæredibus ex ſanguine ipſe, utpote cohæres adoptivꝰ, nō ſerviret; tametſi interea, ante manumiſſionis plenæ ſolemnia, alia libertinitatis privilegia non aſſequeretur. Quod de libero ita aſſerto multo magis dicendum. Inde illud Miſnæ tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, האומר נאמן זה בני *qui aſſeruerit, quem ſibi filium eſſe, ei fides habetur.* Ubi R. Obadias Bartenorius ליורשו ולפטור את אשתו מן היבום *adeo ut filius ejusmodi ei ſuccedat & uxorem ejus à leviri nuptiis liberet.* Videſis Gemaram utranque, Hieroſolymitan. ad eundem tit. fol. 16. Halach. 8. Babyloniam fol. 127. b. Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. IV, & *Magid Miſna* ibidem. Adoptionem item nuncupat D. Auguſtinus ad Deuteron. quæſt. 46. aliisque in locis, uti etiam ex illo recentiores Theologi, jus illud, quo defuncto fratri ſuperſtites fratriam du-

centis

centis filius tribuebatur. De jure illo infra, capite XIII. Libero homini etiam fas erat, quempiam, ſive frequenti adlocutione compellando, ſive inter loquendum aliis appellando, patrem ſibi ita adſciſcere, ut adoptionem illam veluti ſibi invitatam ambiendo præpararet. Quæ ab adſcito patre filium etiam agnoſcente demum ſatis in ſucceſſionem firmabatur. Ceterum nec Servis nec Ancillis hoc licuit, ne patris ſic adſciti familia aut conjugia famâ inde maculæ ſervilis inſpergerentur. Etenim hoc eſt, quod legitur in Gemara Babylonia ad tit. *Beracoth* ſeu de Benedictionibus, c. *11.* fol. 16. b. העברים והשפחות אי קורינן אותם לא אבא פלוני ולא אימא פלונית. *Nec Servi nec Ancillæ compellationis appellationisve illo genere, Pater, ſeu Abba N. aut Mater, ſeu Imma N. utuntur.* Id quod ad hanc adoptionis ſpeciem attinere vult Maimonides loco jam citato; qui & exceptionem è dicta Gemara affert, quam cum aliis aliquot inferius exhibemus. Et fallor nimium, niſi ex hoc more & locutionis genere pendeat tum phraſis illa ſacra apud D. Paulum περὶ υἱοθεσίας ſive Adoptione in Epiſtola ad Galatas IV. *Ut eos qui ſub Lege erant redimeret, ut adoptionem filiorum* (ſeu liberorum) *reciperemus. Quoniam autem eſtis filii* (ſeu liberi) *miſit Deus ſpiritum filii ſui in corda veſtra clamantem,* Ἀββᾶ ὁ πατὴρ *ſeu Abba Pater. Itaque jam non es ſervus ſed filius* (aut proles) *& hæres Dei per Chriſtum.* Tum illa, ad Romanos VIII. 14. *Quicunque ſpiritu Dei aguntur, ii ſunt filii* [ſeu liberi] *Dei. Non enim accepiſtis ſpiritum ſervitutis in timorem, ſed accepiſtis ſpiritum Adoptionis filiorum* (ſeu liberorũ) *Dei, in quo* (κράζομεν, eodẽ vocabulo utroq; in loco utitur] *clamamus Abba, Pater. Ipſe enim Spiritus teſtimonium reddit ſpiritui noſtro quod ſumus filii* (ſeu liberi) *Dei. Si autem filii* (ſeu liberi) *& hæredes.* Videſis D. Joannem I, 12, & Iſidorum Peluſiotam lib. V. epiſtolam CXCVII. Elegans eſt, ad receptos Ebræorum mores, alluſio. Qui ſub lege ſervi erant, in libertatem, pretio à Chriſto numerato, redempti ſunt, adeoque in filiorum nomen aſſerti, ut jam, eo nomine & ratione libertatis acquiſitæ, rite poſſint invocare ſibi ſeu adſciſcere patrem, quod ſervilis conditionis hominibus fas non erat. Filios autem ſeu liberos eos agnoſcit Spiritus Sanctus, ſeu Deus ipſe, cui, ut patri prolem agnoſcenti, fides omnino habenda. Atque mos ille ſeu Jus Singulare ſervorum è citata Gemara allatum, aut quatenus Ebræorum fuerat,

Galatis ſatis cognitum videtur, aut etiam apud ipſos aliasque forſan Aſiæ gentes in uſu pariter fuiſſe. Nec Romanis incognitum. Senſus autē ejusce plenior elicitur ex eo, quod adjiciunt ibi Talmudici, ſic ad Iſraëlitas rem ſpectaſſe, ut nec aliquē ex duodecim patriarchis ſeu eorum, in tribubus cognominibus, poſteris demortuum quempiam inter loquendum appellare, nec vivum ſive appellare, ſive compellare Patrem Matremve, liceret alterutrius ſexus ſervis (nomine ſervitutis in Judaiſmum baptizatos ſemper intellige) quemadmodum ferme in Orbe Chriſtiano Nobilium imagines, Stemmata ſeu Scuta gentilitia plebis fæci jactare, non permittitur. Suos autem Patres Matresve non habuere civiliter ſervi, quippe quibus nullum cognationis jus. Atque alios citra tribuum initia, ſive Iſrēlitas, ſive Proſelytos juſtos jure Iſraëlitico plerunque potitos tum compellare tum appellare Parentes, eis, cauſa jam memorata, interdictum eſt. Scilicet hominibus liberis non infrequens erat, formulam appellationis compellationisque reverentiæ ſeu honoris, (ut hodieque apud nos obtinet) cauſa, uſurpare hujusmodi אבא פלוני *Pater N.* & אימא פלונית *Mater N.* tametſi his proles ipſi non eſſent. Sic Gloſſa ad citatam Gemaram. In ſcholis autem & Sermonibus publicis nomine proprio patris, quemadmodum & Magiſtri ſemper erat, tam in appellatione quam compellatione rite abſtinendum, qua de re vide Gemaram Babyloniam & gloſſam ad tit. *Kidoshin* cap. 1, fol 31. *b.* & Maimonidem Halach, *Talmud Tora* cap. 4. At vero regulariter jam è Gemara dictum de Servis, exceptionibus aliquot eſt temperandum. Nimirum tametſi Patriarcharum duodecim eorumve poſterorum quempiam Parentem, vocare ſervis non licebat, nihilominus quoniam in Judaiſmum ſeu fœdus, quanquam non in libertinitatem, recepti erant, Patriarcharum majores, veluti Abraham, Iſaacum & Jacobum, patres, ac Saram, Rebeccam, Rachelem & Leam Matres vocare eis licuit. Verba ſunt dictæ Gemaræ, אין קורין אבות אלא לשלשה ואין קורין אמהות אלא לארבעה *Appellare eis non licuit patres alios præter tres, nec matres præter quatuor*, ubi gloſſa, אין קורין אבות לישראל אלא לשלשה אברהם יצחק ויעקב לאפוקי שבטים: אלא לארבעה שרה ורבקה רחל ולאה *Appellare eis non licuit pa-*

tres alios, præter tres in genere Iſraëlitico, Abraham, Iſaac & Jacob, ut tribus ſingula excipiantur; nec præter quatuor Matres, Saram, Rebeccam, Rachelem & Leam. Sic alii. Excipiebantur item ſervi ancillæque exiſtimationis clarioris à Dominorum nobilitate, ut fieri amat, ſumptæ, vulgoque natalibus notisſimis כגון עברי הנשיא הרי אלו מותר לקרות להם אבא ואימא *veluti ſervi Principis; nam his licuit appellando compellandove ſibi ſive Matrem ſive Patrem adſciſcere.* Nam ſtatus eorum & natales paſſim notiſſimi ſic adſcitis damno eſſe nequibant. Videſis Maimonidem hal. *Nechaloth.* cap. 4. & *Shulchan Aruch.* tit. *Choſchem Hamiſpat*, cap. 279. § 5. Jam vero in citatis ſupra è fœdere novo, gentis ſuæ mores reſpiciens Apoſtolus retinere voluit τὸ Abba (quod idiomate Syriaco, tunc in uſu patrem denotabat) atque etiam interpretari. Syrus autem dicto ad Galatas loco habet, דקריא אבא אבון *vocantem Abba ſeu patrem, patrẽ noſtrũ.* Arabs, אלדי ידעו יא אבאנא *qui invocat, ô Pater noſter.* Ille item ad Romanos קרינן אבא אבון *vocamus Abba*, ſeu *patrem, patrem Noſtrum*; hic נדעוא אלאב אבאנא quod idẽ ſonat. Legitur etiam apud D. Marcum cap. XIV, 36. ἀββᾶ ὁ πατὴρ, ubi Chriſtus Patrem alloquitur. Syrus ibi אבא אבי *Pater, Pater mi*, Arabs tantum איהא אלאב *ô Pater.* Atque advertendum eſt id, quod in Magiſtrorum ſcitis legitur ſupra de ſervis, לא קורין אותם אבא *non compellationis illo genere, quo Pater ſalutatur quis, utuntur*, ſive *non vocant ſeu adſciſcunt ſibi patrem*, recte per μὴ κράζουσι ἀββᾶ exprimi. Nam κράζειν quod clamare etiam ſignificat, pro קרא, id eſt, *vocare*, ſæpisſime lingua Helleniſtica, qua fere Novum fœdus conſcriptum eſt, ſubſtituitur in Pſalmis, & aliquoties in Prophetis aliis. Unde & Syrus item ipſum vocabulum ſuæ dialecto formatum adhibuit. Certe apud Anglos, ante CCCC. aut circiter annos obtinuiſſe, ut nuda parentum aſſertio & inter liberos educatio ſatis in causâ eſſet, ut quis aliunde natus, veluti filiꝰ, familiæ inſereretur, elicere fas eſt ex veteri Juriſconſulto noſtrate Henrico de Bractona; lib. II. de acquirendo rerum dominio XXXII, §. 7. ubi formulæ etiam quædam forenſes, quæ ad eam rem ſpectabant, habentur. Ejuſce rei ne veſtigium nunc in moribus noſtris, neque quod ſciam, alibi reperitur. Sed de his obiter. Si vidua ante tres menſes, ſeu diem nonageſimum, poſt viri mortem ſecundo nupta pepererit, adeo ut fuerit

incertum, utrum primo marito ut novimeſtris, an ſecundo ut ſeptimeſtris partus ſit tribuendus, neutri omnino dubiorum patrum ſuccedit (niſi maritus ſecundus ſibi eum in filium aſſeruerit) quia in dubio reſtat, cuinam eorum ſit agnoſcendus. Ita Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. V. Sed de hæredibus incertis, videſis inferius cap. XIII. & XV.

Cap. V.

De familia inter filios *erciſcunda*, ac *Primogeniti* prærogativa.

IN univerſum Defuncti jus ſuccedebat filius unicus. Sed pari capiebant jure ſimul plures; excepto quod *τῷ* בכור ſeu primogenito (cæteri בני פשוטים ſeu *filii vulgares* Magiſtris ſolent nuncupari) portio, nomine *τῶν πρεσϐείων* ſive *prærogativæ*, debebatur duplex, quam פי שנים lingua vocant Moſaica, id eſt, תרין חלוקין ſeu *ſortes duas* ſeu *τὸ διπλοῦν μέρος* *partem duplicem*, ut Joſephus eam nominat, aut *διπλᾶ*, ut Philo & Helleniſtæ, unde *duplicia* habet Latina vetus. Atque huc ſpectat illud D. Lucæ XII, 13. *Magiſter, dic fratri meo, ut dividat mecum hereditatem.* Utrum vero, ante Legem Moſi datam, primogenituræ juris in familia erciſcunda ſimilis ratio obtinuerit, neutiquam diſerte liquet. Infrequens ſat ſcio non eſt primogeniti in ſacra, quæ præcedit, hiſtoria mentio. Et primogenituræ jus memoratur, Geneſ. XXV, 31. quod *τὰ πρωτοτόκια* *primogenita* & *primitiva* appellant. Sic enim interpretantur בכורה quo jus primogeniti ſeu primogenituræ denotatur. Vide etiam I Paralipomenon V, I. Sed jus illud Sacerdotalem functionem ſpectaſſe ajunt Magiſtri, quæ ante Tabernaculum & Aharonis Sacerdotium, à primogenitis exercebatur; unde *Bereſith Rabba*, fol. 71, col. 1, מה ראה אבינו יעקב שנתן נפשו על הבכורה דתנינן עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבורה בבכורות משהוקם המשכן נאסרת הבמה ועבודה בכהנים *Quanam erat cauſa, unde Jacob pater noſter primogenituræ jus ita cupiebat? Quoniam traditur, ante tabernaculum conſtructum, Excelſa fuiſſe in uſu, nec illicita; atque ad ea ſacerdotii munere fungi ſolitos primogenitos. Extructo vero Tabernaculo, Excelſa illicita erant, & functio ſacra ad ſacerdotes ſpectabat.* Ita etiam in Miſna,

na, tit. *Zebachim* ſeu de ſacrificiis, cap. XIV. Inde eſt quod Eſau, qui *ἀντὶ βρώσεως μιᾶς propter unam eſcam*, primogeniti jus illud ſacrum vendidit, βέβηλος ſeu *prophanus* appellatur Epiſt. ad Hebræos XII. 16. Et de hæreditaria primogeniti benedictione, vide Geneſ. XXVII, 26. Et vide ſupra actionem ab Iſmaëlitis inſtitutam cap III. Certe ſunt qui etiam putant Abrahæ donum, quo ditavit filium Iſaac (Geneſ. XXV. v. 5.) fuiſſe ipſum primogenituræ jus, de quo conſulas *Bereſith Rabba*, fol. 68. col. 1. & Iſachar Ben Nephtali ibidem. Et de Semi, ut Noæ primogeniti prærogativa, vide Gen. IX, 26, Cedrenum pag. 10, & Euſebii Chronicon λογ. α. pag. 10. tametſi mira ſit inter Chronologos diſceptatio, Semus an Japhetus natu fuerit major, de qua re argumenta utrinque afferri ſolita eorumque autores exhibet optime Henricus Haruillæus in Iſagoge Chronologica, lib. 1. §. 35. Duplicis autem ſortis, ſeu prærogativæ primogeniti, mentio unica, qua Bona defuncti attinet, habetur Deuteronomii XXI, 17. ita tamen ac ſi recepto antea in gentem more ſubniteretur. Verba ſunt, *Si fuerint alicui uxores binæ, una dilecta & altera odio habita, genueritq; ei filios tam dilectæ quam odioſæ, & fuerit filius odioſæ primogenitus, adveneritq; dies, quo diviſurus eſt hæreditatem ſuam* (ביום הנחילו ἐν ἡμέρᾳ κατακληροδοτῇ, in die diſtributionis ſubſtantiæ ejus) *filiis ſuis quos habet, non poterit primogenitum facere filium dilectæ coram facie primogeniti filii odioſæ, ſed filiũ odioſæ agnoſcet pro primogenito, dabitq; ei* פי שנים, i. e. *portionem duplicem de univerſis rebus, quæ apud illum reperiuntur, cum ille ſit principium virtutis ejus, ideoq;* לו משפט הבכורה *ei debetur jus primogenituræ* ſeu τὰ πρωτοτόκια, quod idem eſt. Argutule vult heic Philo, revera & ratione temporis primogenitum hac in lege intelligi filium uxoris dilectæ, quia ea prius nominatur; ratione autem dignitatis ſeu præſtantiæ alicujus, filium odioſæ; quod receptiſſimis Magiſtrorum ſententiis eſt adverſiſſimum. Videſis eum libello περὶ τοῦ ἐξένηψε Νῶε. Sors autem illa duplex ita æſtimanda erat, ut diviſo patrimonio in tot partes æquales, quot filiorum numerum unitate ſuperarent, bina cederent primogenito. Itaque Salomoni Jarchio פי שנים ſive *ſors duplex* explicatur per בנגד שני אחים *quantum ad duos fratres ſpectat*. Et Abenezra, אם היו שלשה שיחשבו שהם ארבעה שני חלקים ואם שנים בנים יחשבו שלשה *ſi tres fuerint fratres,*

fratres, putentur ut quatuor, & capiet ille duas partes. Si fratres ſint bini, uti tres putentur. Ita in *Sepher Siphri* ad Deut. fol. 48. col. 191. Initur etiam ratio illa paſſim apud Magiſtros; ſeu quæ eadem eſt, ut diviſa hæreditate in partes æquales, quæ unitate filiorum numerum ſuperent, primogenitus capiat partem à dimidio, ceterorum ſinguli ab extremo numeri denominatam. Veluti, filii ſunt novem. Partes igitur fiant decem. Primogenito cedit pars totius quinta, ceteris partes ſingulæ decimæ. Ita Maimonides Halach. *Nechaloth* cap. II. & Gemara adſtipulatur Babylonia ad tit. *Baba Bathra,* fol. 122, & 123. Locutionis hujus genus, quo duplex primogeniti ſors denotatur, ter ſolummodo in veteri fœdere occurrit. Citato jam loco, II Reg. II, 9, ubi Eliſha ad Eliam, *fiat quæſo*, inquit, פי שנים *duplex portio tui ſpiritus ſuper me,* & Zachariæ XIII, 8, *partes duæ ſeu* פי שנים *eradicabuntur.* Loco ultimo, de partibus Terræ ibi diviſæ dicitur. Secundum autem interpretantur nonnulli ex primo, ut videre eſt apud Levi Gerſomidem & Davidem Kimchium in adjectis Commentariis. Scilicet petiiſſe Eliſham veluti primogenitum ſeu primarium inter Eliæ Diſcipulos, primogeniti prærogativam, ſive ut ceteros, pro filiis פשוטים ſeu *vulgaribus* habitos, duplici ſpiritus portione excelleret. Ita etiam Laurentius Bochellus ad Leges Politicas, Veteris & Novi Teſtamenti, Franciſci Raguelli, Tit. 23. Licet etiam ſint, qui de ſpiritu ipſius, Eliæ ſpiritum altera parte ſuperante, intelligant. Atque hinc forte ἡ διπλῆ τιμὴ ſeu *honor duplex*, (veluti binæ honoris partes) quo D. Paulus τὰς καλῶς προεστῶτας ſive *qui bene præſunt* presbyteros, dignos eſſe ait in Epiſt. I ad Timotheum V, 17, rite capiendus. Nempe iis, qui ſuo recte funguntur officio & acceptam provinciam pulchre adminiſtrant, duplicem honorem ſive honoris prærogativam præ aliis exhibendam, non aliter ferme ac ſors duplex primogenito ſeu filio præ ceteris honorando debetur. Neque vero ipſe filius tantum primogenitus in duplicem ſuccedit ſortem, ſed etiam ex eo Nepos neptisve (ſi itidem hæres) idque jure repræſentationis ſeu העומרים במקום בכור *eorum qui primogeniti locum occupant,* ubi ſuperſtite patre primogenitus ipſe moritur, de qua re Maimonides capite jam citato.

CAP.

Cap. VI.

Qualium Bonorum *ſors duplex* primogenito *debita. Non* Maternorum, *nec eorum quæ à Patre*, tempore mortis, non poſſeſſa, *aut* in ejus poteſtate *tunc non fuere. Aſſignatio portionis duplicis in* agris invicem continuis.

Sed diſtinguendum heic de Bonis, in quibus prærogativa, quam diximus, primogenito filio conpetebat. Cum bonorum, quæ plerunque in corpore ſunt Hæreditatis, alia ſint Paterna, alia Materna; item alia, quæ defunctus mortis momento poſſidebat, aut in ſua tum habuit poteſtate, alia quæ tunc non poſſeſſa, nec in ſua poteſtate, ſed poſtmodùm, ſive jure, quo defuncti perſonam induebant hæredes, ſive melioratione, hæreditatem adaugebant. In Materna ſuccedebant pariter filii univerſi, nullâ, ut in ſucceſſione paterna, ſortis duplicis ratione habita. Ita expreſſe Miſna, tit *Baba Bathra*, cap. VIII, הבן נוטל פי שנים בניכסי האב ואינו נוטל פי שנים בניכסי האם *filius ſortem capit duplicem in Bonis Paternis; ſed ſortem duplicem non capit in Maternis Bonis.* Quæ itidem leguntur in Miſna, tit. *Becoroth*, ſeu de Primogenituris, cap. VIII. Et videſis Gemaram Babyloniam ad tit. *Baba Bathra*, fol. 126. b. ubi idem agnoſcitur, & in Magiſtris paſſim. Neque locum habuit ejusmodi prærogativa in Bonis à defuncto tempore mortis non poſſeſſis, aut quæ in ſua poteſtate tunc non erant. Veluti, ubi mortuo patre (qui, verbi gratia, filius unicus) avo poſteà obeunti ſucceſſere nepotes ex illo filio. Nam avitam hæreditatem pari ſimul omnes jure heic capiebant nepotes, tametſi ex eis, quæ mortis momento poſſidebat pater, primogenitus nepotum, partem retinere deberet duplicem. Id ex eo animadvertunt, quod legitur Deut. XXI. 17. dabit portionem duplicem בכל אשר ימצא לו *de omnibus quæ apud illum reperiuntur*; ubi Iarchius מכאן שאין הבכור נוטל פי שנים בראוי לבא לאחר מיתת האב כבמוחזק *quod ideo adjicitur, quoniam primogenitus non capit ſortem duplicem ejus ce, quod poſt mortem patris eſt acceſſurum, ſicut ejus ce quod poſſidet.* Ita etiam *Sepher Siphri* ad Deut. fol. 48. col. 2. *Baal Haturim* ad dictum

Deuteronomii locum, & Talmudici paſſim. Et ipſa Miſna tit. *Becoroth*, cap. VIII. בכור אינו נוטל פי שנים בשבח ולא בר אוי כבמוחזק *primogenitus non capit duplicem ſortē ex meliorationibus, neq; ex eo quod acceſſurum eſt ad hæreditatem, ſicut ex eo quod poſſidetur.* Videſis Gemar. Hyeroſol. ad tit *Baba Bathra*, f, 16, col. 1. Halach, 4. Babylon. ad eundem fol. 124, & ad tit. *Becoroth*. fol, 5. Maimonidem Halach. *Nechaloth*. cap. III. Obadiam Bartenorium ad cap. VIII, tit. *Becoroth*. §. 9. Atque obiter de hac re ſexcenti. In Bonis autem quæ poſſidentur aut in patris poteſtate ſunt, non heic cenſentur, quæ ſunt in credito aut nominibus (tametſi fundus hypothecæ nomine fuerit obligatus) neque Navis in mari, ut nonnulli. Vide Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. III, & Halach. *Maloue Veloue*, ſive de mutuo dante & accipiente, cap. VII. Sed diſtinguunt heic alii, & ubi pignus quod משכון vocant, aut Syngrapha, à patre creditore poſſidetur, ibi & in credito primogeniti prærogativam locum habere volunt. Quin ut duplex ei in bonis paternis portio, ita è debitis onus erat duplex. Sed de hiſce discrepantes aliquot ſententias habes in Gemara Babylon. ad tit *Baba Bathra*, fol. 124. ubi Iarchius conſulendus, & autor *Thoſſoth*, præter ea, quæ huc maximè faciunt, ad Rabbi Alpheſii compendium Talmudicum, part. III. fol. 215. & 216. Ita autem portio duplex ſorte aſſignabatur primogenito, ut pars hæreditatis aliqua (quantum fieri potuit) continua, non diviſæ partes, id eſt locis in diverſis ſitæ, pro duplici portione ei tribuerentur. Sic ex veterum ſcitis Maimonides Halacha *Nechaloth*. cap. III, & Halach. *Secinim*, ſeu de jure vicinorum cap. XII. Quod jus erat primogeniti etiam ſingulare.

Cap. VII.

Qualeſnam nati pro primogenitis habiti, *ſive ratione* Hæreditatis *ſive* ſanctitudinis & Redemptionis. *Et de* primogenito Poſthumo, *ac* Poſthumi Succeſſione.

Primogenitorum verò in ſacris literis ratio habetur duplex, aut quà ad eos prærogativa in familia erciſcunda ſpectat, aut quà ita ſacri cenſentur, ut ſint pretio numerato redimendi. Sacri ſunt & redimen-

redimendi, cum ex alis legibus, tum ex illa, Exodi xxxiv, 19 & 20; ubi nulla adjecta pretii æſtimatione, moribus majorum inolevit, ut quinque Siclis ea terminaretur. Idque ad mentem Legis Levitici, xxvii, 6. Cum igitur de primogenitis agunt Magſtri veteres, & tam de eis, qui ita redimendi, quam qui in partes duplices inter cohæredes ſuccedebant, verba faciunt, differentiam adhibent quadruplicem, qua utrunque genus ſubtiliter indicent. Genus primum appellant בכור לנחלה ſeu *primogenitum ratione hæreditatis*, ſecundum בכור לכהן *primogenitum ratione Sacerdotis*, iſt eſt *ratione pretii, quo ſacerdoti numerato redimendus erat, ſive ratione ſanctitudinis.* Primogenitis igitur aliis ſtatuunt competere jus primogenituræ ratione Hæreditatis, minimè verò ratione Sanctitudinis; aliis, ratione Sanctitudinis, non Hæreditatis; aliis, tam hujus quam illius ratione; & demùm aliis, jus illud neutiquam competere ſive hujus ratione ſive illius. Quadruplex hæc differentia ſubnititur verbis ſacrarum Legum, quibus utriusque jus primogenituræ ſancitur. In ea, quæ de ſanctitudine primogeniti lata eſt [Exod. xiii, 2.) קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל *ſanctifica mihi omne primogenitum, quod aperit qualemcunque uterum in liberis Iſraelis.* In ea verò quæ de ſingulari primogeniti ſucceſſione (Deut. xxi, 17,) fertur, adjectam habemus prærogativæ rationem כי הוא ראשית אונו *quia ille principium virtutis ejus*, nimirum patris. Adeo ut in hiſce pendeat jus hoc ab eo, quod eſt eſſe principium virtutis paternæ (de qua etiam videſis Geneſ. xlix, 3,) in illis autem, à prima uteri apertura. Hinc in Miſna, tit. *Becoroth* c. viii, יש בכור לנחלה ואינו

בכור לכהן בכור לכהן ואינו בכור לנחלה בכור לנחלה ולכהן
ויש שאינו בכור לא לנחלה ולא לכהן איזהו בכור לנחלה ואינו
בכור לכהן הבא אחר הנפלים שיצא ראשו חי ובן תשעה
שיצא ראשו מת והמפלת כמין בהמה חיה ועוף דברי רבי
מאיר וחכמים אומרים עד שיהא בו מצורת האדם המפלת
סנדל או שליה ושפיר מרוקם והיוצא מחותך הבא אחריהן
בכור לנחלה ואינו בכור לכהן מי שלא היו לו בנים ונשא
אשה שכבר ילדה עודה שפחה ונשת חררה עודה נכרית
ונתגיירה משבאה לישראל ילדה בכור לנחלה ולא בכור לכהן

רבי

רבי יוסי חגלילי אומר בכור לנחלה ולכהן שנאמר פטר רחם
בישראל עד שיפטרו רחם מישראל מי שהיו לו בנים ונשא
אשה שלא. ילדה נתגיירה מעוברת נשתחררה מעוברת ילדה
היא וכהנת היא ולויה היא ואשה שכבר ילדה וכן מי
שלא שהתה אחר בעלה ג׳ חדשים ונשאת הילדה אין ידוע
אם בן תשע לראשון או בן שבע לאחרון, בכור לכהן ואינו
בכור לנחלה איזהו בכור לנחלה ולכהן המפלת שפיר מלא
דם מלא מים מלא גנינים המפלת כמין דגים
וחגבים שקצים ורמשים המפלת יום וארבעים
הבא אחריהן בכור לנחלה ולכהן יוצא דופן והבא
אחריו שניהם אינן בכור לא לנחלה ולא לכהן רבי
שמעון אומר הראשון לנחלה והשני לה׳ סלעים

Primogenitorum, alii ita habentur ratione hæreditatis, minimè verò ratione Sacerdotis ſeu ſanctitudinis; alii ratione ſanctitudinis, non hæreditatis; alii & ratione hæreditatis & ſanctitudinis; & alii, nec hæreditatis ratione, nec ſanctitudinis. Primogenitus ratione hæreditatis, ſed nõ ratione ſanctitudinis eſt, qui in lucẽ venit poſtquã fœtus abortivus (qui ob menſes in utero non cõpletos, neutiquã vitalis eſt) *caput ſuum vivus emiſerit, aut fœtus novimeſtris emortuꝰ emiſerit caput ſuũ. Etiã poſt carnem deciduã, cui figura ſive beſtia, ſive fera, ſive volucris, juxta ſententiã Rabbi Meir. Sed ſapientes dicunt minimè, niſi fuerit particeps figuræ humanæ.* (ſcilicet aliter non habetur pro eo, quod aperit uterum, adeoque nec primogenituram ratione ſanctitudinis minuit.) *Quin natus poſt deciduam carnis molem Sandalium referentem* (de ſandalio heic quod סנדל ſandal vocant, & linguæ item bovinæ aſſimilant, videſis Gemaram Hieroſolymit. ad tit. *Nidda*, ſeu Muliere immunda, fol. 50, col. 4. & Magiſtros ad Miſnam ejuſdem tit, cap. III) *aut poſt ſecundas, aut Embryonem non informem, aut quod membratim evulſum eſt, primogenitus eſt ratione hæreditatis, ſed minime ſanctitudinis.* Nam in hiſce aut figuræ humanæ aliquid reperitur, aut ejuſdem ſaltẽ conceptæ ſatis teſtimonii. *Si is, cui nulli ſint liberi, uxorem duxerit, quæ nuper pepererit, ſive fuerit ancilla, quæ jam manumiſſa eſt, ſive Extranea, quæ jam facta eſt proſelyta, ex Iſraelitæ cum illa coitu ſuſcepta proles primogenita eſt ratione hæreditatis, ſed non ſanctitudinis. Rabbi Joſe Galilæus ait, ratione utraq;, quoniam*

ſcriptum

ſcriptum eſt (Exodi xiii, 2) *quod aperit uterum in Iſraelitis, ita ut ſufficiat, ſi à prole ab Iſraelita ſuſcepta uterus aperiatur.* Ac ſi ab ea, quæ Gentili ſuſcepta eſt, uterus haud fuiſſet apertus. Sed Galilæi commentum heic Magiſtri rejiciunt. *Si quis autem, qui habeat jam liberos, in uxorem duxerit eam, quæ nondum peperit, proſelytam factam ſed gravidam, ancillam manumiſſam, ſed etiam gravidam, quæ peperit, ſive ea fuerit ex genere ſacerdotali ſive ex Levitico* (Nam ſacerdotale & Leviticum genus aliter à primogenitorum redemptionibus immune erat, quod docetur dict. tit. *Becoroth* cap. 1) *ſive fœmina quæ antea pepererat, aut ſi quæ à ſecundis nuptiis ſpatio trimeſtri non abſtinuerit, ſed nupſerit ac pepererit, adeo ut ignotum fuerit, utrum partus eſſet novimeſtris & ad primum, an ſeptimeſtris atque ad ſecundum maritum ſpectaret, harum cujuslibet fœtus habetur primogenitus ratione ſanctitudinis, ſed non hæreditatis.* Nempe quia præanteà marito liberi; partus ejuſce, quæ nondum pepererat, hæreditati primogenitus non erat, ſed ſanctitudini, quia aperuit uterum. Partus heic ceteri ab hæreditate etiam arcebantur, quia pater cuilibet incertus. Videſis extremum capitis iv, ſupra, & cap. xiii, inferius, de filio dubio. Sed ad verſionem redimus. *Qui naſcitur poſt deciduam carnis molem ſanguine plenam, ſive plenam aqua ſeu ſanie, aut poſt carnem deciduam inſtar piſcium & locuſtarum ſpurcarum & reptilium, aut poſt id, quod deciduum eſt die quadrageſimo, primogenitus habetur tum hæreditatis ratione, tum ſanctitudinis. Si verò alter è latere exciſus fuerit & poſtmodum ſequatur alter, neque hic neque ille primogenitus habetur aut ratione hæreditatis aut ſanctitudinis. At ex Rabbi Simeonis ſententia, primus ratione hæreditatis eſt primogenitus, ſecundus quinq; ſiclis redimendus* Sed rejecta eſt à Magiſtris Simeonis ſententia. Quod autem dicitur de eo, qui è latere exciſus eſt (יוצא דופן vocant, ſeu qui è latere egreditur, de quo videſis etiam Miſnam tit. *Nidda* cap. iii) ad gemellos attinet. R. Obadias Bartenorius; כגון שקרעו אשה שתאומים בבטנה ולאחר שהוציאו הראשון דרך דופן יצא השני דרך רחם *Veluti, incidunt fœminam cui gemelli in ventre. Et poſtquam extraxerint alterum per viam lateris* (inciſi) *exit alter per viam uteri.* Nimirum primum, ſeu Cæſonem, non peperiſſe ajunt uxorem, quia cæſo utero extractus; neque eum uterum aperuiſſe. Secundum, principium virtutis paternæ non fuiſſe,

quia

Digitized by Google

quia alius antecedit, nec בכור ſeu primogenitum dicendum, quia alius ante eum in lucem editus. Ideoque neutrum ſive illa ratione primogenitum. Ita etiam Maimonides Halach. *Becoroth*, cap. 11, & Halach. *Nechaloth*, cap. 11, ubi etiam è veterum ſcitis monet, היו לו בנים בגויותו ונתגייר אין לו בכור לנחלה אבל ישראל שהיה לו בן מן השפחה ומן הגויה הואיל ואינו קרוי בנו הבא לו אחריו מן הישראלית בכור לנחלה ונוטל פי שנים *Qui, dum Gentilis eſſet, habuerit filios ſeu liberos, is proſelytus factus non habet primogenitum ratione hæreditatis. At ſi Iſraelites filium ſuſceperit ex ancilla ſeu Gentili, modo eum pro filio* (legitimo; de qua re, vide ſuprà ubi de Adoptionibus) *non agnoſcat, qui natus ei poſtmodùm fuerit ex Iſraelitide, primogenitus eſt ratione hæreditatis & ſortem capit duplicem*. Adi ſis Gemar. Babylon, ad tit. *Jabimoth* fol. 62. Ex hiſce manifeſtum eſt, prærogativam hæreditatis primogenito non competiiſſe ex moribus lege ſacra ſubnixis, niſi patri nulli omnino antea liberi aut partus vitalis fuiſſet, excepto ubi ex ancilla ſeu gentili proles antea ſuſcepta. Neque heic Matris ratio habetur aliter, ac ea, quæ ad patrem attinet, permiſerint. Nec matri aut in materna bona ulla erat hujuſmodi ſucceſſionis prærogativa, quod capite ſuperiore oſtenſum eſt. Quin nec filius poſthumus (veluti gemellorum poſthumorum primus, aut primogenitus ex duabus uxoribus, quæ gravidæ relictæ) duplicis ſortis prærogativam habuit, quod docetur Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, cap. IX, fol. 142, b. & firmatur verbis illis ſacris Deut. XXI, 16, *adveneritq́ dies quo diviſurus eſt hæreditatem ſuam filiis ſuis*. Id ad tempus, quo ſuperſtes eſt hactenus Pater, attinere voluit. At ſi poſtquam in ipſò nixu, frons duntaxat, tametſi non totum caput, emittatur, mortuus fuerit pater, pro primogenito, qui prærogativa hac fruatur, habetur partus; uti Gemara Babylon. ad tit. *Becoroth*, fol. 47, & Maimonides Halach. *Nechaloth*. cap. 11. Neque porrò minuit poſthumus, quemadmodum filii patre ſuperſtite nati, primogeniti ſortem duplicem. Ita Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 127, a, Maimonides, loco jam citato. Quod ut ritè intelligas, conſule caput X, ubi de primogenitis ſexus dubii. De probationibus etiam primogenituræ, vide ſis Maimonidem loco laudato.

CAP.

Digitized by Google

Cap. VIII.

De Familia *inter* Filias erciſcunda.

MAſculis non exſtantibus ipſis, neque iis, qui perſonas eorum, jure Repræſentationis, induebant, Filiæ pariter capiebant hæreditatem. Nulla in eis primogenituræ prærogativa. Sed in æquales quælibet partes ſuccedebant. Quod etiam ex ſacra lege (Deut. XXI. 17.) firmant. Nam dato de primogenito præcepto adjicitur, לו משפט הבכורה *τȣ́τῳ πρωτοτόκια* ſeu *huic* (genere maſculino) *jus primogeniti debetur.* Ubi animadvertit *Baal Haturim*, כי יהיה לאיש לומר משפט בכורה לאיש ואין משפט בכורה לאישה *quoniam ad maſculum ſpectat. Jus primogeniti ad maſculum ſpectat. Sed ad fœminam jus illud non ſpectat.* Quæ verba habentur ex Gemara Babylonia, ad titul. *Baba Bathra*, fol. III. b. Ita *Sepher Siphri*, fol. 48. col. 190. בנים בתורה הזות ואינו הבנות *filii hac lege comprehenduntur, ſed neutiquam filiæ.* Et ipſa Miſna titul. *Baba Bathra*, cap. VIII, אחר הבן ואחר הבת בנחלה אלא שהבן נוטל פי שנים בנכסי האב וגו׳ *Eadem eſt filii & filiæ in ſucceſſione hæreditaria ratio, præterquam quod filius* (ſi primogenitus fuerit) *capit duas partes bonorum paternorum &c.* Adeò ut hæreditatem maternam (in qua jus primogenituræ non obtinet] haud diverſimodè adeant filii & filiæ. Utriusque pari jure ea, ubi hæredes ſunt, tribuitur. Diſcrimen eſt tantùm in paterna hæreditate, ratione primogenituræ, quæ in filiabus locum non omninò habuit. Fuere ex Sadducæis, quibus בת הבן ובת שניהן שוין *neptis ex filio, & filia, par in ſucceſſione jus habebant*, quod notatur in Gemara utraque, Hieroſolymitanâ, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16. col. 1. & Babyloniâ, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 115. b. quibus adjungas R. Jacob Bar Salomon, in Oculo Iſraelis, part. 11, fol. 90. col. 3. Sed recepta ſententia, mores recepti, planè refragabantur. Atque in citato Gemaræ Babyloniæ loco, Rabbi Huna, האומר תירש בת עם בת הבן אפילו נשיא שבישראל אין שומעין לו *Si quis pronuntiaret, tametſi in Iſraele princeps eſſet, filiam cum nepte ex filio jure hæreditario ſuccedere, audiendus non eſt.*

Cap.

CAP. IX.

De partium, *inter* cohæredes, *ſi* Minores *ſunt alii, alii* Majores, diſtributione, *&* Alimentis Filiabus, *ubi Hæredes ipſæ non ſunt, præſtandis. Ac de varia* Minorum ætate *&* Puberibus.

UBi in Hæreditatem liberi, qui partes facerent, ſuccedebant, ſi majores eſſent omnes natu, pro indiviſo, niſi ex pacto aliter conventum eſſet, poſſidebant: Uti etiam minores; dum ſaltem minores. Quod ſi majores alii, alii minores eſſent, alia omninò res erat. In hujusmodi ſpecie, ſuæ majoribus, ſuæ minoribus partes diſtribuendæ erant, nec in commune vivendum; ne ſcilicet, veſtium ſumptibus, majores minoribus, aut cibariorū minores majoribus damno eſſent. Miſna. tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, הניח בנים גדולים וקטנים אין הגדולים מתפרנסין על הקטנים ולא הקטנים ניזונין על חגדולים אלא חולקין בשוה *Si relinquit quis filios majores & minores, majores minimè, è patrimonio, veſtium ſumptus ſimul cum minoribus, nec minores ſumptus cibariorum cum majoribus ſumunt, ſed æqualiter dividunt.* Et eodem in loco, de cohæredibus fœmineis; הניח בנות גדולות וקטנות אין הגדולות מתפרנסות על הקטנות ולא הקטנות ניזונות על הגדולות אלא חולקין בשוה *Si relinquat quis filias majores, & minores, majores minimè è patrimonio, veſtium ſumptus ſimul cum minoribus ſumunt, nec minores cibaria cum majoribus, ſed æqualiter dividunt.* Quod de filiabus dictum eſt, ubi filii defuncto non erant; id eſt cohæredibus tantum. Etenim, ubi filiorum ſucceſſione filiæ ab hæreditate, quà hæreditas erat, excludebantur, (ſecundum id quod ſupra docetur) filiabus minoribus alimenta ex patrimonio exhibenda fuere, ſeu ex bonis paternis. Nam Materna ab hoc onere immunia erant. Citato jam Miſnæ capite; הבנות ניזונות מנכסי חאב ואיני ניזונות מנכסי האם *Filiæ aluntur è bonis paternis, ſed non è maternis.* Quod ipſum dicendum de meliorationibus & de bonis, quæ hæreditati poſt mortem patris, veluti ab eo non poſſeſſa, accedebant, uti Miſna tit. *Becoroth*, cap. VIII. Præſtabantur autem hujus-

Digitized by Google

hujuſmodi alimenta filiabus בתנאי כתובה ſeu *ex ratione dotis materna*, idque usque *ad pubertatem duodecim annorum & ſex menſium*, id eſt, עד שבגרו הבנות ut ad tit. Baba Bathra cap. IX. adnotat Obadias Bartenorius. De ratione ſeu conditione dotis, vide ſupra. c. 11; & mox infrà de pubertate hac. Adeò ut filiæ minores à filiis cohæredibus aut hærede unico alendæ eſſent ex paternâ hæreditate, minime verò à majoribus filiabus, ubi ipſæ ſimul cohæredes eſſent. Nam ibi ipſam hæreditatem, non tantum alimenta capiebant. De alimentis hiſce vide etiam Miſnam tit. *Cethuboth*, ſeu *de Dotibus*, cap. IV. Sed hæc alendi filias ratio ita demum obtinuit, ſi ſufficeret hæreditas tum filiis alendis tum filiabus, usque ad dictam pubertatem. Etenim aliter, utcunque hæredum nomine ſuccederent filii, totus hæreditatis proventus ſeu uſus fructus in filias impendebatur, & filii, qui revera hæredes ac domini, ne ſequiori ſexui non ſatis honeſtè provideretur, etiam ad mendicos relegabantur, aut, ut Magiſtrorum phraſis eſt, ישאלו על הפתחים *oſtiatim mendicabant*, quâ ſumma paupertas, ac indigentia, ſeu neceſſaria alibi victum quærendi ratio denotatur, ut non ita diſſimili locutione in Pſalmo XXXVII. 25. de hac re diſertè Miſna tit. *Baba Bathra*, cap. IX. מי שמת והניח בנים ובנות בזמן שהנכסים מרובין הבנים ירשו והבנות יזונו נכסים ממועטין הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים *Si defunctus liberos utriusq; ſexus atq; patrimonium ſatis opulentum reliquerit, jure hæreditario ſuccedunt filii & alimenta capiunt filiæ. Si verò rem anguſtam reliquerit; alimenta capiunt filiæ & oſtiatim filii mendicant.* Patrimonium opulentum ſeu הנכסים המרובין interpretatur Obadias Bartenorius eſſe כדי שיזונו הבנים והבנות עד שיבגרו הבנות *ſi ſufficiat alendis filiis filiabusque usque ad harum pubertatem.* Rem verò anguſtam ſeu הנכסים ממועטים ſive *patrimoniũ tenue*, שאין בהן כשעור זה *ſi tantundem non eſſet.* Videſis Gemaram utranque Hieroſol. ad tit. *Baba Bathra*; f. 16, col. 4. & Babylon. ad eundem tit. fol. 139. b. De Mendicis autem apud Ebræos, conſulas Maimonidem halacha *Mithnoth Ainim* ſeu de Eleemoſynis, & quæ habet Johannes Druſius in Reſponſione ad. Nicolai Serrarii Minerval, ubi caput totum de ea re. At, quemadmodum ab anguſto hujusmodi patrimonii uſu fructu filios excludebant filiæ, ita defuncti vidua & haſce & illos. Ne ſcilicet viduæ honeſta deeſ-

Digitized by Google

ſent aliméta (quæ בתנאי כתובה ſeu *ex cōditione Dotali ei* debita, ut vides ſupra cap. 11.) ipſæ etiam filiæ ad mendicos relegandæ, ut Bartenorius. Sed & vide Gemararum locos citatos. In patrimonii autem æſtimatione ad hæc, ratio creditorum, Legatorum, ſumptuum funebrium habebatur. Etiam Alimenta filiabus, quamdiu manerent innuptæ, præſtanda fuiſſe volunt aliqui. Vide quæ è Maimonide citavimus ſupra capite 11. Quoniam verò de Minoribus, & pubertate heic mentio; de eis obiter monendum; regulariter ante annum decimum tertium ac diem unicum completum Minores haberi maſculos, fœminas ante annum duodecimum atque unicum diem, & poſtea pro Majoribus. Sed temperamenta adjiciunt. Puellam, cui, duodecimo anno atque die unico inſuper exacto, duo ſaltem pubis pili, quos סימן התחתון *ſignum inferius* vocant, non excreverint (niſi ex mammillis ſororantibus, papillisve, è quibus etiā סימן העליון ſeu *ſignum ſuperius* heic habebant, pubertas cerneretur, aut ipſa, quod utrunque ſignum ſuperabat, peperiſſet) pro Minori ſeu קטנה habitam. Si tunc excreverint, eam primis qui ſequuntur ſex menſibus נערה *Juvenculam* dici, & poſtmodum בוגרת ſeu *pubertatis plena*, aliter, usque ad annnum vigeſimum, Minoris nomen non exuere. Quod ſi tunc ſigna comparerent, eadem ratio habita, quæ in ætate & ſignis anni duodecimi. Si verò tunc ſigna iſta non comparerent, ſed סימני עילומית ſive *ſigna Viraginis* veluti ſi mammillæ nullæ, nec muliebres affectus aut mores, tum pro Viragine habebatur. Quod ſi neque hæc tum adeſſent ſigna, in Minoribus cenſita erat usque dum aut pubertatis, quæ diximus, ſigna comparerent, aut annū trigeſimum quintum, præter diem unicum compleret; atque tunc etiam Virago ſeu עילומית nuncupabatur, tametſi deeſſent ei Viraginis ſigna. Et tam נערה ſeu *Juvencula*, quam בוגרת ſive *puella pubertatis plena* & עילומית ſive *Virago*, modis jam dictis *Majores* ſeu גדולות vocabantur. Similis in Maſculo ratio, qui tunc habitus גדול ſeu *Major* & איש ſive *Vir*, cum exacto anno decimo tertio præter diem unicum, bini ejusmodi ei pili excreverint. Quod ſi tunc minimè excreverint, tametſi apparuerint Spadonis ſigna, in Minoribus habebatur usque ad novemdecim ætatis annos & menſes undecim. Si neq; tunc emiſerit aut ſignum inferius, aut totidem pilis pubuerint genæ, ſed Spadonis ſigna in eo reperta fuerint,

Digitized by Google

Spado habebatur, atque eo nomine Major. Quod ſi neq; *Spadonis* ſigna adſint, etiam minor dein habetur, usque dum aut ſignum inferius comparuerit, aut annum trigeſimum quintum, præter diem unicum, compleverit. Et tunc vocatur *Spado*, tametſi nullum Spadonis ſignum ei adfuerit. Ita Maimonides Halach. *Iſhoth*, ſeu de re uxoria cap. II. ubi de hiſce alia ex veterum ſcitis ſubtilia. Ideò autem trigeſimo-quinto anno ſeu hebdomade annorum quinta rem ſic finiebant, nec ulteriùs pubertatis argumenta expectari volebant, quoniam Supremus ea in ætate corporis vigor ſeu ἀκμὴ apud veteres habebatur, citra quem absque Signis jam dictis in majoribus cenſebant neminem, uti nec quempiam poſteà in minoribus. De illo ætatis termino videſis Philonem libro de Mundi opificio. Ariſtotelem Rhetoric. II. cap. XIV. Galenum De Sanit. Tuenda lib. VI. cap. II. & Comment. III. ad Hippocratis Aphoriſmos 29. & 30. & Avicennam lib. 1. Fen. 1. doct. III. cap. 3. & Fen. 3. doct. 1. cap. 2. Unde cernere licet, opinionē illam de XXXV annis tam apud Aſiaticos quam Europæos pariter obtinuiſſe. Et videſis nunc Joſephi Scaligeri Elenchum Chronologiæ propheticæ, pag. 68. 69. & ſequentibus, de pubertatis, ex jure Ebraico, annis. Id autem quod Majores in dividunda atque fruenda hæreditate, utpote ſui plane juris, poteſtatis undiquaque ſuæ, faciebant ipſi, Minorum faciebant Tutores, ſeu Curatores quos Magiſtri ex Græco Ἐπίτροποι, quod idem denotat, אפיטרופין *Epitropin* appellant. Hi verò aut à patre conſtituti erant, aut à parente alio, cui ſuccedendum erat, aut à foro ſeu Tribunali, nempe ſive LXXI-virorum, qui Conſeſſus erat Magnus ac unicus, ſive XXIII-virorum, quale inſigniori cuilibet urbi unicum erat atque Hieroſolymis bina, ſive Triumvirorum, qui ſive ex compromiſſo ſive autoritate publica præfecti. De quorum unoquoque nos fuſe in libris de Conſeſſu Magno. Nempe כל בית דין ובית דין הוא אביהן של יתומים *Nullum erat forum aut tribunal, quod patris locum pupillis non occupabat*, uti etiam idem Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. X. A tutela autem atque hac cura arcebant tribunalia Minores, Fœminas, Servos, atque etiam ex plebe eos, quorum libertas in dubio. Quin & eos, qui mentis compotes non erant, atque Surdos. Nam hiſce etiam ipſis curatores præficiebantur. Atque parenti, cui ſuccedendum erat, li-

 cuit

cuit ſive Minorem, ſive fœminam, ſive ſervum Tutorem præficere. Anni autem ætatum, quas diximus, neque Solares erant, neque Lunares, ſed juxta rationes civiles & receptos intercalandi mores putandi, uti monet Moſes ille capite ex Halach. Iſchoth citato. Scilicet juxta ſive menſium ſive annorum intercalandorum rationes pro Synedrii Magni, florente Ebræorum Republica, arbitrio diverſimodè adhiberi ſolitas, non juxta ſtatos ſive communes ſive Embolimæos annos in cyclo illo decemnovennali, quem Ebræis veteribus in uſu fuiſſe paſſim negant Talmudici, utcunque Viri ſint doctiſſimi qui contra ſentiant. Sed ea de re nos plura in libris de Synedrio Magno.

CAP. X.

De præſtanda* filiabus *ſingulis, ex paternis bonis*, parte decima *aliave, ubi filiis in hæreditatem integram ſuccedentibus*, nihil ad filias, *jure ſucceſſionis aliter tranſmitteretur.

QUemadmodum autem filiæ nupturæ, ut alibi paſſim, apud Ebræos, donari ſolebat à Patre פרסנה id eſt, donatio in vita commoda, ſeu Bona præfectitia, ſive id ipſum, quod in jure Cæſareo Dos nuncupatur (nam ex Jure Ebraico non uxor marito, ſed maritus uxori dotem præſtituebat;) ita ubi pater demortuus filiam hujusmodi donatione non ditatam & prolem maſculam (quo fiebat ut in hæredum numero filia neutiquam haberetur) reliquerat cum patrimonio utriſque, modo jam indicato, ſatis opulento; ex ſententia fori, pro patris erga filiam amore, pro ejuſce dignitate, pro ceteris, quæ erant, circumſtantiis, è quibꝰ paternus heic in filiam animus elici poſſet, taxabatur ejuſmodi donatio, ex hæreditate paterna, in quam proles maſcula ſucceſſerat, puellæ tempore Nuptiarum, nomine פרנסת ל׳ præſtanda. Quod ſi de ſumma non ſatis inde conſtaret, עשור ſeu *decima pars*, ex forenſi item autoritate, ei dabatur, reſiduo aſſis filiis relicto. Gemara Babylonia ad tit. Cethuboth cap. VI, fol. 68. a, בת הנזנת מן האחים נטלת עושר נכסים Filia (ſeu, quod idem heic eſt, ſoror) *cui alimenta præbentur à fratribus, etiam Decimam capit Bonorum ſeu hæreditatis.* Decimæ hæ filiarum ita præſtabantur, ut, ubi plures erant, ſua ei, quæ primò nupſerat,

pſerat, præſtitâ, proxima ex eo, quod reſiduum erat, non ex totius aſſis ſumma, deſumeretur. Atque ſimilis de ceteris, quæ nuptæ poſteà, ratio. Verbi gratia; Reliquerat pater ccc minas, filios aliquot, qui integram adirent hæreditatem, & filias tres innuptas, neq; à patre in futuras nuptias ditatas. Si patrimonium omnibus ſatis, ut dictum eſt, opulentum eſſet, harum ei, quæ primò nupſerat præſtandæ erant xxx, ſeu trecentarum pars decima; ei quæ ſecundò decima reſidui quod eſt cclxx, id eſt xxvii; & quæ demum tertiò nupſerat, ei xxiv, præter id quod excreſcit in reſiduo jam ad ccxliii diminuto, præſtabatur. Quin vero ſi omnes ſimul nuberent, eadem ipſa ſervabatur ratio ſubductionis. Sed ea in ſpecie, Decimæ ita ſubductæ æqualiter ſingulis diſtribuebantur, reſiduo filiis relicto. Etiam paterna hæreditas à filiis quocunque diſtracta hypothecæ nomine ad Decimas haſce obligabatur. Ipſo autem Tempore deductionis domum, id eſt ipſarum Nuptiarum celebrationis, puellis majoribus Decimæ hæ erant petendæ. Nam ſi res comperendinaretur, hoc jure plerunque cadebant. Vide ſis Maimonidem Halach. Iſhoth cap. xx.

Cap XI.

De Succeſſione Liberorum, *qui* ſexus dubii, *aut* utriusque *fuerint, veluti* Genitalibus Obſtructi *aut* Hermaphroditi.

Quæ hactenus dicta ſunt, ad liberos ſive Maſculos ſive fœmineos, qui corpore fuerint integro, attinent. Sexus autem ſive dubii ſive utriusque proli jus competebat ſingulare. Dubii ſexus dicebatur טמטום *Tomtom*, ſive is, cui ita obſtructa erant genitalia, ut maſculus an fœmina eſſet in dubio poneretur. A verbo טמטם quod *obſtruere, obturare* ſignificat; ut Elias in Thisbite, וכן קורין למי שערותו סתומה ולא נראה בו לא זכרות ולא נקבות טומטום *hinc* (inquit) *eſt quod vocant eum, cujus genitalia ita obſtructa, ut mas an fœmina ſit non conſtet, Tomtom.* unde etiam ספר טומטום ſeu *Liber Tomtom*, id eſt, de dubio ejuſmodi ſexu, antiquitùs ſcriptus, citatur Moſi Maimonidi in More Nebochim lib. iii, c. xxxvii, ubi legē (Deut. xxii, 5) de habitu ſexuum ementito explicat. Et pro *libro artis Magicæ,*

Digitized by Google

quem compoſuit Centir, quod in veteri verſione ibi ſubſtituit Epiſcopꝰ Nebienſis, nihil omninò aliud præter *Librũ Tomtom* in Ebræo operis illius ſermone (is R. Samueli Aben Tybbon debetur, qui ex autoris Arabico tranſtulit) reperitur. Idem liber, eodem nomine citatur etiã in More Nebochim capite jam dicti libri quadrageſimo primo, alibi. Utriusque ſexus prolem ſeu Hermaphroditum vocant, nomine è Græco ſumpto, אנדרוגינס, quod ipſum eſt *ἀνδρογύνης*, ſeu *hermaphroditus*. Horum neuter aliter ſuccedit inter filios, quam ut id ſolummodo ſumat quod jure, ſive Hæreditatum ſive Alimentorum, communi, ſive filiis ſive filiabus eſt incommodius לעולם, inquiunt, נוטל בפחות שבהן *Semper capit* (uterque) *id quod in eis minimum eſt*. Si filii nempe in patrimonium ſatis amplum, unde alendæ filiæ, ſuccedunt, horum uterque in filiabus cenſetur. Si patrimonium ſit alendis filiis ac filiabus impar, adeò ut ad mendicos, ne deſint filiabus alimenta, relegentur filii (juxta id quod oſtenſum eſt) uterque horum pro filiis habetur; & demum utraque in ſpecie ab Hæreditatis dominio arcetur. Idem jus obtinuit, ſi filios duntaxat reliquerat defunctus, præter obſtructum aut Hermaphroditum. Tunc enim Alimenta tantùm cepit uterque, ut pars familiæ neceſſaria. Neuter Hæreditatem, quæ eis perpetuò præcluſa, niſi ubi nullus alius filius, ſexus nimirùm integri ac manifeſti, interveniret. Tum enim tam hic quam ille ſuccedebat; ſolus, ſi filiæ nullæ; ut cohæres, ſi filiæ etiam relictæ. Miſna tit. *Baba Bathra*, cap. 9. הניח בנים ובנות וטומטום בזמן שהנכסים מרובין הזכרים דוחין אותו אצל הנקיבות נכסין ממועטין הנקיבות דוחות אותו אצל הזכרים האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה ילדה זכר נוטל מנה ואם נקיבה מאתים ילדה נקיבה נוטלת מאתים אם זכר ואם נקיבה מאתים וילדה זכר ונקיבה הזכר נוטל מנה והנקיבה מאתים ילדה טומטום אינו נוטל ואם אמר כל מה שתלד אשתי יטול הרי זה יטול ואם אין שם יורש אלא הוא יורש את הכל, *Si reliquerit quis filios, filias, & prolem cui genitalia obſtruuntur, ſeu* Tomtomum, *ubi patrimonium ſatis opulentum eſt, maſculi eum repellunt ad fœminas*; *ubi vero anguſtum eſt* (ſeu utrique ſexui alendo impar) *fœminæ repellunt eum ad maſculos. Si quis ita pronunciaverit, ſi pepererit uxor mea maſculum*

lum, captat Minam; ſi maſculum peperit, capit is Minam. Si fœminam, ducentas; ſi pepererit fœminam, capit ea ducentas. Si Maſculum, minam; ſi fœminam, ducentas; ſi peperit & maſculum & fœminam, capit hic minam & illa ducentas. Si pepererit (in ea ſpecie) *Obſtructum genitalibus, non omnino capit. At ſi dixerit, capiat id quicquid fuerit quod uxor mea pepererit, etiam & hic capit. Quin ſi alii hæredes non fuerint* (de prole defuncti intelligendum) *ipſe etiam univerſi heres eſt.* Et quod de Obſtructo heic dicitur, æque ad Hermaphroditum attinere volunt; de qua re, præter Gemaram Babyloniam, & adjectos commentarios, conſulas adnotationes Rabbi Jom Tob, ad citatam Miſnam. Cum filiabus autem uterque, ut cohæres, ſucceſſit, teſte ex veteribus, Maimonide Halach. *Nechaloth* cap. v, זה הכלל ביורשין כל שני יורשין שאחד מהן יורש ודאי והשני ספק אין לספק כלום ואם היו שניהם ספק שמא זהו היורש או שמא זהו היורש חולקין בשוה לפיכך מי שמת והניח בן וטומטום או אנדרוגינוס הרי הבן יורש את הכל שהטומטום והאנדרוגינוס ספק הניח בנות וטומטום ואנדרוגינוס יורשות בשוה והרי היא כאחת מן הבנות *Regula eſt univerſalis inter heredes: ubi duo ſunt hæredes, quorũ alter Manifeſtus eſt, Dubius alter, is, qui dubius eſt, nihil omnino capit. Si vero uterque dubius fuerit, nec conſtituerit hic an ille ſuccedere debeat, diſtributio fit utrique æqualis. Si igitur defunctus reliquerit filium & genitalibus Obſtructum, aut Hermaphroditum, filius ſolus ſuccedit in hæreditatem univerſam; quoniam & Obſtructus & Hermaphroditus dubius eſt. At ſi reliquerit filias & Obſtructum & Hermaphroditum, in partes ſuccedunt ſimul æquales. Nam ita tam hic quam ille pro filio habetur.* Nam ubi de filio conſtabat, filiæ excludebantur, atque eodem modo Hermaphroditus & Obſtructus; quia incertum, qualiſnam ſexus ſive hic ſive ille eſſet. At ubi ſexus integri filii deerant, & ſuccedebant filiæ, admittebantur inter eas tam Obſtructus quàm Hermaphroditus. Quoniam, ut partes non faciebant cum filiis hæredibus manifeſtis, quia ipſi dubii & incerti ſexus; ita inter filias admittendi, quoniam ut dubium erat, maſculi an fœminei ſexus ipſi eſſent, ita, eo nomine, non minus dubium an ipſæ filiæ ſuccedere deberent. Et in dubio, pariter omnes admittendi. At verò qui obſtrui deſinit, & jam Maſculus agnoſcitur,

cum filiis partem facit, ita tamen ut nec pro primogenito habeatur, licet partus fuiſſet omnium primus, nec in hæreditaria diſtributione מִמעט בחלק בכורה *minuat partem primogenituræ prærogativa debitam.* Nam ex ſacris illis verbis *genueritque ei filios, &c.* (Deut. xxi, 15,) eliciunt, ut, partus momento, maſculus agnoſci debeat. Ita *Sepher Siphri* ad Deut. fol. 48, col. 190, & Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 115, b. alii, ſatis frequenter. Quin ex eiſdem decrevère verbis ſacris, illos ſolum primogeniti partem, ſuas faciendo, minuere, qui filii, partus momento, manifeſti. Si itaque tres fuerint filii, præter eum qui jam obſtrui deſinit, hæreditas in quatuor partes primò tribuitur, ac ſi tantummodò tres eſſent filii, juxta modum ſuperius indicatum. Harum unam ſumit primogenitus. Dein, quod reſtat inter omnes æquè ſeu quadripartito dividitur. Ita Gemara Babylonia, ad dict. tit. fol. 127, a, & Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. 11. Ubi advertendum, alteram tantummodo duplicis ſortis partem primogenituræ nomine revera debitam, atque eam eſſe, quæ heic non minuitur. Alteram, eodem modo haberi & putari, quo partes filiorum ceterorum. Aliter enim, partem primogenituræ, ſive ſortem duplicem primogenito, ſi tres duntaxat fuiſſent filii, debitam, interventu ejus qui obſtrui deſinit, plane minui nemo non videt. De Hermaphroditi jure apud alias gentes conſulas Hieronymum Gigantem de Crimine læſæ Majeſtatis lib. III., quæſt. XVI, & ibi citatos. Et de Liberorum ſucceſſione, hæc dicta ſunto.

Cap. XII.

De Succeſſione Patris, *&* à latere, *ceu* fratrum, avi, patruorum; *& Excluſa, in ſucceſſione,* Cognatione Materna, *uti & ipſa* Matre.

Non exſtantibus defuncto liberis, neque ex hiſce poſteris, revolvebatur hæreditas ab utriusque ſexus prole ad Patrem, niſi interveniret frater, qui defuncti uxorem ex lege duceret, de quo item inferius. Diſcrimen verò heic obſervandum. Ubi de bonis à patre ſucceſſione hæreditaria acceptis, mortuo ſine poſteris filio filiave, quærebatur, patrem Hæredem dici, non quod ipſe capere poſſet hæreditatem, utpote anteà neceſſariò defunctus; ſed quòd ex ejus perſona

perſona in vivis eſſe ficta, ſeries ſucceſſionis tantum dignoſceretur, atque in hæredibus eliciendis haberetur is pro ſuperſtite, unde defuncti fratres germani primò eorumque poſteri, dein itidem ſorores vocarentur ad hæreditatem, non tam fratrum aut ſororum defuncti nomine, quam liberorum patris; cui, ſi in vivis fuiſſet, hæreditas omnimodo debita. Ubi verò de Bonis adventitiis ſeu peculio minimè à parentibus ſucceſſione accepto quæſtio fiebat, pater ipſe ut hæres filio filiæve ſine liberis defunctæ ſuccedebat, ſi in vivis eſſet; ſin autem, liberi ejus poſterique eorum ſive in capita ſive in ſtirpes, pro perſonarum numero & qualitate, quas ſive gerebant ſive induebant, juxta id quod de ſucceſſione liberorum ſuperius traditur. Adeò ut, cognitâ ſatis ex jam dictis Liberorum ſucceſſionis ratione, atque obſervato, illis poſterisq; eorum non exſtantibus, patrem ſive mortuum ſive vivum pro hærede perpetuò haberi, unde fratres ac ſorores defuncti eorumque poſteri, ut patris (ſi mortuus fuerit] liberi poſterique ad hæreditatem (excluſâ penitus cognatione materna atque ipſa Matre) vocantur, omnigena à latere ſucceſſio ſtatim pateſiat. Nam ſi neque Patri ſint alii liberi, neque hiſce poſteri ſuperſtites, avus pro hærede ſimiliter habetur, non tam quia avus, quam quia pater ejus eſt, qui hæres proximus, id eſt, patris defuncti. Et ſi avo mortuo fuerint liberi, ſuccedunt illi magis hoc nomine quam nomine aut fratrum aut ſororum patris, aut patruorum aut amitarum defuncti. Atque ſimilis ſemper ratio proavi, tritavi, abavi, usque ad Adamum habenda. Udde habent ilud, אין אדם מישראל שאין לו יורשין *Non omnino reperitur quis in Iſraelitis, cui deſunt bæredes.* Quæ omnia habentur ex receptiſſima interpretatione Num. XXVII, 9. Verba ſunt; *ſi filium non babuerit* (defunctus), *dabitis Hæreditatem ejus fratribus ejus; Et ſi nec fratres ei fuerint, dabitis hæreditatem ejus fratribus patris ejus. Et ſi pater ejus non babuerit fratres, dabitis* (נחלתו לשארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה) *bæreditatem ejus Conſanguineo ejus propinquiori, qui fuerit de cognatione ejus, ut ille ſuccedat in eam. Eritque boc filiis Iſrael in decretum judicii, ſicut præcepit Dominus Moſi.* Jam verò Duo inprimis ſunt in traditionibus veterum advertenda, quibus hæc, ad jam dictum ſenſum, explicantur. De paterna Succeſſione Alterum; Alterum de familia ſeu cognatione Materna à ſucceſſione perpetuò excluden-

cludenda. Patris nomen in ſacra lege omittitur, neque, ut ad eum à liberis transmitteretur hæreditas, expreſſe ſancitur. Etiam quare omiſſum, audent aliqui rationem adferre. Videſis Rabbi Bechai ad Numer. xxvii. fol. 193. col. 2. & Philonem de Vita Moſis lib. iii. Sed ita hanc expoſuere Magiſtri legem, idque eorum vetuſtisſimi, ac ſi de Patre nulla omninò quæſtio fuiſſet, quin, nomine ſanguine proximi, ei hæreditas à filio filiave ſine poſteris mortua primò eſſet devolvenda, & dein ad fratres defuncti ſeu ad patris liberos. Id quod itidem de Avo dicendũ, cui fratres patris ſine liberis defuncti hæredes ſunt. Nam ut pater ſe habet ad filium, ita avus ad patrem. Et tam avum quam patrem antea demortuum admitti volunt in verbis ſacræ legis. Quin & fratrum nomen, ſive qua defunctum, ſive qua patrem avumve ſpectant, etiam ſorores, qua, ſucceſſionis ratione, in liberis ſunt proximæ, ſatis innuere; argumento à præmiſſa filiorum atque filiarum ſucceſſione ducto. Id autem, quod de Paterna ſucceſſione dicitur, tum ex rationibus à propinquitate, à merito, ac à viciſſitudine beneficiorum allatis firmant, tum ex eo quod adjicitur de fratribus patris, quorum neminem patri in hæreditate æqualem, nedum anteponendum ex legis divinæ mente ſtatuunt. Imo & patrem revera *Conſanguineum ejus propinquiorem è cognatione ejus* eſſe cenſent, & concludunt eum, qui maxime propinquus eſt ſanguine, liberis deficientibus, ſemper ad ſuccesſionem vocandum, atque ſyntaxin illam verborum ita intelligendam, ac ſi ad hunc modum, illorum etiam epentheſi hujusmodi, concepta fuiſſent. *Si filiam non habuerit, dabitis hæreditatem ejus Conſanguineo ejus propinquiori, qui fuerit de cognatione ejus* (ſeu patri) *& poſtea dabitis hæreditatem ejus fratribus ejus*, id eſt, liberis patris. *Et ſi nec fratres, &c.* de qua vide Gemar. Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 108. & Salomonem Iarchium ibidem. Quin Miſna cap. VIII, dicti tituli, expreſſe, האחין קודמין לאחי האב וכל יוצאי ירכן של אחין קודמין לאחי האב זה הכלל כל הקודם בנחלה יוצאי ירכו קודמין והאב קודם לכל יוצאי ירכו *Fratres anteponendi patruis, & omnes qui exeunt è femore fratrum, anteponenda patruis. Hæc regula eſt univerſalis: ubi quis in ſucceſſione hæreditaria præferendus eſt ipſe, etiam & cuncti ejusce poſteri itidem ſunt præferendi. Sed Pater præferendus*

eſt

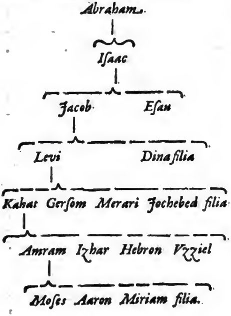
eſt univerſis, qui egrediuntur è femore ſuo, id eſt, liberis ſuis, & defuncti germanis fratribus ſororibusque. Et appoſitiſſime Philo, receptos gentis ſuæ mores de hæreditatibus explicans in lib. III. de Vita Moſis; primo filios, inquit, in ſucceſsionem vocavit Deus Opt. Max. dein filias, tertio loco fratres, *καὶ τετάρτην θείοις πρὸς πατρὸς ἀπονέμει τάξιν, αἰνιττόμενος, ὅτι καὶ πατέρες* (ita lego pro *πατρὸς*; quod in codicibus editis) *γίνονται ἂν υἱῶν κληρονόμοι πάνυ γὰρ εὔηθες ὑπολαβεῖν, ὅτι πατρὸς ἀδελφῷ νέμων κλῆρον ἀδελφιδοῦ διὰ τὴν πρὸς πατέρα συγγένειαν αὐτὸν ἀφείλετο τὸν πατέρα τῆς διαδοχῆς, quarto patruos, ſeu patris fratres, ſubindicans etiam patres fieri poſſe hæredes filiorum. Stultum enim nimis foret credere, patruo concedi hæreditatem nepotis, ob cognationem paternam, ipſi vero patri eam auferri.* Maternæ autem cognationis rationem in ſucceſſionibus non haberi, ſed duntaxat adgnationis paternæ, tum ex citatis Numerorum verbis eliciunt, tum ex frequentiſſima mentione patrum משפחות id eſt, *familiarum* ſeu *Cognationum* in Pentateucho, Paralipomenis, Ezra, alibi. Matribus igitur paſſim ajunt minime omnino eſſe משפחה ſeu *Cognationem* civilem, ſed in paterna eam demergi; ideoque neque ex ſanguine materno hæredem admittendum aut quærendum, veluti nec matrem, nec materteram, nec avunculum, nec avum ſeu aviam maternam, neque ex hiſce prolem. Nam & in lege ſacra patruorum mentio fit, neutiquam avunculorum. Et proximus conſanguineus ex cognatione defuncti hæres ſemper eſt; qui materno ſanguine tantum conjunctus, ratione jam dicta, eſſe nequit. Hinc ſolenne eſt illud, & toties à Talmudicis repetitũ משפחת האם אינה קרויה משפחה *Familia ſeu cognatio Materna, minime appellatur familia ſeu cognatio*, Nimirum Cognationis civilis, in ſucceſſionibus, effectum non habet. Vide ſis R. Bechai ad Numeros fol. 193. col. 2. Jarchium ad Judicũ XVII. 7. & Jacob Bar Salomon, in Oculo Iſraelis, part. II, fol. 89, col. I. Idem denotat id, quod habet vetuſtiſſimus autor libri *Siphri* fol. 23. col. 92. משפחות הלכות אחרי אבות *Familiæ ſeu cognationes ſequuntur patres*. Tantundem ſexcenties occurrit. Et plane fallit Rabbi Abenezra, ad Numer. XXVII, 9. dum ad illud, *ſi filiam non habuerit, transferetis hæreditatem ad fratres ejus*, interpretatur fratres ejus per מאב או מאם *ſive germanos ſive uterinos*. Refragatur conſtans & receptisſima Magiſtrorum ſenten-

tia. Nam fratres ibi, ſecundum ea, quæ ſupra aperiuntur, ſuccedunt, ſi patri, qui primum ad hæreditatem, ſi in vivis fuiſſet, vocandus erat, ipſi fuerint hæredes nec aliter omnino; quod de uterinis fratribus dici non poſſe nemo non videt. Et fratres ex matre ſeu uterinos adinvicem ſuccedere non poſſe, diſertis verbis etiam traditur in ſæpe laudata Miſna tit *Baba Bathra*, cap. VIII, id quod etiam in Magiſtrorum, de ſucceſſionibus, regulis mox ſubjicitur.

Cap. XIII.

Succeſſionis omnigenæ, *quæ* ex Jure ſanguinis *hactenus tractato pendet*, *Exemplum*.

Sed materies Succeſſionis tam Liberorum quam Patris, adeoque omnigenæ, quæ ex Jure Sanguinis, de quo hactenus egimus, pendet, clarior fiet exemplo ob oculos poſito, quod ex Maimonidis *Pirush Miſnaioth*, fol. 184, adjicimus.

Defuncto Amramo, in hoc ſtemmate, de ejus hærede quæritur. Si ſuperſtites ſint Moſes & Aaron, ipſi plane hæredes ſunt, habitâ Moſis, ut primogeniti, ſive ſortis duplicis, ratione. Quod non perinde adjeci, ac ſi, aut memoriæ lapſu aut inſcitia, Moſem revera ut Amrami primogenitum heic ſubſtituiſſem. Cujus rei inſimulâſſe me nonnullos audio: Sed immerito nimis. Neſcius quidem eſt nemo, natum fuiſſe Aaronem triennio aut circiter ante Moſem, quod manifeſtum eſt ex Exod. VII, 7. Atque ideo etiam primogeniti loco nume-

Digitized by Google

numerari Aharonem 1 Paralip. IV, 3. & Exod. IV, 20. Sed vero ego heic ſecutus ſum ſucceſſionis paradigma à doctiſſimo Maimonide deſumtum, atque eadem, quæ profert ille, nomina, eandem etiam nominum ſeriem atque ordinem omninò retinui. Diſertè autem collocat ille Moſem ſic ante Aaronem, adeoque in exemplo, non ad aliquam ſtemmatis veritatem exhibendam, ſed ad ſucceſſionis jura demonſtranda tantum, velut in ficto ſchemate, allato, in Primogeniti loco ponit. Et fictum planè dicendum eſt ſchema, qua etiam ex Abrahæ progenie, ut pars tantum, rei, quæ præ manibus ei erat, inſerviens, collateralibus ceteris prætermiſſis, excerpitur. Neque aliam ob cauſam proculdubio ita Moſes obiter ſic ab eo collocatus eſt, quam ex inſigni, quam paſſim gens Ebræa ei præ ceteris agnoſcere ſolet, dignitate. Idem Maimonides in More Nebochim part. II. cap. XXXII de מדרגות הנבואה ſeu *de gradibus propheticæ* locutus, obſervandum eſt, inquit, dictum Moſi fuiſſe, עלה אל ה׳ אתה ואהרן נדב ואביהוא הוא עה׳ במדרגה העליונה כמו שנאמר ונגש משה לבדו אל ה׳ וגו׳ ואהרן למטה ממנו ונדב ואביהוא למטה מאהרן ושבעים זקנים למטה מנדב ואביהוא ושאר האדם למטה מהם לפי שלמותיהם id eſt, *Aſcende ad Dominum tu & Aharon, Nadab & Abihu* (Exod XXIV, 1) *ubi ipſe, ſuper quem ſit pax, in ſupremo ponitur gradu, juxta id etiam quod ibi legitur*, & *appropinquabit Moſes ſolus ad Dominum*, &c. *Infra ipſum collocatur Aaron, infra Aaronem Nadab & Abihu, infra hos LXX ſenes, infra iſtos reliqui homines juxta perfectiones ſuas.* De Moſis item apud eos dignitate vide ſis Joannem Druſium ad Difficiliora loca Levitici, cap. XXIII. Adde etiam Philonem, qui ſub extremo libri III de Vita Moſis, eum Βασιλέα, Νομοθέτην, Ἀρχιερέα, καὶ Προφήτην, *Regem, Legiſlatorem, Pontificem, & Prophetam* nuncupat. Et ſæpenumero in ſacris literis alibiq; ejusmodi, ut in Schemate, eſt Moſis nomini loci prærogativa. Adeoque præclariſſimi Rabbini, qui heic præivit, exemplo uſus, non magis ego Moſem pro primogenito (neque ille ſane) heic revera ſumendum volui, ac Ariſtoteles Atlantem cum Poëtis cælum ſuſtinere, ubi, in Metaphyſicorum quarto, in notionibus vocabuli habendi unam facit in eo, quod aliud prohibet, ſuopte nutu inclinare, ut Atlas, quod ait ibi in exemplum, cælum. Sed ad ſchema redimus.

mus. Si horum neuter, neque ex eis poſteri reperiantur, hæres eſt Miriam filia, uti & ejuſce defunctæ poſteri, modo ſupra indicato. Hiſce non extantibus revocatur hæreditas ad Kahatum defuncti patrem, qui ſi mortuus fuerit, de eo non aliter in hac ſpecie judicandum eſt, quam ſi ipſe fuiſſet jam defunctus, cujus hæreditas ſeu bona in controverſiam deducta. Adeoque ſi tres illi filii ejus, Amrami fratres, Izhar, Hebron, Vzziel ſuperſtites ſint, ſuccedunt illi pariter in univerſa Amrami bona, eo quod ſunt hæredes ſeu filii Kahati. Nec primogeniti prærogativæ ratio ulla heic habenda, tum quia eorum neuter revera primogenitus, tum quia bona, de quibus lis eſt, ab eorum patre, momento obitus, poſſeſſa non fuere. Ipſis minime in vivis repertis, de prole poſteriſque eorum quæritur. Quibus nec repertis, an filiam habuerit Kahatus, quæſtio fit. Hac non exſtante, defertur hæreditas ad patrem ejus Levi, qui ſuccedit, ſi in vivis. Sin vero; æſtimetur is pro jam defuncto, qui ſub Judice eſt. Ideo hæredes ſunt Gerſom & Merari (quia filii ejus, atque hoc modo patri ſuccedunt) ſi in vivis ſint, uti eorum poſteri ſi mortui. Horum nemine ſuperſtite, devolvitur hæreditas ad Iochebed filiam Levi; qua ſimul cum prole quæſita nec reperta, hæres eſt Jacob, cui, mortuo ſine filio, Dina filia ſuccedit. Hoc non exſtante, ejuſque poſteris deficientibus, hæres eſt Iſaac pater Jacobi. Ei mortuo ſuccedit Eſau filius: quo ſimul cum poſteris utriuſque ſexus ſublato, Abraham ut hæres ejus in bona Amrami ſuccedit. Nec Maternæ cognationis ratio omninò habenda.

Cap. XIV.

De Succeſſione fratris, fratriam *viduam*, *ex lege*, ducentis.

Temperanda ſunt, quæ de ſucceſſione & Liberorum & Patris diximus, Lege, de fratris ſine prole defuncti uxore ducenda, lata, Deut. xxv, 5. *Si habitaverint fratres ſimul, & mortuus fuerit unus eorum abſque filio* (ita nonnulli; & Ebræa ſunt ובן אין לו) *non nubet uxor defuncti foras viro extraneo. Sed frater ejus ingrediatur ad eam, ducatque eam in uxorem, & præſtet officium affinis. Et erit primogenitus quem pepererit* (ita verbum verbo reddimus) *ſurget nomine fratris ejus*

ejus defuncti, ut non deleatur nomen ejus de Iſrael. Et ſi vir ille noluerit ducere uxorem fratris ſui, aſcendat illa ad portam, dicatque ſenioribus; recuſat frater mariti mei ſuſcitare ſemen fratri ſuo in Iſrael. Nec vult me habere in uxorem. Et advocabunt eum ſeniores Civitatiſſuæ & loquentur cum eo, & ſi perſeveraverit dixeritque, non placet mihi, ut eam ducam; Accedet illa ad eum in conſpectu ſeniorum, & extrahet calceum ejus de pede ejus, ſpuenſque in faciem ejus dicat & reſpondeat, ſic fiat Viro, qui non ædificat domum fratris ſui, vocabitur nomen ejus in Iſrael domus ejus, qui calceum exuit. Sed pro *absque filio*, *absque prole* ſubſtituendum. Receptiſſima gentis ſententia, aliter lex illa non obtinuit. Unde recte Helleniſtæ pro ובן אין לו quòd ſane verti poſſet etiam *ſine filio*, hoc in loco habent *σπέρμα ᾗ μὴ ᾖ αὐτῷ ac ſemen ei defuerit*, uti & Latina vetus *absque liberis mortuus fuerit*. Nam tam heic בן ſingulariter *prolem* utriusque ſexus poſteritatemque, quam pluraliter בנים alibi non raro *liberos*, poſteroſque denotat, de qua re nonnihil ſupra nos Capite primo. Atque firmat hæc Sadducæorum ad Servatorem allocutio, de hac lege, apud D. Matth. XXII, 24. & D. Marc. XII, 19. ubi *τέκνα μὴ ἀφῇ liberos non reliquerit*, habetur, tametſi vulgata utroque in loco *filios* verterit. Et nominis nomen, quod ibi ſuſcitandum, utrunque liberorum ſexum æque complectitur. Itaque in hac ſpecie, ob fratriam viduam in uxorem acceptam frater ſuperſtes in defuncti bona ita ſuccedebat, ut ad poſteros ex fratria hoc nomine ſuſceptos tranſmitterentur. Vide ſis Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. III, & *Magid Miſna* ibidem. Neque vero de primogenito filio à fratre ſuperſtite ſuſcepto, intelligunt legem hanc, ut nonnulli. Nam verba illa de primogenito, ad fratrem (eorum qui ſuperſunt) natu maximum, atque notione primogeniti deſignatum alia ab ea ſtricta, quæ, ſive duplicis ſortis ſive ſanctitudinis ratione, ut ſupra oſtenſum eſt, uſurpabatur, attinere ſcribunt. Maimonides Halachâ *Jabom Vechalitza*, ſeu *de Jure fratriæ viduæ ducendæ*. cap. II, מי שמת והניח אחים רבים מצוה על הגדול לייבם או לחלוץ שנאמר והיה הבכור אשר תלד מפי השמועה למדו שאינו מדבר אלא בבכור שבאחין כלומר גדול האחין יקום על שם אחיו המת וזהו שנאמר אשר תלד משמעו אשר ילדה האם ואין משמעו אשר ילדה היבמה: *Si quis mortuus reliquerit fratres plures, præcepto tenetur is, qui natu eſt maximus,*

maximus, aut defuncti uxorem ſibi accipere, aut calceum exuere, juxta id quod dicitur, & erit primogenitus quem pepererit; *unde elicitur, verba non fieri de alio primogenito præter eum, qui ex fratribus eſt; ac ſi dictum fuiſſet, Fratrum maximus ſurgat nomine fratris ſui, qui mortuus eſt. Et id quod dicitur*, quem pepererit, *exponendum de eo, quem Mater* (ejus) *& non de eo quem defuncti uxor pepererit.* Tantundem habes in Gemara Babylonia ad tit. *Jabimoth*, ſeu *de fratriis*, cap. IV, fol. 39, & 40. Unde etiam Jarchius, ad verbum illud *primogenitus* in dicta lege, גדול האחים הוא ייבם אותה *fratrum maximus eſt is, qui hoc jure eam in uxorem ducit.* Atq; ita interpretatur vetuſtus autor *Sepher Siphri*, fol. 52, col. 208, *Peſiktha Zothertha*, fol. 82, col. 2, alii paſſim. At ſane commodius in hunc ſenſum verba illa verti poſſunt. *Et erit primogenitus* ſeu *natu maximus* (fratrum) *& quod pepererit* (fratria] *ſurget*, &c. Nam hoc ſatis ferunt Ebræa, atque ita fere autor *Sepher Siphri*, loco jam indicato. Quod ſi primus, qui fratriam hac lege ducebat, ſine liberis ex ea ſuſceptis moreretur, proximus natu in uxorem ſucceſſit, ut dicto *Sepher Siphri* loco, & citatis ſupra ex Matthæo & Marco liquet. Poſteritas autem qualiſcunque ex hujuſmodi nuptiis ſuſcepta, poſt mortem fratris ita fratriā ducentis in defuncti ſine liberis Bona ſuccedebat. Et firmat hanc Succesſionem verſio Helleniſtarum, qui pro *& erit primogenitus, &c.* ſubſtituunt καὶ ἔςαι τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τεχθῇ, κατασαθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος, *Et erit proles, quam pepererit* (talis ut) *conſtituatur nomine defuncti.* Scilicet nomen defuncti, eſt ſucceſſio heic in ejusce locum & poſſeſſiones, perinde ac ſi filium ex uxore, quam ſibi liberis ſuſcipiendis ſelegerat, reliquiſſet. *Peſiktha Zothertha* ad Numer. fol. 60. col. 1. רבי יהודה אומר אין שם אלא נחלה נאמר כאן שם ונאמר להלן ויקום על שם אחיו המת מה להלן בנחלה אף כאן בנחלה. Scribitur ad illud filiarum Zelophchadi Numer. XXVII. 4; *Quare nomen patris noſtri auferetur, &c.* Ita autem verba ſonant. *Rabbi Iehuda ait, Nomen idem eſt quod poſſeſſio hæreditaria. Nominis vocabulum heic uſurpatur, atque etiam* (Deut. XXV, 6.) *ſurget nomine* (aut ſuper nomen) *fratris ejus defuncti. Atque ut ibi ſignificat poſſeſſionem hæreditariam, ita & heic poſſeſſionem hæreditariam ſignificat.* Ita Gemara etiam Babylonia ad tit. Jabimoth cap. 4, fol. 40, a, Moſes Cotzenſis præc. aff. 51. alii paſſim. Et expreſſim de

ſuſceptæ

ſuſceptæ ita prolis ſucceſſione ſingulari, Joſephus lib. IV, cap. VIII. τὴν ἄτεκνον ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτηκότος ὁ ἀδελφὸς ἐκείνου γαμείτω, καὶ τὸν γενόμενον τοῦ τεθνεῶτος καλέσας ὀνόματι, τρεφέτω τοῦ κλήρου διάδοχον. *Si cui maritus, nondum ſuſceptis liberis, defunctus fuerit, frater mariti eam ducito, & filium ex ea natum defuncti nomine vocatum, ſortis hæredem nutrito.* Sive, ut Ruffinus vertit, *Natum filium mortui nomine vocans, hæreditatis ſuæ* (defuncti ſcilicet fratris) *nutriat ſucceſſorem.* Quod vero heic de nato mortui nomine vocando habetur, alios etiam habuit autores. Nam & vetus Latina Deuter. XXV, *primogenitum filium ex nomine illius appellabit. Et Sepher Siphri* יכול אם היה שמו יוסי וקרא שמו יוסי יוחנן יקרא שמו יוחנן תלמוד לומר על שם אחיו. מכל מקים, *veluti ſi nomen ejus* (defuncti fratris) *fuerit Joſe, vocabit nomen ejus* (filii ſuſcitati) *Joſe, ſi Joannes, vocabit nomen ejus Joannem. Senſus eſt, ut fratris ſui nomine, qualitercunque appelletur.* Et vide ſis D. Auguſtinum Quæſtion. 46, ſuper Deuteronomium, & contra Fauſtum Manichæum lib. xxxii, cap. x, de nomine defuncti imponendo, uti & Bedam ad Deuter. xxv. Et Julius Africanus, apud Euſebium Hiſtor. Eccleſ. I. cap. viii, & Nicephorum Calliſtum lib. i, cap. xi, familiarum, inquit, nomina inter Iſraëlitas enumerari ſolent ἢ φύσει ἢ νόμῳ. φύσει μὲν· γνησίου σπέρματος διαδοχῇ· νόμῳ δὲ ἑτέρου παιδοποιουμένου εἰς ὄνομα τελευτήσαντος ἀδελφοῦ ἀτέκνου, aut *Natura aut Lege; Natura, cum proles ex germano parentum ſemine ſuccedit; Lege autem, cum alter filium procreat in nomen fratris ſui, qui abſque liberis è vita exceſſerit.* Ruffinus ibi vertit; *Naturæ quidem ſucceſſiones habentur, quæ ex ſeminis vel ſanguinis veritate deſcendunt. Legis autem, cum quis filius alio generante ſubſtituitur ſub nomine fratris defuncti ſine liberis.* Sed conſenſu Magiſtrorum, poſteriâ fratre fratriam ducente ſuſcepti omnes, pro vario jure in aliis ſpeciebus ſucceſſionis, defuncti fratris hæreditatem capiebant. Nominis impoſitio heic nec locum habere ullum videtur, nec rationem. De fratribus autem uterinis lex hæc non intelligenda, ſed tantum de germanis. Nam ut adinvicem minime ſuccedunt (quod ex jam oſtenſis liquet) uterini, ita nec hac lege tenentur. Maimonides Halach. *Jabom Vechaliza*, cap. I, אחין מן האם אינן חשובין אחין לענין ירושה או לענין יבום וחליצה והרי הן כמו שאינן (אחין) שאין אחות אלא מאב

Fratres ex matre tantum (ſeu uterini) *non cenſentur pro fratribus, aut in materie hereditatis, aut in materie defuncti fratris uxoris ducendæ atq; exuendi calcei. Quin ſunt veluti qui non ſunt omnino* (fratres.) *Nam non eſt fraternitas, quæ à patre non eſt.* Idem in Gemara Babylon. ad cap. 11, tit. *Jabimoth*, fol. 17. b. Atque hac de re conſentiunt Talmudici paſſim, ut Gemara itidem Babylonia ad tit. *Baba Bathra* cap. 8, fol. 110. b. *Hilcoth gedaloth*, numer. 31. Moſes Cotzenſis præcept. affirm. 51. alii. Conſulas interea, quod in contrarium ſcripſere patres aliquot Chriſtiani, dum Jacobum & Heli, in Chriſti genealogia uterinos facientes fratres, hujus ſine liberis defuncti uxorem illum ex hac lege cepiſſe atque inde Joſephum B. Virginis maritum utriusque filium dictum eſſe volunt. Autor hujus rei eſt Julius Africanus in Epiſtola ad Ariſtidem, apud Euſebium in Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ libro 1, cap. v 1. Atque tam in veteribus quam in recentioribus ſequaces habet viros inſignes. Sed & vide Ruth 1, 11, ubi Naomi ad nurus ſuas Orpha & Ruth viduas, nec prole beatas, *an adhuc*, inquit, *intra me in utero meo ſunt filii, qui ſiant mariti veſtri?* perinde ac ſi non ſolum ad fratrem uterinum, ſed etiam ad eum, qui mortis fraternæ tempore nondum in Lucem fuerat editus (quod itidem uno ore negant Magiſtri) jus hoc ſpectaſſet. Atqui non ex hujuſce juris obtentu, ſed ex ingenti erga nurus amore à Naomi hoc dictum volunt, ac ſi tantum innuiſſet, tanto erga eas ſe amore flagrare, ut, ſi fieri poſſet, futuris, ſi qui ſibi eſſent, filiis, eas in uxores traderet. Unde Abenezra ibi. זאת דרך היבוב ולא דרך ייבום *Hoc ex amore proceſſit, non ex jure fratris defuncti uxoris ducendæ.* At Jarchius ibi aliter; & licuiſſe quidem futuris Naomi filiis haſce ducere, non hac tamen lege; neque in eam, quæ fratriam alias in uxorem negat (Levitic. xviii, 16.) ita commiſſuros שלא היו למחלון וחליון קרושין בהן שנכריות היו ולא נתגיירו, *qua non erant legitimæ Machloni & Chilioni* (maritis prioribus) *cum eis nuptiæ, eo quod extraneæ erant, nec proſelytæ factæ.* Vide Deuteron. vii, 3. & Ezram ix, & x. Quamplurima ſunt alia à Magiſtris tradita, de ætate, corporis vitio, propinquitate ſanguinis, aliis non paucis, quæ in cauſa ſæpius fuere, ut lex hæc non obtineret. Neque obtinui, ſi vidua ex defuncto gravida fœtum in lucem vivum, nec abortivum, ediderat, tametſi ſtatim moreretur. Tempus item XC dierum ſeu trimeſtre præſtitutum eſt, intra

intra quod levir eam minime accipiebat, ut ſcilicet de prole defuncti, ſi qua fuerit in utero, melius conſtaret. Et innumera ſunt, quæ ad legem hanc ſpectant, nec locum heic habent. Præcipua aliquot adjicimus. Si defunctus frater adoptione illa ſeu filii aſſertione (de qua ſupra capite IV) uſus fuiſſet, frater ſuperſtes hac lege non tenebatur. At illa verba האומר זה בני נאמן *qui pronuntiat, quempiam filium ſuum eſſe, ei creditur*, adnotat, ex veterum ſcitis, R. Obadias Bartenorius, ליורשו ולפטור את אשתו מן היבום, *tum ut heredem ita ſatis deſignatum habeat, tum ut uxorem Leviri nuptiis liberet.* Atque idem in Gemara Babylonia ad eundem locum habetur. Quemadmodum autem ſupra in ſucceſſione liberorum, de quibus incertum erat, hæredes eſſent legitimi necne, partitio æqualis fiebat, ita heic, ſi defuncti uxor intra tempus trimeſtre denuo nupta Leviro pepererat prolem, ita ut incertum eſſet, primo an ſecundo marito ea eſſet tribuenda, & demum proles ipſa litem cum Leviro inſtituerat de hæreditate paterna, atque ex primis nuptiis ſe natum aſſeverarat, resque in dubio ita manſerat; diviſa hæreditate partem alteram capiebat proles hæc, alteram Levir ipſe. Quod ipſum dicendum de Leviri liberis manifeſtis, ſi cum eis proli huic dubiæ controverſia ejuſmodi oriretur. Leviri liberos intellige ex fratria ſuſceptos. Nam ad eos ſolummodo hæreditas, de qua quæſtio fit, attinuiſſet, niſi dubia illa proles. At ſi bini à Leviro relicti ſint filii ejuſmodi manifeſti, à quibus dubia illa proles (verbi gratia, filius) dimidiam bonorum paternorum partem petierit, ratione jam dicta; illi vero tertiam ei debitam tantummodo agnoverint, quia pro fratre, id eſt, ſecundarum nuptiarum filio ſumunt; dimidia pars à dubio agnita binis illis tribuenda, uti & pars tertia dubio à binis illis ei agnita. Reliqua vero pars ſexta æque inter eos dividenda. Moritur proles hæc dubia ſine liberis. Levir & avus æqualiter ſuccedunt. Nam ſi ex primis nuptiis nata fuiſſet, avus ex jure, quo aſcendentes ſuccedunt, fuiſſet hæres. Si ex ſecundis, eodem jure, Levir. Quoniam res in dubio reſtat, uterque pariter ſuccedunt. Atque ita Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. v. Vide nunc, de fratri defuncto ſemine ſuſcitando, Patres, qui de conſenſu Evangeliorum D. N. Jeſu Chriſti ſcribunt, & inprimis etiam conſulas Abulenſem ad Deuter. XXV, quæſt 3, & ad D. Matthæum cap. XXII, quæſt. CXLI & ſequentes

 usque

usque ad cc. Adde ſis Albericum Gentilem de Nuptiis lib. v, cap. IX, & quos ipſe citat alios & Theologos & Juris-Ctos. Judæis recentioribus mos inolevit, ut, cum filiam quis ſpoponderit viro, cui plures fratres, ab ipſis cunctis plerunquè exigatur obligatio, ſe juri huic, ſi ſponſus uxore ſuperſtite obierit, ſolenni more renunciaturos, (id quod ex lege ſacra fas eſt) ne ſcilicet libera ſecundo nubendi facultas fratriæ deeſſet. Et interdum maritus moribundus divortii libello matrimonium ſolvit, ne frater inhians fratriæ Doti, ex hoc jure familiæ damno ſiet. Diſcimus hæc ex Leonis Mutinenſis Judæi, qui Venetiis hodieque, ut audio, Archiſynagogus eſt, Compendio Italice conſcripto de Ritibus, Vita & Moribus Ebræorum. Exemplar mecum, pro ſumma ſua humanitate, communicavit, V. Cl. Eruditiſſimusque Guilielmus Boſvvellus, Eques Auratus, atque apud Ordines Belgiæ Fœderatos Sereniſſimi Regis Magnæ Britanniæ Orator, qui à Leone autographum accepit.

Cap. XV.

De Nuptiis Boazi *&* Ruthæ. *Eas ad* Legem, *de* fratria ducenda, *non ſpectare.*

PRætereunda heic nō eſt hiſtoriola ſacra de Boazo & Rutha, quæ à nonnullis accipitur, ac ſi ex jure fratriæ ducendæ penderet. Quod non ſine magno errore dicitur. Neque enim Machloni, defuncto Ruthæ marito, erat Boazus frater. Neque de propinquo aut fratre, qui fratriam duceret, verba ſiunt ibi, ſed diſerte de גובל ſeu גואלן הקרוב, id eſt, *propinquo, cui jus* aut *officium erat redimēdi patrimonium venditum* (quale ferme Gallorum moribus vocatur *Droict de retraict lignagier*) ex lege lata Levitic. xxv, de qua conſulas Maimonidem halach. *Semitta Vejubal*, ſeu de anno Remiſſionis, cap. IX. & XII. Nec ſane exutus heic (Ruth. IV. 7.) calceus ritus eſt, qui ad fratriæ nuptias attinere poteſt. Nam is, ubi ad eas ſpectabat, renuntiationis duntaxat ſignum erat, quod ſcimus ex Deuteron. xxv, 9. Atqui heic nihil aliud innuit præter ſolennem, quæ inoleverat, traditionis ſeu acquirendi dominii formulam, de qua optime *Medrasb Ruth.* fol. 42, col. 2. Neque nuptiarum renuntiatio, ſed contra ipſæ nuptiæ ſiunt. Igitur expreſſe R. Salomon Jarchius, ad illūd Ruth.

Ruth. III. 9. *quoniam tu propinquus es*, ſeu, quod idem eſt, כי אתה גואל, adnotat, לגאול נחלת אישי כמו שנאמר ובא גואלו הקרוב אליו וגאל וגו' וחמותי ואני צריכות למכור נחלתינו ועתה עליך לקנות קנה גם אותי עמה שיזכר שם המת על נחלתו כשאבא על השדה יאמרו זות אשת מחלון *ad redimendam hareditatem mariti mei ſecundum id, quod dicitur* (Levitic. xxv. 25.] & veniat redemptor ejus, qui propinquior ei, & redimat, &c. *Nam ſocrui meæ mihique neceſſe eſt, ut hareditatem* [ſeu poſſeſſionem) *noſtram vendamus. Tua refert ut acquiras, & cum ea me ſimul acquire; ut ita in memoria habebatur nomen defuncti propter hareditatem ſuam; ut ſcilicet, cum ego in fundum illum veniam, dicant homines, hæc eſt uxor Machlonis.* Tantundem ad cap. IV, 10; ubi *ſuſcitare nomen defuncti* aliud eſt ab eo, quod in lege de fratria ducenda occurrit. Boazum autem Elimelechi fratrem fuiſſe, adeoque Machlonis patruum, Magiſtrorum alii, alii ex fratre nepotem fuiſſe volunt, de qua re conſulas Jarchium & Abenezram ad Ruth. III. 13. & *Midras Ruth.* fol. 48. col. 1. Admittendum interim eſt, & Elimelechum patrem & Machlonem filium (quorum utrique propinquus & redemptor Boazus) ſuperſtites, patrimonium hoc jam redemptum dono uxoribus dediſſe, aut potius hunc ſigillatim ſuas poſſeſſiones, illum item ſuas uxori ſuæ, (quod quomodo fieret, diſces ex Maimonide Halach. de Donationibus, cap. VI.) neque donationes illam vim legis de redemptione minuiſſe. Undenam aliter agri dominium earum alterutri? Et monſtrum ſane eſt, quod ad Ruth. IV, habet de hac re Lyranus. *Sciendum eſt*, inquit, *hoc, quod licet mulieres non ſuccederent in hareditatem, tamen quia uxor poſt maritum defunctum ſine liberis remanebat, ipſa tenebat partem hareditatis ad vitam, & illam poterat vendere, in quantum erat ſui juris, & ſic dicitur heic, quod Noemi eodem modo vendere volebat partem agri.* Ab Ebræorum moribus hæc ſunt alieniſſima, ut ex ſupra dictis ſatis liquet, atque ex eis quæ poſt habèmus capite XVIII. de ſucceſſione Maritali, ubi uxores ab omni in mariti bona ſucceſsione arceantur, excepto, quod alimenta eis inde eſſent præſtanda; de qua re capite IX. monuimus. Quin mirum eſt, quod habet de illa redemptionis hiſtoriola Joſephus lib. V. cap. XI. ubi Boazum inducit propinquo illi alte-

Digitized by Google

teri (de quo Ruth. IV.1) ſic alloquentem, *Elimelechi & filiorum ſortes poſſides tu*; ipſum etiam fatentem ſe poſſidere, συγχωρούντων τῶν νόμων κατὰ ἀγχιστείαν ſeu *ex indultu legum de propinquitate*; unde Boazus ibi, οὐκ οὖν ἐξ ἡμισείας, inquit, δεῖ μεμνῆσθαι τῶν νόμων, ἀλλὰ πάντα ποιεῖν κατ' αὐτοὺς μᾶλλον. ἰδοὺ γὰρ, δεῦρο ἥκει γύναιον, ὅπερ, εἰ θέλεις τῶν ἀγρῶν κρατεῖν, γαμεῖν σε δεῖ κατὰ τοὺς νόμους. *tum ergo non ex parte tantum legum meminiſſe oportet, ſed omnia juxta præſcriptum eorum facere. Ecce adeſt mulier, quam, ſi vis poſſeſſionem agrorum retinere, lex te ducere jubet.* Inde & ſortem & fœminam ille Boazo ceſſit, ritu, ut ipſe Joſephus perſequitur, adhibito, ut mulier ei ſolveret calceum, & in faciem ejus exſpueret. Sed confuſio eſt planiſſime binarum legum, quarum altera de hæreditate alienata ſeu emptores invita nte redimenda, altera de fratria ducenda eſt. Utraque ſatis invicem diverſa. Neque altera quid cum altera aut in ſacris literis, aut apud Magiſtros habet commune. Sed mendum eſt in Joſephi exemplaribus, quæ loco citato τύπτειν εἰς τὸ πρόσωπον ſeu *incutere in faciem*, ut verſio etiam recentior eſt, habent, pro πτύειν εἰς τὸ πρόσωπον *in faciem exſpuere*, ut Ruffinus vetus ejus interpres recte legebat. Id ſatis liquet ex ejuſce lib. IV. cap. VIII, ubi de calceo Leviri fratriæ nuptiis renuntiantis exuto agit. Atque de ea re olim monuit item J. Druſius in Miſcellaneis. Sed vero & advertendum eſt, Fl. Joſephum in eis, quæ ad leges gentis ſuæ civiles atque res forenſes attinent, à receptiſſimis Talmudicorum ſententiis aliquot in locis aliis nimium diſcrepare, utcunque ipſe ſe venditet, ſub fine libri vigeſimi, ut κατὰ τὴν ἐπιχώριον παιδείαν διαφέροντα *patrias diſciplinas egregie callentem*; & in vita ſua ſcribat, à Pontificibus & urbis primoribus ſe conſuli ſolitum, etiam dum quartum decimum ætatis annum ageret, ὑπὲρ τοῦ παρ' ἑαυτοῦ περὶ τῶν νομίμων ἀκριβέστερόν τι γνῶναι, *ut ab eo penitiorem legum ſenſum ediſcerent*. De nuptiis autem Boazi & Ruthæ, vide nunc, præter Patres veteres, Abulenſem ad Deuteronom. XXV. quæſt. 5. & ſeqq. & ad Divum Matthæum cap. XXII., quæſt. CXLI, & quæ ſequuntur.

Cap. XVI.

De fratris incerti, *ſive de quo ambigebatur inter certos, an patris eſſet filius*, ſingulari ſucceſſionis *atque hæreditatis invicem tranſmiſſionis* ratione. *Et de aliis* hæredibus *aſcendentibus atque à latere* incertis.

Sed

SEd de ſucceſſione fratrum aliorumque hæredum incertorum, monendum. Oſtenſum eſt ſupra cap. IV. patris aſſertione, velut Adoptione, filium ita fieri, ut nec liberis ceteris reluctari fas eſſet. Si verò deeſſet omnino patris aſſertio, nec inter fratres de natalibus alicujus eorum ſatis conveniret, pro aſſerentium, dubitantium & negantium differentia ſucceſſum eſt. Veluti; fratres ſint certi duo, Simeon & Ruben, incertus Levi; adeo ut, verbi gratia, eum ab exteris terris reducem agnoſcat Reuben fratrem ſibi eſſe, ſeu patris demortui filium, ſed ignorare ſe ajat Simeon, neque aliæ parti alterutri ſuppetant probationes. Nam כל היורשין יורשין בחזקתן *univerſi hæredes ſuccedebant pro ſuis, quas habebant probationibus, & qua agnoſcebantur.* Ita ſuccedit in hæreditatis diſtributione *Levi*, ut Simeonis, qui eum non agnoſcat, pars ſit aſsis dimidia, id eſt, eadem quæ fuiſſet, ſi præter ipſum & Rubenum alius hæres non fuiſſet; ita vero fiunt partiarii hæredes Levi & Reuben, ut eadē ratione partem Levi ſuperet pars Reubeni, qua Rubeni partem pars Simeonis. Nempe pars altera dimidia in partem totius tertiā & ſextam tribuitur. Hanc Levi, illam Ruben capit. Quod ſi Levi & parte hac & bonis aliis ditatus ſine liberis moriatur, pars illa ſexta redit ad Rubenum tota, Simeone excluſo; ſed bona cetera ad utrunque. Quia fatetur Ruben, utrique fratrem eum eſſe, neque negat Simeon. At, ſi planè negat Simeon, tam ſextam partem illam quam bona cetera qualiacunque Levi demortui ſolus adit Ruben. Atqui ad hunc modum jus obtinuit in aliis hæredibus ejuſmodi incertis, atque à cohæredum aliis agnitis, ab aliis ignoratis, negatis ab aliis. De hiſce vide Miſnam tit. *Baba Bathra* cap. VIII. & Gemaram Bab. ibid fol. 134, & 135 præter Maimonidem Halach. *Nechaloth* cap. IV. Quin tametſi filius dubius (ut in ſpecie, ubi neſcitur ſeptimeſtris an novimeſtris, adeoque primi an ſecundi mariti fuerit, quam habes ſupra cap. I. V) patrum dubiorum neutri ſuccedit; et nihilominus mortuo ſine liberis pariter ſuccedit pater uterque. Quoniam ubi [illegible] שניהם ספק *uterque dubius eſt hæres*, ſuccedit pariter uterque. Ita capite V. dicti tituli idem Maimonides.

Cap. XVII.

De Succeſſione Maritali, *ſive unde Vir.*

QUemadmodum matri, quæ ſuæ poteſtatis erat, ſive viduæ, ſuccedebant liberi, ita uxori defunctæ Maritus erat hæres primus, qui

qui tam ſua quam illius bona in unum patrimonii corpus confuſa, ad hæredes quidem poſtmodum tranſmittebat. Ita tamen ut uxoris ſive unius ſive plurium filii in Materna bona, ſecundum ea, quæ ſupra capite ſecundo oſtenſa ſunt, ſuccederent. Jarchius ad Gemaram Babylon. fol. 116, b, titul. *Baba Bathra* הבע"ל יורש את אשתו ואם אין בעל קיים בנה יורשה *Maritus ſuccedit ut hæres uxori. Et ſi Maritus ſuperſtes non fuerit, adit hæreditatem filius uxoris.* De hac ſucceſſionis ſpecie, Miſna, tit. *Baba Bathra*, c. VIII, האיש את אמו והאיש את אשתו נוחלין ולא מנחילין *Vir matri ſuæ, maritus etiam uxori ſuccedunt ut hæredes, ſed ab eis hæreditas invicem non defertur.* Et ibidem, האשה את בנה והאשה את בעלה מנחילין ולא נוחלין *Fœmina ad filium ſuum, uxor ad maritum ſuum hæreditatem tranſmittit, ſed earum neuter viciſſim capit.* De matre, ratio manifeſta eſt ex eis, quæ de ſucceſſione paterna aperuimus. Et inter conjuges ſucceſſio minimè uti apud Romanos, reciproca, aut tantum ubi nulli relinquerentur liberi, parentes, aut cognati, excluſo fiſco. Sed ut non liberis Mater, ita nec Marito ſuccedebat omnino uxor. Et in hæreditate uxoria præferebatur etiam ipſis liberis maritus. De hac re etiam Miſna, tit. *Maccoth* ſeu de plagis, cap. 1, & Talmudici paſſim. Magiſtri autem, quibus ſolenne eſt, literarum metatheſi, & verbis ſeorſim, ac aliter ac tota ſyntaxis pati videatur, intellectis, ea elicere, quæ receptos mores ſeu Majorum Traditiones firment, dupliciter hanc ſucceſſionem Maritalem etiam ex legis ſacræ ſyllabis adſtruunt. Primo, ex illis verbis, Numer. XXVII, 11, נחלתו לשארו, quod *hæreditatem ejus conſanguineo ſuo* in verborum contextu ſupra capite IX allato recte vertitur. Etenim cum τὸ שאר non modo *conſanguineum* ſed & propinquum utriusque ſexus, adeoque uxorem, denotare poſſit, literarum poſituris paulo immutatis, dum de maritali ſucceſſione diſputant, fingunt heic, ac ſi ſeorſim ſcriptum fuiſſet נחלת שארו לו *hæreditas ejus, quæ ei propinqua eſt,* (ſive uxoris) *ad eum pertinet*, quod plane ſacrorum verborum anagramma eſt. Secundo, ultima legis ejusdem verba, וירש אותה *& ille ſuccedet in eam*, id eſt, *hæreditatem*, ſive ut Helleniſtæ, *κληρονομῆσαι τὰ αὐτῆς ut hæreditario jure ſubſtantiam ejus poſſideat*, ita ſigillatim capere volunt (ubi de hac ſucceſſionis ſpecie loquuntur) ac ſi ibi ſignificarent, *& ipſe vir excipiat eam* (uxorem)

(uxorem) *ut heres*. Nec ſane verba ſeorſim lecta refragantur. Sed hi potius luſus ſunt, qualibus uti amant, cum ea firmare ex ſacro textu ſe torquentes laborant, quæ è majorum Traditionibus atque ſuperinductis, pro re nata, ubi nihil certi à Numine præſcriptum eſt, legibus ad poſteritatem ſunt transmiſſa. De hac re conſulas *Baal Haturim*, Bechai, alios ad Numer. xxvii, Gemaram Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 111. præter adjectos commentarios. Et apud veteres, eſt etiam ſolenne אין מעביר נחלה אלא בת הואיל ובנה ובעלה יורשין אותה *Non transfertur* (vocabulo proprie ſumpto) *hereditas niſi à filia, quippe cui ſuccedit ut heres & filius & Maritus.* Ita R. Jehuda apud autorem *Peſiktha Zotertha* fol. 60, col. 2, ad illud והעברתם *& transferetis*, &c. Num. xxvii, 8. ita alii. Nempe, ſive ad filium devenerit hæreditas ab ea transmiſſa, ſive ad maritum, à cognatione ſua plane transfertur, nec in illam redire jure ſanguinis poteſt. Quod ex ſupra dictis liquet. Vide ſis Maimonidem Halachá *Isboth*, ſeu de re uxoria, cap. xxii, & Halach. *Nechaloth*, cap. 1. ubi ille, האשה אינה יורשת בעלה כלל והבעל יורש את כל נכסי אשתו מדברי סופרים והוא קודם לכל בירושתה אעפ שהיא אסורה עליו כגון אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ואעפ שהיא קטנה ואעפ שהבעל חרש הוא יורש את אשתו *Uxor Marito ſuo non omnino ſuccedit. At Maritus ſuccedit in omnia uxoris Bona ex Scribarum ſancito.* (de ſancitis ejuſmodi, vide ſupra cap. 11.) *Atque is omnibus aliis præfertur in uxoris hereditate, tametſi haut legitima fuerit uxor, veluti ſi vidua ducatur à Pontifice Maximo, aut repudiata, aut ea cui, exuto calceo, renuntiatum eſt à Sacerdote vulgari*; *aut tametſi minor fuerit uxor. Quin licet maritus ſit ſurdus*; *uxoris heres eſt.* Adde ſis Gemaram Babylon. ad tit. *Gittin*, ſeu de libellis repudii, fol. 55. In utroque vero Maimonidis loco jam citato, duo obſervantur inprimis monita; Alterum, hanc ſucceſsionis formulam non obtinuiſſe, niſi ubi ipſa uxor ברשות בעלה *in poteſtate viri*, ita ſcilicet ut plane uxor eſſet. Et plurima accedunt, quæ hoc explicant. Sed ad ſponſaliorum & Nuptiarum Tractatum, cui heic locus non eſt, attinent. Alterum eſt, non in alia uxoris bona ſuccedere maritum præter ea, שבאו לרשותה והוחזקה *quæ in uxoris poteſtatem & poſſeſſionem devenerint.* Ut excludantur, quæ poſt ejuſce mortem, ſive profectitia ſive adventitia tantum expectabantur.

H Nonne

Nonne ad hujuſmodi ſucceſſionem attinet illūd Syracidis c. XXII, 4? Filia prudens *κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς*, *hæredem relinquet* aut *hæreditatem tranſmittet ad maritum*, *καὶ ἡ καταισχύνουσα εἰς λύπην γεννήσαντος*, *& quæ dedecorat* (eum) *dolori eſt Genitori*. Scilicet meretur filia prudens, ut hæreditatem ſeu bona, in quæ ſuccedat maritus, accipiat à genitore, cui dolori eſt & exhæres, ſi maritum dedecorat. Certe ita *κληρονομήσει* uſurpatur de ſucceſſione Liberorum, Proverb. XII, 22. Et vulgata in loco Syracidis, *Filia prudens hæreditas viro ſuo*. Vide ſis item Maimonidem Halach. *Semitta Vejubal*, cap. XI. ſub extremum ubi de ſucceſſione maritali verba faciens, ואם ירש ממנה בית הקבורות יחזיר לבני משפחתה משום פגם משפחה ויתנו לו דמיה ומנכין לו דמי קבר אשתו שהרי חייב בקבורה *Et ſi*, inquit, *ut hæres ab ea accipiat Monumentum ſepulchrale* (locum ſepulturæ ſepoſitum) *reſtituit illud Cognatis familiæ ejus, ne dedecus familiæ eveniat; & pretium ejusce ei numerant, deducto ſepulchri uxoris ſuæ* [nam ejus ſepeliendæ ſumptus ad eum attinent) *pretio*, quod ad reſtitutionem in Jubilæo attinet.

CAP. XVIII.

Succeſſionis Maritalis *exempla*. *Et de* diverſarum tribuum hæreditatis, *per mutuas earum nuptias*, confuſione, *ac filiabus ἐπικλήροις, ſeu quibus hæreditates obtigiſſent*.

QUin ſucceſſionis Maritalis in ſacris literis exempla notant bina. Alterum in Joſuæ XXIV. 33. alterum 1. Paralip II. 21. Primo in loco legitur; *Eleazar quoque filius Aaron mortuus eſt, & ſepelierunt eum in colle Phinees filii ejus, qui datus eſt ei in monte Ephrajim*. Neque Eleazaro, utpote Pontifici, neq; Levitis agrorum ſeu collium poſſeſſio erat. Unde igitur Phinees filio ejus in aſſignata tribui Ephraim portione hic collis? Receptior eſt ſententia, שירש מאשתו *quod jure hæreditario acceperit* (ſive Eleazar ſive Phinees) *ab uxore* cui ſuperſtes erat. Præter Gemaram Babyl. ad tit. *Baba Bathra*, fol. III, & Rabbenu Aſcher ibi. f. 206. c. 3. conſulas Iarchium, Gerſomidem, & D. Kimchium ad extremum Joſuæ. In ſecundo loco habetur, *venit Hezron ad filiam Machir patris Gilead, accepitque eam cum eſſet*

eſſet filius ſexaginta annorum, & illa peperit ei Segub. Segub autem genuit Iair, qui habuit XXIII. *civitates in terra Gilead.* Alii ſane XXIII. has civitates dotem fuiſſe filiæ Machiri; ut Jarch. in Commentario. Alii de hæreditate à matre, quæ ex tribu Manaſſis erat (cujus in portione Gilead] transmiſſa intelligunt; ut D. Kimchius ibidem. Vide ſis Numeror. XXXII. 40. Deuteron. III, 14. Judic. x. 3. Sed ſententia eſt, etiam receptior, hæreditatem haſce civitates fuiſſe Jairo uxoriam. Kimchius ibi, רבותינו ז״ל אמרו כי אין זה יאיר הכתוב בתורה אלא זה יאיר בן שגוב לקח אשה בארץ הגלעד ומתה וירשה ומירושת אשתו היו לו אלו עשרים ושלשה ערים *Rabbini noſtri, piæ memoriæ, dicunt, quod hic non eſt Jairus, qui memoratur in Lege (* Num. XXXII. 41. *) Sed hic Jairus Segubi filius accepit uxorem in terra Gilead, cui mortuæ ſucceſſit hæres. Et ex hæreditate uxoria fuere ei hæ* XXIII. *civitates.* Et utrumque exemplum obſervatum habes in *Sepher Siphri*, ad Numeros fol. 23. col. 92. & in citata jam Gemara Babylonia. At igitur Nuptiæ heic à diverſarum tribuum conjugibus contractæ fuere, & à tribu altera ad alteram hæreditates translatæ, quod vetitum eſt Numeror. XXXVI. 7. *Non migrabit poſſeſſio filiorum Iſrael de tribu in tribum, quoniam quiſq; de filiis Iſrael hærebit in hæreditate tribus patrum ſuorum. Et quæcunque filia hæreditatem aliquam poſſiderit in quacunque tribu filiorum Iſrael, debet fieri uxor alicujus, qui eſt de cognatione tribus patris ſui, quo ſcilicet quiſque de filiis Iſrael poſſideat hæreditatem patrum ſuorum. Nec transferri debet hæreditas de tribu una in tribum aliam, ſed quiſq; de tribubus filiorum Iſrael adhæreat hæreditati ſuæ.* Pro eo, quod eſt heic *hærebit & adhæreat*, Ebraica veritas habet ידבקו *hærebunt*, aut *conjungentur*, quod vertunt Helleniſtæ προσκολληθήσονται *adglutinabuntur*, *adjungentur*. Et vulgata verſio ibi, *hæreditas permaneat in familias, nec ſibi miſceantur tribus, ſed ita maneant, ut à Domino ſeparatæ ſunt.* De qua vide ſis Paulum Burgenſem ad Numer. XXXVI. Johan. Druſium ad Num. cap. XXXIX. & Petrum Lanſelium in Calumniarum (ut ille vocat) Caſauboni Dispunctionibus cap. IX. Atqui à Magiſtris ita præceptum hoc explicari ſolet, ut ad ipſum tempus duntaxat, quo promiſſa tellus diviſa eſt, non ad ſequentia ſecula extendatur. Unde frequens ex illis ſcitum, quod lex de hæreditatibus à tribu ad tribum transferendis, לא היה אלא לאותו דור בלבד *non attinebat ad aliud ſeculum*

Digitized by Google

præter ipſum in quo lata eſt. Ita R. Bechai ad Numeros fol 193. col. 3. & fol. 200. col. 2. Iſſachar Ben Nephtali, ad *Midbar Rabba.* fol. 281. b. alii. Et hanc rem alia in Gemara utraque, Hieroſolymit. ad *Baba Bathra* fol. 16. col. 1. & Babylon. ad eund. tit. fol. 111. a. Atque animadvertenda ſunt ad hanc rem commata 7. 17. & 18. capitis, xxi. libri Judicum. Vide etiam Georgium Cedrenum in Annalibus pag. 189. Ita adhæſio illa ſeu tempus adhęſionis hæreditatum ſingulis aſſignatarum, uti & interdictum de mutuis tribuum nuptiis, ad illud duntaxat ſeculum, imo ad ipſum diſtributionis momentum & actum, ne ſcilicet, ante ſtabilitas tribuum ſingularum poſſeſſiones, familiarum adeoque patrimoniorum confuſio aliqua ſub initio fieret, referendum eſt (ſi hiſce fides,) nec ulterius legem illam vim ſortitam eſſe putandum. Et de mutuis invicem tribuum Nuptiis in Commentariis Ebræorum teſtimonia occurrunt alia luculentisſima. Conſulas inprimis ea de re Miſnam & utranque Gemaram tit Kidoſchin cap. iv. Sed vide ſis Euſebium Hiſt. Eccleſ. lib. 1. cap. iv. ſub extremum, D. Hieronymum ad Hieremiam lib. 6. cap. 32. Andronicum Conſtantinopolitanum, Dialogo contra Judæos cap. xxxvii, Lyranum ad Numer. xxxvi, D. Thom. 1, 2, quæſt. 105, art. 2. Ad ſecundum argumentum, Baronium Annal. Eccleſiaſt. apparat. §. 36, Caſaubon. Exercitat. 1, 13, Ludovic. Molinam de Juſtitia & Jure Tract. 11, diſp. 28, concluſ. 3, & ſcriptores de Genealogia Chriſti. Atqui & obſervandum eſt, Helleniſtas Numer. xxvii, 11. verba illa, *dabitis hæreditatem ejus conſanguineo ejus propinquiori, qui fuerit* ממשפחתו *de cognatione ejus*, vertere *δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἐγγιστῷ αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ κληρονομῆσαι τὰ αὐτοῦ*, *dabitis hæreditatem propinquiori ejus conſanguineo ex tribu ejus, ut jure hæreditario in bona ejus ſuccedat.* Ac ſi mens legis fuiſſet illius, Conſanguineos ex tribu legitimos duntaxat fieri poſſe hæredes. Unde Licinius Ruffinus in Collatione Legum Romanarum & Judaicarum (ſi is autor ſit; de qua re conſulas V. Cl. Marquardum Freherum in Parergon lib. 1, cap. ix, tit. *de Legitima ſucceſſione*) legem de Hæreditatibus ſacram ad hunc modum citat; *Homo ſi deceſſerit & filios non habuerit, dabitis hæreditatem proximo eorum de tribu ejus, & poſſidebit omnia ejus.* Et vide infra ad extremum cap. xxiii, ubi de nuptiis filiarum Zelophchadi, ex Joſepho. Sed φυλὴ ac *tribus* (ſi modo ita φυλὴν in Helleniſtis ibi reddas) non pro tribulibus,

Digitized by Google

bulibus, qua in duodecim partes diſtinguebantur, ſumendum, ſed, arctiori ſenſu, pro cognatis. Nam *tribus*, quæ duodecim erant, per מטה & שבט, quæ etiam per φυλὴν Helleniſtis, denotari ſolet. Ubi vero pro משפחה, ut heic, φυλὴ ſubſtituitur, non *tribum* ea notione, ſed πατριὰν συγγενείας, *familiam Cognationem* ſeu *genus ſanguine proximum*, ut alibi non raro, ſignificat. Aliter ſane nepos ex filia in aliam tribum collocata, avo, ſine liberis defuncto, ſuccedere nequibat. Quod vero de filiabus ἐπικλήροις heic habent Viri Magni, id eſt, eis quæ hæreditate beatæ erant, quales Zelophchadi; ac ſi ad ejuſmodi duntaxat filias lex illa Nuptiarum attinuiſſet, uti ſimilis lex olim, apud Athenienſes; id à Magiſtris agnoſci nondum comperio. Quin nec locus ille Epiphanii in hæreſi Antidicomarianitarum (lib. III, hæreſ. 78) ad hanc rem mihi omnino videtur ſpectare. Verba ibi fiunt de Nuptiis Joſephi & B. Virginis. Et adjicitur κλήρων εἰς τοὺς ἀναγκασάντων αὐτὴν ἥκειν, quod vertendum vult Vir quidam ſummus, *quum jura hæreditatis quam poſſidebat, eo ipſam adegiſſent*, ac ſi filiam eam fuiſſe ἐπίκληρον, ſeu, cui hæreditas obtigiſſet, ibi innuerat Epiphanius. Certe in illis verbis nihil videre queo, præter præſtitutam à providentia divina, quæ falli nequit, ſortem, qua Joſepho conjuncta eſt. Nec de hæreditatibus aut earum jure locus ullatenus eſt capiendus. Unde & recte ſane Dionyſius Petavius vertit, *quo illam ſortis neceſſitas adduxerat.* Id quod firmatur verbis ejuſdem patris paulo poſt in eadem hæreſi ſequentibus, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας τούτων εἴληφε τὸν κλῆρον τὰ πράγματα, quod recte etiam Petavius; *ſed, quod Providentiæ ratio poſtulabat, ea rebus eſt ſors atque conditio tributa.* Non magis illic κλῆροι quàm κλῆρος heic *hæreditatem* ſignificat, unde etiam, primo in loco, *ſortibus cogentibus ipſam ad hoc venire*, ſubſtituit Janus Cornarius. Ipſe etiam in Ancorato Epiphanius, ὁ Ἰωσὴφ, inquit, γέρων ὤν, καὶ χῆρος κατ' ἀνάγκην τῶν κλήρων βαλλομένων ἐπὶ χήρους καὶ ἀγάμους καθ' ἑκάστην φυλὴν εἰς τὰς ἀπὸ ναοῦ παρθένους, &c. ἔλαβε μετὰ κλῆρον τὴν ἁγίαν Παρθένον Μαρίαν. *Joſeph ſenex exiſtens ac viduus juxta neceſſitatem ſortium conjectarum pro viduis & cælibibus, in tribu unaquaque, in virgines in templo, &c. accepit, juxta ſortem, Sanctam Virginem Mariam.* Ubi manifeſtum eſt κλῆρον ad hæreditatis rem neutiquam omnino attinere. Sed quid interea eſt illud Raphaëlis

prater ipſum in quo lata eſt. Ita R. Bechai ad Numeros fol 193. col. 3. & fol. 200. col. 2. Iſſachar Ben Nephtali, ad *Midbar Rabba.* fol. 281. b. alii. Et hanc rem alia in Gemara utraque, Hieroſolymit. ad *Baba Bathra* fol. 16. col. 1. & Babylon. ad eund. tit. fol. III. a. Atque animadvertenda ſunt ad hanc rem commata 7. 17. & 18. capitis, XXI. libri Judicum. Vide etiam Georgium Cedrenum in Annalibus pag. 189. Ita adhæſio illa ſeu tempus adhęſionis hæreditatum ſingulis aſſignatarum, uti & interdictum de mutuis tribuum nuptiis, ad illud duntaxat ſeculum, imo ad ipſum diſtributionis momentum & actum, ne ſcilicet, ante ſtabilitas tribuum ſingularum poſſeſſiones, familiarum adeoque patrimoniorum confuſio aliqua ſub initio fieret, referendum eſt (ſi hiſce fides,) nec ulterius legem illam vim ſortitam eſſe putandum. Et de mutuis invicem tribuum Nuptiis in Commentariis Ebræorum teſtimonia occurrunt alia luculentisſima. Conſulas inprimis ea de re Miſnam & utranque Gemaram tit Kidoſchin cap. IV. Sed vide ſis Euſebium Hiſt. Eccleſ. lib. 1. cap. IV. ſub extremum, D. Hieronymum ad Hieremiam lib. 6. cap. 32. Andronicum Conſtantinopolitanum, Dialogo contra Judæos cap. XXXVII, Lyranum ad Numer. XXXVI, D. Thom. 1, 2, quæſt. 105, art. 2. Ad ſecundum argumentum, Baronium Annal. Eccleſiaſt. apparat. §. 36, Caſaubon. Exercitat. 1, 13, Ludovic. Molinam de Juſtitia & Jure Tract. 11, diſp. 28, concluſ. 3, & ſcriptores de Genealogia Chriſti. Atqui & obſervandum eſt, Helleniſtas Numer. XXVII, 11. verba illa, *dabitis hæreditatem ejus conſanguineo ejus propinquiori, qui fuerit* ממשפחתו *de cognatione ejus,* vertere δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἐγγίστῳ αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ κληρονομῆσαι τὰ αὐτοῦ, *dabitis hæreditatem propinquiori ejus conſanguineo ex tribu ejus, ut jure hæreditario in bona ejus ſuccedat.* Ac ſi mens legis fuiſſet illius, Conſanguineos ex tribu legitimos duntaxat fieri poſſe hæredes. Unde Licinius Ruffinus in Collatione Legum Romanarum & Judaicarum (ſi is autor ſit; de qua re conſulas V. Cl. Marquardum Freherum in Parergon lib. 1, cap. IX, tit. *de Legitima ſucceſſione*) legem de Hæreditatibus ſacram ad hunc modum citat; *Homo ſi deceſſerit & filios non habuerit, dabitis hæreditatem proximo eorum de tribu ejus, & poſſidebit omnia ejus.* Et vide infra ad extremum cap. XXIII, ubi de nuptiis filiarum Zelophchadi, ex Joſepho. Sed φυλὴ ac *tribus* (ſi modo ita φυλὴν in Helleniſtis ibi reddas) non pro tribulibus,

bulibus, qua in duodecim partes diſtinguebantur, ſumendum, ſed, arctiori ſenſu, pro cognatis. Nam *tribus*, quæ duodecim erant, per מטה & שבט, quæ etiam per φυλὴν Helleniſtis, denotari ſolet. Ubi vero pro משפחה, ut heic, φυλὴ ſubſtituitur, non *tribum* ea notione, ſed πατριὰν συγγενείας, *familiam Cognationem* ſeu *genus ſanguine proximum*, ut alibi non raro, ſignificat. Aliter ſane nepos ex filia in aliam tribum collocata, avo, ſine liberis defuncto, ſuccedere nequibat. Quod vero de filiabus ἐπικλήροις heic habent Viri Magni, id eſt, eis quæ hæreditate beatæ erant, quales *Zelophchadi*; ac ſi ad ejuſmodi duntaxat filias lex illa Nuptiarum attinuiſſet, uti ſimilis lex olim, apud Athenienſes; id à Magiſtris agnoſci nondum comperio. Quin nec locus ille Epiphanii in hæreſi Antidicomarianitarum (lib. III, hæreſ. 78) ad hanc rem mihi omnino videtur ſpectare. Verba ibi fiunt de Nuptiis Joſephi & B. Virginis. Et adjicitur κλήρων εἰς τοῦτο ἀναγκασάντων αὐτὴν ἥκειν, quod vertendum vult Vir quidam ſummus, *quum jura hæreditatis quam poſſidebat, eo ipſam adegiſſent*, ac ſi filiam eam fuiſſe ἐπίκληρον, ſeu, cui hæreditas obtigiſſet, ibi innuerat Epiphanius. Certe in illis verbis nihil videre queo, præter præſtitutam à providentia divina, quæ falli nequit, ſortem, qua Joſepho conjuncta eſt. Nec de hæreditatibus aut earum jure locus ullatenus eſt capiendus. Unde & recte ſane Dionyſius Petavius vertit, *quo illam ſortis neceſſitas adduxerat*. Id quod firmatur verbis ejuſdem patris paulo poſt in eadem hæreſi ſequentibus, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας τούτων εἴληφε τὸν κλῆρον τὰ πράγματα, quod recte etiam Petavius; *ſed, quod Providentiæ ratio poſtulabat, ea rebus eſt ſors atque conditio tributa*. Non magis illic κλῆροι quàm κλῆρος heic *hæreditatem* ſignificat, unde etiam, primo in loco, *ſortibus cogentibus ipſam ad hoc venire*, ſubſtituit Janus Cornarius. Ipſe etiam in Ancorato Epiphanius, ὁ Ἰωσὴφ, inquit, γέρων ὤν, καὶ χῆρος κατ' ἀνάγκην τῶν κλήρων βαλλομένων ἐπὶ χήρους καὶ ἀγάμους καθ' ἑκάστην φυλὴν εἰς τὰς ἀπὸ ναοῦ παρθένους, &c. ἔλαβε μετὰ κλῆρον τὴν ἁγίαν Παρθένον Μαρίαν. *Joſeph ſenex exiſtens ac viduus juxta neceſſitatem ſortium conjectarum pro viduis & cælibibus, in tribu unaquaque, in virgines in templo, &c. accepit, juxta ſortem, Sanctam Virginem Mariam.* Ubi manifeſtum eſt κλῆρον ad hæreditatis rem neutiquam omnino attinere. Sed quid interea eſt illud Raphaëlis

Angeli ad Tobiam cap. vi, ubi monet de Sara unica Raguelis filia & hærede, & de futuris Tobiæ cum ea nuptiis, eo quod contribules fuere? (juxta id quod Tobit pater antea cap. iv, 12, in mandatis dederat) διότι ἐπίσαμαι, Ῥαγουὴλ ὅτι οὐ μὴ δώῃ αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, ἢ ὀφειλήσει θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ καθήκει λαβεῖν ἢ πάντα ἄνθρωπον, *quoniam ſcio Raguelem eam viro alii minime deſponſurum, juxta Legem Moſis, aut reum ſane fore mortis, quia ad te attinet hæreditatem accipere potius, quam ad alium quemcunque.* Item illud paulo ante? λαλήσω περὶ αὐτῆς τοῦ δοθῆναί σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα, ὅτι σοὶ ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς, καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς: *loquar de ea, ut tibi in uxorem detur, quoniam ad te attinet hæreditas ejus, & tu ſolus es ex ejus genere.* Atque hæc ſub Nebuchadnezaris ævo collocantur. Ideo etiam interdictum de mutuis tribuum nuptiis tunc in uſu obtinuit. Nec quin obtinere debuiſſet, dubitare ſolent patres Chriſtiani. At quomodo Tobias ſolus ex Saræ genere, qui patruos habuit, præter Achiacharum & Naſbam patrueles, ut habetur cap. xi. 17. & 18? Quanam ratione hæreditas Saræ ad illum ante alios attinuit? Et ubinam morte plectendus, qui in legem illam de nuptiis filiarum commiſerit? Vulgatæ hæc fere deſunt. In eorum loco legimus; *Eſt hic Raguel nomine vir propinquus de tribu tua, & hic habet filiam nomine Saram. Sed neque maſculum neque fœminam ullam habet aliam. Tibi debetur omnis ſubſtantia ejus. Et oportet eam te accipere in conjugem. Pete ergo eam à patre ejus, & dabit tibi eam in uxorem.* Atque hæc moribus Ebræorum ſatis ſunt conſona; ſic tamen, ut illud, *Tibi debetur omnis ſubſtantia ejus, & oportet eam te accipere in uxorem,* hoc tantum innuat, ita demum deberi ſubſtantiam, ſi eam, utpote hæredem patris unicam, accipiat in uxorem. Binæ ſunt item Tobit Editiones Ebraicæ; Pauli Fagii altera, altera Oſvvaldi Schreckenfuchſii; ſatis invicem, uti & Græca & Latina, diverſæ. In ea quæ Fagii eſt, אם תרצה inquit hoc loco Raphael Tobiæ, נדבר לאביה ויתננה לך לאשה כי לך היא ראויה ולך משפט הגאולה ואתה והיא יחידה *Si volueris, loquemur cum patre ejus, & dabit tibi eam in uxorem. Tibi enim idonea eſt, & tibi eſt jus propinquitatis* (*ſive* redemptionis.) *Et tu unicus es* filius, *ut illa unica* filia. Et paulo poſt, כי רעואל אבי הנערה נשבע שלא יתננה לאיש זר אשר לצאת ממשפחתו כתורה

כתורת משה שיתן לו על נחלתו וכל אשר לו , *Nam Raguel pater puellæ juravit, ſe non daturum eam viro alieno, qui non ſit de familia ſua, juxta legem Moſis, quam dedit ei de hæreditate ſua & de omnibus quæ poſſidet.* Schreckenfuchſii Codex ad eundem fere ſenſum, ſed breviuſcule. At nec juramenti Raguelis, nec juris propinquitatis ſeu redemptionis meminit. Certe משפט הגאולה ſeu *jus propinquitatis* ſive *redemptionis* ad legem illam Levitico xxv, 25, de hæreditatibus, quæ venduntur, à Conſanguineo redimendis, proprie attinet; de qua, ſupra capit. xv. Atque in hiſce plane hæremus. Nec opem afferunt interpretes aut Theologi, qui de libri hujus loco in Scripturis Canonicis diſputant.

Cap. XIX.

Diſtinctio quadruplex & Regulæ, *quibus Magiſtri* totam ferme ſucceſſionis materiem, *quæ ex jure* ſanguinis *ſeu* Maritali *pendet, complectuntur.*

Hiſce ita expoſitis, facilius intelligitur diſtinctio illa quadtuplex, atque Regulæ ſeu Axiomata ſive Fundamenta, quibus univerſam fere rei hæreditariæ materiem breviuſcule comprehendunt Magiſtri. Diſtinctio habetur in Miſna tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין מנחילין ולא נוחלין ולא נוחלין ולא מנחילין אילו נוחלין ומנחילין האב את הבנים והבנים את האב ואחין מן האב נוחלין ומנחילין האיש את אמו והאישאת אשתו ובני אחיות נוחלין ולא מנחילין האשה את בנה:והאשה את בעלה ואחי האם מנחילין ולא נוחלין והאחין מן האם לא נוחלין ולא מנחילין *Sunt, qui ſuccedunt ut hæredes, à quibus hæreditas invicem defertur. Sunt, qui ſuccedunt, à quibus hæreditas invicem non defertur. Sunt, à quibus hæreditas defertur, ſed non invicem ſuccedunt. Et ſunt demum, qui nec ſuccedunt, nec hæreditatem invicem tranſmittunt. Qui ſuccedunt ut hæredes, à quibus etiam hæreditas invicem defertur, hi ſunt. Pater liberis, liberi patri, & fratres ex patre ſuccedunt ut hæredes, atq; ab eis hæreditas viciſſim defertur. Vir Matri ſuæ, Maritus item uxori, & ſororum liberi ſuccedunt* (veluti fratri) *ut hæredes ejus. Sed ab eis hæreditas invicem non defertur.*

tur. Fœmina autem ad filium ſuum, uxor ad maritum, & fratres matris [quando ipſis mortuis ſine poſteris, hæreditas per eorum patrem, hæredem proximum, qui in vivis eſſe deſiit, ad matrem uti patris eorum hæredem, adeoque ad ejuſce liberos devenit) *hæreditatem transmittunt, ſed non invicem* (non avunculi nepotibus ſuis; quibus ſine poſteris defunctis, ipſorum pater atque ita alia familia hæres) *ſuccedunt. Fratres demum ex matre, ſeu uterini, nec ſuccedunt, nec hæreditatem invicem transmittunt.* Regulæ ſeu Axiomata ſive Fundamenta, quæ diximus, obſervantur à Moſe Maimonide in exegeſi Miſnarum, ad citatum titulum & caput. Tria docet ille fundamenta ſive שלשה עקרים, uti vocat ipſe, quod idem ſonat, quibus tota ſucceſſionum inter Conſanguineos materies ſubnititur. Primum eſt; כשימות אדם בניו קודמין לנחלתו ואם אין בנים תשוב הירושה לאב, *Ubi quis defunctus fuerit, liberi ejus in ſucceſſione hæreditaria præferuntur. Quod ſi defuerint ei liberi, devolvitur hæreditas ad Patrem.* Secundum; כל הזוכה בירושה אם הוא בחיים יירש את עצמו ואם מת בעלה ירושתו ליורשיו לחשוב כאלו זה הזוכה בירושה הוא אותו שנפטר. *Omnis legitimus hæres, ſi in vivis ſit, ſuccedit ipſe; ſi mortuus, ita ſit hæreditas hæredum illius, ut ipſe æſtimetur ac ſi defuncti, de cujus bonis habetur quæſtio, perſonam indueret.* Tertium eſt; הזכרים קודמין לנקבות כשקרובתם אצל המת שוה *Maſculi præferuntur fœminis, ubi pari à defuncto gradu diſtant.* Veluti filii filiabus, ſororibus fratres. Nam alias fere huic fundamento derogat, & ſimul explicat ſecundum. Et adjicit ille Moſes de hiſce; ואלה השלשה עקרים הם יסוד הענין לידע מי יירש ומי לא יירש, *Atque ex hiſce tribus fundamentis pendet tota diſquiſitio, utrum quis jure hæreditario ſuccedat, necne.*

Cap. XX.

Succeſſionis in Servos & Ancillas *Jus ſingulare.*

Jura, quæ diximus, ſucceſſionis tam in Perſonis, quæ ſervi eſſent ex Gentilibus in ſervitutem redacti, quam in Rebus pariter obtinebant. Etſi fœminas ſive hæredes ſive alias, Ancillas tantum, non ſervos, ſive Gentilibus ſi ex Ebræis, poſſidere, honeſtatis cauſa, malebant. Qua de re Maimonides halacha Abdim cap. I. & IX. At vero

Digitized by Google

ro ſervi Ebræi tantum ad filios defuncti, non ad filias, fratres aliosve hæredes transmittebantur. Maimonides halach. jam citata cap. 11. אדון שמת אם הניח בן זכר הרי העבד עובד הבן עד סוף השש או עד סוף השנים שמכר עצמו להן או עד שיפגע בו היובל או עד שיפגע פדיונו ויתן השאר אבל אם לא הניח בן זכר הרי זה יצא לחירות ואינו עובד לא את הבת ולא את האח ואין צריך לומר שאינו עובד שאר היורשין *ubi mortuus fuerit dominus, & reliquerit prolem maſculam, ei ſerviet ſervus* (Ebræus) *usque in finem ſexennii, aut annorum in quos* **vendidit** *ſeipſum, aut usque ad tempus Jubilai, aut usque dum ex lege ſe redemerit. Ceterum ſi non reliquerit prolem maſculam, ſervus ejusmodi pro manumiſſo babendus. Neque enim ſerviet filia aut fratri, nedum hæredibus aliis quibuscunque.* Deſumitur ex Gemara Babylonia ad tit. Kidoſchin cap. 1. fol. 17. b. ubi legitur etiam de Ancillis jus ſucceſſionis ſingulare, ת״ר עבד עברי עובד את הבן ואינו עובד את הבת אמה עבריה אינה עובדת לא את הבן ולא את הבת, *Traditio eſt Rabbinorum, ſervum Ebræum ſervitutem debere quidem filio, non filiæ, Ancillam vero Ebræam neque filio neque filiæ.* Idipſum habetur in Gemara Hieroſolymitana ad tit. Kidoſchin cap. 1. halach. 2. f. 59. col. 3. ubi etiam adjicitur, quorundam ſententiam fuiſſe, neutrius generis hæredem, ſive in ſervos, ſive in ancillas Ebræas ſuccedere debuiſſe. Leges ſacræ, quæ huc potiſſimum ſpectant, habentur Exod. xxi. 2. & Deuteronom. xv. 12. Verba poſteriori in loco ſunt, ועבדך לך ולא ליורש *& ſerviet tibi* ſexennnio. Quæ interpretantur per *Tibi, non vero hæredi.* Atque interea ipſo Tui nomine filium ſatis comprehendi volunt, quia is ita ſuccedit תחת אביו *vice* ſeu *loco patris*, ut veluti pro eodem ſeu ejusce parte fuerit ſumendus. Ut fere liberos ante emancipationem τὸ τοῦ πατρὸς μέρος in Ethicis dixit Ariſtoteles. Unde item ajunt τὸ לך ſeu *tibi* adjici לרבות את הבן להוציא את האח, *ut includeretur filius, frater vero exciperetur,* uti & hæredum ceteri. Ita in Gemaræ Babyloniæ loco citato.

Cap. XXI.

De Succeſſionis à cognatione ſpeciebus, *atq.* Regularum, *quas diximus, ſeu* Axiomatum uſu ἐν τῇ κληρουχίᾳ *ſeu in* hæreditaria Terræ promiſſæ diſtributione.

I Omnes

OMnes fere dictæ ſucceſſiones ſpecies à ſanguine pendent, & Regularum illarum ſeu Axiomatum uſus cernitur in hæreditaria Terræ promiſſæ diſtributione, quæ autoribus ex juſſu Numinis, Moſe, Eleazare Pontifice, Joſua, Synedrio Magno, ac ſingularum tribuum principibus, facta eſt. Excluſis ab expectata hæreditate & morte ſublatis, ex ſententia ſanctiſſimi Numinis, cunctis, qui ex Ægypto exierant & vigeſimum ætatis annum compleverant, præter Joſuam & Calebum, (de ea re hiſtoria eſt Numeror. XIV. & XVI. & Deuteron, XXXIX, I.) novatur in planitie Moabitica capitum recenſio, omnium ſcilicet Maſculorum, qui ejusdem ætatis. Summa jam erat ſexcenties mille præter mille ſeptingentos ac triginta; prætermiſſa tribu Levitica, cujus locum ita ſupplebat Joſephi tribus in binas, Manaſſis & Ephraim, diviſa, ut etiam ſine illa ceteræ recte ſatis duodecim appellarentur. De hiſce Numer. XXVI, 51. *Iſtis dividetur terra in hæreditatem* (כמספר שמות) *juxta numerũ Nominum. Majori augebis hæreditatem ſuam, & Minori minorem dabis portionem. Unicuiq; dabitur hæreditas juxta Numerũ ſuum. Sorte tamen dividetur terra, & ſecundum nomina tribuũ patrum ſuorum*, id eſt, (לשמות מטות אבותם) *hæreditatem accipient. Sortis Judicio dividetur hæreditas illius inter multos & paucos.* Diſtributio poſtmodum facta eſt eis, qui recenſiti ſunt למשפחותם ſive *juxta cognationes ſuas*, quod idem eſt heic, quod *ſecundum nomina tribuum patrum ſuorum*. Vide ſis Joſuæ XIII, & ſequentia. Minores, qui vigeſimum nõ compleverant annum, quando ipſa recenſio fiebat, participes diſtributionis hujus non omnino fuiſſe, ajunt, tametſi eandem attigiſſent ætatem ante diſtributionem factam; cujus generis multos fuiſſe palam eſt. Sed minoribus illis poſtea, uti majorum hæredibus, poſſeſſiones pro cognationum ſuarum jure obveniebant. Quod ipſum dicendum de fœminis, quibus in Recenſione illa pars non erat. Neque Zelophchadi filiæ, ut recenſionis illius pars aliqua, ſed ob indutam defuncti patris perſonam, ſucceſſere; de quibus fuſius infra. Diſtributio vero aut Tribuum erat, ſeu Corporum hæreditatum duodecim, quibus ſingulæ tribus ditabantur, aut ſingularum portionum, quæ tribuum ſingularum aſſignarentur familiis ac capitibus. De prioris generis diſtributione, ejuſce formula, & ſortibus cum Oraculo Urim & Thummim in eadem adhibitis, præter ea, quæ à Moſe

&

Digitized by Google

& Joſua enarrantur, complura habes in Joſepho Archæolog. v. cap. I. Gemara Babylonia ad tit. *Baba Bathra*, cap. VIII. fol. 122. & in Magiſtris ad Numeror. XXVI, & ad Joſuam, ut Chriſtianorum commentarios prætermittam, in quibus potiſſimum conſulas, ad Joſuam Nicolaum Serrarium, & Joannem Druſium ad difficiliora loca Numeror. cap. CXVIII. In portionibus autem tribuum aſſignandis, ratio habebatur non ſolum perſonarum numeri, ſed & locorum feracitatis, præter æſtimationem eam, quæ tantummodo menſura dignoſci poteſt. Unde pauciora jugera pro ratione capitum in agro Hieroſolymitano, ſolo uberrimo, veluti Benjaminiticæ tribui, quam ubi minus ferax erat tellus, aſſignabantur, de qua re vide loco citato Joſephum, ubi fuiſſe ait τιμητοὺς μᾶλλον ἢ μετρητοὺς τοὺς κλήρους *ſortitionem factam à pretio magis, quam à menſura.* Et peculiaris erat de Finibus Tribuum regundis, adeoq́ue de jure illo, quo ſua cuique tribui hæreditas deciſione finali addicenda erat, cognitio ampliſſimi Senatus ſive Conſeſſus Magni LXXI. virorum, idque in prima Telluris diſtributione, quod à Rabbi Eleazare animadvertitur ad illud Miſnæ tit. *Sanhedrin* c. I. אין דנין את השבט אלא בבית דין של ע״א *non ferunt ſententiam de Tribu alibi, quam in Conſeſſu Magno* LXXI. *virorum.* Locus eſt in Gemara Babylonia ad dictum tit. fol. 16. a. Id vero in libris de illo Conſeſſu, fuſius explicamus. Quod ad perſonarum ſeu Capitum uniuſcujuſque tribus numerum, atq; diſtributionem ejus factam attinet; Cum ex divino præcepto univerſis illis 601730. in Numer. XXVI, recenſitis, diſtribuenda eſſet tellus *juxta numerum nominum* eorum, ita tamen, *ut ſecundum nomina tribuum patrum ſuorum* hæreditatem cernerent, & præterea *inter multos & paucos* diviſio *fieret*, & *majori* (numero) augeretur hæreditas, minueretur *minori*; hæc ita interpretantur Magiſtri, ut ſingulis cujuſque tribus capitibus ex jam dicto numero (ratione itidem feracitatis terræ ac ſterilitatis habita) æquales portiones primo, poſt tribuum ipſarum portionum aſſignationes, diſtribuerentur, ac ſi in capita ſucceſſum fuiſſet, ſeu ſecundum numerum nominum ſuorum; dein vero ut ſtatim unaquæq; familia ad parentes, qui ex Ægypto exiere, ſed decreto divino ſublati ſunt, retroſpiceret, & ad eorum nomina, ac ſi in vivis fuiſſent, hæreditatem ſeu poſſeſſionem ſuam ſurſum ferret, atque ita dein referret deorſum, ut poſſeſſio, quæ primo fuerat in Capita,

pita pro varia ratione cognationis, denuo in ſucceſſionem ſive in Capita, ſive in Stirpes mutaretur, id eſt, ſecundum nomina tribuum patrum ſuorum ſeu למשפחותם *ſecundum eorum cognationes*, novatione, juxta ea, quæ de ſucceſſionibus ſupra oſtenſa ſunt, diſponeretur; obſervata etiam primogeniti prærogativa, ſive in eis fuerit quibus jam dividebatur terra, ſive in eis per quorum nomina ſucceſſio derivanda erat. Nam tametſi receptiſſima fuerit in hæreditariis ſortibus diſponendis ſententia, hanc primogenito neutiquam competere in bonis, à patre momento mortis non poſſeſſis (quod ſupra oſtenſum eſt.) Unde etiam fuere, qui prærogativam illam locum inter hoſce tantummodo volunt habuiſſe in bonis mobilibus, quæ מטלטלין vocant, ac in itinere per deſerta poſſidebant defuncti, non in agris ſeu bonis immobilibus, קרקעות Magiſtris dictis, (uti Samuel, cujus mentio in Gemara Babylonia ad tit, *Baba Bathra* fol. 119. a.) attamen hujus facti ſpeciei jus adeo cenſitum eſt ſingulare, ut etiam, quæ nondum ſive circumambulando ſive veſtigia imprimendo, ſeu utendo fruendo, poſſederant majores, ea ex promiſſione divina ita pro poſſeſſis ab ipſo ex Ægypto exitu uſque ad ingreſſum in Cananæam ejuſdemque diſtributionem haberentur, ut eodem modo ea dividi oporteret poſteris לבאי הארץ *Terram ingreſſis*, (qui primi revera poſſeſſores,) quo dividenda fuiſſent, ſi à מיוצאי מצרים ſeu à *majoribus ex Ægypto egreſſis*, juxta quorum nomina & cognationes, diviſione facta, poſteri ſuccedebant, ipſiſſima agrorum ſeu portionum poſſeſſio fuiſſet ad hoſce ſerie perpetua transmiſſa. Unde illud in utraque Gemara, ad ſæpe citatum caput VIII. tit *Baba Bathra*, atque aliis in Magiſtris legitur, ארץ ישראל מוחזקת היתה *Terra Iſraelis poſſeſſa* ſeu *poſſeſſio* (etiam ante ingreſſum) *erat*. Quin & illud non ſemel advertunt, aliis in cauſis omnibus, vivos ut hæredes ſuccedere mortuis, וכאן מתים יורשין החיים *ſed heic mortuos ut hæredes ſucceſſiſſe vivis.* Ita Gemara Babylon. ad tit *Baba bathra* fol. 117. a. alibi ſæpius. Senſus eſt, ut à mortuis hæreditates aliæ ad vivos transmitti ſolent, ita heic primum à vivis, ſcilicet poſteris, qui terram primo occuparunt, ad mortuorum majorum nomina retro ferebantur, & ficto hoſce ſuperſtites terram poſſediſſe & dein obiiſſe, diſtributio hæredita-

reditaria (veluti poſſesſionum à majoribus acceptarum) fiebat inter poſteros, ſive in capita ſive in ſtirpes, uti cognationis ratio exigebat. Atq; ita intelligunt univerſas ſortitiones ſive ſub Moſe, ſive ſub Joſua factas. Atque hinc ritè capiendum illud in *Seder Olam Rabba* c. ix. ועומדים בערבות מואב החזירו הבנים לבהות וחזרו האבות והורישו לבנים *Et qui manebant in campeſtribus Moab, referebant filios ad patres, & vicem rependentes patres hæreditatem ad filios transmittebant*. Et vide Salomonem Jarchium ad Numer. xxvi.

Cap. XXII.

Exemplum *Succesſionis Hereditariæ in eis, qui* primo Terram promiſſam occupabant.

Exemplo res fiet manifeſtior. In Joſuæ xvii, altera pars tribus Manaſſis, cui cis Jordanem aſſignata eſt portio, habuit decem חבלים *funiculos* ſeu *agrorum limitatorum partes*. Verba ſunt; *Et ceciderunt funiculi Manaſſi decem, præter terram Gilead & Baſan, quæ eſt trans Jordanem*. Funiculi ſeu ſortes hæ decem (ſic Magiſtri) ita numerabantur, ut moneremur de ſortibus ſeu partibus, ſed non æqualibus, quæ poſteris Manaſſis ibi memoratis, jure ſingulari, ſecundum cognationes ſuas, ſunt tributæ. Filii Gileadis, Manaſſis nepotes, recenſentur ibi ſex. Ejuſce familiæ ceteri in altera parte hujus tribus trans Jordanem ſortes acceperant. Filiorum ſex nomina ſunt, Abiæzer, Helec, Aſriel, Sechem, Hepher, Shemida, qui ex Egreſſis ex Ægypto. Hiſce cunctis, præter Hepherum, hæredes erant maſculi omnes, adeo ut nullum eſſet jus ſingulare, nulla fere difficultas in portionibus eorum deſignandis. At Hepheri primogenitus filius Zelophchadus filios non reliquit, ſed quinque filias juxta ſtemma ſubjectum, quod ex Numer. xxvi, Joſuæ xvii, & 1 Paralip. vii, 14. depromptum. In locis jam dictis, Anonymorum filiorum ſatis eſt teſtimonii, tametſi de numero neutiquam conſtet. Sed Hepheri Anonymorum numerum ita, exempli gratia, terminamus, & ex eis unum in deſerto ſine prole obiiſſe adjicimus, ut mens Magiſtrorum, in partibus Zelophchadi filiabus aſſignandis, clarius aperiatur infra.

Digitized by Google

Gilead

Abiezer | *Helec* | *Sechem* | *Aſriel* | *Hepher* | *Schemida*

Fil. Anon. | *Fil. Anon.* | *Fil. Anon.* | *Fil. Anon.* | | *Abiam, Sechem, Likhi, Aniam.*

Zelophchadus primogenitus | *Anonym.* | *Anonym.* | *Anonym. qui poſt Hepherum, ſine prole obiit in deſerto.* | *Anon.* | *Anon.* | *Anon.*

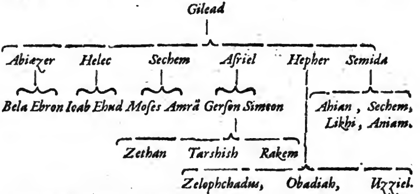
| *Anon.* | *Anon.* | | *Anon.* | *Anon.* | *Anon.*

Mahla | *Noah* | *Hoglah* | *Milcah* | *Thirza.*

Jam cum numerus eorum, qui in planitie Moabitica (Numer. xxvi) recenſentur, è Manaſſis tribu, ſit 52700, quorum pars altera hæreditatem trans Jordanem acceperat, ita ut viginti ſex millibus aut circiter ſortes cis Jordanem,ſeu in citato Joſuæ loco,eſſent aſſignandæ, nec tamen plura habeantur in ſacris literis poſterorum nomina, quam quæ ob oculos ponuntur; in quibus Aſriel, Hepher ac Shemida, primas, poſteritatis numeroſæ gratia, tenuere, unde, ex ſex Gileadis filiis,Aſriel & Shemida tantũ cũ Zelophchado ſecundo(id eſt Hephero,ex illuſtrioribus hiſce ſecundo; filii promogeniti nomine, pro Patris,in famiiiæ deſignatione,uſurpato) in Paralipomenis memorantur; diſtributionis ratio ita inſtituta eſt, ut viginti hiſce ſex millibus partes ex divino præcepto, idq; in capita, primo tribuerentur; ita nihilominus,ut nõ modo ſtatim,ſecundũ cognationes & nomina majorum, eas novata (ad formulam capite ſuperiori indicatã) asſignatione posſiderent, ſed etiã ut Zelophchadi filiabus, adjecta, earũ nomine, primæ diſtributionis Legi exceptione ſingulari, (nam ceteris omnibꝰ hæredes erãt maſculi) partes ex jure paterno asſignarentur,ut videre eſt Num. xxvii, & xxxvi,& Joſuæ xvii. Verbi cauſa, ut rem certo ac minori maſculorum duntaxat numero, ſed eo plerunque ficto, explicemus, & de ſingulari filiarum Zelophchadi jure ſeorſim moneamus; Quatuor ſunt heic filii Shemidæ. Detur Hephero

Digitized by Google

phero fuiſſe tres tantum. Ceterorum ſingulis binis; & Aſrielis primogenito itidem tres. Nempe finge hanc figuram pro tota tribu;

Octodecim habes heic ex eis, qui in Terram promiſſam ſunt ingreſſi, ſeu qui recenſiti in planitie Moabitica. Sex vero Patres Cognationum, quos ביתי אבות appellant. Neque ultra heic aſcendendum, ſive exempli gratia, ſive quia hiſce ſuperiores in trans-Jordana regione partes acceperant. Et non modo filios egreſſorum in Ægypto, ſed & ex filiis nepotes fuiſſe in recenſione illa Moabitica, qui vigeſimum annum tunc compleverant, fert ſatis intervallum temporis, quod decretum divinum, quo ſublati ſunt egreſſi ex Ægypto omnes ejusdem ætatis, & recenſionem illam intervenit. Nam Anni ſunt XXXVI, aut circiter. Igitur primo ingreſſu, juxta numerum qui ingreſſus eſt, aſſignabātur partes XVIII æquales. Detur eas ſimul fuiſſe XXXVI. jugerum, quæ in capita primo, ita ut cuilibet bina jugera cederent, poſſeſſa, ad hunc modum aut mox variabantur aut firmabantur. Fingatur ſex patres cognationum, qui ex egreſſis ex Ægypto, in vivis tunc fuiſſe. Ad eorum quemlibet ita ſex jugera attinuiſſent. Nam ita fictio erat, ac ſi totū ipſi poſſediſſent, ac ad hæredes jam transmiſiſſent. Itaq; ſingulis filiorū paribus Abiæzeris, Heleci, & Sechemi, ut patrum hæredibus, ſex jugera aſſignanda, ita tamen, ut primogenito cuique quatuor Jugera pro duplici ſorte, ac ceteris ſingulis bina tribuerentur. Hepheri autem primogenitus tria ſic cepiſſet Jugera, & ceterorum uterque ſeſquijugerum. Uti Schemidæ primogenitus bina Jugera & duas quintas partes Jugeri, & quilibet ceterorum unicum

Jugerum

Jugerum & quintam partem Jugeris unici. At vero de ſex illis jugeribus, quæ ad Afrilem cognationis heic patrem retro ferenda erant, ita erat ſtatuendum, ut tametſi tres Gerſomi filii partes ſuas cum patre patruoque in prima aſſignatione haberent, nunc tamen, ante Gerſomi mortem, nihil omnino poſſiderent. Nam deducta ab Afriele hæreditas, ad nepotes ex filio ſuperſtite tranſmitti nequibat. Adeo ut Gerſom & Simeon non aliter Jugera caperent ac filii Abiezeris, Heleki aut Sechemi. Atque ut nepotes, qui partes heic faciebant primo, patris interventu, excluſi ſunt uſque ad ejus mortem, ab hæreditate; ita, ni fallor, fratres, ac filii, qui vigeſimum annum non cõpleverant in planitie Moabitica, licet partes in diſtributione prima nõ facerent, tamen in deductione hæreditaria, qua æque majoribus hæredes fuere, cum eis qui recenſionis Moabiticæ pars erant, ſucceſſere. Sed de hac Minorum hujuſmodi ſucceſsione non memini apud Magiſtros quid expreſſe traditum. At rationes eorum in ceteris eam exigere videntur. Et quod in hac cognationis compendio factum fuiſſe finximus, idem eſt, quod Magiſtri volunt in ſucceſſione illa hæreditaria poſteritatis diffuſisſimæ.

Cap. XXIII.

De Zelophchadi filiarum portionibus *Hæreditariis &* Decem dimidiæ Tribus Manasſis, *cis Jordanem*, funiculis *ſeu ſortibus.*

JAm vero, etſi poſteros ſex hiſce patribus cognationum (exceptis Schemidæ filiis) in exemplum finximus; ipſe tamen Patrum numerus ſenarius verus in hac altera parte Manaſſis tribus eſt, nec amplior fuiſſet, niſi in Hepheri poſteris primo ſtemmate ſuperius deſignatis, ſingularia aliquot ita eveniſſent, ut plures eſſent patres cognationum, ſeu plures ex egreſſis ex Ægypto, unde & alia diſtributionis ratio, aliæ partes, atque alius demum, id eſt, denarius, funiculorum numerus ſecutus eſt. Ad ſex autem illos patres, ſex funiculos eorum decem qui in Joſua xvii, 5. memorantur, ſpectaſſe volunt. Jarchius ibi ad illud *& cecidere Manasſi decem funiculi*, ששה לששה בתי אבות המנוים למעלה *Sex, ſex illis patribus cognationum qui ſupra* (ibi) *numerantur*. Ceteræ quatuor ad Zeloph-

Zelophchadi filias attinebant. Idem ibidem, ad veterũ ſemper placita ꝭ וארבע לבנות צלפחד לא שתהא כל אחת בית אב לעצמה אלא שנטלו ארבעה חלקים *Et quatuor* (funiculi) *filiabus Zelophchadi; non, quod aliqua harum ex ſe eſſet* (uti) *pater cognationis, ſed quoniam ipſæ ceperunt partes ſeu ſortes quatuor.* Quod ex Gemara Babylonia, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 118. b, ſumtum, ut rite explicetur, rejecta diſtributionis & capitum numeri, quam in exemplum finximus, formula, alia juxta ſtemma primum ob oculos ſupra poſitum, ex Magiſtrorum ſententia, eaque ſatis ad hanc rem vera, eſt adhibenda. Scilicet non ſolum ſex illos, quos diximus, ſed etiam Zelophchadum ipſum & fratrem Anonymum (qui mortuus in deſerto ſine prole) ex egreſſis ex Ægypto fuiſſe volunt, adeoque heic octo patres cognationum haberi, & juxta ſingulorum cognationes hæreditates diſtribuendas. Unde ſequitur revera partium octo fuiſſe patrimonium hujuſce dimidiæ tribus, ſi patres tantum cognationis ſpectes, ita ut à quolibet patre, exeunte ſcilicet ex Ægypto, quatuor Jugera præter dimidium tranſmittenda eſſent, ſi Aſſem, exempli gratia, xxxvi Jugerum retineas. Vocantur autem decem. Nam inſtituta diſceptatione de diſtribuenda ſingulis maſculis, ſive avita, ſive paterna, ſive alius generis hæreditate, dubium non erat cuipiam, quin poſteri ſex priorum patrum ſucceſſuri eſſent juxta cognationes ſuas. Reliquorum autem duorum, Zelophchadi & fratris ejus, qui mortuus erat ſine prole, portionum diſtributio dignoſcenda potiſſimum erat ex ſingulari atque antea inaudito jure, quod illius filiabus competebat. Scilicet aſſignatis earum portionibus, quæ, ut ſtatim oſtenditur, ex triplici jure quatuor erant, tota diſtributionis materies quomodo expediretur, palam fiebat; adeoque ſex prioribus funiculis ſeu ſortibus æqualibus, quatuor hæ inæquales majorum ſortium propagines adjectæ, numerum, uti volunt, denarium in citato Joſuæ loco faciebant. Detur igitur, Anonymos Zelophchadi fratres cunctos, præter illum, qui in deſerto obierat, & ex egreſſis ex Ægypto fuerat, jam in vivis fuiſſe, adeoque ad eos, ſi filiæ Zelophchadi non interveniſſent, totum patrimonium & Hepheri & fratrum ſpectaſſe. Difficile non omnino tunc fuiſſet, ex jam dictis ſuum unicuique aſſignare. Neque ad nepotes Hepheri, utcunque in latifundiorum diſtri-

diſtributione prima, pro tribus numeroſitate, partes faciebant, hæreditas aliqua in deductione à majoribus pertinere potuit, ratione capite proxime ſuperiori dicta de filiis patrum ſuperſtitum. At vero intervenere filiæ Zelophchadi, & ab eis velut actio inſtituta eſt, Numer. xxvii, 3. Nam cum in maſculorum, qui vigeſimum annum compleverant, recenſione locum habere aut pars eſſe numeri 601730. (cujus mentio ibi commate 51) puellæ hæ eſſe nequibant; ne paterna etiam eis, quæ ſolæ hæredes fœmineæ, hæreditas deeſſet, coram Moſe & Eleazare Pontifice & Principibus petunt, ut cum patruis, qui ex illo numero fuere, ſuccederent. Formula autem actionis ſeu petitionis eſt ibi commate 3. *Pater noſter mortuus eſt in deſerto, & ipſe non fuit in Conciliabulo eorum, qui convenerunt adverſus Dominum in Conventiculo Core, ſed in peccato ſuo mortuus eſt, nec habet filios. Quare igitur aufertur nomen patris noſtri de medio cognationis ſuæ, eo quod non habet filium? Da igitur nobis poſſeſſionem inter fratres patris noſtri.* Sive ut in Gemara Hieroſolymitana ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16. col. 1. Halach. 1. fingitur אם אנו בנות צלפחד נירש את אבינו אם אין אנו בנות צלחפר תתיבם אמינו *ſi filiæ ſimus Zelophchadi, ut hæredes patri noſtro ſuccedamus, ſi filiæ non ſimus, mater noſtra detur in uxorem* (ex Lege Deut. xxv, 5. de fratria ducenda) *fratri mariti ſui.* Idem in Gemara Babylonia ad eundem titul. fol. 119, b, & in *Midbar Rabba* fol. 281, col. 3. Quin vide, de hac re, Philonem de vita Moſis lib. iii. Non ſolum autem quod inaudita, ut videtur, aut rara fuerat hujusmodi facti ſpecies, ſed etiam ex eo, quod maſculis ex præcepto jam nunc dato diſtribuenda erat tellus, res adeo difficilis habebatur, ut Dominus ipſe conſuleretur, qui Deciſione rem ita finivit. *Ut loquutæ ſunt filiæ Zelophchadi, ſic dando dabis illis poſſeſſionem Hæreditatis inter fratres patris earum, & transferes ad eas hæreditatem patris earum*, id eſt, נחלת אביהן quod idem ſonat, aut τὸ κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν *ſortem patris earum*. ut Helleniſtæ, ſeu *patri in Hæreditate ſuccedant*, ut vulgata. Sive ut in jam citata Gemara Hieroſolymitana, deciſio illa fingitur, אמר לו הק בה כן בנות צלפחד דוברות תן להן אחוזת נחלה תן להן בקרקעות תן להן במטלטלין תן להן חלק אביהן בתוך אחי אביהן *Dixit ei* (Moſi) *ſanctus benedictus ille, ſicut dixere filiæ Zelophchadi, da eis poſſeſſionem hæreditatis.*

Da

Da eis de bonis immobilibus, da de mobilibus, da eis partem patris earum inter fratres patris earum. Et novata eſt poſtea earundem petitio, uti & eadem deciſio, Joſuæ XVII, 4. Jam de ſortibus illis ſeu funiculis quatuor, qui filiabus Zelophchadi obtigere, ad hunc modum ineunt rationes Magiſtri. Et Hepherus & Zelophchadus fuere ex egreſſis ex Ægypto, & fratres fuere Zelophchado Anonymi. De fratrum numero conſenſus non eſt, neque ita ad rem attinet. Sex ſint, exempli gratia, ut in ſtemmate primo. Et ex eis unum fuiſſe ajunt, qui ex egreſſis ex Ægypto, in deſerto (ut etiam in eodem ſtemmate) obiit ſine prole. Cum igitur de Zelophchadi filiarũ hæreditate, & quantum ſive paternæ, ſive avitæ, ſive fraternæ poſſesſionis ad eas attineret, diſputatum eſt, obſervabatur primo, tam ad Zelophchadum ac fratrem demortuum, quam ad Hepherum (quoniam ex egresſis ex Ægypto non magis erat hic, quam illi) ſortes attinuiſſe, veluti ad patres cognationum, juxta quas ad poſteros, qui terram promiſſam ingrediebantur, hæreditas erat diſtribuenda. Verbi gratia, detur maſculos ingreſſos in terram heic ita partes feciſſe, ut poſſesſionibus eorum ſurſum ad octo patres cognationum latis, quilibet patrum ad poſteros tranſmitteret quatuor Jugera & dimidium. Nam aſſem XXXVI Jugerum etiam heic retinemus pro dimidia hac tribu, ac ſi ex partibus quantuliſcunque amplisſimo ingreſſorum numero ſingulatim asſignatis & ad patres ſurſum latis fuiſſet conflatus. Sic Hephero, Zelophchado, & fratri in deſerto mortuo ceſſere XIII Jugera & dimidium; ſive ſingulis IV & dimidium. Funiculus igitur ſeu ſors prima, ex quatuor illis, quæ ad filias haſce attinebant, à majoribus jam deducendæ, erant Jugera IV & dimidium, pars ſcilicet Zelophchadi ut egresſi ex Ægypto. Secunda & tertia pars erat agrorum Hepheri, in qua Zelophchadus ejuſce primogenitus ſuccedere debuiſſet; id eſt portio inter fratres duplex, ſive, ut à Jugerum menſura non recedamus, Jugerum unicum & $\frac{1}{8}$, quod quatuor Jugerum & $\frac{1}{2}$ portio, ubi ſeptem ſunt, ut heic, fratres, duplex eſt. Nam pars octava quatuor Jugerum & $\frac{1}{2}$ eſt $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ unius Jugeri, quanta erat cujuslibet filiorum Hepheri Anonymorum portio in bonis paternis, ex eadem cauſa. Quarta filiarum ſors erat portio in bonis fratris Anonymi, qui mortuus ſine prole in deſerto. Ei nempe hæres erat, ſecundum ea, quæ ſuperius docentur, Hepherus pater, unde reducenda hæreditas ad poſteros. Quin Anonymo huic

huic non ſolum pars, quæ ei competebat, ut egreſſo ex Ægypto ſeu Jugera IV & $\frac{1}{2}$, ſed etiam pars octava agrorum Hepheri, ſeu in hac ſpecie, Jugeri dimidium præter $\frac{1}{18}$, ut ejuſce filio, agnoſcendum; adeo ut Anonymi hujus nomine, ſexta pars quinque Jugerum & partis decimæ ſextæ ad filios Zelophchadi, jure paterno, tranſmitteretur. Ubi animadvertendum, primogenituræ jus locum in hac parte non habuiſſe. Nam tametſi pro poſſeſſa ab egresſis ex Ægypto terra promiſſa haberetur, attamen non aliter pro poſſeſſa quam ſi revera poſſeſſa fuiſſet. Et ſi revera poſſeſſa fuiſſet portio illa ab Anonymo fratre, & ab eo mortuo ſine prole, per patrem antea defunctum, ad ſuperſtites fratres eorumve poſteros fuiſſet deducta, jus primogenituræ locum plane non habuiſſet; quoniam ubi pater ipſe non posſidebat, aut pro poſſeſſore haberetur, jus illud minime obtinuiſſe, ſententia eſt receptisſima, quod etiam docetur ſupra. Ita demum, ad hunc modum, partitio iſta atque deciſio hæreditaria Jugerum XIII $\frac{1}{2}$, ſive portionum Zelophchadi atque Anonymi fratris in deſerto ſine prole mortui Hepherique patris, ut quatuor inde filiarum Zelophchadi ſortes ſeu funiculi prodeant, eſt diſponenda.

Hepherus [*cui 4 Jugera & $\frac{1}{2}$ ut egreſſo ex Ægypto, & à quo etiam filii ſine prole demortui hæreditas 5 Jugerum & $\frac{1}{18}$ deducenda*] *tranſmiſit ad*

1 *Zelophchadum primogenitum, $\frac{1}{18}$ nomine ſortis duplicis, & $\frac{1}{6}$ quinque Jugerum & $\frac{1}{18}$ ut ad cohæredem demortui ſine prole fratris. Et ad Zelophchadum, utpote egreſſum ex Ægypto, attinebant* 4$\frac{1}{2}$.	2 *Anon. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{18}$ qui ex egreſsis ex Ægypto, & mortuus ſine prole in deſerto. Is ad patrẽ portionẽ 4 Jugerũ & $\frac{1}{2}$ remiſit.*	3 *Anon. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{18}$ & $\frac{1}{6}$ 5 Jugerũ & $\frac{1}{18}$*	4 *Anon. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{18}$ & $\frac{1}{6}$ 5 Jugerũ & $\frac{1}{18}$*	5 *Anon. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{18}$ & $\frac{1}{8}$ 5 Jugerũ & $\frac{1}{18}$*	6 *Anon. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{18}$ & $\frac{1}{6}$ 5 Jugerũ & $\frac{1}{18}$*	7 *Anon. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{18}$ & $\frac{1}{6}$ 5 Jugerũ & $\frac{1}{18}$*

Mahla. *Noah.* *Hoglah.* *Milcah.* *Thirza.*

Sic

Sic quicquid per Zelophchadi nomen deducendum erat, ſive pars primogenituræ duplex (quæ pro binis ſortibus heic accipitur ſeu funiculis) & pars illa ſexta fraternæ hæreditatis, & ipſius Zelophchadi portio, qua ex egreſſis ex Ægypto erat, ad quinque filias, nomine quatuor funiculorum devenere. Atque ita intelligunt illud, *dabis eis poſſeſſionem inter patruos earum*, in Numeris; &, *dedit eis poſſeſſionem ſeu hæreditatem inter patruos earum*, in Joſua. Hæc mens plerunque Magiſtrorum. Salomon Jarchius ad Joſuæ xvii. de partibus hiſce quatuor, חלק של אביהן שהיה מיוצאי מצרים ולפי מניין היוצאין ממצרים נתחלקה הארץ וחלקו עם אחיו בנכסי חפר אביו שהיה גם הוא מיוצאי מצרים ושהיה בכור נטל שני חלקים ועוד היה להן חלק אחי אביהן שמת במדבר בלא בנים ונטלו נחלה בחלקו כך אמרו רבותינו בבבא בתרא. *Pars paterna, qua ex egreſſis erat ex Ægypto. Et juxta recenſionem eorum, qui egreſſi ſunt ex Ægypto, diſtribuebatur Tellus. Pars item ejusce cum fratribus ſuis in bonis Hepheri patris, qui itidem ex egreſſis ex Ægypto erat. Et* (in hiſce) *quoniam primogenitus erat, duplex ad eum pars attinuit. Quin etiam erat eis pars è bonis patrui ſui, qui obiit in deſerto ſine prole. Et accepere hæreditatem in ejusce parte. Sic dicunt Magiſtri noſtri in tit. Baba Bathra.* Vide Gemaram Babyloniam ad dictum Tit. fol. 117, 118. & 119. & ibi adnotata, præter Hieroſolymitanam ad eundem fol. 16. col. 1. Certe in Miſna ejusdem tituli alia eſt partium harum diſtributio & duntaxat triplex, patrui in deſerto ſine prole mortui ratione non habita. Capite viii. legitur; בנות צלפחד נטלו שלשה חלקים בנחלה חלק אביהן שהיה מיוצאי מצרים וחלקו עם אחיו בנכסי חפר ושהיה בכור נטל שני חלקים *Filiæ Zelophchadi tres partes jure hæreditario accepere. Partem patris ſui, qui erat ex egreſſis ex Ægypto, & partem ejus, quæ ad eum ſpectabat cum fratribus in bonis Hepheri. Et jure primogenituræ accepit partem duplicem.* De qua re vide ſis *Sepher Siphri* col. 90 *Peſiktha Zotertha* fol. 60. col. 2. *Midbar Rabba*. fol. 281. col. 3. Jarchium ad citatam proxime antea Gemaram Babyloniam, atque eundem & Rabbi Niſſim ad Alpheſium part. 3. fol. 215 *Hilcoth Gedoloth*. fol. 106. col. 4. R. Aaron Aben Chiim in *Corde Aaronis* fol. 99. præter Obadiam Bartenorium, & Rabbi Iom

 Tob.

Tob. ad Miſnam tit. *Baba Bathra*, cap. VIII. fol. 49. b. Adde Joh. Druſium ad Joſuæ XVII, qui ab omnibus diſſentit. Sed ab iis etiam, quæ de filiarum jure hæreditatio, atque harum quinque inprimis, tradidimus ex veterum ſcitis, diſſonum nimis eſt illud Joſephi lib. IV. cap. VII. ubi Moſen ſcribit, ſucceſſionem in paternam hæreditatem puellis hiſce ita tantum permiſiſſe εἰ μέλλουσί τινι συνοικεῖν τῶν φυλετῶν, *ſi cuiquam ex tribulibus nuberent.* εἰ δὲ ἐξ ἄλλης γαμοῖντο τινὶ φυλῆς τὸν κλῆρον ἐν τῇ πατρῴᾳ φυλῇ καταλιπεῖν, *Si vero viris ex alia aliqua tribu in uxores ducerentur, hæreditatem in ſua tribu relinquerent.* Ac ſi ſucceſſio earum hæreditaria à nuptiis ita pependiſſet. Quin inde, inquit, μένειν ἑκάστου τὸν κλῆρον ἐν τῇ πατρῴᾳ φυλῇ διετάξατο *ut uniuscujusq; hæreditas in paterna tribu maneret, conſtituit*, non, *perpetuo maneret*, ut recentior Joſephi interpres; quod etiam receptæ Magiſtrorum, de ea lege Numerorum ultimo tradito, ſententiæ adverſatur, ut videre eſt ſupra cap. XVII. Depravatum eſt à librariis Zelophchadi nomen in *Oraphatim* apud Ruffinum, veterem Joſephi interpretem. Σαλπαάδης is dicitur Joſepho, quod, ut fieri amat, ita degeneravit. Ex Joſepho tantundem de filiarum nuptiis habet Zonaras tomo primo.

CAP. XXIV.

De exhæredatione Liberorum *ſeu* fratrum *atq;* hæredibus inſtituendis *aliter ac jus exigebat commune. Et de* libera Bonorum Alienatione *ejusq; temperamentis ac* Reſtitutione in Jubilæo.

ITa ex lege ſacra Liberi Hæredes erant, ut nuda exhæredationis formulâ hæreditas eis præcludi nequiret. Si igitur pater pronuntiarat, ſive verbo, ſive ſcriptis, *Filius meus N.* לא יירש עם ▭ אחיו *exhæres eſto inter fratres ſuos*, plane irritum erat. Quod itidem dicendum de ejusmodi pronuntiato de filiabus, fratribus, duplici primogeniti ſorte. Id quod habent ex commate II. Numeror XXVII, ubi Lex de hæreditatibus fertur, ut ſit לחוקת משפט *in decretum judicii.* De qua re optime Rabbi Bechai ad Numeros fol. 193. col. 2. præter Maimonid. Halach. *Nechaloth*, cap. VI. & in *More Nebochim* part. III. cap. XLII. *Miſnam* tit. *Baba Bathra*, cap. VIII. Gemaram Babylon.

bylon. ibid.fol.126. & adjectos Commentarios. Scilicet formulam hujuſmodi, Legi plane adverſam eſſe ſcribunt. Quin ſi quis alius præter aliquem ex eis,qui ex lege hæredes ſunt,inſtituatur hæres, irrita eſt hujuſmodi inſtitutio. Atque huc trahunt illud Proverb. ɪx. 17. עוכר שארו אכזרי *qui turbat propinquum ſuum, eſt crudelis.* At ſi exhæredationis formula ejuſmodi ſit, ut ſimul accedat inſtitutio hæredis,qui ex eis fuerit,qui ex lege hæredes ſunt,eam valere volunt, ſi fiat à *moribundo* ſeu *agroto* quem שכיב מרע vocant. Minime vero ſi ab eo, qui בריא ſeu *corpore* eſt *ſano.* Quin corpore ſanus ſine ſcripto & traditione rem ſæpius non rite alienabat. Ex ipſa vero vocis duntaxat vi, ceu è teſtamento ſine ſcriptis, voluntas moribundi rata habebatur. Unde ſolenne illud habent, דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים *verba ejus, qui Ægrotus decumbit tantundem valent, quantum ea quæ ſcriptis mandantur & traduntur.* Et de diſtinctione hac Ægroti & Sani vide locos jam citatos & Maimonidem Halach. *Zichia Vemithna*,ſeu de dominio & donationibus, cap. xɪɪ. Veluti ſi cui tres ſint filii, Simeon, Ruben, Levi, is moribundus ſeu ægrotus teſtamento, quod דייתיקי, id eſt, ipſum vocabulum Διαθήκην, appellant, Rubenum inſtituat hæredem hac verborum formula, ראובן בני יירשני מכלל בני *Ruben filius meus hæres mihi eſto ante omnes filios meos*, aut ירשני לבדו *ſuccedat mihi ſolus;* ceteri hac inſtitutione rite ſatis exhæredes fiunt. Nam fas eſſe,hæredes pro libitu ita inſtituere ex eis,qui ex lege cohæredes forent, eliciunt ex illo Deuteron. xxɪ. 16. *adveneritq; dies,quo divisurus eſt hæreditatem filiis ſuis*, ac ſi hæredem, modo ex filiis illis ſeu liberis ſumti ſint, inſtitutio libera patri permitteretur. Quod etiam ad fratres extendunt. Et Syracides cap. xxxɪɪɪ. 28. *In die conſummationis dierum vitæ tuæ,& in tempore exitus tui, diſtribue hæreditatem tuam.* Vide ſis Maimonidem in *Pirush Miſnaioth*, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 184. b. Hinc regulam tradunt, אין אדם יכול להוריש למי שאין ראוי ליורשו ולא לעקור הירושה מן היורש *Nemo poteſt alium inſtituere præter eum,qui ex eis eſt,ad quos hæreditas* (jure communi) *ſpectat,nec hæreditatem ab hærede funditus tollere.* Nempe ad eum, qui hæres omnino non eſt, transferre. Id quod intelligendum eſt בלשון ירושה ſeu *nomine hæreditatis.* Vide ſis Ezechielem xʟvɪ. 16. Tradunt jam, hæreditatis diſtributionem ſeu hæredis, qualem diximus

ximus, inſtitutionem legitimam, non noctu ſed interdiu tantum rite fieri. Quoniam judicia exerceri aut incipi regulariter, non debebant noctu. Et hæreditatis diſtributionem inſtar actus habebant Judicarii ex verbis illis ſacris de hæreditatibus, *erit* לחקת משפט *in ſtatum judicii*, Numer. xxvii, 11. vide ſis hac de re Gemar. Babylon. ad tit. *Sanhedrin* cap. 4. fol. 34. b. Maimonid. halach. *Sanhedrin* cap. 3. Moſem Mikotzi præcept. aff. 76, & *Shulcan Aruch* in lib. *Choſchen Hamiſpat.* c. 253. Atqui בלשון כתנה ſeu *nomine donationis* licitum habebatur domino, ſive Sano corpore ſive Ægroto, libere patrimonium quodcunque alienare, atque ita per conſequens etiam liberos exhæredare. Nimirum, יש כח באדם ליתן ממונו במתנה לכל מי שירצה *Unicuique facultas eſt, ſubſtantiam ſuam donatione transferre cuicunq; voluerit*, quæ verba ſunt Jarchii citato Gemaræ Bab. folio, R. Obadiæ Bartenorii ad dictam Miſnam §. 5. ac Magiſtrorum paſſim. Atque adde heic inſtitutam Iſmaelitarum litem coram Alexandro Magno, quam habemus ſupra capite tertio. Verum ſi filiorum alicui non inſtitutione (ut dictū eſt) ſed donationis inſtrumento donaverat pater totam ſubſtantiam ſuam, donatio ea non aliter valuerat, quam ut is ceterorum partes poſſideret velut curator, tutor ſeu ἐπίτροπος, ſuam tantum ut Dominus. De qua re conſulas Maimonidem Halach. *Zichia Vemithna*, cap. vi. Ceterum, ante legem de Hæreditatibus latam, hæredem inſtituere fas erat, etiam qui ſanguine conjunctus non erat, quod elicitur ex Geneſ. xv, 3. Ubi Abraham, *en mihi non dediſti ſemen, & ecce filius domus meæ heres meus eſt.* Quod de Eleazare Damaſceno, Abrahæ œconomo, pronuntiatum à Numine quidem interdicitur, non quod ejuſmodi inſtitutio alias illicita eſſet, ſed quod ab Abraha eam fieri noluit. Atq; hæc intelligenda ſunt de bonis Religione ſeu Voto ſolutis. Quomodo vero, ubi voto damnarat quis ſua Bona, adeo ut quicquid in filii ſeu Fratris commodum cedere poſſet, id ſacrum eſſe vellet (quemadmodum in Evangelio, filius quicquid in Patris commodum ex ſuis crederet rebus, eſſe voluit Corban, ut ita præcepto Honorandi parentes ſolveretur) exhæredatio quædam etiam ſequeretur, alibi oſtendimus. Nam ea res non tam ad ſucceſſionis quam ad Voti Naturam & effectum attinet. Quæ vero dicta ſunt de libera Alienatione, temperantur & modum recipiunt tum ex lege redi-

mendi

mendi (de qua, ſupra cap. xiv) tum ex Jubilæorum, ſeu anni quinquageſimi, lege lata Levitic. xxv, 10, atque aliis eodem capite. Verba ſunt; *Jubilæus ille vobis erit, & redibitis quisque ad poſſeſſionem ſuam, & quisque redibit ad cognationem ſuam.* Atque inde intelligendus Diodorus Siculus lib xl, ubi nefas apud Judæos fuiſſe ait τὰς ἰδίας κλήρους πωλεῖν, ſeu *hæreditates ſuas vendere.* Scilicet vendere fundum לצמיתות ſive *in exciſionem*, id eſt, ut à venditore ejusque poſteris perpetuo excidatur, ſeu εἰς βεβαίωσιν, ut Helleniſtæ, ſive alienatione nunquam reſcindenda (de quo vocabulo heic vide ſis D. Auguſtinum ad Levitic. quæſt. 89 & 90) fas non erat ex lege dicto Levitici capite, comm. 23. Adeo ut Jubilæo quolibet redire deberent alienati fundi ad primos dominos ſeu hæredes eorum, idque quotcunque intervenirent alienationes mediæ. Quod item de Donationibus intelligunt & de hæreditatibus in ſolidum ex pacto à fratribus aliisve cohæredibus poſſeſsis. Integrum nempe erat Jubilæo familiæ erciſcundæ actione denuo uti. Conſule item Ezechielem xlvi, 17. Ad ſucceſsionibus autem tranſmiſſa, lex iſta non ſpectat. Atque de Alienationibus ſimpliciter tantum, nullo tempore adjecto factis, hæc capienda. Etenim ſi in ſexaginta, verbi gratia, annos (ſine dolo malo) quis fundum emiſſet, Jubilæo, qui citra temporis adjecti finem interveniret, reſtitutio venditori aut hæredibus ejus non fiebat. Maimonides Halach. *Semita Vejubal*, cap. xi, המוכר שדהו לששים שנה אינו יוצאה ביובל שאין חוזר ביובל אלא דבר הנמכר סתם או הנמכר לצמיתות *Si quis agrum ſuum in annos LX vendiderit, non reſtituitur in Jubilæo. Scilicet non redit in Jubilæo quid præter rem abſolute venditam, aut venditam in exciſionem.* Ibi & capitibus inſequentibus cetera quæ ad hanc rem attinent, fuſius habes. De eadem conſulas etiam titulum Talmudicum ערכין, ſeu de Rerum æſtimatione, cap. 11 & vi. Adde D. Thomam 1, 2æ, quæſt. 105, art. 2, ad tertium argumentum. De Initiis autem Jubilæorum & eorum periodo atque obſervatione, vide ſis eundem Maimonidem citata Halacha, cap. x, &, præter obvios Annalium Conſarcinatores ſub ipſius κληρουχίας ſeu hæreditariæ aſſignationis tempore, Joſephum Scaligerum de Emend. Temp. lib. v, fol. 353, & vii, fol. 737, Jacobum Capellum in hiſt Sacra & Exotica ſub annis mundi 2549 & 3381, Dionyſ. Petavium de Doctrina Tem-

L porum,

porum, lib. IX, cap. 27, & Toſtatum ad Levitic. XXV, quæſt. 9, & ſeqq. & ad Ruth cap. IV, quæſt. 9, & Petrum Cunæum de Republica Ebræorum lib. I, cap. II & VI. De Teſtamenti autem libera apud Ebræos antiquisſimos, ſeu potius apud eorum majores factione, teſtimonium eſt vetuſtum in Euſebii Chronicis & apud Georgium Cedrenum, ubi Noah, velut orbis terrarum Dominus, eam κτ̔ θεῖον χρησμὸν *juxta divinum oraculum*, tribus filiis diſtribuit. Semo ſcilicet, primogenito, plagam Orientalem, ſeu totam ferme Aſiam, quæ Septentrionalior non eſt; Chamo, quicquid Rhinocorura Ægypti & Herculis columnas in Africa interjacet; & demum Japheto, quicquid à Media (quæ in Semi portione) ad Septentrionem & ſolis occaſum pertinet, ἕως Γαδείρων καὶ Βρεττανικῶν νήσων, Ἀρμενίας, Ἰβηρίας, Πόντον, Κόλχους, καὶ τὰς κατόπιν χώρας καὶ νήσους ἕως Ἰταλίας, καὶ Γαλλιῶν, Ἱσπανίας τε, καὶ Κελτιβηρίας, καὶ Λυσιτανῶν, *Uſque ad Gades & inſulas Britannicas, Armeniam, Iberiam, Pontum, Colchos, & ulteriores regiones & inſulas, uſque ad Italiam, Gallias, Hiſpaniam, Celtiberiam, & Luſitanos.* Conſule, ſi vis, Gen. cap. X. Cum autem ad hunc modum teſtamento in ſcriptis redacto hæredes inſtituiſſet, ſive οὕτω μερίσας καὶ ἐγγράφως διαθέμενος, quod idem ſonat, ἐπαναγνοὺς αὐτοῖς τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐσφραγίσατο, παρ᾽ ἑαυτῷ κατέχων ἕως βʹ φ ϟ β ἔτους ἀπὸ Ἀδάμ. ἐν ᾧ καὶ ἐκοιμήθη, *illud filiis recitavit, atque obſignatum ſecum retinuit uſque ad annum ab Adamo* MMDXCII (ad Græcorum calculum) *quo vitam finivit.* Moribundus autem τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἔδωκε τῷ Σὴμ τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ καὶ θεοφιλεστέρῳ, *Teſtamentum ſuum dedit Semo, utpote primogenito & pietate inſigniori.* Atque ad veterem Noachi Teſtamenti memoriam, ſpectare videtur id, quod de eo habet Achmed Ben Magad Aſtronomus & Geographus Arabs Ms, ubi ait, genus humanum, exemplum Arcæ ſecutum, naves conſtruxiſſe עלי גמיע שואחל אלבחר פי גמיע אלאקאלים אלתי קשמהא נוח בין אולאדה יאפת ושאם וחאם *in unoquoque litore Maris per omnia climata, quæ ſcilicet diſtribuerat Noachus filiis ſuis Japheto, Semo & Chamo.* Circumfertur etiam Teſtamentum XII Patriarcharum, ſeu filiorum Jacobi. Sed id plerumque Monita, Hiſtoriolas aut Gnomas, nullibi bonorum ſeu poſſeſſionum legata complectitur. In Micropresbytico habetur, & tum in Bibliotheca Patrum Margarini Binii, tum in editione Colonienſi. Sed de eo obiter animadvertere

vertere liceat, ex Græco verſum eſſe, ac commentum Græculorum aliquot, qui Regno Sacerdotium anteſtare (neque is morbus recens natus eſt) inprimis voluere, & ab Ebræorum genio ſatis eſſe alienum. Obſerva illud in Teſtamento Judæ; *Et nunc filii, diligite Levi, ut permaneatis & non efferamini ſuper ipſum, ut non diſpereatis. Mihi dedit Dominus Regnum, & illi Sacerdotium, & ſubjecit Regnum Sacerdotio. Levi datum eſt Sacerdotium & Judæ Regnum, & ſubjecit Deus Regnum Sacerdotio. Mihi dedit quæ in terra, illi, quæ in Cœlis. Ut ſupereminet Cœlum terræ, ita ſupereminet Dei Sacerdotium regno, quod eſt in terra.* Alia, ad hunc fere ſenſum, in teſtamentis Rubenis, Simeonis, Nephthalim, alibi in illo libello occurrunt. At vero non ſolum Regibus ipſis atque etiam Conſeſſui Magno LXXI-virorum ſeu *Sanhedrin Hagedolah* dicto, ſed etiam Conſesſibus Minoribus ſubjiciunt totum genus Sacerdotale atque etiam ipſum Pontificem Maximum Ebræorum Magiſtri, iique vetuſtisſimi, ut videre eſt in Gemara Hieroſol. ad tit. *Sanhedrin* cap. II, fol. 19, col. 4, & apud Rabbi Jom Tob ad eundem tit. fol. 56, b, alibi. Adde Miſnam tit. *Middoth*, ſeu de Menſuris Templi, cap. V, ubi quinam Sacerdotali functioni idonei, quinam ob vitia ſive corporis ſive Natalium idonei non fuerint, judicare, ad Conſeſſum illum Magnum attinuiſſe liquet. Sed Magnus ille Conſeſſus plerunque tam ex Sacerdotibus ac Levitis, quam ex aliis, optimo jure, Iſraëlitis conflari ſolebat, ita tamen, ut ſi nec Sacerdos nec Levita cooptaretur, numerus LXXI Iſraëlitarum ejuſmodi ſatis idoneus, qui omnimoda judicia in eo exerceret, atque de gravisſimis Reipublicæ negotiis deliberaret, haberetur. Maimonides, ad veterum placita, Halach. *Sanhedrin*, cap. ı', ומצוה להיות בסנהדרין גדולה כהנים ולויים שנאמר ובאת אל הכהנים הלוים ואם לא מצאו אפילו היו כולם ישראל הרי זה מותר *Oportet ut ſint in Conſeſſu Magno Sacerdotes & Levitæ, juxta id quod ſcriptum eſt* (Deuter. XVII, 9,), *& venies ad Sacerdotes Levitas*, &c *At ſi ex illis nulli ſint omnino, ſed totus Conſeſſus ex Iſraelitis conſtiterit, Conſeſſus eſt ſatis legitimus.* Et de Sacerdote & Judice, quorum mentio in commate 12, ejuſdem capitis, vide Sixtinum ab Amama in Antibarbaro lib. I, pag. 130, & lib. II, pag. 587. Ut Teſtamentum autem Patriarcharum ita dictum, in Eccleſiam Occidentalem primo adferretur, in cauſa fuere Joannes Baſingſtochius,

Digitized by Google

Archidiaconus Leiceſtrenſis, & Robertus Capito Epiſcopus Lincolnienſis. Ille ſub anno MCCXLII idem Athenis, præter alia Occidentalioribus tunc incognita, latere indicavit Epiſcopo Lincolnienſi, qui in Angliam ut adveheretur, curavit, & è Græco in Latinum, non ſine opera Nicolai Græci, qui Abbati ſancti Albani à ſacris erat, tranſtulit. Matthæus Paris in Henrico Rege III, *Hic Magiſter Joannes* (de Baſingſtokes) *intimaverat*, inquit, *Epiſcopo Lincolnienſi Roberto, quod quando ſtuduit Athenis, viderat & audierat a peritis Græcorum Doctoribus, quædam Latinis incognita; inter quæ reperit XII Patriarcharum, filiorum videlicet Jacob, Teſtamenta. Quæ conſtat eſſe de ſubſtantia Bibliothecæ, ſed per invidiam Judæorum dudum fuiſſe abſcondita, propter manifeſtas, quæ in eiſdem patent, Chriſti Prophetias. Unde idem Epiſcopus miſit in Græciam, & cum ea habuiſſet, tranſtulit de Græco in Latinum ſermonem, & quædam alia.* Atque alibi; *Nec tempore B. Hieronymi vel alicujus ſancti interpretis, ad notitiam Chriſtianorum, machinante Judæorum antiquorum malitia, potuit quomodolibet devenire* Et vide ſis Micropresbyticon pag. 615. At certe Origeni in Homilia XV in Joſuam, & Procopio Gazæo ad caput XXXVIII Geneſeos, mentio fit hujuſmodi libelli. Lector judicet, & digreſſiunculæ benevole det veniam.

Cap. XXV.

De Succeſſione Fiſci *ſeu hæredibus morte damnatorum.*

Succeſſio Fiſci abſque paucis, de Judiciis Capitalibus, prælibatis ſatis intelligi nequit. Judicia Capitalia ſive eorum, qui quadruplici illo ultimi ſupplici genere, Lapidatione, Combuſtione, Strangulatione ac Gladio, damnabantur, exerceri ſolebant aut, à Conſeſſibus XXIII. virorum, quorum unicus erat in urbe ac oppido quolibet inſigniori, ac Hieroſolymis bini; (utcunque de numero, neſcio quo aut unde Judicium ſeptenario καθ' ἑκάστην πόλιν ſeu *per urbes* præſtituto, præter duos ex Levitis Miniſtros, verba faciat Joſephus libro IV. Archæologiæ capite VIII, de quo item monuimus ſub fine capitis XIV) aut in magno illo LXXI. virorum, quem סנהדרין הגדולה *Sanhedrin Hagedolah* vocant, id eſt in Conſeſſu ſeu Conſiſtorio Magno in *Liskat Hagazith*, ſeu *conclavi lapideo* haberi florente Ebræorum Republica ſolito; aut à Regibus ipſis, cum

cum ſeorſim ac ſoli Juriſdictionem cum imperio exercebant,de qua re in libris Regum, non infrequens mentio. Etenim & ipſi Reges interdum, ſaltem eorum nonnulli, etiam locum habebant,ut Principes in Conſeſſu Magno, cui primus, ut Princeps,quem נשיא appellant, præerat Moſes. Eo ſcilicet imperante, Conſeſſus ille Natales habuit, ut videre eſt Numerorum xi,16. Et decantatum illud, מלך לא דן ולא דנין אותו, *Rex non judicat, nec judicant ipſum,* quod occurrit in Miſna, tit. *Sanhedrin,* cap. 11, & tit. *Horaijoth* ſeu *de ſententiis Conſeſſuum*, cap. 11. ſpectat ad citeriora ſecula, ſeu ad tempora Alexandri JannæiRegis,ſive ad Reges,qui familiæ Davidicæ non erant,quos Reges Iſraëlis nuncupare,& à veteribus familiæDavidicæ eo nomine diſtinguere ſolent; ut docetur in Gemara Babylonia ad tit *Sanhedrin,* cap. 11. fol. 19. a. Et de hiſce vide Maimonidem Halacha *Melachim* ſeu de Regibus, cap. 11. Et de Conſeſſu illo, atque Juriſdictione Ebræorum Regia, nos,Deo volente, fuſius in libris de Conſeſſu illo inſcriptis, ubi de ejuſce Natalibus, qualitate eorum, qui rite in eum adſciſcebantur, Adſcitorum dignitate, Juriſdictione, Imperio,Loco, Continuatione, Conſidendi tempore, aliis, ſine quibus in veteri Judaicarum rerum ſtatu plane cæcutimus, agitur. Capitalium autem criminum alia erant, quæ præſcriptis in Pentateucho legibus, morte plectebantur, veluti homicidia,adulteria,& quæ ſunt id genus cetera; alia,quæ læſæ Majeſtatis erant,ut perduellio in Principem, quæ ultimo item ſupplicio plectenda, ex lege Joſuæ data cap. 1. comm. ult. *Qui rebellis fuerit ori tuo,&c. morte plectatur.Tantum age fortiter & ſtrenue.* Quando vero ori ſeu decreto Principis ſive in Principem rebellis, ex lege illa, mortis reus, quando minime eſſet, (Nam de ea re diſtinctionem egregiam ex poſtremis illis verbis, ad majorum mentem & mores patrios explicatis,afferunt Magiſtri) diſceptandi locus heic non eſt. Hoc interim advertendum, quamplurima quæ in judiciis receptisque gentis ſententiis tum de hac re, tum de aliis habentur, non ſolum lege ſcripta, ſed etiam moribus ſive traditionibus à Moſe receptis, quas הלכות למשה מסיני *traditiones Moſaicas è Sinai receptas appellant*, & legibus ſuperinductis ſeu à Conſeſſu Magno ſancitis atque ab univerſitate populi, majoreq; ejus parte (quæ eadem ipſa eſt, notione civili) in uſum admiſſis,nec vero legi ſcriptæ adverſis,ſubniti; quod explicatius etiam in-

Digitized by Google

dictis de Conſeſſu Magno libris aperimus atque heic monemus, ne turbetur nimis interea lector, ubi quid in receptisſimis moribus gentis repererit, cujus in lege ſcripta ne veſtigiũ quidem fuerit relictum. Ne ſpecimen heic deſit, advertas quod legitur Ezræ x, 8, de edicto ad accerſendos in conventum omnes, qui duxerant uxores exteras; *Et omnis qui non veniret intra tres dies*, כעצרת השירם והזקנים יחרם כל רכושו *juxta conſilium principum & ſeniorum, anathemati ſubjiciatur*, aut, *auferetur omnis ſubſtantia ejus*. Quod ex ſuperinducto ſancito temporali vim habuit. Jam vero, de Fiſci ſucceſsione, ſeu de morte damnatorum bonis, dicimus; ubi quis ob ea, quæ ſive in Numen ipſum commiſſa tantum, veluti Blaſphemiam, (Nam ea morte luebatur, ut videre eſt apud D. Matthæum, xxvi, *65*. & *66*. & in Miſna tit. *Sanhedrin*, cap. ix, ſub finem) ſive in mutua civium officia, veluti homicidia, adulteria, aut ejuſmodi alia, ultimo plexus eſt ſupplicio, bona hæredibus ſive ob ſanguinem, ſive *unde vir* (ut oſtenſum eſt) ſuccedentibus tranſmittenda; extra ſcilicet ſpeciem Bonorum civium Urbis ſeu Univerſitatis, quam עיר הנדחת *urbem in cultum extraneum impulſam* ſeu *pellectam* nuncupant. Nam horum Bona ex lege ſacra (Deuteron. xiii, 12) comburenda erant. Unde Maimonides ממונם בשרפה ואינו ליורשיהם כשאר הרוגי בית דין *Bona eorum comburenda erant, nec ad hæredes tranſmittenda, ſicut ceterorum, qui ex judicio forenſi morte plexi.* Vide ſis eum More Nebochim part. iii, cap. xli & halach. ע״ז cap iv. Qui autem velut privati tantum, non ut pars urbis ſeu univerſitatis ita damnatæ, criminis hujuſmodi erant rei, eorum etiam in bona hæredes ſuccedebant. At vero ubi perduellionis in principem reus quis eodem affectus eſt ſupplicio, Bona ejus, ut hæredi, Fiſco cedebant. Ita intelligo illam ſententiam Rabbinis receptam, quæ traditur in Gemara Babylonia ad tit. *Sanhedrin* cap. vi, fol. 48. b., ת״ר הרוגי מלכות נכסיהן למלך הרוגי בית דין נכסיהן ליורשין *Traditio eſt Rabbinica; ubi regni cauſa capite quis plectitur, bona ejus Regi* (ſeu Fiſco) *cedere; ubi vero per Conſeſſum judicum, bona ejus ad heredes tranſmitti.* Sententia R. Jehudæ adjicitur, qui etiam utraque in ſpecie hæredes ſuccedere voluit. Sed ibidem mihi ſatis confutatur. Vir doctisſimus eſt, qui הרוגי מלכות heic vertit, *qui Regio juſſu occiſi ſunt*, Alter *à Rege occiſi*, Neutrum omnino placet. Nam

ita

ita innueret iſte locus, non ſolum Regio judicio damnati ultimo ſupplicio, ſive ob crimen læſæ majeſtatis, ſive ob aliud quod capitale, bona fiſco applicari, ſed & judicio Conſeſſuum morte plexi, ob perduellionis ſeu læſæ majeſtatis crimen, bona ad hæredes transmitti, quod nimis ab eo, quod veri eſt ſimillimum, diſſonum eſſe videtur. Certe מלכות *regnum* ſonat & הרוגי מלכות *occiſi* ſeu *morte plexi ob regnum*, quod de perduellionis, contumeliarum, aut maledicentiæ in Regem pœna, capiendum. Et הרוג בית דין *capite plexum ex Judicio Conſeſſus* intelligo pro eo, qui ob alia crimina in mutua Civium officia morte plecti ſolebat; quoniam jure ordinario de eis cognoſcebant tribunalia, ut extraordinario ſeu Regio, quod fieri ſatis amat, juſſu cognoſcebant de crimine læſæ majeſtatis. Et moribus gentis receptum erat, ut, qui contumeliis Regem afficeret, aut ei malediceret, capite plecteretur. Unde illud in Gemara Hieroſolymit. ad tit. *Sanhedrin*, fol. 20, col. 2, כל המקלל מלכות בית דוד חייב מיתה *quicunque maledixerit Regi familiæ Davidicæ, mortis reus eſt.* Etiam in illuſtri illo Nabothi & Achabi Regis Iſraëlis exemplo, jus hoc obtinuiſſe & ſucceſſionem, eam ob rem, Fiſci, agnoſcunt. Vide 1 Regum xvi. Crimen eſt, ברכת אלהים ומלך *blaſphemaſti, contumeliis, maledicentia affeciſti Deum & Regem.* Lapidatione, ex ſententia in eum lata, plexus eſt. Inde vinea ejus Fiſco ſeu Regi cedebat, ut in ſacra hiſtoria. Et planiſſime Nabothus heic הרוג מלכות *regni cauſa plexus erat*; ſed non quod Regio juſſu occiſus. Nam adhibitis teſtibus, utcunque falſis, formula judicii Conſeſſus urbis, in qua habitabat, non Regii, damnabatur. Neque ſive Jezebelis ſive Achabi mandatum in literis, quas ad Conſeſſum dedere, in judicii formula aliud effecit, quam ut ſceleratiſſimi judices ad tantam injuſtitiam, prætenſo, ut fit, Principum nomine, accenderentur. Ideo vero הרוג מלכות quia crimen læſæ erat majeſtatis, ſeu in Regem commiſſum, tametſi ſententia Conſeſſus plexum. Unde etiam obſervant, blaſphemias in Deum adjectas, ut crimen augeretur. At vero in Regem, ut vineam fiſcus caperet. De qua re conſulas Gemaram Babyloniam, loco jam citato. Hinc Levi Gerſomides, 1. Regum xxi, 15, למדנו מזה שהרוגי מלכות נכסיהן למלכות *Ex hoc loco ediſcendum, bona eorum, qui regni cauſa morte plectuntur, Fiſco ſeu Regi ipſi cedere.* Et David Kimchi-

Kimchius ibidem, ad verba illa Jezebelis, *Surge & poſſide Vineam Nabothi,* אמרת לשון ירושה לפי שנפלו לו נכסיו בדין והוא במקום היורשין *Dixit id* (Jezebel) *ex cauſa* ſeu *nomine hereditatis. Quoniam bona ejus ad eum devenere ex ſententia judicii. Et ipſe totum heredum occupabat.* Et ſtatim poſtea, מי שנתחייב מיתה למלכות הוא וכל אשר לו למלך ונחלקו רבותינו ז״ל בזה הדבר ואמרו הרוגי מלכות נכסיהן למלך והרוגי בית דין נכסיהן ליורשין ומפני זה אמרה איזבל שיעידו העדים כי ברך נבות אלהים ומלך כי אילו יאמרו ברך אלהים לבד והיה דינו מסור לב״ד ויהיו נכסיהן ליורשים וכשאמרו קלל המלך נתחייב מיתה למלך ואת נכסיו למלך אם כן למה הוצרך לומר אלהים לא אמרו אלהים אלא להגדיל הקצף עליו *Qui morte damnatur ob crimen leſæ majeſtatis, tam is, quam qua ſua ſunt, Regis fiunt. Ceterum diſſenſus eſt inter Magiſtros noſtros pia memoria de hac re. Et dicunt; Eorum, qui regni cauſa morte plectuntur, bona fiſco ſeu Regi cedere. Eorum vero, qui Conſeſſus Judicio, ad heredes transmitti. Atq; inde eſt, quod Jezebel juſſerit, ut teſtes Nabothum accuſarent dirarum, tam in Regem quam in Deum. Nam ſi de Deo ſolummodo accuſaſſet, judicium ejus* (jure ordinario) *Conſeſſu Judicum fuiſſet permittendum. Unde & bona ejus ad heredes transmiſſa fuiſſent. Sed quoniam dirarum in Regem eſt accuſatus, regni cauſa morte damnatus eſt. Quod ſi objicis, cur igitur opus erat, ut Deus adjiceretur?* Reſpondendum *eſt, non aliam ob cauſam, quam ut celerior in eum fieret juſtitia,* ſeu, ut Talmudici dicunt, לאסופי ריתא *ad augendam indignationem,* ut legitur citato ſupra Gemaræ Babyloniæ loco, ubi etiam Salomon Jarchius expreſſe הרוגי מלכות interpretatur שנתחייבו מיתה למלכים *eos, qui* (perduellionis aut contumeliarum in Regem rei] *vitam Regibus debent*, ſeu eorum nomine morte ſunt afficiendi. Perſequitur dein Kimchius R. Jehudæ ſententiam, qua fiſcus heic excluditur; ſed contra eam, quæ Magiſtris pro receptiori habetur. Adi etiam Moſem Mikotzi Præcept. Affirmativ. cxv. Et de nomine הרוגי מלכות conſulas etiam Joſephum Scaligerum in lib. III. Canonum Iſagogicorum pag. 219. Quin ex hac lege non ſcripta ſeu recepto more, explicat David Kimchius illud II. Samuelis IX. 7. ubi miſericordia ac benignitate uſus erga domum Saulis, David reſtituit Mephi-

Mephiboſhetho Jonathanis filio ac Saulis nepoti lati fundia Saulis. Scilicet fiſco applicata fuiſſe ea שאישבושת ובית שאול היו מורדים במלכות *quoniã Isbboſhethꝰ & domꝰ Saulis rebelles fuerant ſeu perduellionis rei* in Davidẽ Regẽ divinitus unctũ. Et vide II. Samuelis XII. 8. Certe & hinc capi poteſt illud II. Samuelis XVI. 4. ubi perduellionis inſimulato, à Ziba ſervo, Mephiboſhetho, omnia Mephiboſhethi bona Zibæ à Rege decernuntur. *Ecce omnia, quæ Mephiboſhetho ſunt, tibi erunt.* Nimirum tibi erunt, ſi hoc, quod de eo enarras, verum ſit; eum perduellem eſſe. Quia ita eorum jus mihi, jure Regio ſingulari, quo utimur in hac, qua vivitur, Republica, competet, quod totum in te transferam. Poſtquam autem Zibæ accuſationem falſam fuiſſe indicaverat Mephiboſhethus (II. Samuel. XIX. 26.) & humilimo adblandientis officii genere, pro gentis more, ſe ceteroſque familiæ ſuæ, utpote perduelles, mortis olim reos etiã fuiſſe agnoverat, Regioque judicio ſe totũ ſubmiſerat, *dixit ad eum David Rex, quid adhuc de hiſce rebus loqueris?* אמרתי, *Pronuntiavi; tu & Ziba divide Agros.* Quod accipiunt, fateor, Magiſtrorũ nonnulli perindeac ſi, novo judicio, partiarios agrorũ, quos primo Mephiboſhetho, reſtituerat, Dominos nunc feciſſet Zibã & Mephiboſhethum; & tam aſſignationẽ iſtã (qua excludendus à poſſeſſionibus Mephiboſhethus) lata ſententia, Zibæ factam, quam novationẽ hanc, qua dimidio uterque donatur, judicio Regio ſeu interminatæ poteſtati Regiæ primo Samuelis VIII 14. memoratæ, temere ſatis tribuunt. Sed iniquum interim fuiſſe hoc diviſionis judicium volunt, & voce è cœlo delapſa monitum ſcribunt eorum aliqui Davidem, inde eventurum, ut non diſſimile fieret regni inter Rehoboamum & Jerobeamum diſcidium. Vide ſis D. Kimchium, Levi Gerſomidem, & Jeſaiam ad II, Samuel. XIX. At vero, ſi rem attentius introſpiciamus, nõ eſt omnino cur credamus, aut Zibæ aſſignationem iſtam lata ſententia factam, aut novo aliquo judicio agros utrique tributos. Neque enim magis in cauſa erat Zibæ inſimulatio, cur ut judex pronuntiaret Rex in Mephiboſhetum, quam excuſatio ſeu defenſio Mephiboſhethi, ut omnino judicatum quid reſcinderet. Neutro in loco, ſi quid video, aut judicium pronunciatum eſt, aut interminatæ poteſtatis Regiæ, quæ in circumvicinis gentibus uſurpabatur, erat aliquis uſus. In eo de Ziba, Dominum, ut perduellionis reum, inſimulante, nil aliud videtur in-

nui, quam ut, ſi judicium poſtea ferretur(quale ferendum erat,ſi accuſatio vera fuiſſet] tunc bona Mephiboſhethi fisco applicanda Zibæ donarentur. Exempla id genus habentur hodieque,ubi Principes ab hujusmodi promiſſis pronuntiàtisque non diſſimilibus non abſtinent. In altero autem loco, quo partitio fieri videatur, ſenſus mihi alius plane eſt ab eo, qui vulgo recipitur. Etenim partitio ſeu diviſio agrorum dupliciter capi poteſt; aut proprie pro diviſione,qualis in familia erciſcunda, ſeu in communi dividundo, ubi uterque æque rei poſſeſſæ eſt Dominus partiarius; aut minus propriè, veluti ſi verba fiant de Domino & uſufructuario, de Domino & Colono,Emphyteuta, ſive aliis ejusmodi, quibus præter onus culturæ etiam emolumentum cedit, integro nihilominus Domini jure; aut etiam de Domino & glebæ adſcriptitio agrum colente atq; inde victum ſatis amplum obtinente. Juxta primam ſpeciem, non eſt cur putemus, Zibam & Mephiboſhethum pro partiariis, verbis Davidis, innui. Juxta ſecundam vero dici id videtur à Davide, atque appoſitiſſime; ac ſi cum revocaſſet in memoriam Mephiboſhetus calamitatem Domus Saulis, & in gratiam cum Davide offenſo denuo rediiſſet, dixiſſet Rex, *Quid plura de ea re loqueris ?* jam olim abolita ſunt hæc. Tu in favorem mihi receptus. Etiam decrevi pridem, dixi, pronuntiavi, te & Zibam ſervum tuum partiarios fore. Te ut Dominum cui, utpote in integrum reſtituto, ſubminiſtrantur agrorum proventus, illum ut colonum, glebæ adſcriptitium, ſervum agros colentem, atque inde etiam, pro hominis ſtatu, victum capientem. Adeo ut nihil illa ſententia breviuſcula amplius innuatur, quam id, quod fuſius exprimitur capit. ix. ejusdem libri comm. 10. ubi proventus domino, cultura ſervo, à donatore, cujus in poteſtate erat, conditiones ac modos tam libertati ac ſervituti, quam agrorum dominio adjicere, aſſignantur. Atque hoc modo, univerſa, in cauſa Mephiboſhethi & Zibæ, recepto gentis juri ſunt ſatis conſona. Vide ſis item de ſucceſſione fiſci D. Kimchium ad 1. Regum, cap. 11. ubi de Joabo tam perduellionis quam homicidii reo, cornua altaris tenente, hiſtoria habetur. Et de capitali judicio Regio ſeu ultimo ſupplicio, regni cauſa, infligendo, adde quod adnotat ibi Levi Gerſomides.

Cap. XXVI.

De Proſelytorum Bonis *ac* Hæredibus *Jura ſingularia.*

Quic-

Digitized by Google

Quicquid autem hactenus oſtenſum eſt (præter id quod de Fiſco dicitur) aut ad Iſraelitas tantummodo ſpectat, quorum nemini hæres deeſſe potuit, ut ſupra obſervatum eſt; aut ad Proſelytos Juſtos eorumque poſteros ac ſtemma, quod, poſt nomen primo Judaiſmo datum, naſcebatur. Nam ex Proſelyto proles, poſt nomen Judaiſmo primo datum, ſuſcepta, eodem (quantum ad res attinet hujuſmodi) modo Eccleſiæ Ebraicæ pars habebatur, quo proles ejus, qui ſanguine atque origine eſſet Iſraelita; utcunque Proſelyti nomen & retineret ea & ad poſteros transmitteret; extra quam ubi ex Iſraelitarum, Gentilium, aut Servorum conjugiis, nomen illud in Poſteris commutaretur. Similique modo Hæreditas in hujuſmodi Proſelytorum poſteritate, deferebatur. At Proſelyto Juſto, qui factus, non natus fuiſſet proſelytus, ſine prole poſtquam factus eſſet, mortuo hæredes omnino nulli erant, ſed bona ejus, uti cetera, quæ cenſeretur nullius in bonis & Vacantia, occupanti cedebant, non Fiſco, Maimonides, Halacha *Zichia Vemithna* cap. I. גר שמת ולא הוליד ישראל אחר שנתגייר אין לו יורשין אלא כל הקודם והחזיק בנכסיו זכה *Si Proſelytus mortuus fuerit nec progenuerit, Iſraelitam, poſtquam Proſelytus fuerit factus, hæredes ei ſunt nulli. Sed quicunq; bona ejus prius occupaverit, ei cedunt.* Id ipſum Talmudici non ſemel ad cap. III. tit. *Baba Bathra*; ubi videſis Gemaram Babyloniam fol. 42. & Jarchium. Proſelytus Juſtus (quem גר צדק nuncupant) is eſt, qui Evangeliis alibique Proſelytus abſolute & vulgo dicitur, ſeu, qui ex peregrinitate ſeu Gentilitate in Judaiſmum fuerat transgreſſus. Juſti autem adjectione diſcriminatur à גר תושב ſeu *Proſelyto domicilii*, quo nomine appellabantur peregrini & Gentiles, qui ſuſcepta in ſe Septem præceptorum Noachidarum, id eſt, univerſæ Humanitatis ſeu Gentium Juris, ſed non Judaiſmi, obſervatione, ad domicilium ſeu inquilini jus aut in fedus ab Ebræis admitterentur. Nam ſine hujuſmodi obſervationis profeſſione verum eſt, quod Trogus de eis habet apud Juſtinum, ex diſciplina atque Religione cum peregrinis eos non communicaſſe. De utroque Proſelytorum genere eorumque Juribus, fuſius in libris de Jure Gentium ad eorum placita, agimus. Ratio autem, quare in Proſelyti Juſti demortui bona nemo, ut hæres ex ſanguine aliter ac

M 2 dictum

dictum eſt, ſuccederet, non omnino erat, qualis ſive apud Gallos ſive apud Anglos de Fiſci in peregrinorum bona, apud hoſce immobilia, apud illos etiam & mobilia [uti & apud veteres Romanos) ſucceſſione, obtinet, ſed alia prorſus atque ex receptiſſima eorum ſententia ſatis manifeſta. Quemlibet ſcilicet ejusmodi proſelytum, dum ſtetit Templum triplici initiamentorum genere admitti, ſolenne erat, במילה בשבירה ובקרבן *Circumciſione, ablutione ſeu Baptiſmo* (publice ac coram tribus minimum peractο) *& Oblatione.* Idque à Moſis ſeculo obſervatum & Legis ſacræ locis aliquot etiam ſubnixum aſſerunt. Neque, ſi horum trium aliquod deeſſet, ſtante Templo, aut ex Circumciſione, ſine Baptiſmo, poſt Templi excidium, Proſelytum quempiam Juſtum fieri. Neque proſelytam ſine baptiſmo & (ſtante item Templo) Oblatione. Quin aliter intelligi nolunt illud Numerorum xv. 15 ככם כגר *ſicut vobis, ſic proſelyto,* Initiatum autem hujusmodi, ſeu proſelytum ita factum, ſemper pro Regenerato ſeu recens nato habebant, adeo ut priſtinæ prorſus deleta omnimodæ cognationis ratione conſanguineos nullos poſtmodum, ex Jure habere ſacro, ſive in ſucceſſionis ſive in connubiorum, quod mirere, ratione cenſeretur, præter poſteros, qui Baptismum ſeu initiamenta ſequerentur. Non enim hæc Natalium novatio ſimilis erat Regenerationi illi ſeu Natalium reſtitutioni, qua dignabantur Principes Romani Libertinos, unde ſcilicet pro Ingenuis ipſi atque ipſa mater pro ingenua haberetur, adeoque, cognatio omnimoda & jura inde pendentia reviviſcerent. Qua de re vide ſis Juſtinian. Novell. xviii. cap xi; & lxxviii. cap 1. & ii; & Marcianum l. 2. ff. de Natalibus reſtituendis. Sed Gentilis ex ipſo quo Proſelytus fiebat momento, pro eo qui tunc denuò & nova tunc matre in Jure Ebraico ficta natus fuerat, cenſebatur. Pater igitur, mater, filii filiæque ante ſuſcepti, fratres, eum hiſce nominibus contingere plane, ad eorum placita, deſinebant. Diſerte rationem reddunt de obliterato heic priſtino ſanguine; מאי טעמא גר שנתגייר כקטן שנולד דמי *Ratio eſt, quia proſelytus, ex quo fit proſelytus, habetur velut infans qui* [ex nova aliqua matre) *recens naſcitur.* Ita Talmudici in Gemara Babyl. ad tit *Jabimoth* c. ii. fol. 22. a & cap. xi. fol. 97. b. Maimonides, halachâ *Jebom Wechalitza* cap. i. & halach. *Iſuri Bia.* c. iv. & Moſes Mikotzi Præcept. Affirmat. L i. Adeo ut proſelytus ejusmodi ſeipſum omnino priſtinosque natales & omnem ex illis contractum ſangui-

Digitized by Google

ſanguinem exueret; atque ex regeneratione hujusmodi nulla inpoſterum reſtaret cognatio Gentilis aut ex Gentilitatis tempore orta, quemadmodum fere jure Cæſareo poſt manumiſſionem nulla cognatio ſervilis. Unde cum apud D. Ioannem Nicodemus, etiamſi Phariſæus eſſet, atque Judæorum (Tribunalis alicujus puto] princeps, miraretur dicta Servatoris de Regeneratione, & rogaret, *quomodo poteſt homo renaſci cum ſit ſenex, & quomodo poſſunt hæc fieri*, ac ſi nullam ipſe deprehendiſſet Regenerationis ex aqua ſeu Baptiſmo notionem; *Tu es*, inquit Servator, *Magiſter in Iſrael & hæc ignoras?* Nam Magiſtris receptarum ſententiarum peritis, ſatis erat Regenerationis ex Baptiſmo ſeu aqua, notio, quam diximus, cognita. Atque hinc illud Taciti Hiſtoriarum quincto intelligendum. *Circumcidere genitalia inſtituere* (Judæi,) *ut diverſitate noſcantur. Transgreſſi in morem eorum idem uſurpant. Nec quidquam prius imbuuntur, quam contemnere Deos, exuere patriam; parentes, liberos, fratres, vilia habere.* Neque enim patriæ (modo excipias unam & alteram gentem, ad quas jus attinuit ſingulare ex lege ſacra Deuteronom. xxiii. 2. & 9.) aut, ut dictum eſt, conſanguinitatis priſtinæ ratio omnino Proſelytis (qui ipſi primo nomen illud profeſſione aſſequerentur) habita eſt; quippe qui pro denuo atque aliunde natis, id eſt, Renatis, cenſebantur. Unde & ſequebatur, conſanguineos priſtinos, qua ſanguinis nomine antea conjuncti fuerant, eos vilia habuiſſe; id eſt, tum ſe ipſos omnimodis affectus, pietatis officii vinculis, ſive ſanguinis cauſa inter cognatos, ſive patriæ inter conterraneos haberi ſolitis, ſolutos fuiſſe, tum eos ob Gentiliſmum ſpernendos. Nam ſingulare eſt etiam illud, atque ex Regenerationis ſeu Natalium hujuſmodi novationis jure ortum, patriam proſelytos eorum exuiſſe. Ex ipſo nimirum Religionis in Regeneratione hac amplexu patriam induebant aliam, id eſt Judæam; idque tametſi extra eam renati. Et Judæi poſtea tum nuncupabantur, tum revera pro Judæis ſunt habiti, licet ab Iſraelitis ſeu Judæis ex ſanguine illud vocamen ſortitis, ut ab aboriginibus, ſemper non ſolum ipſi ſed & poſteri, uſq; dum ſanguis Iſraeliticus ſtemmate eorum commiſtus eſſet, tum Proſelytorum nomine tum diſpari etiam, in rebus non levis momenti aliquot, juris uſu diſcriminarentur. Adeo ut idem Patriæ nomen & Religionis, idem civitate donari & in ſacros eorum mores tranſgredi ipſis haberetur habeaturq; etiamnum; quod alibi, puto, non compertum. Nam etſi vulgo

 Chriſti-

Chriſtianorum, Mahumedani Turcarum nomine appellantur, atq; in Turcam commutari ſeu Turciſmum amplecti, idem vulgo ſonat, quod Mahumediſmum profiteri; ſcimus tamen ipſis Mahumedanis proſelytos ſuos Muſulmanos (id eſt אלמשלמין) quod recte credentes ſeu Fideles interpretatur, non Turcas aut alio aliquo nomine patriæ mutationem denotante, indigetari. Hinc Jdumæos ſcribit Joſeph. Arch. xiii, c. xvii, ſub Hyrcano Judaiſmum amplexos *ὥστε εἶναι τὸ λοιπὸν Ἰουδαίους adeo ut deinde eſſent ipſi Judæi.* Seu, ut Ruffinus ibi, vetus interpres, *ex illo tempore cæperunt eſſe Judæi* Inde etiam in Eſther viii, 17, מתיהדים *Judæi fiebant*, legitur pro eo, quod in vulgata eſt, *ſectæ eorum religioni & ceremoniis jungebantur.* Et Dio Caſſius lib. xxxvii de Judæi nomine, qua patriam denotat, locutus, Φέρεται δὲ καὶ, inquit, *ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὅσοι τὰ νόμιμα αὐτῶν καίπερ ἀλλοεθνεῖς ὄντες ζηλοῦσι, pertinet etiam ad alios homines, quotquot eorum instituta amplexantur, etiamſi alienigenæ.* Qua de re item conſulas præter Joſephum Scaligerum in Euſebianis ad Numer. mdcccclxiii & ſequentem, Caſaubonum in Exercitatione prima ad Apparatum Annalium Baronii. Ad Baptiſmum autem, quem diximus, & Judæi nomen ipſam religionem non magis atque novam patriam denotans ſpectabat proculdubio Arrianus in Epictetum lib. ii, cap. ix. *Quid* (inquit, Philoſophiam ſimulantes increpans) *appellas te Stoicum? quare decipis & fallis tam multos? Quam ob cauſam Græcorum perſonam induis, cum ſis Judæus? An neſcis quare dicitur quiſque Judæus, quare item Syrus, quare Ægyptius?* Καὶ ὅταν τινα ἐπαμφοτερίζοντα ἴδωμεν, εἰώθαμεν λέγειν, οὐκ ἔστιν Ἰουδαῖος, ἀλλ' ὑποκρίνεται. Ὅταν δ' ἀναλάβῃ τὸ πάθος τὸ τοῦ βεβαμμένου καὶ ᾑρημένου, τότε καὶ ἔστι τῷ ὄντι καὶ καλεῖται Ἰουδαῖος. οὕτω καὶ ἡμεῖς παραβαπτισταὶ, λόγῳ μὲν Ἰουδαῖοι, ἔργῳ δ' ἄλλο τι *At quando viderimus quempiam animo utrinque ancipiti, dicere ſolemus, Judæus non eſt ſed ſimulat Quum autem induerit ſibi affectum Baptizati & inter ſectatores aſciti, tum revera & eſt & appellatur Judæus. Ita & nos quoque parabaptiſtæ ſumus* (ſeu ut non legitime tincti) *dum quiſque verbo tenus duntaxat velut Judæus, re autem vera aliud quid exiſtit.* Vir doctiſſimus Dionyſius Petavius ad Themiſtii Orationem xii legere mavult περιτετμημένου *circumciſi pro* ᾑρημένου *inter ſectatores aſciti.* Et ex Judæorum & Chriſtianorum nominis confuſione ſcripſiſſe Arrianum opinatur. Scilicet, cum circumciſio proprius eſſet Judaiſmi character, magnaque tum Chriſtianorum pars è

Judæis eſſet, *crediderant*, inquit ille, *Gentiles, Judæos omnes & baptizatos, & circumciſos eſſe oportere.* Lipſius autem ad Annal. Tac. l. xv de Chriſtianis locum illum capit, ex eadem confuſione. *Ait*, ſic ille, τῶν βεβαμμένων (*Baptizati.*) *qui ergo tincti & baptiſati præter Chriſtianos?* Et Gaſpar. Barthius ad Rutilii Itinerar. de eo loco, *ſane Judæi*, inquit, *ſignaculum non erat Baptiſatum eſſe, ſed Chriſtiani.* Nec melius Hieron. Wolfius, qui ᾑρημένου *amplexi*, ſcilicet Judaiſmum, ibi verti vult, & Chriſtianorum eccleſiam cum ſecta Judæorum confundi. Certe fatemur, Judæorum nomine Chriſtianos antiquitus apud ſcriptores gentiles, eo quod Chriſtianiſmi, uti & Chriſti, in Judæa erant natales, deſignari; quemadmodum apud Suetonium in Claud. cap. xxv, Judæos *impulſore Chreſto* [nam & Chriſtum Chreſtum, unde & Chreſtianos, qui Chriſto nomina dederant, appellitabant) *aſſidue tumultuantes Roma expulit.* Et vide ſis P. Pithœi Adverſariorum lib. II, cap. III. Sed vero apud Arrianū, Judæorum proſelytos ſeu Judæos circumciſione & baptiſmo ex Gentilibus factos innui vix ambigendum videtur. Et tantum abfuit, ut male Gentiles, Judæos hujuſmodi tam baptizandos quam circumcidendos fuiſſe ſentirent, aut nulli in initiamentis tingerentur præter Chriſtianos (quod vult Lipſius) ut nemo citra Baptiſmum magis ac citra Circumciſionem Proſelytus aut hac notione Judæus rite fieri aut haberi potuiſſet. Alii etiam fuere, in Ebræorum ritibus, baptiſmi, qui non ſolum καθαρισμοὶ ſeu ſordium purgationes, ſed & ut peccatorum ablutiones habebantur; de quibus Iſaias cap. I, comm. 16, Eulogius contra Novatianos lib. II apud Photium in Myriobyblo cod. CCLXXX, & R. Elias de Wides in *Reshith Cochma* ſeu Initio Sapientiæ cap. IV & V. De pœnitentia verba faciens ille, צריך inquit לטהר עצמו בטבילה ואחכ לקדש עצמו בתעניות וגו׳ *oportet pœnitentem purgare ſe Lavacro, & poſtmodum ſanctificare ſe jejuniis &c.* Et Petrus Bleſenſis contra perfidiam Judæorum cap. XXVI, *crediderunt Judæi, & adhuc credunt, ſibi per aquam frigidam peccata dimitti. Unde & ipſi ſolent multis baptismatibus exerceri.* Ejuſmodi item ablutionem Herbanus Judæus in Diſputatione cum Gregentio Archiepiſcopo Tephrenſi memorat; ubi peccatorem pænitentem ἀπολυόμενον, κατὰ ψυχὴν ἰατρευθέντα, *ablutum* (in verſione Nicolai Gulonii, pro eo *abſolutum* male ſubſtituitur) *ut anima expiatum*, & ad bonam mentem reverſum, in templum, ex jure Ebraico, admittendum ad ſacra antiquitus fuiſſe ait. Sed hujuſmodi

juſmodi ablutio ſeu baptiſmus in vitæ tantum atque morum, ille autem, cui in initiamentis Proſelytorum erat locus, etiam in Natalium novationem ſeu Regenerationē peragebatur, unde & priſtinæ conſanguinitatis omnimodæ ſequebatur obliteratio. Ita ex Juris patrii fictione, ritibus ſanctis ſubnixa, etiam ipſa, quibus invicem conjungebantur gentiles, jura ſanguinis naturalia deleri volebant. Quod itidem ſervabatur, tametſi pater, filius, mater, fratres aliquot ſororeſve eodem ſimul momento Proſelyti fuiſſent facti. Nam ſingularis cujuslibet ejuſmodi Regeneratio ſuum qualecunque jus ſanguinis anterius, ratione jam dicta, invicem perimebat. In prole autem ſeu poſteris ejuſmodi Proſelyti, Baptiſmus nunquam iterabatur. Sed obſervari liceat, ut apud Ebræos (quorum baptiſmi uſum in proſelytis faciendis paucisſimi ſcriptorum animadvertunt) atq; Chriſtianos, ita etiam in celebrioribus Gentilium initiamentis (nam de Expiationibus res tralatitia eſt) Baptiſmum ſeu lavacri luſtrationem primario adhiberi ſolitam. De Eleuſiniis Athenienſium Minoribus, per quæ ad Majora tranſibant, liquet ex Polyæno Stratagematum lib. v in Heraclide, ubi, *hæc*, inquit, *tranſigebant* παρὰ τὸν Ἰλισὸν, οὗ τὸν καθαρμὸν τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις *ad Iliſſum* (flumen Muſis aliiſque diis, ut ex Pauſaniæ Atticis ſcimus, ſacrum) *ubi luſtratio fieri conſuevit minoribus Myſteriis.* Unde Ὑδρανὸς ſeu Aquarius dictus eſt ὁ ἁγνιστὴς τῶν Ἐλευσινίων ſeu *is qui Eleuſiniis ſacris quempiam ut ſacerdos initiabat*, quod docet Heſychius. Primus etiam ex octoginta, in ſacrorum Mithræ, ſummi apud Perſas Numinis, initiamentis, ritus erat ejuſmodi luſtratio ſeu baptiſmus; Διανήξασθαι ſcilicet ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὕδωρ πολὺ *complures dies per multum aquæ natare*, ut ſcribit Nonnus in Synagoga Hiſtoriarum ad Orationem primam Steliteuticam Gregorii Nazianzeni cap. XLVII. Et Tertullianus libro de Præſcriptionibus adverſus Hæreticos cap. XL, *diaboli*, inquit, *ſunt partes intervertendi veritatem, qui ipſas quoque res ſacramentorum divinorum, in idolorum myſteriis æmulatur. Tinguit & ipſe quoſdam utique credentes & fideles ſuos. Expiationem delictorum de lavacro repromittit, & ſic adhuc initiat Mithræ.* Iſidis item celeberrimæ apud Ægyptios potiſſimum Deæ initiandus Apulejus, *ſtipatum me* (ſic ipſe Mileſiarum XI) *religioſa coborte deducit* (Iſidis ſacerdos præcipuus, nomine Mithra) *ad proximas balneas; & prius ſueto lavacro traditum, præfatus Deum veniam, puriſſime circumrorans abluit, rurſum-*

que

quæ ad templum reductum, jam duabus diei partibus tranſactis ante ipſa Deæ veſtigia conſtituit. Quin diſerte in Regenerationem luſtrationem hujuſmodi, Gentilibus fieri ſolitam, memorat Tertullianus. Is libro de Baptiſmo, vim ſacramenti pluribus demonſtrãs, & aquas omnes de priſtina originis, ut loquitur, prærogativa ſacramentum Sanctificationis conſequi, invocato Deo, aſſerens, *ſed enim* [ait c. v) *Nationes extraneæ ab omni intellectu ſpiritalium, poteſtatem eadem efficacia idolis ſuis ſubminiſtrant. Sed viduis aquis ſibi mentiuntur. Nam & ſacris quibuſdam per lavacrum initiantur, Iſidis alicujus aut Mithræ. Ipſos etiam Deos ſuos Lavationibus efferunt. Ceterum villas, domos, templa, totaſque urbes aſpergine circumlatæ aquæ expiant paſſim. Certe ludis Apollinaribus & Peluſiis tinguntur. Idque ſe in Regenerationem & impunitatem perjuriorum ſuorum agere præſumunt.* Vide, ſi placet, etiam Joſephum Vice-Comitem Obſervat. Eccleſiaſtic. lib. I. cap. XVII, & Antonium Marſilium Columnam Archiepiſcopum Salernitanum in Hydragiologiæ Sect. I, cap. VI. Sed hæc obiter.

CAP. XXVII.

Diſcrepantes Pentateuchi Samaritani, *in Legibus de Jure Succeſſionis*, Lectiones, *quæ ab obſervationibus ac interpretamentis aliquot* Magiſtrorum *ſunt diſſonæ.*

QUæ vero dicta ſunt hactenus, ſumuntur ex interpretamentis atque moribus Ebræorum, qui aut regni Iſraelitici, ſub Hoſea Rege, excidium antevertunt, aut poſtmodum regni Hieroſolymitani, ſeu Judaici vulgo ac ſignanter dicti, cives fuere, & τὰ πατεροπαράδοτα ſeu *traditiones Majorum* in judiciis admiſere; ut ſcilicet potiſſimum Samaritas, qui etiam Pentateuchum Moſis, atque ſeculis ſaltem poſterioribus illud ſolum amplexi ſunt, & Saducæos hæreticos, qui τὰ πατεροπαράδοτα rejecerunt, excludamus. De eis vide II Regum XVII, 24, Benjaminum Tudelenſem in Itinerario, Flav Joſeph. Archæolog. XVIII c. 2, & Haloſeos II c. 7, Photiũ in Biblioth. Cod. CCXXX, prope finem, Leontiũ Scholaſticũ libello de ſectis, actione II, Joſ. Scaligerũ Emend. Temp. lib. VII, p. 620. & Canon. Iſagog. lib. III. p. 219, Nic. Serrar. Trihæreſ. c. XVII & XXI, cum Elencho Scaligeri c. XV & XVI, Jo. Druſium Obſervat. lib. XIII, cap. 4, De tribus ſectis lib. III, cap. 8. & ſeqq. Præteritorum lib. IV, ad illud D. Joannis IV, 9, οὐ γὰρ συγχρῶνται

Ἰȣδαῖοι Σαμαρείταις, *cum Samaritis Judæi commercium non habent.* Et obſervandum eſt illud D. Theodoſii in Novellis tit. 3. ubi *Neminem Judæum, neminem Samaritam* (ſeu ut in Ms. meo Samaritanum) *neutra lege conſtantem*, ad honores & dignitates accedere ſancivit. Neutram, non Judaicam, ut à majoribus traditam, nedum Chriſtianam legem ſeu Evangelicam amplectebatur Samarita; quod vult Imperator. Hoc non ſolum ideo monemus, quia ratio temporis, & rerum gentis qualitas & ſeries id docet, ſed etiam quoniam, in Samaritarum Pentateucho, ſacrarum, quibus ſucceſſionum materies ſubnititur, legum verba ita interdum diſcrepant ab eis, quæ Biblia Judaica, quibus paſſim utimur, habent, ut etiam quod à placitis aliquot Judæorum ſupra explicatis nimis eſt diſſonum, in eis interdum reperiatur. Numer. XXVII, commate 8, pro והעברתם וגו׳ & *transferetis hæreditatem ad filiam ejus*, &c. codex Samaritanus habet Samaritana ונתתם וגו׳ & *dabitis* (quo vocabulo utitur in Judaicis Moſes commate ſequenti, ubi de fratrum ſucceſſione loquitur) *hæreditatem filiæ ejus.* Quod ſi hæc vera eſſet lectio, locum non ita haberet obſervatio illa de transferenda Filiabus hæreditate, quã capite XVIII ſupra è *Peſiktha Zotertha* attulimus. Commate item 11, ejuſdem capitis Numerorum, pro וירש אותה & *ſuccedat in eam* ſeu *ei*, quæ vocabula ad ſucceſſionem maritalem trahunt Magiſtri, ac ſi *eam* (uxorem) *excipiat*, aut *ei* (fœminine) *ſuccedat*, eſſet vertendum; Samaritano codice legitur ויירש אתו & *eum ut hæres excipiat.* Vide ſupra capite XVII. Item Deuteronomii XXV, 6, ubi lex de fratria ducenda traditur, pro eo quod, in Judaicis, eſt, והיה הבכור וגו׳, *Et erit primogenitus*, &c. quod de fratre majore natu, non de ducentis filio intelligunt Magiſtri, (ut docetur ſupra capite XIV) legitur in Samaritano codice, הבכור והיה הבן & *erit filius primogenitus.* Codicibus Samaritanis uſi ſumus binis. Alter eſt è tam numeroſiſſima quam pretioſiſſima ſupellectile libraria, qua reverendiſſimus præſtantiſſimusque Præſul Guilielmus Laudus Archiepiſcopus Cantuarienſis Academiam Oxonienſem nuperrime ditavit. Alter eſt κειμήλιον Bibliothecæ Cottonianæ. Is ſcilicet, è quo in præfatione ad Marmora Arundelliana Chronologiam τῆς Patriarcharum primorum παιδοποιΐας Samaritanam ſumſimus. Exemplar utrunque eſt quidem vetuſtum. Cottonianum autem deſcriptum eſt ante annos CCLXX aut circiter. Quantum ab initio

intitio Geneſeos ad initium capitis vi Levitici, ſeu (quod idem eſt) ad initium Paraſchæ צו ſeu צוי (ſcilicet צוי; nam ita legitur Samaritanis) intervenit, manu Ithamar Ben Aharon Ben Ithamar, Sacerdotis primarii in Damaſco. Quæ ſequuntur ad finem Deuteronomii exaravit Abraham Ben Abi Nitzaion, uti ipſe adnotavit ad extremum Num. ejuſdem codicis Ms. Adjicit ibi, והכללת בשנת ארבעה ושישים ושבע מאות למלכות ישמעאל *Et abſoluta eſt* (ſcilicet Lex illa ſancta; totum Pentateuchum innuit) *Anno ſeptingenteſimo ſexageſimo quarto regni Iſmaelis.* Incidit annus ille in vulgarem Chriſti MCCCLXII. Initium ejus, Octobris XXI. Anni regni Iſmaelis iidem ſunt, qui ab æra Hagarenorum ſeu Hegira Mahumedana, id eſt, ab anno Chriſti DCXXII, ſed ad rationes Lunares, putantur.

Finis Libri de Succeſſionibus in Bona Defunctorum.

Ioannis Seldeni
De
SUCCESSIONE
IN
PONTIFICATUM
EBRÆORUM,

LIBRI DUO,

Prior *Hiſtoricus* eſt; *Pontificum*, ab Aharone usque ad templi Secundi Excidium *Succeſſionem* continens.

Poſterior eſt *Iuridicus*; *Legitima*, ſeu quæ in *Succeſſione Pontificali*, adeoque *in admiſſione ad munus Sacerdotale*, apud Ebræos, Juris fuere complexus.

LIBER PRIMUS.

Cap. I.

Duplex, *apud Ebræos* Sacerdotium. *Inſtituti ratio. Succeſſionis Pontificalis in* Eleazaro *initia. Et* de binis familiis Sacerdotalibus *ſeu* Aharonicis, earumque in claſſes *ſeu* Ephemerias diſtributione atque *Orbe* ſeu *Cyclo Hieratico.*

SAcerdotium, cujus faſtigium & Pontificatus, in Ebræorum commentariis duplex eſt. Aliud, ante legem Leviticam de eo latam, in uſu. Aliud, ea ex lege inſtitutum. Prioris generis Sacerdotio, alii ex jure fungebantur ordinario ſeu communi; alii extra ordinem, ſeu jure ſingulari. Ex jure ordinario ſeu communi, mares primogeniti, ante legem Leviticam, Sacerdotali in familiis ſuis gaudebant munere. Sic docemur ex Miſna Talmudica tit. *Zebachim* ſeu de *Sacrificiis* c. xiv. Verba ſunt, עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות *antequam Tabernaculum conſtructum eſt, altarium* ſeu *excelſorum uſus licitus fuit. Atq; ſacro ad ea fungebantur munere Primogeniti.* Quo etiam ſpectare volunt illud in Exodi capite xxiv, 5. *Moſes mane conſurgens ædificavit altare ad radices*

radices montis,& duodecim titulos ſeu columnas ſecundum duodecim tribus Iſraël, miſitq́; juvenes de filiis Iſraël, qui obtulerunt holocauſta atq́; immolaverunt victimas pacificas Domino, ſcilicet boves. Qui נערי ſeu *juvenes* heic dicti ſunt, pro Primogenitis, utpote qui jure ſuo tunc Sacerdotes fuere, ſumunt. Unde etiam eodē in Loco Chaldæus paraphraſtes Onkelus expreſſim pro *miſit juvenes* ſubſtituit, receptiſſimæ ſententiæ ſatis callens, שלח ית בוכרי *miſit primogenitos*; quem ſequitur item autor paraphraſis Uzielidi tributæ, in qua ratio etiam redditur; quia nondum initia habuere Sacerdotes Aharonici. Adſtipulatur non ſolum R. Saadiæ verſio Arabica, quæ hoc in loco בעת בבכור *miſit primogenitos*, habet, ſed etiam Tavvaſii Perſica qua רשתר מר נחושת quod ipſum ſonat, legitur. Et de ea re, teſtimonia plura ex veteribus annotata habes in cap. v, libri de Succeſſionibus in Bona defuncti Quin aſſentiunt heic Patres Chriſtiani, ut videre eſt apud D. Thomam in prima ſecundæ quæſt. 103. art. 1. ad tertium. Extra ordinem autem, Sacerdotii munere etiam eum, qui primogenitus non eſſet, interdum ſeculo in illo fungi liquet è Moſis exemplo, qui Aharonis frater ſecundo genitus (id ſatis docetur in Exodo VII. 7.) ſacra, ante initia Sacerdotii Aharonici, ut Sacerdos jure ſingulari peregit. Quin & ipſum Aharonem filiosque ejus, juſſu Numinis ſanctiſſimi, ſolennibus ſeptem dierum ritibus tunc primum inſtitutis initiavit. Quod fuſius in Levitici octavo enarratur. Neque Sacerdos duntaxat ille, ſed Sacerdos Summus ſeu Pontifex cenſebatur; unde Philoni, in libris de vita ejus non ſemel tam ἀρχιερεὺς ſeu *Pontifex* quam Rex, legiſlator & Propheta indigetatur. Et de eo in *Semoth Rabba*, paraſch. XXXVII. רבנין אמרו כל שנה שהיו ישראל במדבר שמש משה׳ בכהונה גדולה ויש אומרים לא אלא שבעת ימי המלואים ורבי ברכיה בשם רי סימון אומר כלמ׳ שנה שמש משה בכהונה גדולה שנ׳ ובני עמרם אהרן ומשה וכתיב ומשה איש האלהים *Tradunt Rabbini, per cunctos annos, quos in deſerto tranſegere Iſraëlitæ, Moſem ſummi ſacerdotii* ſeu *Pontificatus manus tenuiſſe; tametſi fuerint, quorum ſententia eſt, eum minime id feciſſe niſi per ſeptem dies initiationis. At vero Rabbi Barachia, nomine Rabbi Simon, probat ideo per annos* XL. *Pontificatum geſſiſſe Moſem, quia dicitur* (1. Paral. VI. 3) *filii Amrami erant Moſes & Aharon; & ſcriptum inſuper*

Digitized by Google

inſuper eſt (Deuter. xxxiii, 1.) *& Moſes vir Dei.* Prærogativam nempe ſingularem ei utrobique tribui innuit, ac talem, qualem Sacerdotio eſſe intelligit propriam. *Ex* lege autem *Levitica*, Aharone & filiis ejus Sacerdotali muneri rite initiatis, priſtinum ſeu anteriorum ſeculorum Sacerdotium, id eſt, primogenitorum hoc jus ſacrum, apud eos deſiit. Atque ille dein poſterique eorum ſoli, ex jure ordinario Sacerdotes fuere כהנים *Cohenem* & Chaldaice כהנין *Cahnin* dicti. Aharon vero ipſe qui ſummus erat, ſeu Pontifex nomine הכהן ὁ ἱερεὺς *Sacerdotis*, ſimpliciter & per excellentiam, ſive הכהן הגדול *Sacerdotis ſummi* ſeu *Pontificis*, ſive כהנא רבא *cahna rabba* quod idem ſignificat Chaldæis, aliisque vocibus idem denotantibus, memorari ſolet; uti & ſucceſſores ejus. Et Sacerdotes κτ' μέρος, *minores* ſeu *gregarii*, כהנים הדיוטים *Sacerdotes idiotæ*, ſeu *vulgares* Juriſconſultis paſſim nuncupantur. Depravata autem nimis, ut fieri amat, habes horum nomina in Joſephi exemplaribus. Sacerdotes, inquit ipſe Ebræus, ſacerdos & Juriſconſultus, Χαναίας *Chanaeas* appellant, Pontificem Ἀναραβάχην *Anarabachen.* Locus eſt in libro iii. cap. viii, Originum, Ruffini vetus interpretatio ibi habet *Arabarchen* Ceterum nemo non videt è Chaldaica appellatione, Ebræis ſatis uſitata, ſed à librariis male accepta, prodiiſſe hæc vocabulorum portenta. Nam ex הרבא כהנא *harabba cahena* male fiebat *Arabarchen* Qua autem ratione ac juris varietate, dignitas illa Sacerdotii ſive ad Aharonis poſteros, florentibus rebus Ebræorum, tranſmitteretur, ſive eis, ut interdum, omnino præcluderetur, maxime liquebit, ſi de ſucceſſione in Pontificatum penitius diſpiciamus. Etenim qui Pontificatus, ex jure, plane capax non erat, ei nec minoris ſacerdotii munus præſtituiſſe fas. Adeo ut ſucceſſionis ſeu hæreditatis Sacerdotalis jura ſane univerſa ex eis, quæ ad ſucceſſionem Pontificalem attinent, rite diſcuſſis, ſimul habuerimus explorata.

In ſucceſſionis autem Pontificalis materie, alia ſunt Hiſtorica, Juridica alia. Hiſtorica; ceu Pontificum Series ſeu Laterculus, Familiæ Sacerdotales, Dignitatis ab altera familia in alteram tranſlatio, Poteſtatis in creando uſurpatæ varietas, autorum diſſenſus, plurium Pontificum nomine tenus ſub eodem tempore conjunctio, nõnullorũ, qui alieni dicuntur ſcriptoribus aliquot, à genere Sacerdotali deſignatio, ejuſmodi alia, Juridica; veluti perſonæ ſurrogan-

dæ

Digitized by Google

dæ qualitas, (ſive Natales, ſive Ætatem, ſive corporis animive vitia ſpectes) Conſecrandi ritus, poteſtas forenſis, cui competebat de hiſce decernendi jus. Atque hiſce tribuunt Illa lucem ſubinde, & mutuo accipiunt. Utraque igitur, ſingulis libros aſſignantes ſingulos, explicare adgredimur; maxime quoniam hæc, quæ Juris ſunt, adeo neglecta fere hactenus aut obiter ſubinde tacta apud ſcriptores Chriſtianos ſunt, ut, quin integra eorum fuerit etiamnum meſſis, parum abfuerit. Hiſtorica vero, quæ huc pertinent, ita tantum hactenus tractata ſunt, ut tum Animadverſionibus, tum Additionibus, quarum vim non contemnendam inteximus, nimium carere videantur.

Aharonis, Pontificis, ex lege Levitica, filii bini Eleazar & Ithamar eorumque poſteri, binas familias Sacerdotales faciebant. Unde, cum univerſum genus Sacerdotale in Stationes, ſeu Claſſes xxiv. à Davide Rege, ut per vices qualibet hebdomade ſacris in templo adeſſent miniſteriis, tribuebantur, ex eis ſedecim fuere Eleazaridæ, octo autem Ithamaridæ; quod videre eſt, 1 Paralip. xxiv, 4. Atque inſtaurationem claſſium, ſeu numeri earū novationē, nō primariā inſtitutionē fuiſſe Davidis illā diſtributionē ſcribunt Ebræi. Etenim Moſem haſce familias binas in claſſes tribuiſſe. Sed de numero non cōvenit. Alii eū in viii, ſingulis nempe quatuor, alii in ſedecim, ut ſingulis eſſent octo, tradunt diviſiſſe. Hujus exemplum ſecutum Davidem; adeoque, cum illas octo in plures (ſic illi qui octo tantum claſſes inſtituto Maſaico deberi volunt) ob diffuſiorem jam utriusque familiæ prolem, commodius tribuendas animadverterat, quatuor primum quaternario utriusque numero adjeciſſe, idque ita iteraſſe voluiſſe, ut ſingulis duodecim claſſes præberentur. Quod cum per imparem nimis Ithamaridarum numerum, ſine incommodo, fieri nequibat; ex Eleazaridarum numero abundante, nova eorum recenſione facta, octo claſſes alias conſtituiſſe; ut ita hiſce ſedecim, illis octo manerent. Sic Gemara Hieroſolymitana ad tit. *Thainioth*, ſeu *de Jejuniis*, cap. iv, fol. 67, col. 4, halach. 2. שמונה משמרות כהונה העמיד משה ד׳ משל אלעזר וד׳ משל איתמר עד שעמד דוד ושמואל הרואה והוסיפו עליהם עוד שמנה ד׳ משל איתמר וד׳ משל אלעזר וביקשו להוסיף עוד שמנה ולעשותן עשרים וד׳ ומצאו משל אלעזר

אלעזר ולא מצאו משל איתמר הדא הוא דכתיב וימצאו בני אלעזר רבים לראשי הגברים מבני איתמר וגו׳. *Octo claſſes Sacerdotales conſtituit Moſes, Quatuor ex Eleazaridis, atque ex Ithamaridis totidem. Id quod obtinuit uſque dum David & Samuel propheta adjicerent eis octo alias. Quatuor ex Eleazaridis, & ex Ithamaridis itidem quatuor. Conati vero illi etiam & octo alias modo ſimili, ut numerus viginti quatuor claſſium ita compleretur, adjicere. Sed Eleazaridas quot ſufficerent, repererunt; Non vero Ithamaridas. Atque hoc innuit illud quod ſcriptum eſt* (1 Paralipom xxiv, 4.) *Inventique ſunt multo plures filii Eleazar in Principibus viris, quam filii Ithamar.* Ita Gemara illa. Qui vero ſedecim fuiſſe ajunt ſub Moſe claſſes, nihil in Ithamaridis à Davide novatum volunt. Sed, unaquaque Elezaridarum in binas tributa, numerum viginti quatuor abſolutum. De qua re vide ſis Gemaram Babyloniam ad citatum tituli de Jejuniis caput, & Salomonem Jarchium ad dictum Paralipomenon locum; ubi David Kimchius utranque ſententiam commemorat. Adde Maimonidem halach. *Celi hamikdaſch* ſeu *de vaſis Templi* cap. VI. Ita ſcilicet ſe res habuit ſub Tabernaculo & Templo primo. Et claſſes illæ XXIV. in Paralipomenis ordine ſuo recenſentur. Nec ſane alius poſt inſtauratam ſub Templo ſecundo Rempublicam claſſium numerus. Ceterum is ex diſtributione nova confectus eſt, ſi Talmudicis fides. Nimirum quatuor cum Zorobabele Hieroſolymam aſcenderunt familiæ ſacerdotales, Jedaiahidæ, Immeridæ, Paſhuridæ & Harmidæ. Id quod liquet ex Nehemiæ VII, 39. Et vide eum cap. X, 1, & XII, 1. Quamplurimi autem tam ex Levitico & ſacerdotali genere, quam ex Iſraëlitico tum aſcendere nolebant. Familiæ autem illæ quatuor, ne claſſium numerus alius, quam qui ſub Templo primo obtinuerat, haberetur, in viginti quatuor itidem (ſic illi) ſorte tributæ ſunt; ſtatuto etiam ut jam dignitatis atque ordinis prærogativa non ex vetuſtiori illa omnino, ſed ex hac tantum diſtributione nova penderet. Gemara Hieroſolymitana ad tit. citatum fol. 68, col. 1. ארבע משמרות עלו מן הגולה ירעיה חרים פשחור ואמר והתנו עמהן הנביאים שביניהן שאפילו יהויריב עולה מן הגולה שלא ירחה את המשמר שלפניו אלא יעשה טפילה לו ועמדו הנביאים שביניהן ועשו כ״ד גורלות והטילום בקלפי ובא ירעיה ונטל חמש והוא הרי שש ובא חרים ונטל חמש והוא הרי שש ובא פשחור ונטל

ונטל חמש והוא הרי שש ובא אימר ונטל חמש והוא הרי שש והתנו עמהן הנביאים שביניהם שאפילו יהויריב עולה מן הגולה שלא ידחה את המשמר שלפניו אלא יעשה טפילה לו id eſt, *Quatuor claſſes aſcendebant è captivitate, Jedajah, Harim, Paſhur & Immer. Pactum autem cum eis inierunt prophetæ qui, inter eos* (viri inter eos præſtantiores) *nec quidem Jehoiaribum ſi è captivitate aſcenderet* (id primæ in diſtributione Davidica claſſis nomen eſt) *prærogativam habiturum præ claſſe* (jam ſorte) *ante eum conſtituta, ſed ei tantum fore adjungendum. Ex autoritate igitur prophetarum, qui inter eos, ſiebant ſortes viginti quatuor membranulis educendæ. Venit Jedajah & eduxit præter ſe ipſum quinq; ita ſiebant etiā ſex. Et venit Charim & eduxit præter ſe ipſum quinq; ita ſiebant etiam ſex. Venit ſimiliter Paſhur & eduxit præter ſe ipſum quinque, unde & ſex ſiebant. Quod itidem fecit Immer. Et pacti ſunt cum eis prophetæ, nec quidem Jehoiaribum, ſi è captivitate aſcenderet, prærogativam habiturum præ claſſe ante eum conſtituta, ſed ei fore adjungendum.* Idem habetur in Gemara Babylonia ad tit. *Eracin* cap. II, fol. 12. b. & ad tit. *Thaanith* cap. IV. fol. 27. a. Excepto quod in loco poſteriori pro *Charim* perperam legatur *Jehoiarib*; quod nec ceteris de Jehoiarib ibi adjectis eſt omnino conſonum. Senſus puto eſt, facta jam familiarum harum quatuor in viginti quatuor claſſes diſtributione, ceterarum familiarum Sacerdotalium ſeu claſſium quotquot nondum aſcenderant, in dignitatis ac functionis ordine decernendo, non aliter rationem habitum, quando adſcenderent, iri, quam ſi hiſce & quatenus hiſce ſe immiſcerent adjungerentque. At Joſephus expreſſim de diſtributione vetuſtiori ſeu Davidica, lib. 7. cap. 11; καὶ, inquit, διέμεινεν οὗτος ὁ μερισμὸς ἄχρι τῆς σήμερον ἡμέρας, *atq; hæc diſtributio duravit uſq; in diem hodiernum*, id eſt, usque ad Templi ſecundi excidium. Numeri claſſium meminit & ipſe alibi; in vitæ ſuæ initio, unde & corrigendus eſt locus, qui in latinis libri ſecundi adverſus Apionem habetur; *licet enim ſint tribus quatuor ſacerdotum & harum tribuum ſingulæ hominum plus quam quinq; millia, ſit tamen obſervatio particulariter per dies certos.* Græca heic deperdita ſunt, ſed dubitari nequit, pro eo, quod eſt *tribus quatuor*, ſcripſiſſe Joſephum πατριαὶ εἴκοσι τέσσαρες, *tribus viginti quatuor*, quæ & ſtationes & Ephemeriæ & claſſes nuncupantur. Jam vero (quod obiter monendum) viderint interea viri Magni, qui ex diſtributione Davidica orbem ſeu Cyclum hieraticum ſub Templo faciunt ſecundo, adeoque ex Encæniis Judæ Maccabæi, Jehoiaribi in diſtributione illa veteri loco primo atque

Maccabaica jugis ſacrificii inſtauratione, Abiæ apud D. Lucam memorati Ephemeriam octavam fuiſſe, quemadmodum in Paralipomenis reperitur, fidenter admittunt. Certe, ſi Talmudicis credendum, ita novata eſt, ut vides, diſtributio, ut quemnam in ea locum jam teneret Ephemeria ſive Abiæ ſive alius cujuscunque, familiis jam dictis Sacerdotalibus quatuor in claſſes viginti quatuor tributis poſtmodum immiſta adjunctaque; non omnino conſtet. Conſulas ante alios Joſephum Scaligerum tum in Notis ad Fragmenta, Emendationi Temporum ſubjunctis, tum in Canonum Iſagogicorum libro tertio pagina 297. Adde D. Hieronymum in Quæſtion. Hebraicis ad 1. Paralip. cap. 9. Sed & vide inferius ſub finem capitis undecimi. Prima autem in Pontificatum ſucceſſio erat ipſius Eleazari, cui, ex numinis juſſu, Aharonis morituri inſignia Pontificalia in ſucceſſionis deſignationem induta ſunt, ut legitur Numer. cap. xx, 28. & apud Joſephum Archæolog. IV. cap. IV. Incidiſſe autem Aharonis mortem, adeoque primam hanc in Pontificatum ſucceſſionem, in quadrageſimum ab Exitu ex Ægypto annum, volunt Ebræi; atque eodem ſimul anno Moſem fratrem ſororemque Miriam obiiſſe. Ita Seder Olam Rabba cap. x. Et Joſephus; anno ætatis centeſimo vigeſimo tertio, in Novilunio menſis Athenienſium Hecatombæonis, Macedonum Loi, μηνὸς; vero καλουμένου Σαββὰ παρ᾽ Ἑβραίοις *menſis, qui Ebræis nuncupatur Sabba*; ubi Ruffinus vetus ejusce interpres habet, *ſecunda luna initio menſis*, & pro *Sabba*, *Sedebath*, qui *apud Romanos*, inquit, *nuncupatur Auguſtus*. Sed quid *Sabba* aut *Sedebath* in menſibus Ebræorum? Neque τῷ *Sebat* eorum menſi, qui ſono proximat, & Januario ferme reſpondet, heic locus eſt. Id negant plane Hecatombæon & Lous, qui menſes ſunt æſtivales, & τῷ *Ab* Ebræorũ menſi undecimo à Tiſri putato, ſeu Julio aut Junio, pro periodorum varietate, compares. Depravato igitur Joſephi loco, pro Σαββὰ Ἄβ ſeu Ἀββὰ legendum. Uti etiam citatur Samueli Petito in Eclogis Chronologiæ lib. I. cap. x. atque emendatur à Jacobo Capello in Hiſtoria ſacra, anno M. 2542. Nam & diſerte Ebræi, מת אהרן באחד באב *Mortuus eſt Aharon die* 1. *menſis Ab*, ut legitur in Seder Olam Rabba, alibique, Quin & Jejunium hoc nomine, eodem die habetur in eorum Ritualibus. Adjicere etiam de ea re viſum eſt locum inſignem ex Saidi Batricidis, Patriarchæ Alexandrini, Chronologia ante DCC. annos aut circiter Arabice conſcripta; ומות מושי והרון ומרים אחתהמא פי אלתיה פי שנת ואחרת
לתמאם ארבעין שנת לחם פי אלתיה : מאתת אולא מרים אחתהמא
פי שת ז

Digitized by Google

פי שתה. איאם חלת מן ניסאן והו ברמודה ולהא מאית ושבעת
ועשרון.שנת: ומאת הרון פי אול יום שהר אב והו משרי ודפן פי
גבל הור ולה מאית ותלתת ועשרון שנת׳ ומאת מושי עליה
אלשלאם פי שבעת איאם מן שהר אדאר והו ברמהאת פי ארץ
מואב ודפן פי אוארי מן ארץ מואב ולה מאית ועשרון שנת

Et moriebantur, inquit ille, *Moſes, Aharon & Miriam eorum ſoror in Deſerto, unico atq; eodem in anno, qui cõplevit annos illos quadraginta, quibus erant in deſerto. Primo autem demortua eſt Miriam, ſoror eorum, die* VI. *Niſan, qui eſt Barmuda. Ætas ejus, anni* CXXVII. *Dein mortuus eſt Aharon Die* I. *menſis Ab, qui eſt Muſri. Sepultus eſt in monte Hur. Atq; ætas ejus,* CXXIII. *anni. Mortuus autem eſt Moſes, ſuper quem ſit pax, die* VII. *menſis Adar, qui eſt Barmehatha, in terra Moab. Sepultus eſt in Convallibus terræ Moab. Ætas ejus* CXX. *anni.* Barmuda heic eſt Coptitarum menſis ſeu Ægyptius ille, quem vulgo Pharmuthi dicimus, Muſri Meſori; & Barmehatha ipſe eſt, qui Phamenoth nuncupatur. Ebræi autem mortem Miriam tribuunt decimo diei Niſan, ut autor Seder & reliqui; quam diei ſexto aſſignat heic Batricides (idque in binis, quibus utor, exemplaribus) & Joſephus novilunio Xantici, menſis Macedonici, ſeu ut Ruffinus, *Xantici menſis initio, ſecunda luna.* Quin & Moſis mortem, quam VII. die Adar, paſſim tam Ebræi quam Batricides collocant, Joſephus accidiſſe ait menſis κατὰ μὲν Μακεδόνων Δύστρου καλουμένου, Ἀδάρου δὲ κατ᾽ ὑμῶν Νουμηνίᾳ, *qui à Macedonibus Dyſtrus vocitatur, à nobis autem Adar, Novilunio.* Quomodo autem idem ipſum, quod Ebræi ceteri, in temporum hoc ratiocinio, velit Joſephus, acute diſputat Samuel Petitus in Chronologiæ Eclogarum libro I. capitibus X. & XIX. Sed undenam Ruffino tam in Aharonis, quam τῆς Miriam morte, locutionis illud genus, *menſis initium, ſecunda Luna?* Verba Joſephi utrobique ſunt, νουμηνίᾳ κατὰ Σελήνην, id eſt, *Novilunio, Calendis* ſeu *Menſis initio ſecundum Lunam.* Interpretis procul dubio librarii ex hoc fecere *ſecunda Luna.* Secundum ea autem quæ dicta ſunt, Eleazari filii Aharonis, & ſuperſtitum majoris natu, in Pontificatum ſucceſſio eodem anno contigit, quo Moſes demortuus eſt, & ſeptimo ante mortem ejus menſe. Et ſatis concors eſt Euſebius in Chronico. *Mors Moyſi. Hoc tempore apud Hebræos Pontificatum ſuſcepit Eleazar poſt mortem Patris Aaron.*

Cap. II.

De Phineeſi *&* Eleazaridarum *Succesſione. Et de Pontificatus ad* Heli *Ithamaridem translatione*, Phineeſo, *juxta Ebræos*, exautorato.

Quemadmodum ſub Moſis mortem ſucceſſione volunt Aharoni patri Eleazarum, ita & huic Phinees filium ſub mortem Joſuæ; quod eliciunt ex utriusque obitus tempore ad finem libri Joſuæ ſimul memorato, ut habetur in Seder Olam Rabba, atque apud Joſephum. Neque in Eleazari ſeu Pontificatus tantum, ſed etiam in Joſuæ ſeu Principatus Ebræorum Dignitatem ſuccesſiſſe Phinees ſcribunt nonnulli. Excerpta illa ex Euſebio, Africano, atque aliis, barbare ab Anonymo verſa, quæ in Theſauro Temporum eduntur; *Poſt obitum Hieſu filii Nave, præfuit populo Phinees ſacerdos annos* XXIII. Et Saidus Batricides, Patriarcha Alexandrinus, ובעד ופאת יושע אבן נון דבר אלשעב פנחאש אלכאהן אבן אלעאזר אבן הרון וכאן כאהנא חמשת ועשרין שנת *Et poſt mortem Joſuæ filii Nun præfuit populo Phinees ſacerdos, filius Eleazari filii Aharonis. Et fuit Sacerdos annos* XXV. Certe & Nicephorus Patriarcha, Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ μετ᾽ πάντων πρεσβυτέρων τὸν λαὸν κρίνας *Phinees filius Eleazari cum univerſis ſenioribus populum judicans.* Ita ſcilicet in codice pervetuſto Ms. Bibliothecæ Collegii Sion, Londini nuper extructi, legitur, cum in Græcis editis τὸν λαὸν id eſt *populum* omittatur. Sed Præfecturam hujuſmodi in eo nullibi agnoſcunt Ebræi. Secutum ait Joſephus hunc in Pontificatu Abiezer filium; à quo Boceiæ filio ſuo dignitatem acceptam ad Ozin hujus itidem filium eſſe tranſmiſſam. Sic ille Archæolog. lib. v, cap. XII. Abiezer ibi, depravatis, ut fieri amat, ex Græcorum Latinorumque ſcriptione Orientalium nominibus, eſt Abishua, Boceias Bucci, Ozi Uzzi, qui omnes in poſteris Phinees recenſentur I Paralipom. VI, 51. Alii ſunt Joſephi heic ſequaces; ut Nicephorus Patriarcha & Georgius Monachus (cujus Pontificum recenſionem habes apud Joſephum Scaligerum in nôtis Euſebianis pag. 255) præter recentiores. Item Rabbi Iſaac, Judæus Narbonenſis, אלו, inquit, הכהנים גדולים ששמשו בבית א׳ אהרן אלעזר פנחס אבישוע בחקי זרקיה אמריה וגו׳ *Hi ſunt Pontifices, qui ſacro functi ſunt miniſterio in Templo primo, Aharon, Eleazar, Phinees, Abishua, Bochki, Zerakia, Amariah* &c. Nimirum hic ex ejuſdem libro שערי ציון ſeu

ſeu Joas Sion inſcripto, nec ſemel apud R. Gedaliam Ben Jechia in libro *Shalsheleth* citato, legitur in *Shalsheleth* fol. 27. Ubi binos jam dictorum Eleazari nepotes inter Pontifices cenſeri; tertium autem oſcitanter prætermitti vides, uti & quintum; ut ex ſtemmate, quod Capite quarto damus, liquebit. Quin & ſuis ſignantur annis Pontifices, Abiud, Boccei, & Ozi in Chronico Alexandrino; ubi Abishua depravate, ut alibi, Abiud nuncupatus, tempori Ahudis Judicis aſſignatur, Boccei Samgaris, & Ozi Tholæ temporibus. At vero neque in ſacris literis, neque in Ebræorum Chronicis aliis, quibus utimur, neque in Euſebio, horum Eleazari nepotum Pontificatus memoratur. Neque alius in hiſce inter Eleazarum & Heli Pontificem (qui & populum, ut Princeps judicabat) præter Phinees, reperitur Pontifex. Et, in Chronico Alexandrino, alibi, Heli expreſſim Pontifex Ebræorum quartus nuncupatur, pag. 196 editionis Raderianæ; tametſi antea terni illi Eleazari nepotes, annis etiam ſuis ſignati, ut dictum eſt, recenſeantur. Adeo ut ſic Heli, non quartus aut Phineeſum proxime ſecutus ſit, ſed ſeptimus. Ceterum Chronicon illud ex variis Scriptoribus cento eſt, nec ſibi ſemper conſtans. Quin vero nec Phinees ipſum usque ad mortem Pontificatum tenuiſſe volunt Ebræi; ſed ei exautorato Heli ſucceſſiſſe, de quo ſub initium libri primi Samuelis. Certe ævo belli Benjaminitici, id eſt, juxta vulgarem temporum rationem, trecentis aut circiter à morte Eleazari annis, Pontificem Phinees fuiſſe, manifeſto liquet ex Judicum xx, 28. Neque, ad Magiſtrorum aliquot ſententiam, ſufficit hæc rariſſimè citra diluvium audita longævitas. Nam & ipſum in Templo Janitoribus præfuiſſe volunt nonnulli, atque de eo intelligunt illud 1 Paralipom. ix, 20. *Et Phinees filius Eleazar erat Dux eorum.* Et D. Hieronym. in Quæſtionib. Hebraicis ad dictum locum; *hic monſtratur Phinees adhuc eo tempore vivere.* Atque ita ſane ut quadraginta inſuper annos vixerit neceſſe fuerit; tametſi Jehoiadam Pontificem (de quo infra) poſt Moſem, ſolum cxxx annos vixiſſe in Euſebii Chronico aſſeratur. Sed alii Phinees alium, atque Levitam non Sacerdotem, in Paralipomenis innui rectius putant. Vide ſis ad dictum locum Salomonem Jarchium & Davidem Kimchium. A phinees autem, adeoque à familia Eleazaridarum, ad Heli qui Ithamarides fuit (quod liquet ex hoc, quod Achimelechus ab eo genus ducens Ithamarides eſt 1 Paralip. xxiv, 6) tranſlatum ajunt ex juſſu numinis Pontificatum, Phineeſo exautorato. Hoc factum ajunt, tum quia ipſe atq; familia ejus in cauſa nimis erant mul-

tiplicium, quæ ab Iſraelitis ſunt patrata ſub Judicibus facinorum [illegible]um quia ipſe de voto Jepthis conſultus, eum ſolvere illo noluit. Nam etiam hac cauſa שכינה id eſt *Numinis Majeſtatem*, ſeu *præſentiam* aut *Spiritum Sanctum* ab illo diſceſſiſſe tradunt. Ita dicti Rabbini ad locum citatum & ad Judicum xi, 35. vide ſis gloſſ. ad Gemaram Babyloniam titul. *Thaanith* cap. 1, fol. 4, *Vaicra Rabba*, Parash. 37, ſub finem, *Bereshith Rabba*, Parash. 60, *Midras Kohelet* ad caput. x, 15. Certe votum Jephtis eum ex prophetia cenſuiſſe non relaxandum, diſerte memorat Saidus etiam Batricides. Ita ſcilicet ille; פתאמת תנוע עלי נפשהא פי אלגבל שהרין וכאנוא אצחאב יפתאח קד אשארוא עליה אן ימשי אלי פנחאש אלנבי אבן לעאזר אבן הרון וישאלה לעלת יפתיה במא יחלע בה אבנתה פחסלה ען אלמלך אן לא ידהב אליה ופנחאש אלנבי חסלה ען אלנבות אן לא יחבי אליה ובער שהרין עמל יפתאח אליהודי עידא עטימא ודבח אבנתה פי דלך אליום פסמי דלך אלעיד איד נוע *Et manebat lugens ſeipſam* [filia Jepthis] *in monte binos menſes. Jam vero conſiliarii Jephtis ſvaſerant eum, ut adiret Phinees prophetam filium Eleazari filii Aharonis, atque eum conſuleret, ut ab eo diſceret qua ratione filiam morte eriperet. Sed monitus eſt ab Angelo, ne ad eum adiret. Etiam & Phinees propheta monitum accepit ex prophetia, ne indulgeret ei. Itaque tranſactis binis illis menſibus ingens feſtum celebravit Jepthes Judæus, & filiam ſuam immolavit eodem die; quem Feſtum Luctus nuncupavit.* Sed diſerte Jarchius ad Paralipomena, רבותינו אמרו הוא פנחס הכהן ועל שלא התיר ליפתח נדרו נסתלקה שכינה ממנו *dicunt Rabbini noſtri, hunc* (Phinees præfectum Janitorum ibi memoratum) *fuiſſe Phinees ſacerdotem, atque ex eo quod non ſolveret Iephtem voto ſuo, receſſiſſe ab eo Numinis præſentiam.* De hoc autem voto & Pontificis in eo autoritate, conſulas Ludovici Capelli de eodem Diatribam ſingularem, eamque doctiſſimam. Heli vero ſucceſſorem Phineeſo exautorato datum, Ithamaridem fuiſſe, atque ita Pontificatum in alteram Sacerdotalium familiam tunc tranſlatum, Joſephus Archæol. lib. v, cap. ultimo, Nicephorus Patriarcha, & Rabbini ad 1 Samuelis cap. 11, conſentiunt; ubi etiam tam tranſlationem ejuſmodi, verbis ſacris commatis 30, doceri volunt Rabbini, quam Pontificatus in Eleazaridarum familiam, qui in Zadoco ſecutus eſt, reditum. Quomodo autem *Sempiternum Sacerdotium* Phineeſo & poſteris ejus promiſſum à Numine (Num. xxv, 23) fuerit, cum hac in Ithamaridas

maridas tranſlatione capiendum, optime diſputat Ægidius Camartus Ordinis Minimorum nuper Generalis in Elia Tisbite ſuo cap. III, ſect. 5. Sed in Euſebio Hieronymi legitur; *Hebræorum Heli Sacerdos ann. XL. In Hebræorum libro inveniuntur XL anni: LXX autem in interpretatione XX. Hebræi hunc tradunt eſſe Phineen.* Certe in Euſebii Græcis totidem fere de annis verba habentur. Sed non poſtrema illa; quæ nec Hieronymi eſſe autumari poſſum, ſed ſcioli alicujus adjectum gloſſema, idque ex traditione alia de Phinees Ebræorum quam plurimis credita perperam ac temere nimis etiam & ridicule acceptum. Nullibi apud eos comperitur, Heli Sacerdotem, id eſt heic, Pontificem, Phinees fuiſſe aut dici. Et tam certum eſt hoc non comperiri, quam illud apud eorum pleroſque obtinuiſſe; Phinees ſive per metempſychoſin Pythagoricam ſive aliter ipſum fuiſſe Eliam prophetam. De ea re obiter David Kimchius ad 1 Paral. IX, 20. Et de Elia, Samuel Schullam ad *Sepher Juchaſin* pag. 11, b, כל ישראל נהגו לומר שהוא פנחס והדבר נשאר בתיקו והוא יבא במהרה ויגיד לנו *Solenne eſt univerſis Iſraelitis affirmare, ipſum fuiſſe Phinees. Sed ipſe optime novit. Cito igitur veniat, ut rem explicet nobis.* Scilicet dubiorum inexplicabilium ſolutionem ab Elia ſe expectare dicere ſolent. Rationes, quibus in hanc adducti ſunt ſententiam, aperit Levi Gerſomides ad 1 Regum XVII, 1. Etiam Saidus Batricides, Patriarcha Alexandrinus, ואריהודין עמון אן פנחאש אלכהן הדא הו איליא אלנבי אלדי ישמונה אלערב אלחצר *Et Judæis receptum eſt, Phinees Sacerdotem ipſum fuiſſe Eliam prophetam, quem Arabes nuncupant Cheter, Cheder*, ſeu (pro diſcrimine pronuntiationis) *Chetzer*, id eſt, *virentem, ſplendidum, florentem.* Quæ eadem de cognomine etiam idem Patriarcha alibi. Inter prophetas alioſque, qui tempore Achabi Regis floruere, Eliam enumerans, ad hunc modum eum commemorat; ואיליא והו אלחצר *& Elias, qui ipſe eſt Cheter, ſeu vocitatur Cheter.* Ideone vero ita Arabibus [ſcilicet *florens, vigens* aut quid ſimile] dicitur, quia in cælum raptus, nec more mortalium vitam commutavit? At vero docemur à Joanne Cantacuzeno, celebrem eſſe Muſulmanis Chriſtianorum D. Georgium, nomine Χίτηρ Ἠλιάζ *Cheter Eliaz.* Sic ille in Apologia III contra Mahumedem. Quod nomen idem, ut videtur, denotat cum eo, quod eſt *Chederle & Chederles*, apud Busbequium in epiſtolis, Poſtellum, Megiſerum, alios, pro D. Georgio etiam ſumtum. Et Eliæ nomen tam אלואש Elias (quod ſcimus ex Alcorani cap. VI) quam איליא *Elia* ſeu *Elie* (ut in Batricide) unde *Chederle* facilius

cilius fiat, conſcribitur. Anne igitur Muſulmanis inolevit, Eliam ſeu *Cheter Elias*, id eſt, חצר אליאש Chriſtianorum D. Georgium vocitare? Certe eum ipſis, ut tutelare militiæ, puto, numen, cultum, ſcribunt Busbequius, Cotovicus, alii. Hunc ea de re conſule in Itinerario Hieroſolymitano, lib. II, pag. 137, & 343, illum in Epiſtola prima. Credere tamen nondum queo, tam ipſum noſtrum Cappadocem ab iis ſic cultum eſſe (nam quid cum Muſulmanis & Chriſtianorum martyribus commune?) quam Eliam, quem indicato cognomine inſignitum & pro numine, Chriſtianorum D. Georgio non ita diſſimili, ab eis cultum, D. Georgii nomen interdum induiſſe, ſuumque itidem D. Georgio (quemadmodum in ejuſmodi rerum confuſione fieri amat) communicaſſe. Et vide nunc Colloquium Sinani & Achmedis pag. 31, ubi de Elia. Sed hoc obiter. Redimus ad Ebræorum de Phinees ſententiam. Ipſe etiam D. Hieronymus in Traditionibus Ebraicis ſuper libris Regum, ad illud, *venit autem vir Dei ad Eli*, 1 Sam. II, 27; *Hunc virum Dei*, inquit, *Judæi Phinees dicunt, quem & Eliam autumant.* Unde ſane æquum eſt, ut verba illa ſuperius ex Hieronymo de Heli Pontifice ac Phinees allata neutiquā fuiſſe ipſius Hieronymi cōjiciamus, ſed potius ex craſſo errore, quem ſive librario ſive Scholiaſti alicui pepererat nominum Heli & Eliæ affinitas, illuc irrepſiſſe. Non aliter fere ac ineptiſſimus ille Euſebii, Africani, atque aliorum interpres vetus in Excerptis ſuis, pro eo quod erat ἰλίȣ ἐκπόρθησις *Ilii Excidium*, vertit *Solis Exterminatio*, cum pro ἰλίȣ Ἡλίȣ legerat. Sed vero & alibi Judæis ait D. Hieronymus, Joiadam in Paralipomenis memoratum Phinees itidem fuiſſe. Locus citatur capite proximo. Quin & alii Scriptores Chriſtiani tantundem de Elia & Phinees, ex Judæorum placitis memorant; uti videre eſt apud Origenem in D. Joannem tract. VII, Petrum Damianum lib. I. Epiſt. VI. alios. Qua de re fuſius etiam diſputat Ægidius Camartus in libro de Rebus geſtis Eliæ, cap. III. Quin ejuſmodi de Phinees ac Elia receptæ ſententiæ, etiam apud Mahumedanos, veſtigia reperiri videntur. Nam in exegeſi Mahumedis Achmetidis, in Alcorani caput VI, Elias dicitur fuiſſe בן אחי הרון אמי מושי *filius fratris Aharonis fratris Moſis*. Si fratrem Aharonis, pro filio heic errore ſubſtitutum (id eſt pro Eleazaro) admittas, ipſam de Phinees Judæorum opinionem ſimul habes. At vero Helleniſtæ ad extremum libri Joſuæ expreſſim habent in editione Romana ac Francofurtenſi, *Phineeſum Pontificem mortuum eſſe & ſepultum in Gabaath, quæ ipſius erat.* Idem igitur

igitur, niſi metempſychoſis admittatur, juxta hoſce, Elias eſſe nequibat Ebræis codicibus, uti & nonnullis Græcis & verſioni vulgatæ, deſunt omnino verba illa aliaque aliquot ſequentia. Sed vero ad Heli revertamur. Ipſius in ſenectutem provecti vices in Pontificatu geſſit Phinees ejus filius. Joſephus Archæolog. v. cap. penultimo, de arca in exercitum paulo ante mortem Heli adducta verba faciens, φινεέσης ἤδη καὶ ἱερᾶτο, inquit, τοῦ πατρὸς αὐτῶ παρακεχωρηκότος διὰ τὸ γῆρας. *Phinees tunc Sacerdotio fungebatur, patre id propter ſenectutem concedente.*

Cap. III.

De Ithamaridarum *in Pontificatû Succeſſione usq; ad* Abiatharem. *Et de* Iehoiada *ſeu* Ioada *&* Samuele, *qui nonnullis heic in Pontificibus cenſentur.*

Sublatis, ante mortem Heli Ithamaridæ, filiis ejus Hophni & Phinees, huic relicti ſunt filii bini, Achitobus & Ichabodus poſthumus. Achitobi filii memorantur etiam bini; Achias & Achimelechus, cui Abiathar filius. De hoc ſtemmate vide ſis I. Samuel. IV. 19. XIV, 3; XXII, 9; & XXIII, 6. apud Euſebium in Chronico horum nullus ante Abiatharem in Pontificatum ſuccedit. At verò Joſepho lib. VI, cap. VII. Achitobus dicitur Pontifex ille, qui Sacerdotis nomine, ubi Saul Rex Deum conſulit, habetur in 1. Sam. XIV. 36. καλέσας, inquit, ὁ βασιλεὺς Ἀχίτωβον τὸν ἀρχιερέα ἐκέλευσεν αὐτὸν γνῶναι, εἰ δίδωσιν ὁ Θεὸς αὐτοῖς, *&c. Vocavit Rex Achitobum Pontificem, juſſitq; ut conſuleret, an Deus annueret, &c.* Alii etiam Achitobum proxime poſt Heli avum collocant, ut Nicephorus Patriarcha & Georgius Monachus. Sed annon adverſatur ſcriptura ejuſdem Samuelis capitis? Commate 18. loquitur Saul ad Achiam Achitobi filium, uti ad Pontificem, *Et ait Saul ad Achiam; applica arcam Dei.* Et paulo ante; ואחיה בן אחטוב אחי אי כבוד בן פנחס בן עלי כהן יהוה בשילה נשא אפוד *Et Achias filius Achitob fratris Ichabod, filii Phinees filii Heli, Sacerd. Domini in Silo, portavit Ephod.* Et aſſidua ejus functio eodem in capite ſatis indicatur. Quin ſeptuaginta ibi τὸ כהן (quod, ob declinationum in lingua Ebraica defectum, tam *Sacerdos* quam *Sacerdotis* heic ſonare poteſt, adeo ut indiſcriminatim liceat capere, ex locutionis formula, ſive Achiam Sacerdotis nomine ſive Heli ibi innui) ἱερεὺς vertunt, id eſt *Sacerdos*, adeoque Achiam faciunt *Sacerdotem* ex diſertis ſcripturæ verbis; id

P eſt,

eſt, Pontificatum tunc in Silo gerentem. Atque horum ſane heic ſequaces ſunt recentiorum interpretum non pauci. Vulgata vero; *Et Achias filius Achitob, fratris Ichabod, filii Phinees, qui ortus fuerat ex Heli Sacerdote Domini in Silo, portabat Ephod.* Ita ut Achiam quidem ex Ephod induto cum Ebraica veritate denotet. Sacerdotio functum fuiſſe, Sacerdotis vero nomine Heli proavum ejus ibi memorari. Quod certe Ebræorum Magiſtris conſonum ſatis eſt. Nam illi recte obſervant, Arcam tunc non fuiſſe in Silo, ſed in Kiriathjearim (ut ex ſcriptura liquet) adeoque verba illa כהן יהוה בשילה *Sacerd. Domini in Silo* ad Heli ſpectare (qui, dũ Arca in Silo manebat, Pontificatũ geſſerat) & *Sacerdotis Domini in Silo* eſſe vertenda; Achiam vero ejus pronepotem ex Ephod induto & ex eis, quæ ſequuntur, pro Pontifice ibi accipiendũ. Gerſomides; כהן יהוה בשילה שב אל עלי לא אל אחיה כי כבר היה חרב משכן שילה ואולם אמרו נושא אפוד בד שב אל אחיה והרצון בזה לפי מקומו כי הוא היה כהן גדול *verba illa de Sacerdote Domini in Silo, ſpectant ad Heli, non ad Achiam. Nam antea deſtructum eſt Tabernaculum in Silo. Veruntamen ajunt, id, quod de Ephod geſtato adjicitur, ſolum attinere ad Achiam. Atq; ex ipſa re hoc colligitur. Quoniam ipſe Pontifex erat.* Nam Ephod heic pro amictu Pontificio illo, ſuperhumerali ſimul cum Rationali Judicii & Urim & Thummim, quæ Pontifici propria fuere, ſumitur Magiſtris. David Kimchius ibi, הוא כלל החושן והאורים והתומים *Indicatur eo ſimul rationale & Urim & Thummim.* Tametſi interea agnoſcant, nomine Ephod interdum intelligi lineas etiam Sacerdotum minorum, imo & Levitarum tunicas, ut 1. Samuel. 11, 18. & XXII, 18. Ubi vide Rabbi Jeſaiam. Anne igitur mortuus tunc aut exautoratus Achitobus? Sed opinor ſane Joſephi exemplaria (unde recentiores Achitobum habuere] heic impoſuiſſe, & non Ἀχίτωβον, loco ex eo ſupra adducto, ſed Ἀχίας legendum ſuadent, quæ paulo ante, etiam eodem in capite, occurrunt, & cum eis, quæ jam obſervata ſunt, commiſſa rem evincere videntur. Achias eodem ipſo tempore Pontifex ibi dicitur. Verba ſunt: Καθεζόμενοι δ' αὐτός τε καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς Ἀχίας ἀπόγονος ὢν Ἠλεὶ τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπὶ βουνοῦ ὑψηλοῦ, καὶ τὴν γῆν λεηλατουμένην ὁρῶντες, ἐν ἀγωνίᾳ δεινῇ καθεστήκεσαν. *Ipſe* (Saulus) *& filius ejus & Achias Pontifex ex poſteris Eli Pontificis, ſedentes ſuper excelſo colle & terram devaſtatam conſpicientes, graviter angebantur.* Certe Gelenius, ut videtur, ne alium Pontificem ibi admitteret, Achitobi nomen,

in

in verſione poſtea prætermiſit. Veteri autem Ruffini verſione, Achias heic tantum Sacerdos dicitur, adeo ut qui ea uſi fuerint, nec Joſephi Græca conſuluerint, alium præter Achitobum (quem Ruffinus etiam Sacerdotem tantum vocat, ſed res ipſa Pontificem ibi innui oſtendit) ex Joſepho Pontificem elicere nequirent. Proximus dein Pontifex habetur Achimelechus alter filiorum Achitobi. De eo legitur 1. Samuelis xxi. & xxii. & apud Joſephum lib. vi. cap. xiv. Ad citatum vero Samuelis locum priorem D. Hieronymus in Quæſtionib. Ebraicis; *Achimelech ipſe eſt Aia, filius Achitob, filii Phinees, filii Heli.* Ille autem & univerſi ex ejuſce familia Nobam Sacerdotum urbem incolentes, à Doego Idumæo, Saulis juſſu, interemti ſunt, excepto duntaxat Abiathare ejus filio. Quo ſpectare volunt id, quod prædictum erat Heli Pontifici de ſuæ, id eſt Ithamaridarum domus futura clade, 1. Sam. ii, 13. Nec tamen putandum, Abiatharem hunc *ſolum* fuiſſe *generis ſui ſuperſtitem*, ut male legitur in Gelenii verſione Joſephi. Is plane μόνος διασωθῆναι δυνηθεὶς ἐκ τῆς φθορᾶς τῶν ὑπὸ Σαούλου φονευθέντων ἱερέων erat, id eſt, *ſolus de Sacerdotibus à Saul interfectis ereptus*, ut recte ſatis interpres vetus, ſeu *qui eripi potuerit.* Abiathar heic in Pontificatum, demortuo patre, ſucceſſit, Achimelechus item, & Abimelechus interdum dictus; quemadmodum etiam pater ejus tam Abiathar quam Achimelechus dicebatur, ut obſervant viri Docti tam in Pōtificum ſucceſſione, quam ad D. Marci caput ii, ubi Pontifex ille Abiathar nuncupatur, qui manifeſto Achimelechus erat Abiatharis hujus pater. Unde & Abiathar hic, pro eodem, qui Achimelechus filius Abiathar (ii. Sam. viii, 17.) & Abimelechus filius Abiathar (1. Paralip. xviii. 16. nuncupatur, ſumi ſolet; tametſi Ebræorum aliquot Achimelechum ibi pro Achimelechi à Doego occiſi ex Abiathare filio nepote capiant, ut infra dicetur. In Joſepho autem & tam in Ebrçorum Chronicis, quam in vetuſtis Chriſtianorum, prçter Abiatharem, non reperitur, poſt Achimelechi pronepotis Heli necem, alius ante Zadocum Pontifex. Attamen non deſunt in Magiſtris, qui Jehojadam interponunt, & ſub initiis Davidis Regis Pontificatum geſſiſſe volunt. In iis, qui Davidi Saulem fugienti adhæſerunt, cenſetur Jehoiada ſeu Joiada הנגיד לאהרן *Princeps de ſtirpe Aaron* (ut in vulgata) ſeu ὁ ἡγούμενος τῷ Ἀαρὼν *Dux ipſi Aaron*, ut Helleniſtæ, 1. Paralip. xii. 27. Atque capite ejuſdem libri xxvii, 5. Banaias filius Joiadæ כהן ראש memoratur, quod vulgata *Sacerdos* tantum & ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων *Sacerdos princeps* Helleniſtis vertitur. Sed Magiſtris

 intel-

intelligitur caſu genitivo, ut ſit *Benaias filius Joada Sacerdotis Principis* ſeu *Primarii*. Ad poſteriorem igitur locum David Kimchius, יהוידע היה כהן גדול כמו שאמר ולמעלה בתחלת מלכות דוד ויהוידע הנגיד לאהרן *Iehoiada erat Pontifex, quemadmodum etiam notatur ſupra ſub initiis regni David, eum fuiſſe Principem Aaroni.* At Jarchius ibi, הכהן ראש שהיה ראש ויש אומרים שהיה כהן גדול ואינו כן שהרי צדוק ואביתר היו כהנים גדולים *Dicitur Sacerdos primarius, quia primarius quidem* (veluti ex claſſium præfectis ſeu inter eos primarius) *fuit. Quod vero volunt aliqui, eum Pontificem fuiſſe, id fieri nequit. Nam Zadoc & Abiathar fuere tunc Pontifices.* At vero in Traditionibus ad citatum Paralipomenon locum Hebraicis D. Hieronymus; *Joada tradunt fuiſſe Phinees, ad cujus comparationem Sadoch puer vocatur.* Nec locus omnino heic Samueli; quem tamen nonnulli inter Pontifices poſuere, ut Chronici Alexandrini autor, & Georgius Monachus, qui Achitobo eum ſucceſſiſſe vult. Vide etiam D. Auguſtinum contra Fauſtum lib. XII, cap. XXXIII. Et Sulpitius Severus; *Samuel cum Heli Sacerdote natus, admodum ſenex Sacerdotio functus refertur*; quod de Pontificatu dictum merito ſane ſuſpicatur Druſius. Sed error eſt manifeſtus. Nam is non ſolum non fuit Pontifex, ſed nec Pontificatus jure ordinario capax, aut ex genere Sacerdotali, ſed tantum Levitico. Scilicet non ex Aharonis poſteris, ſed ex Izharis, Aminadab item dicti, Aharonis patrui, nepotibus. Id liquet ex 1 Paralip. VI, 28, atque initio Samuelis, ubi atavus ejus Zuph Ephraites, domicilii, non ſanguinis ratione nuncupatur, ut Magiſtri ibi & Jonathan paraphraſtes. Et vir magnus, dum craſſum Georgii Monachi hac in re errorem perſtringit, ſuum item, ſed ex incogitantia, prodit. *Craſſus eſt*, inquit ille, *error, immiſcere Pontificibus Samuelem, qui erat de plebe Sacerdotum, non de domo ſtirpis Pontificiæ.* Sed vero neque ex Pontificia neque ex ſacerdotali ſtirpe ille, aliter & Levita qualiſcunque dicendus erat. Quod & D. Hieronymus obſervavit; *Noſcendum*, ait ille, *quod Samuel Levita, non Sacerdos, non Pontifex fuerit.* Vide ſis eum contra Helvidium lib. I, cap. XIII. Sed Dionyſius Petavius lib. de Doctrina Temporum X, cap. XLVIII, extra ordinem à Deo conſtitutum Samuelem Pontificem exiſtimat. Atque eis, qui dignitatem Pontificalem Regiæ anteferendam diſputant, Samuelem Pontificem fuiſſe aſſerere novum non eſt. Scilicet ex ejuſdem in Saule ungendo functione, prærogativam Pontificalem elicere conantur. Sed hiſce olim optime reſpondit

Gui-

Guilielmus Ockamus noſtras, &, *Samuel*, inquit, *non erat ſummus Pontifex, nec Sacerdos in Iſrael, ſed Judex tantummodo, Imo etiam non fuit de genere Aaron; & per conſequens nec Sacerdos, nec ſummus Pontifex, nec minor, ut colligitur ex primi Paralipomenon cap.* vi. Vide ſis ea de re plura apud eum in Deciſionibus de Poteſtate ſummi Pontificis quæſt. i, cap. ii, & xii.

Cap. IV.

De Abiatharis *&* Zadoci *in Pontificatu conjunctione*, Abdicatione Abiatharis, *atque domus* Eleazaridarum, *in* Zadoco, Reſtitutione.

Abiathari, Achimelecho item dicto, conjunctus eſt à Davide Rege Zadocus, ſive ut Pontifex alter, ſive ut Secundarius aut Vicarius. Secundarium ejuſmodi כהן משנה nuncupabant, *Sacerdotem ſecundum*, ut ii Regum xxv, 18. Eleazarides ſcilicet Ithamaridi conjunctus eſt. Nam Zadocum ex Eleazari nepotibus fuiſſe liquet, i Paralip. vi, 50. De hiſce ii Samuel. v ii, 17. *Zadocus filius Achitob & Achimelechus filius Abiatharis fuere Sacerdotes.* Tantundem i Paralip. xviii, 16, & ii Samuelis xv, ubi aliquoties Zadocus & Abiathar, veluti Pontifices partiarii, memorantur. De horum conjunctione vide ſis, præter ea, quæ habet Abulenſis, Dionyſium Petavium de Doctrina Temporum lib. x, cap. lvi. Certe Joſephus binos expreſſim eos facit Pontifices. Ἀπέδειξε δὲ (inquit de Davide, l vii, c. vi) ἐκ τῆς Φινεέσου οἰκίας τὸν Σάδωκον Ἀρχιερέα μετ' Ἀβιαθάρου. Φίλος γὰρ ἦν αὐτῷ, *Deſignavit etiam ex Phineeſi familia* (id eſt Eleazari) *Sadocum Pontificem cum Abiatharo. Amicus enim ei erat.* Ubi mutilus nimis eſt locus in Ruffini verſione. *Inſtituit de domo Phinees Principem Sacerdotum Abiathar, qui ejus amicus erat.* Sadoco prætermiſſo, & eo, quod falſum eſt, ſubſtituto; tametſi alibi eodem in libro recte habeat verſio illa utriusque Pontificis ſub Davide inſtitutionem ſeu deſignationem. Et tam Zadocus quam Abiathar Pontifex ſæpe vocitatur Joſepho. Quin vero ſub mortem Davidis eum ἀρχιερέα τοῦ πλήθους ἁπάσης, *Pontificem univerſæ plebis deſignatum* ſcribit ille. Quod planiſſime reſpondet verbis ſacris i Paralip. xxix, 22, ubi Zadocus ungitur לכהן *in Sacerdotem*, ſeu *in Pontificem*, ut vulgata diſerte; cui adſtipulantur Magiſtri, qui ideo eum ibi unctum ajunt לפי שמשח אביתר את אדוניה *quoniam unxerat Abiathar Adoniah*, ſcilicet in Regem. Sic Salomon Jarchius ibidem; perinde ac ſi tunc Abiatharis,

utpote

utpote cum Adonia perduellionis rei, exautoratio, quæ ſecuta eſt, cæpiſſet. Etiam & volunt Magiſtrorum nonnulli (qui interea Achimelechum heic pro Abiatharis, de quo loquimur, filio ſumunt] Pontificatum à Davide Rege Zadoco & Pontificis ſecundarii סגן ſeu *Vicarii* dignitatem Achimelecho ita tributam eſſe, ut Abiatharis ipſius abdicatio inde deſignaretur. Kimchius ad II Samuel. VIII, 17, שרי כהנים כהונה כי הוא מנה צדוק להיות כהן גדול מבני אלעזר ומשנהו אחימלך בן אביתר מבני איתמר אעפ"י שהיה אביתר עדיין חי כי ראינו כי שלמה גרשו מהיות כהן נראה כי במצות דוד עשה כי כאשר סדר דוד ראשי האבות סדר צדוק ואחימלך כמו שכתוב בדברי הימים והיה נקרא אחימלך ואבימלך כי שני השמות קרובים *Sacerdotes ibi pro Sacerdotalis Generis Principibus ſumendi ſunt. Etenim conſtituit David Zadocum Pontificem ex poſteris Eleazari, atque ei Secundarium Achimelechum filiũ Abiatharis ex poſteris Ithamari; idq; tametſi tunc temporis ſuperſtes eſſet Abiathar. Et quod ad id attinet, eum à Salomone eſſe abdicatum, id videtur ex Davidis præcepto manaſſe. Quin cum familiarum diſtribueret Principes David, fecit eos Zadoc & Achimelech, ſicut ſcriptum eſt in Paralipomenis. Hic autem tam Abimelech vocitatur quam Achimelech ob ſoni affinitatem.* Locus indicatus eſt I Paralip. XXIV, 6, ubi Zadoc Eleazaridis, uti Achimelech Ithamaridis præeſt. Quin ſub ipſo Davide, in Seder Olam Rabba, legitur, נסתלק אביתר מן הכהונה הגדולה ונכנס צדוק תחתיו *Summotus eſt Abiathar Pontificatu, & in locũ ejus ſucceſſit Zadoc.* Sed ut ut ſe res ſub Davide habuerit, eo mortuo Salomon Rex, Abiathare omnino exautorato, Zadocum Pontificẽ ſolũ plane cõſtituit, I Reg. II, 35, ואת צדוק הכהן נתן המלך תחת אביתר *Et Zadocũ Sacerdotẽ conſtituit Rex loco Abiatharis.* Vulgata; *Sadoc Sacerdotẽ poſuit pro Abiathar.* Helleniſtæ; *Et Sadoc Sacerdotem dedit Rex* εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ Ἀβιάθαρ *in Sacerdotem primum pro Abiathar.* Et paulo ante, *Et ejecit ergo Salomon Abiathar, ut non eſſet Sacerdos Domini; ut impleretur ſermo Domini, quem locutus eſt ſuper domum Heli in Silo.* Scilicet I Samuelis II, 30, ubi ſententia illa horrenda in Ithamaridarum domum, ob filiorum Heli ſcelera, pronuntiatur; reſtitutione Eleazaridarum promiſſa, quæ & jam impleta eſt. *Dicit Dominus Deus Iſraël, dicendo dixi, quod domus tua & domus patris tui* (ad Heli Ithamaridem verba fiunt) *ambularet coram me* [ſeu *miniſtraret in conſpectu meo*, ut vulgata) *usq; in ſempiternum. Nunc autem dicit Dominus; abſit hoc à me. Sed quicunque*

honori-

honorificaverit me, glorificabo eum; qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. Ecce dies veniunt, & præcidam brachium tuum & brachium domus patris tui, ut non ſit ſenex in domo tua. Et videbis æmulum in Templo, in univerſis proſperis Iſraël. Et non erit ſenex in domo tua omnibus diebus. Veruntamen non auferam penitus virum ex te ab altari meo, ſed ut deficiant oculi tui & tabeſcat anima tua; Et pars magna domus tuæ (ſic vulgata; Ebraica ſunt כל מרבית ביתך *tota multitudo* ſeu *abundantia domus tuæ*, quod LXX vertunt πᾶς περισσεύων οἴκου σου *omnis qui abundaverit domus tuæ*, ſeu, *omnis qui ſuperfuerit domus tuæ*] *morietur, cum ad virilem ætatem venerit. Hoc autem erit tibi ſignum, quod venturum eſt duobus filiis tuis Hopni & Phinees. In die uno morientur ambo. Et ſuſcitabo mihi Sacerdotem fidelem, qui juxta cor meum & animam meam faciet. Et ædificabo ei domum fidelem, & ambulabit coram Chriſto meo cunctis diebus. Futurum eſt autem, ut quicunque remanſerit in domo tua, veniat ut adoret eum pro moneta argenti & torta panis* (male in vulgata, *ut oretur pro eo & offerat nummum argenteum & tortam panis*) *dicatque, dimitte, dimitte me obſecro ad unam partem Sacerdotii, ut comedam bucellam panis.* In morte filiorum Heli, clade Nobenſi, Abiatharis abdicatione & demum Zadoci Eleazaridæ ſubſtitutione, magnam hujuſce ſententiæ partem expletam eſſe, nemo non videt. Et Sacerdos heic fidelis, cui Domus ædificanda erat, Zadocus eſt, primus in Templo primo ſeu Salomonico Pontifex. Sic Magiſtri ad 1 Samuelis 11, & 1, Regum 11. Et Joſephus de Abiatharis abdicatione lib. VIII, cap. 1, καταλύεται μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς ὁ Ἰθαμάρου οἶκος διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν, καθὼς τῷ Ἀβιαθάρου πάππῳ προεῖπεν ὁ Θεὸς Ἠλί. Μετέβη δ' εἰς τὸ Φινεέσου γένος, πρὸς Σάδωκον. *Ablatus eſt igitur ob hanc cauſam* (perduellionem) *Sacerdotalis honor* (quod de Pontificali neceſſe eſt ut accipias) *à domo Ithamari, ſicut Deus prædixerat* τῷ *Eli, Abiatharis abavo. Et translatus eſt in ſtirpem Phineeſi, ad Sadocum.* Et alibi, lib. Archæolog. V, cap. ultimo; Ἠλὶς ἔσχε τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τῶν κατὰ τὴν Σολομῶνος βασιλείας καιρῶν. τότε δὲ οἱ Ἐλεαζάρου πάλιν αὐτὴν ἀπέλαβον. *Elis Sacerdotio* (Pontificatu) *atque poſteri ejus potiti ſunt usq; ad Salomonis regni tempora, quando ad Eleazaridas rediit.* Neque de alio, præter Zadocum, capiendus ille locus in Chronico Alexandrino depravatus; *Salomon, Abiathare Pontificatu dejecto*, καθίστησι τὸν Βαρούχ ὄντα ἐκ τοῦ γένους Ἐλεαζάρου, *Baruch ex Eleazari ſtirpe oriundum conſtituit.* Pro Βαρούχ, Σαδὼκ planisſime ſubſtituendum. Vide Chronicon illud pag. 214

214, editione Raderiana; ubi etiam, pauculis inde annis interjectis, occurrit Ἑβραίων ἀρχιερεὺς Ἀαρών. προεφήτευε Σαδὼκ, Νάθαν, καὶ Ἀχίας ὁ Σηλωνίτης, &c. *Ebræorum Pontifex Aaron. Prophetabant Sadoc, Nathan, Achias Silonites, &c.* Quid loci illic Aaroni Pontifici? Trajectio puto eſt ſimul cum defectu verborum. Lego, Ἑβραίων ἀρχιερεὺς ἀπ᾽ Ἀαρὼν η΄ Σαδώκ. προεφήτευε Νάθαν, &c. *Ebræorum Pontifex ab Abarone* VIII *Zadoc. Prophetabat Nathan, &c.* Nam autori illi, in recenſione ſua numerali, Heli quartus eſt, & qui Zadoci tempora proxime ſequitur, nonus. Zadocus igitur octavus eſt illiuſmodi in recenſione; tametſi in Faſtis illis etiam Pontifices decem, ſed in numerandi rationem ibi non recepti, *Zadocum* præcedant. In Eleazaridum autem ſtirpe, Zadocus erat Uzzi Pontificis atnepos, ut oſtenditur hoc ſtemmate, quo utriusque familiæ uſque in eum ſucceſſio ponitur ob oculos.

AHARON

ELEAZAR	*Ithamar*
PHINEES	HELI
ABISHUA	*Phinees*
BUKKI	ACHITOB
UZZI	ACHIAS ACHIMELECH
Zerabia	ABIATHAR.
Meraioth	
Amariah	
Achitob	
ZADOK.	

Loci, ex Paralipomenis & Samuele, ſupra indicati, cum ſeptimo Ezræ capite hujuſmodi utriusque familiæ exhibent poſteros. Horum eos, qui literis majuſculis exarantur, ſacrarum literarum, Flavii Joſephi, atque Ebræorum qui ſunt alii, præter Chriſtianos Scriptores, autoritate ſubnixi Pontificatum geſſiſſe, dubitare nequimus; niſi Achiam potius pro Achitobo ita in Pontificum ſerie collocemus, ut non patrem & filium Pontifices, ſed duntaxat filium habeamus; quemadmodum ex ſacris literis & Magiſtrorum commentariis ſupra adnotatis cum Joſephi exemplaribus rite intellectis eliciendum videtur. Atque hoc modo erit Zadocus ab Aharone undecimus Pontifex. quod &, quantum ad numerum attinet, voluit Georgius Monachus; tametſi, ut nume-

Digitized by Google

numerum abſolvat, Samuelem proxime ante Abiatharem, nimium hallucinatus, immiſceat, qua de re jam dictum eſt. Eundem vero numerum retinere cum eo vult Magnus Scaliger. *Recte*, inquit, *Georgius undecimum facit ab Aaron. Sed vitioſe ſeriem interrupit poſt Uzzi.* Numerum igitur ita ille inſtaurat, ut linea Eleazaridum, ſingulis recenſitis, Zadocus fiat ab Aharone undecimus. Sed hoc abs re opinor eſt. Nam Georgius planiſſime de Pontificum dignitate functorum ſerie ac numero loquebatur; non de ſanguinis gradibus. Et quatuor illi ea in linea, Zerahia, Meraioth, Amariah, & Achitob (qui numerum ſic undenarium complent) rariſſime apud veteres Pōtificatum geſſiſſe leguntur. Vide ſis Rabbi Iſaac Narbonenſem apud R. Gedaliam Ben Jechia in *Shalsheleth* folio 27 a. Animadverterat autem Georgius illud de numero ad verba illa Euſebii ſub Salomonis tēpora; Ἑβραίων ἀρχιερεὺς ὁ ἀπὸ Ἀαρὼν Σαδὼκ ἐγνωρίζετο, *Hebræorum Pontifex octavus ab Aarone Sadoc clarus habetur.* Quibus reſpondent in Euſebio Hieronymi, *Hebræorum Sacerdos Sadoc octavus ab Aaron* Quod de Pontificibus dignitate functis manifeſto dictum. Sed Euſebii mentem fuiſſe nō dubitamus, Pontificum, quorum in ſacris literis functio memoratur, numerum ſic deſignare. Certe ita erit Zadoc octavus, I. Aharon. II. Eleazar, III, Phinees, IV. Heli, V. Achias, VI. Achimelech, VII. Abiathar, VIII. Zadoc. Attamen neq; Achiam, neque Achimelechum Pontifices in Chronicorum ejus, quæ reliqua ſunt, fragmentis comperimus, niſi pro Achimelecho Abimelechi (ut interdū in ſacris literis; qua de re vide, præter magis obvia, J. Druſium in Miſcellaneis centur. *1.* cap. XLVI.) nomen uſurpatum ex alia in aliam annorum centuriam deſiliiſſe putemus. Nam cum ſub Davide ſeu numero Euſebiano DCCC. XLIII. aut circiter collocandus eſſet Achimelech Pontifex, ſub Aſa Rege, ſeu numero MXLIII, legitur, *Hebræorum Pontifex Maximus Abimelech illuſtris habetur.* Latinis Hieronymi reſpondent heic Græca Euſebii. In iis ſub Aſam Regem, Ἑβραίων ἱερεὺς Ἀβιμελὲχ ἐγνωρίζετο, *Ebræorum Sacerdos Abimelech claruit.* Idem voluit Autor Chronici Alexandrini, Euſebii codicis heic ſequax, cum ſub eodem Rege ait, Ἀρχιερεὺς ἔνναΤος Ἀχιμελὲχ ἐγνωρίζετο *Achimelechus nonus Pontifex claruit.* Sed neque in ſacra neque in profana veterum hiſtoria hujus ſub hoc Rege mentio alibi comperta; tametſi eum in recentiorum aliquot Chronologiis retentum inter Pontifices atque Aſæ regno conjunctum videam. Certe Aſæ tempori proximat &

Digitized by Google

Achimelecho nomine affinis eſt Achimaz, qui Zadocum patrem in Pōtificatu excepit, de quo infra. Quin vero in Ms. codice, quem diximus, Nicephori Patriarchæ, Zadocus octavum tenet locum, ſaltem τὸ ή ei adjicitur, non ζ', ut in impreſſis. Sed & Heli ita eſt quintus ibi. Sed unde numeratus, præciſis à compactore numeris eorum qui præcedunt, non ſatis liquet. Videtur ſane trinos illos Eleazaridas, qui ſerie recta Phinees apud Joſephum ſequuntur, unico numero, id eſt, quarto fuiſſe aſſignatos. In impreſſis Nicephori, tam Græcis quam Latinis, ſimul cum Phinees in tertio conjunguntur. At quid interea eſt, quod habet Joſephus de Eleazaridis, qui, dum in Ithamaridarum domo viguit Pontificatus, dignitatis alias hæredes, vitam agebant inter plebem Sacerdotum privatam? Sic ille lib. VIII. cap. I. Οἱ δὲ ἰδιωτεύσαντες ἐκ τοῦ Φινεέσου γένους, καθ᾽ ὃν καιρὸν εἰς τὸν Ἰθαμάρου οἶκον ἡ ἀρχιερωσύνη μετῆλθεν, Ἠλὶ πρώτου ταύτην παραλαβόντος, ἦσαν οὗτοι. Ὁ τοῦ Ἀρχιερέως Ἰωσήπου υἱὸς Βοκκίας. τούτου δὲ Ἰωάθαμος, Ἰωαθάμου δὲ Μαραίωθος, Μαραιώθου δὲ Ἀρόφαιος, Ἀροφαίου δὲ Ἀχίτωβος. Ἀχιτώβου δὲ Σάδωκος, ὃς πρῶτος ἐπὶ Δαβίδου τοῦ βασιλέως ἀρχιερεὺς ἐγένετο. *Qui vitam ex Phineeſi genere agebant privatam*, ſeu *Pontificatu non fungebantur, durante tempore, quo Pontificalis dignitas in Ithamaris domum translata ibi manſit, Eli primum eam recipiente, hi fuere; Boccias, Pontificis Joſephi filius, hujus Joathamus, Joathami Maraothus, Maraothi Arophaus, Arophai Achitobus, Achitobi Sadocus, qui primus, Davide Rege regnante, Pontifex eſt creatus.* Quem locum ita verterat Ruffinus; *De genere vero Phinees, tempore quo ad domum Ithamar Sacerdotium transmigravit, Eli primo Pontificatum accipiente, iſti deſcendiſſe noſcuntur, qui Sacerdotio ſunt privati; Vocbar filius Joſephi ſummi Sacerdotis, hujus autem filius Jonathan. Jonatham autem Mareoth, Mareoth autem Aſophi, Aſophi autem Achitobi, Achitobi autem Sadoch, qui primus ſub Davide Rege Sacerdos eſt factus.* Male autem pro eo, quod eſt ἰδιωτεύσαντες, id eſt, *privatam vitam degentes aut dignitate Pontificia neutiquam fungentes*, ſubſtituit *Sacerdotio privati*; quaſi Sacerdotio aut Pontificatu (nam non pro alio atq; ſummo ſumitur heic Sacerdotium) fuiſſent hi exuti aut abdicati. Illud plane innuitur tantum vitam transegiſſe hos inter כהנים ההדיוטים τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἰδιώτας *Sacerdotes Idiotas* ſeu *privatos* & ad Pontificatum non admiſſos; quo nomine vulgus ſeu plebem Sacerdotem à Pontificibus diſtinguere paſſim ſolent Ebræi.

Ebræi. Ceterum ubinam ſive in ſacris literis ſive apud Joſephum alioſve veterum reperitur Joſephus Pontifex heic memoratus, aut Boccias ſeu Vocar Joſephi filius, aut illius ſive Joathamus ſive Jonathan in Eleazaridarum ſtemmate? Et Arophæus quis? In patre Zadoci & proavo etiam & in avo, ſi, pro Arophæo Amarias ſubſtituatur, concors eſt heic Joſephus ſtirpi Phineeſi generis ſeu Eleazaridarum non ſemel in Paralipomenon primo explicatæ, & ſuperius oſtenſæ. At abavus ejus eſt ibi Zerahia, non Joathamus. Zerahia autem filius fuit Uzzi, qui Bocciæ, nepotis Phineeſi, filius proxime ex Eleazaridis ante Zadocum Pontificatum geſſerat, ipſo Joſepho ſub extremum libri quinti id ipſum diſertis verbis docente. Aut igitur corrigendus eſt ibi Joſephus, aut à doctioribus, qui poſſint, ulterius explicandus. Nec ſatis congruit numerus Pontificum, ab Aharone ad Salomonis exceſſum Joſepho aſſignatus, niſi Achimazum Zadoci filium (de quo in ſequenti ſerie) cum eis conjungamus. Vide eum lib. xx. c. 8, ubi eos tredecim ait fuiſſe. Sed prioribus ita adjectis Achimazus uno minuit numerum octodecim, quem ſequentibus usque ad Captivitatem Babylonicam ipſe ibi tribuit. De numero autem intervalli ab Aharone ad Templi conditum, conſulas, quæ diſputat Dionyſius Petavius, de Doctrina Temporum lib. x, cap. XLVIII.

CAP. V.

Perpetua* Eleazaridarum *poſt* Zadocum, *uſque in* Captivitatem Babylonicam *ſeu* Templi primi Excidium, *ſucceſſio.* Nicephori Patriarchæ *hujus ſucceſſionis ſeries explicata & ex codice Ms. Græca ejus reſtituta.

NOn ſolum exautoratus eſt, cauſis jam dictis, Abiathar, Salomone regnante, nec ſine exautorationis, ſub Davidis imperio, prævia deſignatione; ſed ita in Zadocum ſeu Eleazaridum familiam remigravit dignitas Pontificia, ut perpetua, in ea, ſucceſſione ſtabiliretur; Abiatharis & Ithamaridum ceterorum poſteris in Sacerdotum vulgus ſepoſitis. Unde nec Jonathanis Abiatharis filii (de quo II Samuel. xv, 27) habita eſt omnino in ſucceſſione Pontificia ratio. Sed à Salomonis Regis ſeu Zadoci tempore, id eſt, à Templi primi conditu, ad Excidium ejuſdem ſeu Sedeciam Regem & Captivitatem ſub eo Babylonicam (quadringenti amplius anni intercedunt) Eleazaridæ, *παῖδες παρὰ πατρὸς διεδέξαντο τὴν ἀρχιερωσύνην* (ut verba ſunt Joſephi lib. x, c. XI)

linea recta, filii patres ſequentes, in Pontificatum ſucceſſere; uti etiam ætatibus aliquot poſtea, de quibus ſeorſim infra. Cum vero de hujus ſucceſsionis ſerie bini ſint autores primarii, Joſephus & ſcriptor vetus, cui Seder Olam Zuta ſeu brevius Ebræorum Chronicon debemus, [nam Euſebius heic parum adjuvat; & Nicephorus Patriarcha confuſione & defectu nimium laborat, de quo ſtatim plura) nec tamen ipſi ſatis concordes fuerint; utriusque ſeriem invicem juxta poſitam contueamur, quo facilius tum ubi diſſentiant, quantum fieri poteſt, concilientur, tum errores, qui in alterutrum irrepſerint, corrigantur.

Fl. Joſephi *Pontificum Laterculus à Zadoco ſeu Tēpli primi cōditu, ad ejuſdem Excidium.*	*Laterculus Pontificum* ex Seder Olam Zuta, à Zadoco *ad Templi primi Excidium.*
Zadocus	*Zadocus, regnante Salomone.*
Achimas	*Achimaaz, reg. Rehoboamo.*
Azarias	*Azariahu, reg. Abia.*
Joramus	*Joahaz, reg. Joſaphato.*
Iſus	*Jehojarib, reg. Joramo.*
Axioramus	*Jehoſaphat, reg. Abazia.*
Phideas	*Jehojada* } *reg. Joaſo.*
Sudeas	*Phadea* } *reg. Joaſo.*
Julus	*Zedekiah, reg. Amazia.*
Jothamus	*Joel, reg. Uzzia.*

Ita uterq; initium à Zadoco ſumenetes, definunt in Joſadoco ſeu Jehoſedec. Nec dubitari poteſt, quin verba illa in Seder Olam Zuta Sedekiæ regno adjecta, יהוצדק אחי עזרא הסופר ירמיה ויחזקאל נביאים quæ vertuntur tum Munſtero tum Genebrardo in Ebraico latina ejuſdē editione, *fuitque Jehoſedek frater Ezræ Scribæ; Jeremiha vero & Jehezkel prophetæ*, ita emēdari oportuerit, יהוצדק אחי עזרא הסופר כהן גדול ירמיה ויחזקאל נביאים *Jehoſedec frater Ezræ Scribæ* [nam pater utrique Seraia] *fuit Pontifex, prophetis Jeremia & Ezekiel.* Ejuſmodi locutionis formula de ſingulis qui præcedunt & Pō-

Urias

Urias	*Jotham, regnante Jothamo.*
Nerias	*Uriah, reg. Ahazo.*
Odeas	*Neria, reg. Ezekia.*
Saldumus	*Hoshaiah, reg. Manaſſe.*
Elcias	*Sallum, regnante Amone.*
Sareas	*Hilkiahu, reg. Joſia.*
Joſadocus	*Azariah, reg. Jehojakim.*
	Saraia, reg. Jehojachin.
	Jehoſedec, Rege Sedekia in captivitatem abducto.

tificibus & prophetis ibi totius repetita, id reddit manifeſtum. Genebrardus autem cum in editione hujus libelli, quæ Chronographiæ ejꝰ ſubjungitur, animadverterat Pontificis adnotationem, pro more autoris, prophetarum recenſioni ibi, ſi verba tantum ſpectentur, deeſſe, audacter ſubſtituit, *Eodē* (ſcilicet Saraia, qui proxime præcedit) *Pontifice, prophetis autem Joſadac fratre Ezræ Scribæ, Hieremia, & Ezechiele.* Omnino contra mentem autoris; qui Joſedecum in prophetas cooptari proculdubio nunquam voluit. Certum quidem eſt, Saraiam Pontificatum gesſiſſe ipſo in urbis ac Templi excidio. Nam & poſteà cum viris principibus aliis capite plexum eum eſſe ſcimus ex II Regum XXV, 18, adeo ut, dum Sedekias regnabat, ſeu ante ipſum Excidium, Joſedecum fuiſſe Pontificem, non ſit dicendum. At vero occiſo patri, in ipſo Sedekiæ regni fine, ſtatim ex jure ſuccesſit in Pontificatum, eo etiam dignitatis nomine Babylonem à Nabuzardane cum Sedekia in Captivitatem adductus, ut diſerte Joſephus; tametſi interea לא משמש בעולם בכהונה גדולה *miniſterio Pontificatus nunquam functus eſt*, quia Templum defuit, non vero, quia cum Jechonia ante deportabatur, ut rationem adfert Salomon Jarchius ad 1 Paralip. VI Atque tantundem voluit ſane autor Seder Olam. *Regnavit*, inquit, *Sedecias undecim annis, fuitq; Jehoſedek frater Ezræ Scribæ Pontifex.* Finito ſcilicet ejus regno & Saraia occiſo, in dignitatem ſucceſſit Jehoſedec. Joſephus autem & Seder diſcrepant in Pontificum Numero, Ordine, & nominibus. Habet Seder XVIII Pontifices in Templo primo. Eundem numerum etiam Gemara Hieroſolymitana tit. *Joma*, fol. 38, col. 3, & Babylonia pag. 9, Joſephus autem ſedecim. Sed & ipſe

Digitized by Google

& ipſe alibi diſerte ait à Salomonis exceſſu, id eſt à Zadoco, numerum uſque ad Captivitatem octodecim fuiſſe, eoque Joſedecum poſtremum locum occupaſſe. Vide eum lib. xx, c. viii. Tam ei autem quam autori Seder Olam Seraias ultimus eſt Pontificatu in templo functorum, ut Zadocus primus. Et Gemaræ Hieroſolymitanæ verba ſunt, בראשון היו משמשין הוא ובנו ובן בנו שימשו בו שמונה עשר כהנים Templo primo, pater, filius, & nepos dignitate functi ſunt, atque ita Pontificatum gesserunt octodecim Sacerdotes. Ita *Sepher Siphri* in Paraſha *Phinees*. Et de ea re vide *Thoſiphtha* ad tit. *Joma*, in Talmude Babylonico, cap. 1, fol. 9, a, ubi fuſius diſputatur; aliis etiam de Pontificum utriusq; Templi numero opinionibus adductis; quas & vide ſub finem capitis hujus libri penultimi. In tribus Superioris laterculi primis conſentiunt Seder Olam & Joſephus. Qui ſequuntur bini in Joſepho, Joramus & Iſus, forte ita invicem ſunt commutandi, ut hic illi anteponendus. Ita Iſus (ratione ſemper habita tralatitiæ verborum ac nominum ex Orientalium linguis in Græcam traductorum diſcrepantiæ) ſatis reſpondebit Joahaz, qui, contractiore pronuntiatione, in Iſum forte demigravit, uti & Jehojarib in Joram. Ex cognatis ſonis ita ſcilicet fieri ſæpius amat. Sed in codice Joſephi Ms. Regiæ apud Gallos Bibliothecæ, pro ἰσ[illegible] legitur ἰσῶ, ut manu ſua Vir ſummus Iſaacus Caſaubonus in Joſepho ſuo adnotavit. Sed vero in animadverſionibus ſuis ad Sepher *Juchaſin*, Samuel Shallum habet Joramum & Jehoſuam heic in Pontificibus. Vide eum pag. 158, b. Mira quidem eſt proximi nominis in laterculo diſcrepantia. Sed & ipſum Axiorami nomen ſatis mirum eſt. Et in codice Regio iteratur, ita ut pro eo quod eſt in editis τούτου δὲ Φιδίας *hujus autem Phideas*, Axioramo ante nominato legatur τοῦ δὲ Ἀξιωράμου Φιδίας *Axiorami autem Phideas*. Tanta autem in ceteris eſt inter utrosque concordiæ velut analogia, ut omnino heic à librariis depravatum eſſe Joſephum par ſit, ut concludamus. Sequuntur in hoc Phideas & Sudeas, in illo Jehojada & Phadea ſimul conjuncti; eodem ſcilicet ſub Rege, non eadem functione. Nonne & heic Σȣδέας pro ἰωδέας, ἰωδίας, aut ſimili vocabulo Jehojadam, more Helleniſtarum, denotante, irrepſit? Jehojadæ autem hujus meminit ſacra ſcriptura in II Reg. xii, 2, & II Paralip. xxiv, 2, præter Euſebium cui ἰωδαὲ & in vulgata Jojada nuncupatur. Sed non appellatur in Scriptura Pontifex, Sacerdotis nomine tantum & ſeorſim τοῦ ראש ſeu *Principis* inſignitus. Vixit autem cxxx annos ſub Salomonis tempora natus. Vide ſis Seder Olā Rabba c. xviii.

Zedekia

Zedekiæ vero ne veſtigium quidem habetur in Joſepho. Adeo ut hinc, ob eum prætermiſſum, hujus ſeries eam quæ eſt in Seder Olam per ſeptē ſequentes uno ſemper anticipet. Nam Julum Joëlo ſatis reſpondere non dubitandum; qui neque in codice Mſ. Regio Ἴουλος (ut in editis:) ſed Ἴουηλος exaratur; quod Joelo proximius eſt. Ceteri ad Odeam, in utroq; iisdem fere elemētis ſcribuntur. Odeas autē ſeu Ὠδίας, literula mutata, eſt Ὠσίας. Quo nomine, ut pote molliori, הושעיה Hoſchaiah ſatis exprimitur; quemadmodū ſcimus ex Jerem. xlii, 1. ubi Oſaias pro eodē in vulgata ſubſtituitur. Quomodo autem Saldumus ex Sallumo pro Sallum fieret, nemo non videt. Σάλλουμος ex ſimilitudine Λ & Δ facile, ſi accedat librarii incuria, in Σάλδουμος tranſit. Quin in Regio, quem diximus, codice Mſ. Σάλλουμος, ut oportet heic, exaratur. Etiā in Sadaniā migraſſe videtur hoc nomen ſub initium capitis primi, lib. iv. Eſdræ, ubi quod in Eſdræ ſtēmatis deductione ſequitur, manifeſta eſt hallucinatio atque Eleazaridarū & Ithamaridarum recta in linea cōfuſio; ut intuenti facile conſtat. Elciam & Hilkiahu in laterculis eosdem eſſe, manifeſtū eſt. Jam vero poſt Elciam, deficit Joſepho Azarias, ſequente proxime Sarea, ut Elciæ filio. Certe in codice Regio Sareas abeſt, & locum ejus obtinet Ἄζαρος *Azaros*. In Ruffini verſione *Zaroch*. Secundum igitur codicem utrunque mendum eſt in numero Pontificum. Utroque correcto, Joſephus & autor Seder Olam ſatis erunt, juxta ea quæ dicta ſunt, concordes. Ceterum ingentes heic ex ſacra ſcriptura difficultates oriuntur, ſive Numerum, ſive Nomina, ſive Succeſſionem filiorum in patrum locos (quam afferit Joſephus) ſpectes. Etenim alia omnino in Paralipomenis & apud Ezram ſeries eſt eorum, qui à Zadoco recta usque ad Saraiam deſcendunt.

Zadok
|
Achimaaz
|
Azariah
|
Johanan
|
Azariah
|

In 1 Paralip. vi, 8, ad hunc modum genus deducitur. Atque ſimile eſt ſtemma in Ezræ vii, 1, excepto quod ibi, ab Aharone initio ſumto, prætermittuntur quatuor heic primi ſimul cum Achitobo Zadoci primi patre, idq; לקצר ſeu *Brevitatis cauſa*, ut ait ibi David Kimchius. Heic vero, ut nomina ſunt alia ab Azaria Achimaaci filio ad Shallum, ita & alius numerus. Cuncti ſimul duodecim conficiunt. Unde & negant aliqui, fuiſſe Pontificatu in Templo primo functos octodecim, juxta ſeriem in *Seder Olam Zuta*; & duodecim fuiſſe volunt. Sic R. Salomon, ex *Siphri* & *Vai-*

cra

Amariah
|
Achitob
|
Zadok
|
Shallum
|
Hil
|
Azariah
|
Seraiah.

cra Rabba, ad 1 Par. vi. Etiam alii minorem numerum conſtituunt, nec ultra octo eo nomine admittunt, recenſionem ab Azaria Johannis filio auſpicantes, quoniam dicti capitis commate 10, de eo adjicitur, *ipſe eſt, qui Sacerdotio functus eſt in domo, quam ædificavit Salomon in Ieruſalem.* Sed refutatur tum hæc numerandi ratio, tum loci explicatio, ex eo quod manifeſtum ſit, Zadocum primum in Templo Pontificatu eſſe functum. Et D. Kimchius ibi; *Si ita locum explices, quod is fuerit primus Sacerdos in Templo, id falſum eſt. Nam Zadoc primus fuit, uti liquet ex libris Regũ & Paralipom. At ſi intelligatur non primum eum fuiſſe in Templo, ſed tantũ Sacerdotem, quorſum illud fuerit, cum etiã ceteri fuerint Sacerdotes?* ואם בא לומר כי כהן גדול. היה גם; אחרים היו כהנים גדולים ורז״ל אמרו שהוא עזריהו שהיה בימי עוזיהו ולפי שמסר נפשו על קדושת הבית שלא הניח עוזיהו להקטיר לכך נאמר הוא אשר כהן כלומר שהוא חס על כבוד הכהונה ולא נשא פנים ויש לפרש בו גם בימי שלמה כהן אחר צדוק ואחר אבותיו הנזכרים אלא בימי שלמה היה קטן עדיין ולא היה כהן גדול בימי עוזיהו ובימי חזקיהו עדיין היה חי והיה כהן גדול שנאמר ויאמר אליו עזריהו כהן הראש ולפי שהאריך ימים כל כך אמר עליו אשר כהן בבית כלומר אשר כהן כמה ימים *Quin ſi dicatur ideo hoc adjectum, quia Pontifex erat, etiam & alii fuere itidem Pontifices. Rabbini autem piæ memoriæ plerunque ajunt hunc fuiſſe Azariam, qui floruit tempore Uzziæ Regis. Et quia vitæ periculum ſubiit, ob Templi ſanctitatem conſervandam, cum non permitteret eum adolere incenſum, ideo dicitur, qui ipſe Sacerdos, &c. quaſi dictum fuiſſet, ſtirps ejus notetur ob Sacerdotii dignitatem, quæ nec Uzziæ cedere voluit. Sunt tamen qui opinantur, eum etiam tempore Salomonis Sacerdotem fuiſſe, Zadocum & majores ſuos heic memoratos ſequentem. At vero ſub Salomone fuiſſe annis minorem, ideoque nec tunc Pontificem; ſed tempore Uzziæ & Hezekiæ* (vide II Paralip. xxx, 10) *ſuperſtitem Pontificatum geſſiſſe, ſecundum id quod dictum eſt, & dixit Uzziæ, &c. Sacerdos Princeps. Et quoniam adeo longævus erat, ideo de eo dictum eſſe*, qui erat Sacerdos in Templo, &c. *Ut longævitas ejus inde denotaretur.* Locus de Azaria & Uzzia Rege habetur II Paralipom. xxvi, 18. Tantundem habet de eodem etiam ex veteribus Salomon Jarchius ad dictum primi Paralipomenon caput, ubi

etiam

etiam Azariam filium Achimaazi, ſeu ejus nominis primum, haut alium inde tradit fuiſſe ab Amaria, de quo II Paralipom. xix, 11, ſub Jehoſaphato; והנה אמריהו כהן הראש לכם לכל דבר יהוה *Et ecce Amariahu Sacerdos primarius erit vobis ſuper omnem rem Domini*, ſeu, ut LXX, ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ἡμᾶς *Sacerdos dux ſuper vos*, &c. Ubi vulgata habet, *Amarias Sacerdos & Pontifex veſter in his, quæ ad Deum pertinent, præſidebit*. Neque ſane aut tempus aut ratio adverſatur, quo minus pro Amaria Azarias hic ſumatur. Nam binomines ſubinde fuiſſe, etiam & tria interdum ſortitos eſſe nomina Ebræos, qui in ſacris literis memorantur; Doctis Viris eſt receptiſſimum. Vide ſis Salomonem Iarchium ad I. Paralip. vi, & II. Paralip. xxvi, de Zacharia ibi memorato, præter ea quæ ſupra adnotantur de Achimelech, Abiathar, & Abimelech. At vero tametſi in obſervatis ſimul ex Joſepho, autore *Seder Olam Zuta*, & ſacris literis Pontificum ſucceſſionibus, nullũ ſit ante eum, qui ſequitur Azariam primum, uti nec ſub finem in quatuor poſtremis diſcrimen, nihilominus in intermediis mire diſcrepant Joſephus & Seder ille à ſacris literis, idque non ſolum in Nominibus, ſed etiam in Nominum & Succeſſionum Numero. Etiam Chronici Alexandrini autori Achimelechus ſub Aſa Rege, id eſt, poſt Zadocum pro Achimaſo ut videtur collocatus, Pontifex nonus nuncupatur, uti & Joannanus, pro Johanan in laterculo ſacræ ſcripturæ, decimus. Etiam & Achitobus & Zadocus ejusdem laterculi eidem Pontifices ſunt; Hic ſub Athalia Jorami Regis uxore, ille ſub ipſo Joramo. Vide etiam excerpta ex vetuſto ſcriptore, Alexandri Severi temporibus tributo, apud Henricum Caniſium in Antiquarum Lectionum tomo II, capit. 26, ubi prodigioſa Pontificum intervalli, quod tractamus, recenſio occurrit. Et conſulas etiam R. Samuel Shallum in Animadverſionibus ad Sepher Juchaſin fol. 158, b, ex Abarbinele, præter Gloſſam Talmudicam ad tit. *Ioma*, cap. 1, fol. 9, a. Et *Sepher Shalsheleth* R. Gedaliæ Jechiadis fol. 27, a. Azariam autem qui reſtitit Uzziæ Regi incenſum adolere volenti eundem faciunt recentiorem aliqui ſcriptores cum Jothamo Joëlis filio in ſerie Joſephi & Chronici Ebræorum. Sed curnam, dum Jehoiada in Pontificum ſerie collocatur, prætermittitur Zacharias ejus filius, qui in atrio templi ex Joaſi Regis juſſu, quoniam patris demortui pietatem ſecutus in idolorum cultum invehebatur, ſaxis eſt obrutus. Vide II Paralipom. xxiv, 21.

BIBLIOTECA GIORGIO DEL VECCHIO UNIVERSITA DI ROMA

Certe ſi ſolus ſuperſtes aut natu maximus eſſet is Jehoiadæ filius, ex jure communi attinuiſſet ad eum dignitas Pontificia. At vero non modo Zachariam ipſum ſed & ceteros, qui fuere, Jehoiadæ filios, aut à Joaſo interfectos aut antea mortuos colligunt aliqui ex eo, quod commat. 25 ejusdem capitis dicatur, quod ſurrexerunt contra eum ſervi ſui ברמי בני יהוידע הכהן *propter ſanguines filiorum Jehoiadæ Sacerdotis*. Nec filium ſuperſtitem eorum quos habuit plurium (ut liquet in commate 3) putant. Sic David Kimchius ibidem. Sed locus ille ſingulariter legitur in vulgata atque Helleniſtis; *filii*, non *filiorum*. Diſerte etiam *Zacharias* ille Pontificis nomine memoratur Abrahæ Salmanticenſi in Sepher *Juchaſin* fol. 12, a. זכריה הכהן גדול ונביא שנהרג בבית המקדש על ידי יואש המלך קבל מיהוידע אביו שנת מז׳ לאלף הרביעי לדעת אחרים ולפי דעתי שנת ע׳ *Zacharias Pontifex & Propheta, qui occiſus eſt in Templo à Joaſo Rege, accepit* (legem oralem) *à Jehoiada patre ſuo anno* XLVII *quarti millenarii ſecundum aliorum opinionem, ſed mea ſententia anno* LXX. De hiſce etiam conſulas Dionyſium Petavium lib. X, de Doctrina Temporum, cap. XLIX. Quin & idem nomine Azariæ in Pontificibus recenſetur Nicephoro Patriarchæ, apud quem, in editis, modo ab oſtenſis diverſiſſimo, ſic exhibentur, qui Zadocum ſequuntur usque in Saraiam, ſeu ultimum templi primi Pontificem.

ζ'. Ζαδὼκ ἐκ τοῦ οἴκου Ἐλεάζαρ.	VII. *Zadoc, ex domo Eleazar.*
η'. Ἀχιμὰς Ἀζαρία Σαμαρίας.	VIII. *Achimaz Azaria Samaria*, ſeu ut vulgo vertitur, *Achimas Azariæ F. Samaria.*
θ'. Ἀζαρίας ὁ διὰ ζῆλον Θεοῦ ἀναιρεθείς.	IX. *Azarias ob Zelum Dei peremtus.*
ι'. Ἀζαρίας ὁ τὸν Ὀζίαν τὸ εἰς τὰ ἅγια εἰσελθεῖν κωλύσας.	X. *Azarias qui Ozian* (Uzziam Regem) *in ſanctuarium ingredi permittere noluit.*
ια'. Οὐρίας ὁ παρὰ τῷ Ἠσαΐᾳ πιστός.	XI. *Urias qui Eſaia dicitur fidelis.* Vide ſis Eſaiæ 11, 8.
ιβ'. Σομνᾶς ὁ πονηρὸς καὶ ἄσωτος ἐπὶ Ἐζεκίου βασιλέως.	XII. *Somnas ille impius & perditus, regnante Ezechia.*

ιγ'.

ιγʹ. Ἐλιακεὶμ Μυσελλάμ.	XIII. *Eliacim Muſelum.*
ιδʹ. Χελκίας ὁ ἐπὶ Ἰωσίου βασιλέως.	XIV. *Chelcias, regnante Joſia.*
ιεʹ. Σαραίας ὁ ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας Βαβυλῶνος, ὃν ἀνεῖλε Ναβουχοδονόσορ.	XV. *Sareas ſub captivitate Babylonica, quem ſuſtulit Nabuchodonoſor.*

Sed ex Mſ. codice, quem ſupra memoravimus, numeri ita ſunt novandi, ut ηʹ ſeu VIII præfigatur Zadoco, & uno major ſingulis ſequentium. Octavo autem heic numero legendum, Ἀχιμάζ, Ἀζαρίας, Ἀμαρίας, *Achimaz, Azarias, Amarias.* Qui nonum occupat, eſt Zacharias proculdubio Jehoiadæ filius. Non ſolum res ipſa, cauſa occiſionis ejus indicata, id monſtrat, ſed & Helleniſtarum verſio, qua, pro Zacharia illo, Azariæ nomen uſurpatur II Paralip. XXIV, 20. De Azaria proxime ſequente, ſatis jam dictum eſt. Quiſnam vero fuerit Somnas ille, ad Nicephori mentem, manifeſtum eſt. Neque erat omnino, cur conjicerent Viri aliqui docti, eo Neriam, qui Uriam apud Joſephum ſequitur, innui, Σοβνᾶς & Σομνᾶς idem eſt. Neque alium voluit Nicephorus, quam Sobnam illum ſeu Sebnam Quæſtorem ſeu PrætorioPræfectum ſub Ezechia Rege, de quo II Regum XVIII, 18, & Eſaiæ XXII, 15. & XXXVI, 22. Quod inde etiam liquet, quia Eliakim ſucceſſorem ei facit, ſecundum citatos etiam Eſaiæ locos. Scilicet uterque dicitur אשר על הבית *qui ſuper domum eſt*, ſeu *domus præfectus.* Et *domus* nomine *Templum* ſignificari ſæpius, notiſſimum eſt. Unde etiam in Vulgata Sobna appellatur præpoſitus Templi. *Vade, ingredere ad eum, qui habitat in tabernaculo, ad Sobnam præpoſitum Templi;* pro eo quod in Ebræo eſt, *vade, ingredere* אל הסוכן הזה אל שבנא אשר על הבית *ad præfectum prætorio, ad Sebnam,* qui *Domui,* ſeu *palatio præeſt.* Et pro סוכן habet heic paraphraſtes Eſaiæ Chaldæus פרנסא הדין *præfectum Judicii*, fori ſeu prætorii præſidem. Helleniſtis vero Sobna eſt interdum ταμίας *præfectus ærarii*, interdum γραμματεύς *Scriba*, atque Eliacim ſucceſſor ejus οἰκονόμος *domui præpoſitus*, uti etiam Davidi Kimchio. Arabica item Eſaiæ verſio vetus in Bibliotheca Arundelliana habet heic אלכאזן pro *ærarii* ſeu *apothecæ præfectum.* Quin & Phinees Aharonis ex filio nepos,

R 2 dum

dum Pontifex erat, Præpoſiti domus vocabulo in vulgata denotatur Iudicum xx, 28. Sed neque in Ebræo neq; in Helleniſtis, verbis illis quidquam ibi reſpondet. Domus autem nomine atq; eo, quod commate 21 capitis xxii Iſaiæ de Sobnæ dignitatis tunica & cingulo, ſeu, ut Helleniſtæ habent, de ſtola ejus & Corona, præter poteſtatis amplitudinem, occurrit, deceptus Nicephorus tam Sebnam quam Eliacim Pontifices fecit. Sed vero nec ille inter ſuperiorum ſeculorum ſcriptores in hoc errore ſolus eſt. Nam id ipſum habetur apud autorem Chronici Alexandrini, qui ſub Ezechia Rege, Ἀρχιερεὺς, inquit, Σοβνὰρ ἐγνωρίζετο, ὃν διεδέξατο Ἐλιακείμ. *Pontifex Sobnar* (pro Sobnas) *claruit, cui ſucceſſit Eliacim.* Male ibi pro ὃν διεδέξατο *cui ſucceſſit*, legitur, ὃν διετάξατο *quem conſtituit*, uti etiam à Viris doctis obſervatum eſt. Etiam & Salomon Iarchius, ad verba illa de Sebna, *qui ſuper domum eſt*, ממונה היה על בית המקדש יש אומרים כהן גדול ויש אומרים אמרכל *Præfectus erat Templo. Alii autem eum volunt fuiſſe Pontificem, alii Amarcalem.* Quinetiam D. Hieronymus ad dictum Iſaiæ locum de Sobna, *Et qui*, inquit, *quondam habebas Coronam Pontificis, & Sanctificationem in auri lamina, in qua erat ſcriptum nomen Dei, coronaberis tribulatione & anguſtia.* Ubi Pontificem fuiſſe Sobnam diſerte admittitur. Et vide ſis eundem ad dictum caput Iſaiæ lib. v, & lib. vii. Poſt Eliacim in codice Nicephori Mſ. ſequitur Σελοὺμ *Selum.* Manifeſtum eſt, interpretem ejus Latinum male legiſſe ibi Ἐλιακὶμ υἱὸς τοῦ Σελλοὺμ *Eliacim filius Sellum.* Dein apud eum habetur continua ac vera ſtirpis Pontificum ſeries, usq; in *Saraiam.* Etenim interponitur ibi Ἀζαρίας *Azarias*, proxime poſt Chelciam, ſed ſub eodem, quo Chelcias habetur, numero. Ita diverſæ invicem ſunt Pontificum à Zadoco ſucceſſiones, apud Joſephum, Ebræorum Chronici minoris autorem, Magiſtros qui Pontificum in ſacris literis progeniem duntaxat heic amplectuntur, & Nicephorum Patriarcham. Unde etiam apud recentiores diverſitas multiplex. Et de Numero eorum vide etiam Euſebii ſententiam capite proximo oſtenſam. Ut ut vero ſe res heic habeat, receptior eſt eorum ſententia, qui Joſephum ita ſequuntur, ut hæreditaria idque perpetuo à patribus ad filios ſucceſſione Pontificatum, etiam in hoc intervallo, quod *Zadocum* & Saraiam ſeu Ioſedecum, id eſt, captivitatem Babylonicam intervenit, delatum eſſe

velint.

velint. Adeoque in Eleazaridum familia illum manſiſſe, eique ex Numinis Oraculo ita annexum eſſe, ut eam ob cauſam nec Ithamaridarum in ſacra ſtemmatis Pontificii deductione omnino ratio haberetur, adnotant Magiſtrorum aliqui. Vide ſis Syracidem cap. XLV, 24. Et David Kimchius ad 1 Paralip. VI, ubi ſtemma illud reperitur ab Aharone ad Saraiam & Ioſedecum per Eleazaridas tantum deductum, הזכיר יחס אלעזר ולא יחס איתמר לפי שמבני אלעזר היו כהנים גדולים עד עולם כי כן אמר לפנחס הקב״ה כאשר קנא בשיטים והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם זו היא כהנה גדולה כי גם בני איתמר היו כהנים ואלה שמבני פנחס היו כהנים גדולים עד עולם ובצדוק היתה תחלה הברכה הזאת עד יהוצדק והיו כהנים גדולים גם מבני איתמר כי עלי היה כהן גדול שהיה מבני איתמר וכן אחימלך ואביתר בנו *recenſetur progenies Eleazaris & non Ithamaris. Quoniam ex Eleazaridis fuere Pontifices in perpetuum. Etenim ſic locutus eſt Deus O. M. Phineeſo tempore, quo zelo ductus eſt in Shittim,* (Numeror. XXV) habebit ipſe & ſemen ejus poſt ipſum fœdus Sacerdotii perpetuum; *ſcilicet principatus Sacerdotii ſeu Pontificatus. Nam etiam & Ithamaridæ Sacerdotes fuere; ſed eis qui ex Phineeſo oriundi erant, Pontificatus perpetuus fuit. Quod tamen ita intelligendum, ut initium Benedictionis illius collocetur in Zadoko, quæ ad Jehoſedecum minime interrupta eſt. Nam fuere etiam Pontifices ex Ithamaridis, Eli ſcilicet Pontifex erat ex Ithamare oriundus. Sic etiam Achimelech & Abiathar ejus filius.* Et de ſucceſſionis Pontificum ſerie, ſtante Templo primo hactenus.

Cap. VI.

Pontificum à Templi primi Excidio *ſeu* Secundi conditu, *usque ad* Simonis II *poſteros, ſeu* Antiochi Epiphanis *tempora, perpetua atque hæreditaria ſucceſſio.*

Ut in Serie, qui proxime præceſſit, diſſenſus habetur, ſi nomina præſertim & numerum ſpectes, maximus, ita in ea, quæ ſequitur Saraiam ſeu Ioſedecum ejus filium, id eſt captivitatem Babylonicam & Templi dein Reſtitutionem, usque in Simonis hujus nominis ſecundi Pontificis poſteros, de ſucceſſione integrior multo reperitur, ſed nec omnimodus conſenſus. Intervallum eſt annorum CCCC, aut circiter, quod deſinit ſub

annum ante Chriſti natales centeſimum quinquageſimum. Pontificum in illo Series & ſucceſsio, à Ioſedeco ex optimis autoribus deducta, eſt hujusmodi. De primis horum ſex, ſacræ Ebræorum literæ ſatis teſtantur Ezra, Nehemias, Aggæus. Ioſua autem, qui Ieſus filius Ioſedec nuncupari ſolet, mendoſe apud Ruffinum, in Ioſephi verſione, Syſon appellatur. Libro ſcilicet xx, capite octavo. In Nehemiæ caput. xii, 1. & 10, ſtemma cunctorum ſimul habetur; ubi ad verba illa, *Et genuit Joſua Joachim*, Salomon Iarchius, כל אלו במקרא זה היו כהנים גדולים *universi hac perioche comprehenſi fuere Pontifices.* Sic Abraham Salmanticenſis in *Sepher Juchaſin* fol. 13 b, & 66 b. Nec tamen defuere, qui Ezram Pontificatũ geſsiſſe putarint; uti ille ibi adnotat. Sed is ſecundo genitus filius erat

Joſedec
1 *Joſua*
2 *Joachim*
3 *Eliaſib*
4 *Joiada*
5 *Jonathan*
6 *Jaddua*
7 *Onias* I. 10 *Manaſſes.*
8 *Simon* I. 9 *Eleazar.*
11 *Onias* II.
12 *Simon* II.
13 *Onias* III. 14 *Joſua ſ.* 15 *Onias ſ. Jaſon. Menelaüs.* 16 *Lyſimachus.*
Onias.

Saraiæ, nec jure Pontifex eſſe potuit poſt Ioſedecum fratrem majorẽ, niſi ob ætatem minorem aliumve in Ioſua filio Ioſedeci defectum, quem non comperimus. Et Ioſuam hunc in Pontificatum ſucceſsiſſe, manifeſtiſsimum eſt. Mirum autem, quod habet Salomon Iarchius ad 1 Paralip. vi, ubi dum agnoſcit Ioſuam in Pontificatum ſucceſsiſſe, rationẽ, ſi diis placet, ſic adjicit, quare Ezra patruus ejus Pontificatu non gaviſus eſſet; זהו הטעם לפי כי יהושע עלה עם זרובבל כמה ימים ושנים קודם עזרא *Ratio*, inquit, *eſt, quoniam Joſua aſcendebat cum Zerubabele compluribus diebus & annis ante Ezram.* Id quidem verum eſt. At ideone filius natu minor in hæreditaria ſucceſsione, filii majoris filio anteferẽdus? vereor ut locus corruptus ſit. Nam ipſe Iarchius, ad cap. xxiv ejusdẽ libri, expreſsim adnotat, Ioſuam ratione primogenituræ patris in Dignitatem

Digitized by Google

tatē ſucceſſiſſe, atq; ideoEzram non admittendum. *S*ed vero & inChronico Alexandrino Eſdras (qui ipſe eſt Ezra) Pontifex appellatur. Quin portentum eſt, quod in Traditionibus D. Hieronymi Hebraicis legitur; *Joſedech Sacerdos* (1 Paralip. VI, 15) *ipſe eſt Eſdras. Demonſtrat hoc liber ejusdem Eſdræ, ubi dicit: Et poſt hæc verba in regno Artaxerxis Regis Perſarum Eſdras filius Saraiæ filii Azariæ. Sed & in libro ſuo ſe prætermittit humilitatis cauſa.* Et paulo poſt, *Tradunt etiam Hebræi eundem Eſdram eſſe Malachiam Prophetam, qui in duodecim Prophetis ultimus eſt. Ipſius filius eſt Jeſus Sacerdos magnus, de quo meminit Zacharias Propheta.* Scilicet Zachar. III, 1. ubi IoſuaPontifex, qui revera Ioſedeci filius erat, nec Ezræ filius ſed ex fratre nepos, memoratur. In adjecta autem ſerie Ioachim is eſt, qui in Iudith, capite IV. Eliacim nominatur. Scilicet in Vulgata. Nam in Græcis Iudithæ exemplaribus planè Ἰωακεὶμ legitur. Ionathan Ioſepho, Euſebio & Hieronymo Ioannes vocatur, & Nicephoro Ionan. De hiſce Ioſephus lib. XI. Euſebius tū in Chronicis tum in lib. VIII. Demonſtrationis Evangelicæ, & Hieronymus in Danielis cap. IX. item Excerpta illa Barbarolatina ex Euſebio, Africano, aliis. Annos item Pontificatus cujusq; fere habet Euſebius, uti & aliorum qui ſeqvuntur, in fragmentis Græco editis. Ubi manifeſto oſtenditur, eum, non ultra ſeptem Pontifices (memineris, quæ de eorum numero capite ſuperiori habentur) in Templo primo officio functos, eſſe opinatum. Nam ita ibi, Ἐλιάσιβος γ´ ἱεράτευσεν ἔτη λδ´, ἑπτακαιδέκατος ἀπὸ Ἀαρὼν τοῦ πρώτου ἱερέως. *Eliaſibus tertio* (ſub templo ſecundo) *Pontificatū geſſit annos* XXXIV. *ſeptimusdecimus ab Aharone Sacerdote primo.* Zadocum autem, qui primus erat, omnium conſenſu, in Templo primo octavo in loco eum poſuiſſe ex ſupra dictis liquet, ut heic Eliaſibum in tertio. Demptis igitur tribus Templi ſecundi & ſeptem, qui *Z*adocū antecedebant, ſuperſunt VII. Templo primo ita aſſignandi, quos tamen ex ejusce ſcriptis ſatis dignoſcere nequimus. Eliaſib verò etiam eadem interdum periocha Ioaſibus nuncupatur, ut videre eſt in *Græcis Euſebii* fragmentis pag. 51. lin. 35. & vide ſis latina ejusdem numero M D LXXXV. Ἐλιασοὺν autem Nicephori eſt Ἐλιασοὺβ in Mſ. Iaddua ſeu Iaddus is erat, qui Alexandrum Magnum excepit; ut Ioſephus, cujus ſequaces ſunt Paulus Diaconus, Freculphus, pleriq; alii. Id verò alii Simeoni II. ſeu Iuſto tribuunt. Vide Abraham Ben David in Cabala, & *Sepher Jucbaſin* pag. 159. a. Alii Chananiah (pro Onia qui ſequitur, ut videtur) eum nuncupant, ut Ioſeph

Gorio-

Gorionides lib. I. cap. v. Certe Simeonem illum etiam Iddo & Iaddum interdum apud Ebræos dici legimus. Vide ſis Abraham, Ben David in Cabala Hiſtorica, interprete Genebrardo, *Sepher Juchaſin* fol. 66. a. & *Shalshbeleth* R. Gedaliæ Ben Iechia fol. 22. Reliqui in Ebraica ſacrarum literarum parte non habentur. Sed omnes (præter Lyſimachum) in Euſebio & Ioſephi lib. XI. & XII. occurrunt, uti etiam in *Zonara* & Nicephoro patriarcha. Etiam & Lyſimachus cum cæterorum plerisque in Maccabaicis, alibi. Onias Iadduæ filius erat. Et progeniem ceterorum (præter quartum Simonis ſecundi filium, de quo infra) ex Ioſepho ſatis ſcimus. Sed Chronici Alexandrini autori interpolatum ſtemma eſt. Atque Onias primus & Eleazar ſunt filii Simonis primi, qui revera huic frater erat, illi filius. Quin poſt Iadduam continua ſerie ſeqvuntur apud Euſebium lib. VIII Demonſtrationis, Onias, Eleazar, Onias, Simon, & dein Onias tertius. Sed mendoſa nimis, & contra non ſolū Ioſephi ſed & ſuam alibi fidem Euſebius ibi agit, niſi exemplaria fuerint depravata. Ratio autem quare Eleazar frater & non Onias filius Simoni ſucceſſit, erat ob minorem Oniæ & Pontificatui imparē ætatem. Euſebius in fragmentis diſerte; Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν θ' Ἐλεάζαρ Σίμωνος ἀδελφὸς αὐτοῦ Ὀνίου παιδὸς Σίμωνος νηπίου καταλειφθέντος, *Judæorū Pontifex erat* IX (ſub Templo ſecundo) *Eleazarus frater Simonis, filio Simonis Onia parvulo relicto*, quod à Ioſepho idem affirmante acceperat. Sed vero an veluti pupilli, Oniæ tutela heic habuit locum, ſive in Manaſſis ejus propatrui, ſeu Eleazari patrui ſucceſſione, ſive in ipſius Eleazari perpetuitate? Nam anni amplius triginta Eleazari Pontificatui tribuuntur; cui demortuo, Onia jam per ætatis annos dignitate, ut videtur, ſatis idoneo, Manaſſes ſucceſſit. Ita ſcilicet Euſebius, qui annos habet. Et de ſucceſſione Manaſſis, poſt exceſſum Eleazari, Ioſephus. Euſebii autem Græca; Μανάσσης ὁ θεῖος τοῦ Ὀνίου μετ' Ἐλεαζάρου ἔτη κϛ'. *Manaſſes patruus Oniæ* (propatruum intelligit) *cum Eleazaro annos* XXVI. Legendum proculdubio, μετ' Ἐλεάζαρον *poſt Eleazarum*. Unde in Euſebio Hieronymi, Paulo Diacono Hiſtoriarum II, aliis, *Judæorum Pontificatum poſt Eleazarum avunculus ejus* (patruus dicere debuerant) *Manaſſes accepit*. An igitur Onias non ſolum per omnes Eleazari annos, ſed & in Manaſſis initia in Minoribus cenſebatur, qui Sacerdotio, adeoq; Pontificatui minime idonei? Certe pubertas erat civilis, quam nonnulli ante trigeſimū quintum ætatis annum apud Ebræos non aſſequebantur, eousq; in Minoribus cenſeri ſoliti; qua de re plura lib. II, c. IV. Ubi etiam,

an

an qui, prætermiſſo ob minorem ætatem, Pontificis demortui filio, conſanguineus ſuccederet, ſui an pupilli jure illum gereret, itidem quæritur. Sed mirum adeo non eſt, Dignitatem ſic interverſam eſſe, nec Oniæ citius reſtitutam, quum & ipſe quemadmodum aliquandiu tantum ætate parvulus erat, ita nunquam non βραχὺς ἦν τὴν διάνοιαν *parvulus eſſet mente* (ut Ruffinus Joſephum vertit) atque eouſque deſidiæ & avaritiæ jam ſenex deditus, ut τὴν ἀρχιερωσύνην, εἰ δυνατὸν, ἑτοίμως ἔχειν ἀποθέσθαι *ſe libenter pontificatu, ſi fieri poſſet abdicaturum* profiteretur. Sic Joſeph. l. XII, c. IV. Atq; obſervandum eſt, quod Ebræi etiam tradunt de pontificibus Simeonem primum ſequentibus; pretio ſcilicet atque ambitione, non ſolum jure hæreditario, dignitatem eos aſſecutos; quod vide in R. Obadiæ Bartenorii commentariis ad Miſnam, tit. *Ioma* cap. I. Demortuus autem Oniæ hujus, ex Simone filio, nepos, id eſt Onias tertius filium reliquit minorem, etiam Oniam dictum. Hujus igitur ætatis defectu, Jeſus ſeu Jaſon patruus Pontifex fit (ut ſcribit Joſephus dicti libri capite VI) ſed non ſine ingenti auri pretio primum Antiocho Epiphani Syrorum Regi numerato. Demortuum ſcilicet tunc eſſe ſcribit heic Joſephus Oniam tertium. Alii autem cum Pontificatu ab Antiocho depulſum aiunt, ut Sulpitius Severus lib. II. Et vide Iaſonis Cyrenæi breviarium capite IV. Quin & ipſe Joſephus libro de Rationis imperio cap. VI. diſerte de Antiocho; καταλύσας, inquit, τὸν Ὀνίαν τῆς ἀρχιερωσύνης Ἰάσωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερέα, *Oniam Pontificem exautoravit, atque Iaſonem fratrem ejus in Pontificatum evexit.* Quin paulo poſt iiſdem artibus & duplo fere quam dederat Iaſon, Menelaus, qui & Onias nominatus, (nam præ Ebraicis jam Græca nomina, uti etiam & mores, malle cœperunt) licetur, & cauponante Pontificatum Antiocho, in dignitatem, fratre abdicato, evectus eſt. Et tunc primum, pro dominantium libidine, & petentium ambitione Pontificatus in tempus dari atque auferri cœptus, qui antea perpetuus, neque pro libitu exuendus erat. Joſephus lib. XV. cap. III. οὐ γὰρ ἄλλος γέ τις ἀφῃρέθη τὴν τιμὴν ἅπαξ παραλαβών. ἀλλὰ πρῶτος μὲν Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἔλυσε τὸν νόμον, ἀφελόμενος μὲν Ἰησοῦν, καταστήσας δὲ τὸν ἀδελφὸν Ὀνίαν. *Neque ſolebat honor hic ſemel aſſumtus abrogari. Sed primus Antiochus Epiphanes eam legem violavit, abdicato Jeſu & ſubſtituto Onia fratre ejus.* Vide ſis eundem lib. XII. cap VI, & lib. XIII. cap. XV. Euſebium numero MDCCCXLV, & II. Maccab. IV. At Sulpitius Severus

S lib.

lib. 11, *quanquam*, inquit, *inſolitum neque ante permiſſum cuiquam erat perpetuo Sacerdotio fungi, ſolicitus tamen Regis animus atque ager avaritia facile ſuperatus eſt. Ita depulſo Onia Jaſoni Sacerdotium eſt mandatum.* Violatam vult contra Joſephum legem, primo in Jaſonis initiis, non in ejus abdicatione. Corrigendus autem proculdubio eſt, ut Sigonius & Druſius monuere; nec ſine negatione legenda verba, *illa perpetuo Sacerdotio fungi.* *Non perpetuo Sacerdotio*, aut *perpetuo Sacerdotio non fungi*, ipſum quidem ſcripſiſſe dubitari nequit. Ita res ipſa nemini non manifeſta poſtulat. Et Sulpitius ſane alia habet Joſepho nimis adverſa. Menelaus autem ſeu Onias ille in Jaſonis Cyrenæi Maccalaicis IV, 23. Simonis è tribu Benjamin frater nuncupatur, quod de eorum amicitia ſeu familiaritate alii, alii de contracta per conjugia affinitate intelligunt. Videſis Dionyſium Petavium de Doctrina Temporum lib. x, cap. 1. Eodem in capite Iaſon Cyrenæus quarti filii Symonis, ſcilicet, Lyſimachi, ſucceſſionem memorat. Ὁ μὲν inquit, *Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν, Et Menelaus reliquit pontificatus ſucceſſorem Lyſimachum fratrem ſuum. Reliquit* ſcilicet, ut qui ab Antiocho Eupatore necatus non relinquere nequiret. Nam apud Joſephum & Euſebium, Menelaus Pontifex ita ſublatus eſt. At illi uti & Nicephorus non Lyſimachum, ſed Alcimum proximum faciunt ſucceſſorem, de quo inferius. Certe & Joſephus verbis expreſſis Oniam ſeu Menelaum *νεώτατον ἀδελφὸν natu minimum fratrem* Jaſonis fuiſſe ait. Neq; alibi tribus plures Simoni ſecundo filii. Vulgata autem de Lyſimacho, *Menelaus amotus eſt à Sacerdotio, ſuccedente Lyſimacho fratre ſuo.* Si abdicationem ante obitum intelligendam velis, refragatur Joſephus, qui ſecundum abdicationis perpetuæ hujus ex ſui natura dignitatis exemplum, in Hyrcano Ariſtobuli fratre ponit. Sed & Sulpitius heic; *Nec multo poſt, quam Menelaus promiſſum argenti modum non reddidiſſet, loco pellitur, Lyſimachus ſubſtituitur.* Ceterum Euſebius in Fragmentis Græcis, pag. 53.

Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ιβʹ, Σιμὼν υἱὸς Ὀνίου ἔτη κʹ
Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ιγʹ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιρὰχ ὁ τὴν
Σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην Πανάρετον, ἐν ᾗ
μέμνηται τοῦ Ὀνίου τοῦ καὶ περὶ αὐτοῦ, ἔτη ϛʹ.
Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ιγʹ Ὀνίας ἔτη. . . .

Apud Judæos Pontificatum geſſit XII. Simon filius Oniæ annos XX. Apud Judæos pontifica-

pontificatum geſſit XVI. *Jeſus filius Sirach, qui Sapientiam ſcripſit, cui nomen inditur Panareti, in qua etiam meminit Oniæ, qui eum præceſſit annos* VI. *Apud Judæos pontificatum geſſit* XIII. *Onias annos*. - - - Sive librarii ſive Typographi oſcitantia perperā adjectos eſſe numeros binos poſteriores dubitari nequit. Res ipſa evincit, ut pro ιϛ΄ XVI. reſtituatur ιγ΄ XIII. & pro ιγ XIII. ιδ XIV. qui etiam numerus Oniæ in quarta, quæ ſequitur, linea præfigitur. Res inquam ipſa evincit, ſi interponendus Jeſus Syracides, ut ipſe decimus tertius eſſet Pontifex Templi ſecundi. Sed error eſt plane craſſiſſimus. Atqve Syracides ex Pontificum ſerie omnino delendus, retento Oniæ numero decimotertio, eoque, in quarta linea, ibi reſtituto. Neque aliter voluit Euſebius ipſe, cui nunquam in mentem venit, Syracidem Pontificem facere, ſed tantum adjicere Syracidem tum floruiſſe, atque in eo libro Simonis & Oniæ mentionem feciſſe. Eccleſiaſtici (nam is liber innuitur (cap. L. I. *Simon Oniæ filius Sacerdos magnus, qui in vita ſua ſuffulſit domum, & in diebus ſuis corrobaravit templum.* In Græcis igitur legendum puto; Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ιβ΄ Σιμὼν υἱὸς Ὀνίου ἔτη κ. Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιράχ ὁ τὴν Σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην Πανάρετον, ἐν ᾗ μέμνηται τοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ Ὀνίου τοῦ καὶ πρὸ αὐτοῦ. Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ιγ΄ Ὀνίας, &c. *Apud Judæos Pontificatum geſſit* XII. *Simon filius Oniæ annos* XX. *Jeſus filius Sirach, qui Sapientiam, Panareton dictam, conſcripſit* (tunc floruit.) *in qua meminit tum Simonis tum Oniæ, qui eum præceſſit.* Non ſolum res ipſa heic argumento eſt, ſed & Hieronymi latina aſtipulantur. Ibi numero MDCCLXXXV, *Judæorum Pontifex Maximus Simon Oniæ filius clarus habetur; ſub quo Jeſus filius Sirach ſapientiæ librum componens, quem vocant Panareton, etiam Symeonis in eo fecit mentionem.* Idem itidem in Danielem, cap. IX. *Oniæ ſucceſſit Simon, quo regente populum, Jeſus filius Sirach ſcripſit librum, qui græce Πανάρετος appellatur & à pleriſque Salomonis falſo dicitur.* Tantundem Chronicon Alexandrinum. Sed de Simone I. ſeu Jadduæ ex Onia filio nepote, Siracidem capiendum vult Joſephus Scaliger, cui & temporis Siracidis ratio magis conſona videtur; de qua vide eum tum in animadverſionibus Euſebianis tum in lib. V de Emendatione pag. 408. & tertio Canonum Iſagogicorum pag. 290. In Fragmentis etiam illis Euſebianis pag. 52. legitur, Ptolemæum Philadelphum Ægypti Regem, qui verſionem ſacrarum literarum ex Ebræo in Helleniſticum ſermonem curaſſe dicitur, munera egregia miſiſſe. Ὀνίᾳ Σίμωνι τῷ Ἀρχιερεῖ ἀδελφῷ Ἐλεαζάρου. Oniæ

S 2 Simoni

Simoni Pontifici fratri Eleazari. Eadem verba habentur in Chronico Alexandrino Sed nomen Pontificis hujuſmodi, aut hujuſmodi fratris Eleazari nuſquam reperio apud veteres, præterquam in Fragmentis illis & in Chronico illo, cujus autor etiam Oniam & Eleazarum filios Simonis primi hallucinatus fecit, ut ante monitum eſt. Librariorum errorem eſſe putat magnus Scaliger ad Euſebium. Et in Latinis Hieronymi dicitur, tantum vaſa Eleazaro Pontifici eum tranſmiſiſſe. Mancus autem manifeſtò eſt locus ille in Græcis Euſebii Fragmentis, ubi poſt Iadduam Pontificem atque Oniam ejus filium ſequuntur, ſerie ſtatim continua, Eleazarus, Onias, Simon, nec hiſce, ante Maccabæos, plures pontifices. Plures ſcilicet prætermiſſi ſunt, quam memorantur. Vide ſis fragmenta illa pag. 51. Nec ſane melius aut aliter fere ipſe Euſebius in lib. VIII. Demonſtrationis, aut D. Hieronymus Danielis caput IX.

Cap. VII.

De Pontificatus, *in ſuperiore intervallo* annis, Saidi Batricidis *Patriarchæ Alexandrini, de* Simone I. Juſto *cognominato, teſtimonium, & de* LXX. Interpretibus, *quorum unum ille facit hunc Simonem.*

QUod ad annos ſpectat eorum, qui in hac, quam tractamus, ſerie locum habent; qua Græca Euſebii qua Latina eos exhibent, non ſine ea quæ reperitur in Chronico Alexandrino mira diſcrepantia atque Joſephi ope ſubjiciendos eos duximus.

		Euſeb.	Chron. Alex.
1	*Joſua Ben Joſedec* ----		XXXII
2	*Joachim*	XXXVI	XXX
3	*Eliaſib*	XXXIV	XL
4	*Iojada*	----	XXXVI
5	*Ionathan, qui & Ioannes & Iannæus,*	XXXII	XXXII
6	*Iaddua, tempore Alexandri Magni*	XX	XX

Sed

Digitized by Google

Sed in Latinis, inter locum hujus & Oniæ, qui ſequitur, anni tantum ſeptemdecim interveniunt.

7	*Onias* I	XXI	XXI
8	*Simon* I	IX	XIV

Duodecim in Latinis à Simonis 1. ad Eleazari locum.

9.	*Eleazar*	XXXII	XV
10	*Manaſſes*	XXVI	XXVI

Sed in Latinis, annis duntaxat novem disjunguntur Manaſſes & Onias II

11	*Onias* II	XIV	XXXII
12	*Simon* II	XX	XXII

Viginti quatuor interveniunt in Latinis.

13	*Onias* III	XXXVI	XXIV
14	*Iaſon*	-----	XVI
15	*Menelaus, ex Ioſepho* lib. XIII, cap. XV	X	VII
16	*Lyſimachus*	------	

Chronico autem Alexandrino priores aliquot poſterioribus male poſtponuntur, ut Eleazaro Simon primus & Oniæ ſecundo Manaſſes.

At vero Simoni 1. qui Juſtus cognominabatur (ut tam Chriſtiani ſcriptores, quam Ebræi conſentiunt) anni plures multo apud Ebræos tribuuntur Novem habet Euſebius in Græcis; in Latinis Duodecim. Ebræi autem Quadraginta. Abraham Zacuthius in *Sepher Juchaſin* f. 66. b. שמעון הצדיק הכג עשה ב׳ פרות והוא משירי כנסת הגדולה ונקרא שמו עידו מזרע יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול כי בתחלת בית שני היה יהושע כג״ ויהוצדק אביו בסוף בית הראשון ואחר שמת יהושע היו בניו ובני בניו כהנים גדולים כמו שנראה בספר עזרא עד שהגיעה הכהונה לשמעון הצדיק ושימש מ׳ שנה *Simeon Juſtus* (eadem ſunt Simeonis & Simonis nomina] *Pontifex binas fecit vaccas* [rubeas, ex lege Numeror. cap. xix.] *atque erat ex reliquiis Synagogæ Magnæ. Nominabatur etiam Iddo, ex poſteris fuit Joſuæ filii Joſedeci Pontificis. Nam ſub initio Templi ſecundi fuit Joſua Pontifex, ut Ioſedecus pater ejus ſub finem Templi primi. Poſt mortem*

vero Ioſue, filius ejus & nepotes recta linea Pontificatum geſſerunt, ut videre eſt in libro Ezræ [Nehemiæ, qui ſecundus Ezræ eſt Latinis & Græcis; & ita interdum dictus Ebræis] *usque dum perveniret pontificatus ad Simeonem Iuſtum, qui ſacro illo miniſterio functus eſt annos* XI. Sic ille. De annis Pontificatus ejus conſona eſt Gemara Hieroſolymitana, ad tit. *Ioma* cap. I. f. 38. col. 3. & Babylonia fol. 9 a. Sed ingens nonnullos veterum invaſit error, tot annos vixiſſe Simonem Iuſtum, ſeu primum nominis illius Pontificem, tantaque longævitate, eaque raro audita, provectum, ut aut exautoratum eum ſit neceſſario eis dicendum, aut nullum alium Pontificem Hieroſolymis ante Chriſti natales & poſtquam ipſe in dignitatem ſucceſſerat, repertum. Vixiſſe nempe volunt uſque in Chriſti tempora, Simeonis hujus atque ejus qui apud D. Lucam II. 25. occurrit, nominum confuſione decepti. Nam cum ille ab Evangeliſta dicatur fuiſſe *δίκαιος Juſtus*, hic vero, qui Pontifex fuit, Juſti cognomine celebretur *διὰ τὸ εὐσεβὲς πρὸς θεὸν καὶ τὴν πρὸς ὁμοφύλους εὔνοιαν propter pietatem in Deum, & erga Cives ſuos Benevolentiam* (uti apud Euſebium memoratur:) inde putarunt eundem utroque nomine deſignari & Iuſti cognomentum item apud Evangeliſtam innui. Quin & eum annos CCCL. vixiſſe; ut Saidus Batricides Patriarcha Alexandrinus, cui unus eſt etiam ex ſeptuaginta Interpretibus. Quod ſane adverſatur receptiori ea de re hiſtoriæ, qua toties legitur Eleazaro Pontifici ſcripſiſſe Ptolemæum Philadelphum, ut bibliothecæ ſuæ inſtructiſſimæ Legem Ebræorum & idoneos interpretes in Ægyptum mitteret, atque inde interpretes ſelectos eſſe, qui rem peragerent. Nam Simon hic Juſtus Ioſepho mortuus eſt, cum in Pontificatum ſuccedebat Eleazar frater ejus. Quoniam vero variant nimium ſcriptores de Interpretibus illis (aliis rem Ptolemæo Philadelpho, ut Ariſtea, Ariſtobulo, Ioſepho & Euſebio, aliis Ptolemæo Lagi F., Philadelphi patri tribuentibus, ut Irenæo) atque alia ad interpretes attinentia aliter atque aliter ſe habent apud D. Auguſtinum, Epiphanium, alios, & in re, maxime tam celebri, traditionum diverſitas inprimis animadverti ſolet, ideo periochen Batricidis Patriarchæ integram de Interpretibus & Simeonis inter eos loco, ſubjungere non pigebit. Præſertim cum ipſe etiam Alexandrinus ante DCC abhinc annos, à ceteris, quotquot extant, Scriptoribus heic ita diſſideat, ut neque Philadelpho neque Lagidæ interpretationis curam aſſignat,

gnet, ſed alium Ægypti, ut vult ille, Regem Ptolemæum item dictum, hiſce interea vetuſtiorem nec alibi compertum, eam curaſſe narret; contrà Græcorum & Latinorum fidem, Macedonum & Ægypti Reges, qui Alexandrum Magnum ſecuti ſunt, miſcens & eadem in ſucceſsionis ſerie connectens. Ad hunc autem modum ille:

ומלך בער אלאשכנדר עלי אלאשכנדרית ומצר את לה יקאל
לה פילפש וישמי בטלמיוש ארידאוש שבעת שנין ופי נשחרת
אחרי ארבעין שנת ומלך בערה בטלמיוש וישמי אלכשנרכ
וילקב בעאלב אוז שבעת שנת ועשרון שנת ופי נשחרת אחר
יקול לחד ועשרון שנת: ופי עשרון שנת מן מלכה בעת
אלי אורשלים פאשחץ מנהא שבעין רגלא מן אליהוד אלי
אלאשכנדרית ואמרהם אן יפשרוא לה אלתורת וכתב
אלאנביא מן אלעבראנית אלי אליונאנית וציר כל ואחר מנהם
פי בית עלי חרה וחרה לנטר כיף יכון תפשיר כל ואחד מנהם
ולמא פשרוא אלכתב נטר אלי תפאשירהם וכאן אלתפשיר
ואחד ליש פיה אחתלאף פגמע אלכתב וחתמהא תחת
חאתמה וצירהא פי היכל צנם יקאל לה שראבון: וכאן פי
אלשבעין רגל אשמה שמעאן אלצדיק אלדי אחד שירנא
אלמשיח מן אלהיכל ולמא פשר שמעאן אלתוראת וכתב אלנביא
מן אלעבראנית אלי אליונכירת וכאן כלמא. פשר חרפא פיה
נבורת עלי אלשיד אלמשיח וכאן ידכר הלך פי קלבה ויקול הרא
מנא לנא יכון פאנשא ללה פי אגלה פעאש תלתמאית וחמשין
שנת חתי ראי שירנא אלמשיח ולמא ראה קאל אלאן אטלק
עברך יא שידי ככלמתן בשלאם פקד אבצרתנא עינאי חלאצך
אלדי היירת קדאם כל אלשעוב: ומאת בטלמיוש עאלב אוז
מולד בערה בטלמיוש וילקב באלארנב תשעת ועשרון שנת:

Regna-

Regnavit autem in Alexandria & Ægypto, poſt Alexandrum, frater ejus, qui nuncupatus eſt Philippus, ſed nominabatur etiam Ptolemæus Aridæus, VII annos, ſeu ut alia habent exemplaria (nam ita in pervenuſto, quo utor, códice. ſæpius variæ ipſius autoris lectiones inſeruntur) XL *annos. Poſt hunc vero regnavit Ptolemæus, qui & nominatus eſt Alexander, & cognomen habuit* Galab auz. *annos* XXVII. *Exemplaria habent alia,* XXI *annos. Anno autem* XXI *regni ſui, miſſis Hieroſolyma nunciis, accerſivit Alexandriam* LXX *inde viros, Iudæos, quibus juſſit interpretari ei Legem & ſcripta Prophetarum ex Ebraico in Græcum ſermonem. Et poſuit eorum ſingulos in ædibus ſingulis & ſeorſim, ut ita diſcerneret, qualis foret unius cujusque interpretatio. Peractis autem ſingulorum interpretationibus & animadverſis, diverſitas in eis nulla omnino eſt reperta. Collectos igitur ſingulos codices, ſub ſigillo clauſit, & poſuit in Fano Idoli, cui nomen Serapion. In ſeptuaginta autem fuit Vir, qui nuncupatus eſt Simeon Iuſtus; is, qui excepit [ulnis] Dominum noſtrum Chriſtum è Templo. Cum vero interpretatus eſt Simeon Legem & Scripta Prophetarum ex Ebræo in Græcum ſermonem, & quilibet ex interpretibus latere in eis ſentiebat prophetiam de Domino Chriſto, hoc in corde ſuo repoſuit ille, tametſi etiam diceretur, rem non eventuram. Produxit autem Deus ei vitæ terminum, adeo ut viveret* CCCL *annos, & videret Dominum noſtrum Chriſtum. Quem cum vidiſſet, dixit, Nunc dimitte ſervum tuum, ô Domine, ſecundum verbum tuum in pace. Iam enim viderunt oculi mei Salutem tuam, quam præparaſti coram omni populo. Mortuus eſt dein Ptolemæus Galab auz, poſt quem regnavit Ptolemæus à Lepore cognominatus* XXIX *annos.* Hactenus Batricides. Sed è Macedonia, vides, in Æpyptum tranſtulit Philippum Aridæum, qui Alexandri frater & proximus, non in Ægypto, ſed Macedonia, ſucceſſor fuit. Ptolemæi item & Alexandri nomina ei, neſcio unde edoctus, tribuit. Veros autem Aridæi Macedonum Regis annos ei aſſignavit. Et in vetuſtiori quem penes me habeo, Batricidis exemplari, ſeptem tantum annorum regnum habet hic Batricidis Ptolemæus. Subſtitutos verò puto in aliis XL. quoniam compertum habebant librarii Alexandri proximum in Ægypto ſucceſſorem XL. annos revera regnaſſe. Tot enim regnavit Ptolemæus Lagi filius; quem ab Alexandro tertium facit heic Batricides, cum proximum debuiſſet. Nam à lepore cognominatum Lagidam ſeu Lagi filium eſſe nemo neſcit. Sed quiſnam ſecundus & qui Aridæum ſequitur in hac Principum, temporum, regnorum confuſione, Ptolemæus, LXX. interpretum hactenus inauditus hoſpes? verba illa עאלב אח Galab aux, ut in exemplari pulcherrimo, ſed recentiori, leguntur, *Victor anſeris*

ſonant.

ſonant. In vetuſtiori autem, ſed cui non raro deſunt puncta diacritica, priori in loco habetur וילקב אורר *cognominatus autem eſt Auraz*, in poſteriori vocatur Prolemæus עאלב אורז *Galab Auraz*; adeo ut videatur etiam priori in hujus exemplaris loco אורז quod punctulo tantum diſcrepat, potius legendum. Certe ut Aridæus ex Macedonia, ita alius quiſpiam aliunde, ſed ex proximis Alexandri ſucceſſoribus, oſcitanter deſumtus, cognomine, puto, hoc temere indutus eſt, ut nomine Ptolemæi. Et quoniam à Victoria cognomen inditum eſſe liquet, forte *Nicanor* ſeu *Nicator* (quibus appellatus eſt nominibus Seleucus proximus poſt Alexandrum Syriæ Rex) id erat unde hoc fictum. Quomodo vocabula illa in exemplari Batricidis vetuſtiori, nobis plane (nec diffiteri pudet) hactenus incognita heic quadrent, ſcrutetur, qui operæ pretium eſſe putet. Quæ ita non diſplicent, occurrunt quidem ſed libentius abſtineo. Proximus huic, Batricidi eſt Ptolemæus Philadelphus, quem, cognomen ejus ut appellativum vertens, vocat Ptolemæum מחב אחיה *fratrū amantem*, uti etiam Euergetem *Ptolemæum cognominatum* ארצאנע quod *Artificem* ſonat, *& Euergeten* ſatis reddit. Ceteri eodem fere modo ſeqvuntur. Anni autem Regni Philadelphi ſunt tantum ibi xxvi. Neque exiguam habet à Chronologia Ptolemæorum recepta diſcrepantiam. Sed de hiſce obiter.

Cap. VIII.

Ebræorum de Simeone Juſto, *& de* Templo Oniæ in Ægypto, *inſtar Hieroſolymitani, condito, Traditiones.*

EBræis item, in Traditionibus Talmudicis, hiſtoria eſt de Simonis Juſti tum Pontificatu tum Prole, diverſiſſima ab ea, quæ Joſepho & Scriptoribus Chriſtianis eſt receptior. Neque Oniam (quem חניו & חוניו *Honnio* vocant) ei ſucceſſiſſe ajunt, nec filium ejus fuiſſe hunc majorem, ſed quendam Semajum. In votis tamen habuiſſe Simeonem, ſub mortis tempore, idque palam pronuntiaſſe, ut Onias filius minor, quoniam erat ſacræ functioni fratre multo magis idoneus, ſuccederet. Quod cum per primogeniti jus neutiquam ſatis liceret, Oniam, patria relicta, Alexandriam diſceſſiſſe, ibique, Templum alterum, quod Hieroſolymitanum imitaretur, condidiſſe, Pontificem ibi egiſſe, & Sa-

crorum ſuorum plurimos habuiſſe ſequaces. Unde etiam de Sacris diſtinctionem habent; alia quæ in בית המקדש in *Templo Sancto*, id eſt, Hieroſolymitano, alia quæ in בית חוניו in *Templo Oniæ*, ſeu Alexandrino peragi ſolita. De eis, vide ſis Miſnam tit. *Menachoth*, ſeu *de Oblationibus Veſpertinis* Cap. XIII. & Gemaram Babyloniam, ſub extremum capitis fol. 109. a. Ad Miſnam vero, Rabbi Obadias Bartenorius totam ipſis Gemaræ ferme verbis adnotavit Simeonis filiorum ſucceſſionis hiſtoriolam; quæ ſive vera fuerit ſive minime, obſervatu nihilominus, ad Pontificiæ ſucceſſionis rationem juxta Ebræorum mores atque placita rite dignoſcendam, eſt dignisſima. Ad hunc modum Bartenorius,

בית חוניו בית המקדש שבנה חוניו בנו של שמעון הצדיק
באלכסנדריה של מצרים שכשמת שמעון הצדיק אמר
להם חניו בני ישמש תחתי מפני שהיה בקי ורגיל בעבודה
יותר משמעי אחיו ולא קבל עליו חניו להיות כג לפי שהיה
שמעי אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחצי ונתמנה שמעי כג תחת
אביו לימים נתקנא חניו בשמעיו אחיו אמר לו בא ואלמדך סדר
עבודה. הלבישו כתונת בד דקה שלובשות הנשים על
בשרן ועליה אזור צר קטן והעמיד אצל המזבח יצא ואמר
לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום
שאתמנה לכג אלבש כתונת שליכי ואחגור באזור שליכי
בקשו אחי הכהנים להרגו סח להם כל המאורע בקשו
להרוג את חניו רץ מפניהם לבית המלך ועדין כל הרואה
אותו אומר זה הוא הלך לו לאלכסנדריאה של מצראים
שהיו בה רבבות: מישראל ועשה שם מקדש
ובנה מזבח והעלה עליו לשם ה' ועל אותו
מזבח נתנבא ישעיה ביום ההוא יהיה מזבח לה' ועמד הבית
ההוא קרוב למאתים שנה ונקרא בית חוניו על שמו

Domus ſeu Templum Oniæ eſt Templum Alexandriæ, quæ in Ægypto eſt, conſtructum ab Onia filio Simeonis Juſti. Etenim, mortis tempore Simeon Iuſtus voluit quidem

quidem, ut Onias ei ſuccederet in Pontificatum, quoniam exercitatior eſſet & magis aſſuetus ſacræ functioni quam Semai frater ejus. Sed minime ſuſcepit in ſe Pontificatum Onias, quoniam Semai frater ejus eo natu major erat, anni dimidio ſupra biennium. Et conſtitutus eſt Semai Pontifex loco patris ſui. Paulo poſt (cum more ſolenni primo eſſet veſtibus ſacris induendus*) invidia erga fratrem commotus Onias verbis ad eum hujusmodi uſus eſt: Veni & ego te docebo, quomodo te ipſum in functione geras. Et veſtivit eum tunica linea; eaque viliori, quali ſe veſtire ſolent in cute mulierculæ, & ſuper eam pro cingulo funiculum parvulum induit. Atque ita conſtituit eum ad Altare. Quo facto, exiit & rem narravit Sacerdotibus fratribus ſuis,* id eſt, *ceteris, qui exiſtimantes eum voviſſe uxori (* ſeu amicæ ſuæ*) ac dejeraſſe, ſe eodem die, quo more ſolenni veſtiendus eſſet in Pontificem, indutum fore tunica ejus, atque ejus cingulo, anſam inde occidendi eum quærebant. (* Certe & cui veſtes ſacræ, quales in Exodo præſcriptæ, inter ſacrificandum, deeſſent, is excisionis reus habebatur ex lege Exodi XXVIII,43. ſed cælitus tamen infligendæ, ut Magiſtri ad dictum locum & Maimonides in hilchoth *Celi hammikdaſch* cap. x.) *Hominum turba eis acceſſit frequens, qui Oniam itidem interficere (* ut Zelotæ) *conabantur. Fugit ille in palatium Regis. Ubi quivquis eum videret, dixit illum ipſum eſſe, qui Alexandriam in Ægypto diſceſſerat (quo in loco Iſraëlitæ erant innumeri) atque ibi Templum conſtruxerat cum altari, quo Oblationes fierent Deo O. Maximo. Atque de altari hoc ante prophetaverat Eſaias* (cap. XIX,19.) *dicens, in die illa erit altare Domini in medio terræ Ægypti. Stetit autem Templum illud circa ducentos annos, & nomen accepit Domus ſeu Templi Oniæ à nomine conditoris.* Hactenus Obadias Bartenorius. In nonnullis Talmudis editionibus בית נחוניו Templum *Nechonio* pro *Honio*, quod Oniam denotat, depravate uſurpatur. De eodem templo vide præter Gemaram jam memoratam, eam quæ eſt ad tit. *Megilla* cap. I, atque *Sepher Iuchaſin* folio 15. b. ubi etiam utriuſque Simonis filii mentio. Templi item hujus mentio eſt in Gloſſa Jarchii ad citatum Bartenorio Eſaiæ locum, alibi. Quin Templum Oniæ ab Onia in Ægypto tale conditum, repurgato ſcilicet atque novato Agreſtis Bubaſtis fano apud Leontopolim in agro Heliopolitano & Deo O.M· ſacrato, non ſive venia ad eam rem à Ptolemæo Philometore impetrata memorat aliquoties Joſephus, quem vide ſis lib. XII, cap. XV, & lib. XIII. c. VI. & lib. XX. cap. VIII. Etiam prophetiam Eſaiæ Templum illud ſpectaſſe ait ipſe, uti

 & Oni-

& Onias ille in literis, ſeu libello ſupplice, quo locum ſibi aſſignari petiit, Principi dato. Ceterum Onias Templi hujus conditor apud Joſephum eſt Onias Oniæ tertii Pontificis, non Simonis Juſti filius, uti etiam apud Euſebium. Locus item & tempus mire diſcrepant. Alexandriæ collocatur illud, de quo Talmudici. Leontopoli hoc, quod Joſephus & ſcriptores habent Chriſtiani. Hoc etiam Antiochi Epiphanis & Ptolemæi Philometoris tempori tribuitur; illud ut ſuperiora multum repetat initia neceſſe eſt, ſi tam prope exceſſum Simonis Juſti ſeu ad filium ejus ſurſum trahatur. At vero alibi Joſephus autor eſt Templum item conditum (Ptolemæo quidem & Antiocho Regibus, ſed non adjectis agnominibus) ab Onia Pontifice Simonis filio, quod τὸν ἐν τῇ Ὀνίου καλούμενον νεὼν *Templum in urbe ab Onia nominata ſitum* appellat. Interpretes ibi *apud Onion civitatem vertunt.* Locus eſt lib. VII. Haloſeos cap. XXX. Et extructum eſſe ait centum & octoginta à Memphi ſtadiis; itidem in tractu Heliopolitano. Utrunque autem Oniam, tam Oniæ filium, quam Simonis, Hieroſolymis etiam fugatum ſcribit. Quin & tam ad hujus quam prioris altare Eſaiæ prophetiam attinuiſſe. Sub Veſpaſiano autem, Lupo primum, dein Paulino Alexandriæ præfectis, hoc Oniæ Simonis filii Templum juſſu principali clauſum fuiſſe, atque Judæis fieri inacceſſum. Et demum ſubjungit, χρόνος ἦν τὴν ἀπόκλεισιν τοῦ ναοῦ γεγονὼς ἀπὸ τῆς κατασκευῆς ἔτη τρία καὶ τεσαράκοντα καὶ τριακόσια, *Tempus autem fluxerat à Templi conditu uſque ad Tempus quo clauſum, annorum* CCCXLIII. Ruffinus ibi; anni trecenti triginta tres. Certe uterque numerus à Veſpaſiano ſeu Septuageſimo Chriſti anno retro putatus ipſis Simonis Juſti filiorum temporibus ſatis erit concors. Sed & conſulas Jacobum Capellum in Hiſtoria ſacra, anno M. 3837. Oniæ autem Oniæ tertii filii ætatem adeoque Antiochi Epiphanis & Ptolemæi Philometoris ævum annis amplius centum ſuperant anni, quos jam memoravimus. Quod ideo libentius animadverti, quoniam video Viros ſummos, Templum ab Oniæ Oniæ tertii filio conditum idem eſſe cum illo, quod apud Joſephum Oniæ Simonis F. tribuitur, oſcitanter nimis exiſtimare. Vide ſis Joſephum Scaligerum ad numerum Euſebianum MDLVI. Tempus, locus, perſona utriuſque invicem diſcrepat. Et Judæis extra patriam degentibus, non ſolum in Ægypto, ſed alibi etiam fuiſſe templa compluria (quæ tamen ex jure E-

braico

braico ſemper damnanda) manifeſto liquet ex Oniæ Oniæ tertii filii libello ſupplice Philometori, apud Joſephum, de templo Leontopolitano, porrecto. Et vix dubitare queo, Strabonem de Ebræorum aliquo, in Ægypto, templo locutum eſſe, ubi verba faciens de Ægyptiaca Templorum extruendorum ratione, ἐστὶ δέ τις, inquit, καὶ πολύστυλος οἶκος, καθάπερ ἐν Μέμφει βαρβαρικὴν ἔχων τὴν κατασκευήν. πλὴν γὰρ τοῦ μεγάλους εἶναι καὶ πολλοὺς, καὶ πολυστίχους τοὺς στύλους, οὐδὲν ἔχει χαρίεν, οὐδὲ γραφικὸν, ἀλλὰ ματαιοπονίαν ἐμφαίνει μᾶλλον. *Eſt etiam crebrum columnis Templum, ut in Memphi, cui extructio barbarica eſt. Nam præter columnarum magnitudinem, multitudinem, atque ordinem multiplicem, nihil habet elegans. Nec quid in eo pictum eſt. Sed potius inanis laboris exemplar videtur.* Sic ille Geographiæ lib. XVII. Templum, ni fallor, Judaicum aliquod in Ægypto depingit. Videtur igitur Talmudicorum בית חוניו *Templum Oniæ* idem fuiſſe cum Heliopolitano illo ab Onia Simonis, apud Joſephum, filio extructo. Et quia in Alexandriæ præfectura poſitum eſt, forte illud Alexandriæ ſitum dicebant. Vide, ſi placet, etiam D. Hieronymum ad Danielis caput IX, de Templo Oniæ. Quin certe Oniæ qui Oniæ tertii filius, Templum, velut per excellentiam & nomine notiſſimo ὁ Ὀνίου ναὸς *Oniæ Templum* appellatur in lemmate græco cap. VI, lib. XIII Joſephi. Opinionem autem illam, doctis ſatis pridem exploſam, Simeonem nempe cognomento Juſtum, qui Pontifex erat, eundem fuiſſe cum Simeone illo in D. Luca, ob Chriſtum ulnis exceptum, memorato habes item apud Setrum Galatinum de Arcanis Catholicæ veritatis libro I, capite II, & III. & libro IV, capite VIII.

Cap. IX.

De Alcimo *Pontifice. Quid* generis Pontificalis *ſeu* ἀρχιερατικοῦ *etiam &* Sacerdotalis *ſeu* ἱερατικοῦ *nomine intelligendum.*

Eorum qui Lyſimachum, poſtremum in ſuperiore ſerie Pontificem prætermittunt, alii ſcribunt Antiochum Eupatorem, Epiphanem alii, alii Demetrium Soterem, Alcimum, Jacimum, id eſt Joachim (ut Ruffino interdum etiam nominatur in Joſephi verſione) item di-

ctum poſt Menelaum ſubſtituiſſe. Neque hujus filium magis atque Oniam Oniæ III. Pontificis filium, ac verum tunc Dignitatis hæredem, ſuccedere permiſiſſe. Onias igitur Oniæ filius, patrui cæde territus, in Ægyptum ad Ptolemæum Philometorem Regem profugit, ubi humaniſſime exceptus cum omni paterna hæreditate potiundi ſpe exutus eſſet, veniam & urbem & Templum, quod Hieroſolymitanum imitaretur, in agro Heliopolitanæ præfecturæ prope Memphim extruendi, ut ſupra oſtenſum eſt, impetravit. Vide ſis Joſephum lib. XII. cap. XV. & lib. XX. cap. VIII. & I. Maccab. VII, 9. & II. Maccab. XIV, præter Euſebium Numero MDCCCLVII. Scilicet Pontificatus ab eo ſtemmate ſeu domo, qua tamdiu per ſucceſſiones continuas manſerat, in aliam migravit. Joſephus, de Antiocho iſto; τὴν ἀρχιερωσύνην, inquit, Ἀλκίμῳ δέδωκεν οὐκ ὄντι τῆς ἀρχιερέων γενεᾶς, ἀλλ᾽ ὑπὸ Λυσίου πεισθεὶς μεταθῆναι τὴν τιμὴν ἀπὸ ταύτης τῆς οἰκίας εἰς ἕτερον οἶκον, *Pontificatum dedit Alcimo, qui non erat ex genere Pontificali ſeu Pontificum, perſuaſus nempe à Lyſia, ut dignitatem transferret in aliam domum.* Male ibi Ruffinus; *non exiſtenti de genere Sacerdotum*; pejus Gelenius, *nihil pertinenti ad cognationem Pontificum.* Minime enim negat Joſephus, Alcimum fuiſſe ex genere Sacerdotali, ſed ex Pontificali, id eſt ex nepotibus illis, qui, jure à majoribus recepto, & ſatis conſtanter per plurimos annos obſervato, aut in Pontificis dignitatem, ſanguinis proximitate, ſuccedere deberent, aut vicinius ſuccedendi jus obtendere poſſent. Quin & ipſe alibi hunc Jacimi nomine memoratum, ex Aharonico genere fuiſſe expreſſim ait, οὐκ ὄντα δὲ τῆς οἰκίας ταύτης, *ſed non ex eadem familia.* Ex eadem nempe, qua priores qui proxime præceſſerant. Ita ille lib. XX, cap. VIII. Cum de familia verba fiunt, familiam intelligi per maſculos continenter deductam. Neque alios præter maſculos Poſterorum nomine heic complectimur, quod ita monuiſſe ſufficiat, ratio libro ſequenti tradetur. Sed vero palam quidem eſt, ſi originem tantum Sanguinis Sacerdotalis in Aharone ſpectes, idem eſſe Pontificale genus atque Sacerdotale. Nam ex ea origine, nemo in poſteris Aharonis, Pontificiæ dignitatis, niſi interpoſiti gradus obſtarent, non erat æque capax ac muneris Sacerdotalis. Sed vero ſtabilitio in Eleazaridis atque in eorum domo perpetuato diu Pontificatu (ſecundum ea quæ jam oſtenſa ſunt) neque Ithamaridum domus, nec ipſæ Eleazaridum ſtripes, à Pon-

tificatu

tificatu graduum collateralium ratione remotiores, Pontificales dicebantur. Sed vero, quibus ob majorum dignitatem & Sanguinis proximitatem, ſpes erat ex jure recepto ſuccedendi, ii etiam ἀρχιερεῖς ſeu *Pontifices* interdum dicti ſunt, non aliter ferme ac in nonnullis olim regionibus Regum filii Reges, atque in Germania etiamnum Ducum & Comitum filii Duces & Comites. Inde etiam forſan Sceva Judæus, ἀρχιερεὺς ſeu *Pontifex* nuncupatur in Actis Apoſtol. xix, 14. Nam eum Pontificatum geſſiſſe nemo puto dixerit. Exemplum itidem eſt in Gamala Jeſus F. Pontifice Joſepho dicto, ſed nec in iis, qui munere fungerentur cenſito, ut in lib. iv. Haloſeos cap. xii. Expontifices etiam eidem Pontifices dicti, ut lib. xx. & Haloſeos ii, & iv. ubi Jonathan, dignitate ſummotum Pontificis ſeu ἀρχιερέως veluti ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων ſeu *Expontificis* (ut Romani vocabula Exconſulis, Exquæſtoris, id genus alia uſurparunt) nomine deſignat. Quin pluralis τῶν ἀρχιερέων ſeu *ſummorum Sacerdotum* in Novo etiam Teſtamento uſus frequens, qua de re inferius plura. Et de genere Archieratico ſeu Pontificali vide Græca Actor. iv, 6. ubi vulgata habet *genere Sacerdotali*. Euſebius autem Alcimum ait neutiquam fuiſſe ἐκ γένους ἱερατικοῦ *ex genere Sacerdotali*, ſeu ut in Latinis Hieronymus habet, *alienum à genere Sacerdotali*. Hunc ſequitur Chronici Alexandrini autor. Et Nicephoro Patriarchæ ἀλλογενὴς *ex alieno genere*, appellatur. Sed niſi γένος ἱερατικὸν *genus Sacerdotale* pro eo, quod eſt ἀρχιερατικὸν *Pontificale* ſumatur, error eſt manifeſtus; uti & illud de genere alieno, niſi de alia tantum Sacerdotum ſtirpe etiam id intelligatur. Nam & diſerte Haſidæi in libro Haſmonæorum cap. viii, 14. de Alcimo, *Homo Sacerdos de ſemine Aharon venit; non decipiet nos.* Et quod habet Sigonius aliique eum oſcitanter ſequaces, eum ex poſteris Levi, minime vero ſive ex Eleazari ſive ex Ithamari fuiſſe; id ex locutione jam dicta apud Euſebium male accepta & fallente Joſephi loco citato verſione natum eſſe nullus dubito. Sed monendum eſt interea, ut Pontificis nomen, modo quem diximus, ei interdum tribuebatur, qui nondum Pontificatum geſſiſſet, ita etiam ſæpenumero tum in ſacris literis, tum apud optimos ſcriptores, viciſſim Sacerdos & Sacerdotii vocabulum, adeoque genus Sacerdotale, pro eo quod Pontificem, Pontificatum & Pontificale denotat, uſurpari. Unde etiam Pontificia dignitas ἱερατικὴ τιμὴ *honor Sacerdotalis* & Stola Ponti-

Pontificia *ἱερατικὴ Sacerdotalis* Joſe, ho vocatur, & *ἱερωσύνη Sacerdotium* aliquoties ipſe Pontificatus. Et frequens eſt hujuſmodi uſus Sacerdotis & Sacerdotii apud Sulpitium Severum, Hieronymum, Ruffinum, alios. Vide ſis Joſ. Scaligerum in Animadverſionibus Euſebianis pag. 132.

Cap. X.

Haſmonæorum, *à* Juda Maccabæo *ad* Ananelum, *ſeu* Herodis Antipatri F. *tempora*, P*ontificatus*.

Alcimo, poſt exactum in Pontificatu quadriennium demortuo, dignitas, ſuffragiis populi, Judæ Maccabæo ex domo Haſmonæorum decernitur. Joſephus lib. XII. cap. XVII. τελευτήσαντος δὲ τούτου (Ἀλκίμου) τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ λαὸς τῷ Ἰούδᾳ δίδωσιν, *Mortuo Alcimo Pontificatum populus Judæ tradidit*. Atque Euſebius Hieronymi; *Cum omnium Judæorum favore Judæ Maccabæo ſacerdotium decernitur*. Et Joſephus in extremo lib. XII. de Juda, τὴν ἀρχιερωσύνην ἔτος τρίτον κατασχὼν, ἀπέθανεν, *adminiſtrato Pontificatu per triennium demortuus eſt*. Cum tamen ipſe lib. XX. cap. VIII. Jacimum ſeu Alcimum triennio in Pontificatu exacto obiiſſe ſcribat, adjiciatque, διεδέξατο δὲ οὐδεὶς αὐτὸν, ἀλλὰ διετέλεσεν ἡ πόλις ἐνιαυτοὺς ἑπτὰ χωρὶς ἀρχιερέως οὖσα, *ſucceſſorem autem habuit neminem, ſed per ſeptennium ſine Pontifice manſit civitas*. Neque dein, ante Jonathanem Iudæ fratrem, Pontificem conſtitutum eſſe ait. Etiam de Alcimi exceſſu diſſenſus inter eum & primum Maccabæorum librum mirus. De quo, præter alios, conſulas Dionyſium Petavium de Doctrina Temporum lib. X. cap. L. & LII. Iudas Filius erat Matathiæ Sacerdotis, filii Ioannis, filii Symeonis, filii Haſmonæi (unde domus nomen) atque ex ſtatione ſeu claſſe Sacerdotali Ioaribi. Vide I. Maccab. II, I. Inde autem facultas erat populo eum in dignitatem evehendi, quia per ejus in Nicanorem Demetrii ducem & Alcimum victoriam jam ſui juris, poſt Syriæ Regum tyrannidem, denuo factus eſt. De Haſmonæorum cognominis ratione conſulas, ſi placet, Druſium ad librum de eis, primum Maccabæorum vulgo dictum, & Ioſephum Scaligerum lib. III. Canonum pag. 324. Utrum vero claſſis Ioaribi (è qua Haſmonæi, adeoque Iudas iſte) fuerit ex Eleazaridis,

azaridis, an ex Ithamaridis, non ſatis liquet. Nam etſi in XXIV. claſſium Sacerdotalium diſtributione Ioaribi claſſis primarium obtinet locum, ut videre eſt I. Paralipomen. XXIV, 7, id tamen ſorti duntaxat, non ſingulari Eleazaridum dignitati deberi ajunt Ebræi. Atque ideo volunt ſortes adhibitas fuiſſe, ut eis ſolummodo omnes ſimpliciter pariterq; diſtribuerentur claſſes; minime vero ut ſanguinis præſtantia aut impari dignitate Eleazaridæ, quibus XVI erant, & Ithamaridæ quibus VIII. invicem ſecernerentur. David Kimchius ad citatum Paralipomenon caput, comm. 5. *Et diſtribuerunt eos ſorte, alteram cum altera.* רצ״ל כי לא נתן מעלה לאחר מהם על חברו כי כלם היו שרי קדש ושרי האלהים מבני אלעזר ומבני איתמר לפיכך לא נתן להם מעלה זה על זה להיות זה קודם לזה אלא שעלה הגורל להם כן היו לבד הכהונה הגדולה שהיתה מבני אלעזר כמו שפירשנו למעלה *Senſus eſt*, inquit, *non conceſſam fuiſſe eorum alteri ante alterum dignitatem; quoniam univerſi fuere principes Sanctuarii & Principes Dei, tam Ithamaridæ quam Eleazaridæ. Inde fiebat, ut alteri non tribueretur dignitas ejuſmodi, ut alteri præponeretur. Sed prout aſcendebat ſors tantum, ita quiſque habendus erat. Excepto ſemper, quod Sacerdotium ſummum ſeu Pontificatus peculiaris erat Eleazaridis, ut ſupra oſtendimus.* Argumento tamen eſt Haſmonæos ex Eleazaridum ſtirpe fuiſſe, tum quod adeo pronus eis Pontificatum deferebat populus, tum quod in oratione Matathiæ ad filios habita legitur, *Phinees pater noſter zelando zelum accepit fedus Sacerdotii æterni.* Nam Eleazaridum domus, etiam Phinieſi dici ſolebat. Vide librum Haſmonæorum cap. II, 54. Quin & primæ Sacerdotum claſſi, quæ Ioaribi erat, ſingularem dignitatem agnitam eſſe comperimus apud Ioſephum, qui ſub initium vitæ ſuæ genus ſuum jactans, ἐμοὶ δ', inquit, οὐ μόνον ἐξ ἱερέων ἐστὶ τὸ γένος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρώτης ἐφημερίδος τῶν κδ΄. πολλὴ δὲ κἀν τούτῳ διαφορά, *non ſolum ex Sacerdotum oriundus ſum genere, verum etiam ex claſſe prima inter illas* XXIV. *Et magnum ſane ex ea re naſcitur diſcrimen.* Ita verto, non ut Gelenius, *quas inter non mediocre diſcrimen eſt.* Manifeſto, de primæ excellentia, loquitur Joſephus. Sed vero memineris heic, quæ capite hujus libri primo, de claſſium illarum viginti quatuor ſub Templi ſecundi initiis

tiis novatione, è Talmudicis exhibemus. Ex Haſmonæis autem Judas fere primus Pontifex fieri ſolet. Sed Sulpitius etiam patrem ejus Matathiam Pontificem fuiſſe ait. *Ea tempeſtate* (Antiochi Epiphanis *) Matathias, Johannis filius* (ſic ille) *Sacerdos erat.* Eo nomine Pontificem ſæpius innuit. Et in Euſebii fragmentis, ubi notatur ſexennium à nonnullis tribui Judæ Pontificatui, (qui plerunq; triennio terminatur, ut Ioſepho) adjicitur, *τινὲς ἱστοροῦσι Ματταθίου ἔτη γ΄ τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ Ἰούδα ἔτη ϛ΄*, *quoſdam tradere etiam Matathiam triennio Pontificatum geſſiſſe, & Judam Sexennio.* De Matathia vide item Georgium Syncellum in Ioſ. Scaligeri Euſebianis numero MDCCCLXXVIII. Etiam & Ebræis non ſolum Matathias Pontifex dicitur, verum etiam pater ejus Ioannes, ut videre eſt in Gemara Babylonia ad tit. *Megilla* cap. I. & in *Sepher Juchaſin* fol. 16. b. 25. b. 60. b. præter Gorionidem, alios. Unde ſane conjiciendum eſt, poſtquam avitum ſuccedendi jus violari cœptum eſt atque ambitione & libidine dignitas pro dominantium arbitratu & acquiri & auferri ſolebat, tam populum Hieroſolymitanum, utpote patrii juris & Sacrorum ſibi rituum tenaciſſimum, quam principes, quorum in poteſtatem ſunt redacti Iudæi, Pontificem ſibi ſingularem quandoque ſelegiſſe. Ita ſcilicet Matathias & Ioannis pater ejus forſan, in turbido illo rerum ſtatu, Pontifices fuere populo; dum Alcimus, Lyſimachus, alii, pretio aut favore tantum, jure neutiquam adſtipulante, dignitatem, velut Antipapæ, invadentes ſimili ejuſdem titulo ſuperbiebant. Negant autem & I. Scaliger & Dionyſius Petavius, Matathiam fuiſſe Pontificem. Hic lib. x. de Doctrina cap LII. ille lib. v. de Emendatione Temporum, capite de initio Simonis Iudæorum Ethnarchæ, fol. 410. Vide 1. Macc. 11, 27. Ubi principatum eum obtinuiſſe in populo manifeſtum eſt. De Pontificatu ibi non ſatis liquet. Matathiæ autem filii fuere quinque, Ioannes, Simon, Iudas ille Maccabæus, Eleazar & Ionathan. Ita in Haſmonæorum libro cap. II. recenſentur. Sed in Chronico Templi ſecundi (ut & adnotavit J. Druſius) Judas eſt primogenitus, Jonathan ſecundus, tertius Joannes, Simon quartus, quintus Eleazar. Aliis etiam eſt primogenitus Simon. Fortiter patria jura propugnans occubuit Judas Pontifex ſimul & princeps. Eo mortuo, quadriennium aut circiter tranſiit ſine pontifice Quo extincto, Jonathan qui in Principatum antea ſucceſſerat, ab Alexandro poſtmodum Syriæ Rege Pontifex etiam renuntiatus more ſolenni ſacris veſtibus in Scenopegiæ

pegiæ feſto eſt 'indutus; annuente etiam Demetrio Sotere Syriæ tunc Rege & populo, Verba Epiſtolæ ſeu diplomatis Alexandri ad Jonathanem, quo eum in partes ſuas pellexit, ſunt: χειροτονοῦμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων *Ordinamus te hodie Pontificem Judæorum.* Accepta epiſtola Jonathan, ἐνδύεται μὲν τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν τῆς σκηνοπηγίας ἐνστάσης μετὰ ἔτη τέσσαρα ἢ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰούδαν ἀποθανεῖν. καὶ γὰρ οὐδὲ μετὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἀρχιερεύς τις ἐγεγόνει. *Pontificiam Stolam induit, inſtante ipſo Scenopegiæ feſto, poſt quadriennium à Judæ fratris obitu, cum vacaſſet interim Sacerdotium.* Vide ſis Joſephum lib. XIII. cap. V. librum Haſmonæorū cap. X. 12. & Euſebium num. MDCCCLXII. *Non extat in hiſtoria Sacra* (ſic obſervat ad Jonathanis initia magnus Scaliger in Canonibus lib. III. p. 325. *aliud exemplum tanti intervalli ſine pontifice maximo. Nam ſummo Sacerdote mortuo, ſtatim filius aut nepos aut frater jure ſucceſſionis, ad Pontificatum, nullo impediente aut controverſiam movente, veniebat.* Sed memineris heic, quæ ex Fl. Joſepho ſibi adverſato ſupra habemus de Alcimi exceſſu. Quatuordecim circa annos Pontificatum geſſit Jonathan. Nam, quod XIX. aut XVIII. anni ei interdum tribuantur, id ad Principatum, qui quadriennio Pontificatum antevertit, pertinet. Conſulas præter latina Euſebii, græca ejus fragmenta pag. 55. & Scaligeri animadverſiones ad Numerum MDCCCLXXVIII. Ubi etiam corrigitur Joſephi locus de quatuor tantum annis ducatus ejus. Atque ea de re vide etiam Hiſtoriam Sacram Jacobi Capelli, in anno mundi 3857. Succeſſit in utramque dignitatem Simon frater; ita tamen ut cum à Tryphone dolo caperetur Jonathan, imperium ſeu Ethnarchia Simoni à populo Hieroſolymitano deferretur. Paulo poſt autem, eo interfecto, etiam adjicitur Pontificatus. Ioſepho diſerte dicitur Simon κατασταθεὶς ἀρχιερεὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους, *Pontifex conſtitutus à populo.* Sic ille lib XIII. cap. XI. & vide I. Maccab. XIII. 42. Cum per octo annos Pontificatum cum principatu geſſerat Simon, in convivio inſidiis generi ſui Ptolemæi cæſus ſucceſſorem in dignitatem utramque reliquit Ioannem filium, Hyrcanum item dictum. Ita Ioſephus libro jam dicto cap. XIV. & XV. præter Euſebium, Nicephorum, alios. Quod vero in Latina Nicephori verſione legitur numero XXXI; *Judas Maccabæus & Jonathas & Simon cum fratribus* (unde Ioachimus Camerarius, *fortaſſe*, inquit, *in pontificatu ſocii fratres fuere alii duo. Nam univerſi nominantur & numerantur quinque*) mendum eſt

ex depravata Græci codicis lectione. Is non heic habet καὶ Σιμὼν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ *Simon cum fratribus ſuis*, ſed καὶ Σιμὼν, οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ *& Simon, fratres ejus*. Ita Camerarii conjectura evaneſcit. Joannes hic ſeu Hyrcanus Simonis filius Euſebio, non ſemel Jonathanis nomine memoratur. Triginta amplius annos Pontifex & Ethnarcha fuit. Mortuus quinque reliquit filios, quorum natu maximus Ariſtobulus, dignitatum paternarum hæres, principatum ſeu Ethnarchiam in Regni formam vertens, diadema ſibi primus poſt captivitatem Babylonicam impoſuit. Ita Joſephus libro jam dicto & vigeſimo, Euſebius etiam, & Nicephorus Patriarcha. Nam tametſi in vulgato Nicephori codice Græco (alium præter eum, qui in Theſauro Temporum Scaligeriano habetur, non vidimus) prætermittitur Ariſtobulus, in codice tamen Mſ. quem ſupra memoravi, poſt Joannem Simonis filium ſequitur, Ἀριςόβουλος υἱὸς αὐτοῦ ὃς καὶ διάδημα βασιλέως περιέθετο μετ' Ἀλεξάνδραν τὴν αὐτοῦ μητέρα. *Ariſtobulus filius ejus, qui etiam coronam Regiam ſibi impoſuit poſt Alexandrum matrem ſuam.* Quod vero adjectum eſt de Alexandra matre, ex ſcriptoris oſcitantia ibi natum eſt. Etiam habebatur in Latini interpretis exemplaribus. Huic vero Ariſtobulo Matrem Alexandræ nomine agnoſci non comperio, ſed proximo ejuſdem nominis, qui Alexandro Jannæo filius minor natu pontificatum poſt Alexandræ matris obitum, ut ſtatim dicetur, accepit. Anno elapſo unico ſucceſſorem reliquit Ariſtobulus jam dictus Alexandrum Jannæum fratrem, qui ceteros ætate præcedebat. Bini Alexandro fuere ex Alexandra (quæ & Salina & Salome dicta) uxore filii, Hyrcanus & Ariſtobulus. Uxori Regni adminiſtrationem teſtamento reliquit. Atque ei καταςῆσαι τὸν ἀρχιερατευσόμενον ἐπιτρέψας *arbitrium deligendi Pontificis permittens*, ſub vigeſimum octavum Pontificatus ac regni annum demortuus eſt. Illa Phariſæis mire addicta, ἀρχιερέα μὲν (ita Joſephus) ἀποδείκνυσιν Ὑρκανὸν διὰ τὴν ἡλικίαν, πολὺ μέντοι πλέον διὰ τὸ ἄπραγμον αὐτοῦ, *Pontificem Hyrcanum renunciavit, ætatis quidem cauſa, ſed magis ob innatam ei ſegnitiem.* Novennio aut circiter exacto, etiam & regnum accepit, mortua Alexandra, Hyrcanus, quem ab utraque dignitate, inito ad quod coactus eſt fœdere, poſt tres menſes depulit Ariſtobulus frater. Sed Euſebius in fragmentis Græcis de Alexandra; αὐτὴ τὴν βασιλείαν Ὑρκανῷ τῷ πρεσ-

βυτέρῳ

πρεσβυτέρῳ ἐπέτρεψε περὶ τὸν θάνατον, Ἀριστοβούλῳ δὲ τῷ νεωτέρῳ τὴν ἀρχιερωσύνην, ea regnum Hyrcano, natu majori; Pontificatum vero Ariſtobulo minori ſub mortis tempore commiſit. Vide ſis Joſephum, præter lib. I. de bello Judaico cap. IV, lib. XIV, cap. I, lib. XX, cap. VIII, & lib. XV, cap. IX, & III, ubi ſecundum hoc facit exemplum Pontificis dignitate, veluti non perpetua, pulſi. Primum id quod jam dictum eſt ſupra de Jaſone & Menelao ſub Antiocho Epiphane; δεύτερος δὲ, inquit, *Ἀριστόβουλος Ὑρκανὸν ἀφείλετο τὸν ἀδελφὸν, ſecundo Ariſtobulus fratrem ſuum hoc honore privavit.* Diſſidium hoc inter fratres hoſce cauſa fuit ingentis, quæ ſecuta eſt, apud Judæos calamitatis. Inde inprimis anſa Romanis data, ut Judæam invaderent. Et capta urbe, atque Templo uſque ad ſancta ſanctorum reſerato, vinctum Romam ſecum abduxit Ariſtobulum Pompejus, atq; Pontificatum Hyrcano fratri cum Ethnarchia ſeu regno reſtituit. Etiam ex Senatusconſulto & decreto principali, ſub Julio Cæſare, Pontificatus Judæorum Hyrcano *διὰ παντὸς κατὰ πάτρια ἔθη, omnimodo ſecundum mores patrios* firmatur, adjecto inſuper, ut habetur in Senatusconſulto apud Joſephum edito, *ὅσα τε κατὰ τοὺς ἰδίους αὐτῶν νόμους ἐστὶν ἀρχιερατικὰ ἢ φιλάνθρωπα, ταῦτα κελεύω κατέχειν αὐτὸν καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, univerſa item jura Pontificialia & Beneficia, quæ ex jure Patrio debentur, ei & filiis ejus manere jubeo.* Scilicet pro *ἀρχιερατικὸς ἢ φιλάνθρωπος* ibi ſic legendum; uti & manu ſua in codicis ſui margine animadvertit præſtantiſſimus Vir Iſaacus Caſaubonus. Vide Joſephum lib. XIV, cap. XXII. De Jannæo autem atq; Hyrcano & Ariſtobulo ejuſdem filiis mendum eſt in Græcis Nicephori editis non prætermittendum. Proxime poſt verba illa de Ariſtobulo, qui primus diadema impoſuit ſuperius ex ejuſdem Græco codice Mſ. citata, ſeu numero (ut in impreſſis) λγ′ ſeu XXXIII, legitur, *Ἰωάννης ὁ καὶ Ἰανναῖος καὶ Ὑρκανός. Τοῦτον ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐξέωσεν. Joannes, qui Jannæus & Hyrcanus. Hunc expulit frater ejus.* Tum ex re ipſa, tum ex latina ejuſdem interpretatione reſtituendum. *Ἰωάννης ὁ καὶ Ἰανναῖος, καὶ Ἀλέξανδρος. Ὑρκανός. τοῦτον, &c. Joannes qui & Jannæus & Alexander. Hyrcanus. Hunc expulit frater ejus.* Adeo ut Hyrcanus fiat Jannæo non cognominis, ſed ſucceſſor. Poſtmodum vero Hyrcanus hic ab Antigono ex Ariſtobulo fratre demortuo, nepote, armis laceſſitus, auxilia in eum præbentibus Parthis, captus eſt, & à Rege Parthorum vinctus traditur Antigono, qui auriculas ei dentibus truncabat; quod ideo

 fecit

fecit *μηκέτ' αὖθις εἰς αὐτὸν ἀφίκεσθαι τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τὸ λελωβῆσθαι, τοῦ νόμου τοὺς ὁλοκλήρους εἶναι τὴν τιμὴν ἀξιοῦντος*, *ne ille propter hoc vitium ad recipiendum Pontificatum eſſet idoneus, quando lex hunc honorem non concedit, niſi ei, qui corpore ſit integro.* Qua de re Joſephus libro jam dicto, cap. xxv, lib. xv, cap. ii, & Haloſeos lib. i, cap. xi, Zonaras, Africanus in Euſebii fragmentis græcis, alii. Antigonus etiam regno Judæorum potitus Antonii juſſu, paulo poſt Antiochiæ ſecuri percutitur; Hyrcano interea Babylone à Phraarte Parthorum Rege comiter habito, atque à Judæis, quorum magna ibi erat frequentia, etiam pro Rege gentis ſuæ atque Pontifice ibi agnito. Is autem poſtea Hieroſolymis, ab Herode Antipatri filio, regno à Romanis Judaico donato, honorificè ſed in neutram avitarum dignitatem receptus eſt. Nupſerat autem Alexandro Ariſtobuli Regis filio minori atque Antigoni fratri, Alexandra Hyrcani filia, è qua is, jam demortuus, ſuſceperat Ariſtobulum filium & Mariamnem filiam, Herodis uxorem. Pontificatum igitur jam non ex Succeſſione hæreditaria, ſed ex arbitratu regio pendere volens Herodes, prætermiſſo Ariſtobulo (cui, poſtquam dignitati minime idoneus redderetur Hyrcanus, jure ſanguinis Pontificatus debebatur) nec ſine minoris ejus ætatis, quæ ſextumdecimum nondum ſuperaverat annum, obtentu, Ananelum *ἱερέα τῶν ἀσημοτέρων*, *obſcuri generis Sacerdotem*, ſed ex genere Pontificali Babylone natum (ſic Joſephus) Pontificatu donavit. Quod ſane pro contumelia ſummaque habuit injuria Alexandra, cujus filio Ariſtobulo dignitas debita. Hortatu igitur ac precibus tum Alexandræ tum Mariamnæ redditur demum Ariſtobulo annum decimum ſeptimum agenti Pontificatus, depulſo Ananelo; quod exemplum facit tertium Pontificis, pro libitu, exautorati. Herodes autem metuens, ne Pontificatus hujuſmodi ambitione etiam regnum adfectaretur, ſecuritati ſuæ conſulendum exiſtimavit; adeoque Ariſtobulum luſu natantem aqua præfocari diſſimulans curavit, atque Ananelo Pontificatum reſtituit; cum nec annum integrum eum tenuiſſet Ariſtobulus. Et tandem, ut regii atque Pontificalis Haſmonæorum ſtemmatis nemo ſuperſtes ei, ſive in regno retinendo ſive in Pontificatu conferendo, eſſet impedimento, Hyrcanum etiam è medio ſuſtulit. Nicephorus autem de Ariſtobulo hoc Mariamnæ fratre, *Ἀριστόβουλος*, inquit, *υἱὸς Ὑρκανοῦ, ὃν ἀνεῖλεν Ἡρώδης, γαμβρὸς Ἀνανήλου*, *Ariſtobulus filius Hyrcani, quem ſuſtulit Herodes, gener Ananeli.* Hyrcani quidem is ex filia erat nepos, non filius,

tametſi

tametſi in Euſebii Fragmentis, tam filius Hyrcani quam nepos dicatur. Sed Ananeli generum fuiſſe, nemo alius puto præter Nicephorum dixit. Ita demum deſiit tam Regnum quam Pontificatus in Haſmonæorum familia. Antigonum non Regem ſolum ſed & Pontificem faciunt recentiores plerique, etiam & Nicephorus patriarcha. Sed apud veteres nondum mihi Pontificatus ejus teſtimonii ſatis occurrit. Circa annos cxxx in Haſmonæis, primo ex ſuffragiis populi, ſeu electione, poſtmodum ex jure avito ſeu ſucceſſione hæreditaria, quæ in Joanne Simonis filio cœpit, Pontificatus permanſit.

Cap. XI.

De Pontificum ab Ananelo *ſeu* Herodis Antipatri F. *tempore uſque ad* Templi ſecundi excidium *ſerie, ac qualitate, juxta* Flavium Joſephum.

Extinctis ab Herode, ſub Octavio Cæſare, ita Haſmonæis, deſiit omnino in ſucceſſione Pontificali, aut juris perpetui aut hæreditarii ſeu ſanguinis legitima haberi ratio; pro arbitrio ſive Principum Romanorum ſive Regum ſeu Ethnarchorum præſidumve, quos ipſi Judæis præfecerant, ſive multitudinis tumultuantis (veluti Zelotarum,) Pontificibus, qui ſequuti ſunt, conſtitutis ſummotiſque. Neq; obſtat, quod in eis filiis interdum fratribuſque paterna ac fraterna obtigit dignitas. Non enim ex Sanguinis jure ſervato ſed ex conſtituentium libitu, non tamen ſine aliquo juris interdum forſan obtentu, id accidiſſe palam eſt. Series eorum, ab Ananelo, uſq; ad Templi ſecundi, ſub Veſpaſiano Cæſare, excidium, id eſt annum Chriſti LXX, ſecundum Flavium Joſephum, Zonaram, alioſque ejus ſequaces, eſt hujuſmodi.

I. *Jeſus Phabetis F*; quo ſummoto, ſubſtituitur

II. *Simon Boethi Alexandrini F.*, Herodis ſocer. In Ruffini verſione nuncupatur hic filius Buzi; Jeſus autem Boethi filius. In ſtirpe Aharonica vir erat præclarus. Vide ſis Joſeph. lib. xv. cap. xii.

III. *Matthias Theophili F.* Hieroſolymitanus, Simone, ob conjurationis in Herodem ſuſpicionem, exautorato. Joſeph. lib. xvii. cap. vi.

IV. *Joazarus Simonis Boethi F.* & Herodis uxoris frater. Error craſſus eſt, Sigonii atq; recentiorum aliquot, Joſephum Ellemi F. Matthiæ ſucceſſorem facere. Is enim duntaxat vicarius ei fuit ſeu Pontifex ſecundarius,

darius, idque vice tantum in feſto Expiationum, unica; quod ex Joſepho manifeſto liquet. Vide enim lib. xvii, cap. viii. Idem hic eſt, qui in Gemara Hieroſolymitana ad tit. *Joma* cap. i, fol. 38, col. 4, & ad tit. *Megilla* cap. i, fol. 72, col. i, appellatur בן אילם *filius Eillem*, ubi memoratur hiſtoria בבן אילם מציפורין שאירע קרי לכהן גדול ביום הכיפורים ונכנס בן אילם ושימש תחתיו בכהונה גדולה *de filio Illem ex urbe Sepbori, qui cum feſto Expiationum fluxus ſeminis pontifici accidiſſet, ingreſſus eſt & vicariam ei in pontificatu præſtitit operam.* Somniaſſe eum ait Joſephus cum uxore congreſſum habuiſſe (quod idem eſt) ideoque ob pollutionem vicarium, pro jure patrio, ſuffectum. Tantundem legitur in eadem Gemara ad tit. *Horaijoth* cap iii, fol. 47, col. 4, ubi בן אלם *Ellem* exaratur. Sed loco illo corrigendum eſt בציפורים in *Seppbori*, & legendum מציפורים *ex Seppbori*, id eſt, Sepphorita. Idem habetur in Gemara Babylonia ad tit. *Megilla* c. i. fol 9. b. Summoto autem Matthiæ ſucceſſit, juſſu Herodis, Joazarus, Ruffino Azarus dictus, cujus in Pontificatu natus eſt Jesus Christus, ut adnotat Nicephorus Patriarcha, qua de re conſulas Dionyſium Petavium l. x, de Doctrina Temporum c. lv.

V. *Eleazarus Joazari frater* ab Archelao Tetrarcha Judææ, ſummoto Joazaro, ſuffectus eſt. Joſeph. l. xvii, cap. xv.

VI. *Jeſus filius Sie.* Pontificatum diu non geſſit Eleazarus, ἐπικατασταθέντος αὐτῷ ζῶντι Ἰησοῦ τοῦ Σιὲ παιδὸς *ſubrogato in viventis locum Jeſu Filio Sie*, ut Joſephus. Ruffinus ibi, *ſuper ipſum conſtituit Jeſum Soæ Filium.*

VII. *Joazarus* iterum Pontifex, à Quirinio præſide pulſus. Joſeph. lib. xviii, cap. i, & iii.

VIII. *Ananus F. Seth*, à Quirinio præſide ſuffectus; Annas item dictus, in Evangeliis.

IX. *Iſmaelus Phabi Filius*, à Valerio Grato, ſub Tiberio Cæſare, Judææ præſide, conſtitutus; ademta Anano dignitate. Ruffino, filius Jabi. Mendoſe citatur Joſephi de eo locus, in nonnullis codicibus Euſebii Demonſtrationis lib. viii, ubi Iſmaelum τοῦ Φηβα *Tu pbeba* legimus pro Iſmaelum τὸν τοῦ Φαβὶ *filium Phabi*. Etiam interpres oſcitanter mendum retinet. Idem in Chronico Alexandrino pag. 528, editionis Raderianæ, dicitur τοῦ Βαφεὶ *Filius Baphi*, ex Joſepho etiam citatus, quemadmodum itidem apud Euſebium Hiſt. Eccleſiaſt. lib. i, cap. x. Sed

vorum

verum patris nomen erat פאבי *Phabi* non באבי *Baphi*, ſi Ebræis fides; ut videre eſt in Miſna tit. *Perah* ſeu de Vacca rubea cap. III. alibi.

X. *Eleazarus Anani* Pontificis filius, á Grato ſubſtitutus, remoto Iſmaelo.

XI. *Simon Camithi* (Cathimi Euſebio in Demonſtrat. VIII.) filius, pulſo poſt annum in dignitate exactum, Eleazaro ab eodem ſuffectus præſide Chronico Alexandrino ὁ Καμαθεὶ nuncupatur. Ebræorum commentariis ſcribitur patris nomen קמחית *Cambith*. Videſis Gemaram Hieroſolymitanam ad tit. *Joma*. cap. 1. fol. 38. col. 4. & ad tit. *Megilla* cap. 1. fol. 72. col. 1. Ubi *Simeon Ben Cambith* Pontifex memoratur. Sic etiam eadem Gemara ad tit. *Horaijoth* cap. III. fol. 47. col. 4 & in Babylonia ad tit. *Ioma* cap. 5. fol. 47. a. ubi tamen pro *Symeon Ben Camith* depravate in nonnullis exemplaribus *Iſmael Ben Camith* legitur; quod plane emendandum.

XII. *Ioſephus, Caiphas* item dictus, Anani ſeu Annæ gener, poſt annuum Simonis Pontificatum ſucceſſor ei à Grato datus eſt. Ruffinus; *Simon Ioſephum, cui Caiphas nomen fuit, habuit ordine ſucceſſorem*; quibus verbis poſterioribus in Græco reſpondent tantum διάδοχος ἦν αὐτοῦ *Succeſſor ei erat*. Sub hoc paſſus eſt Chriſtus; ut in Evangeliis.

XIII. *Ionathas Anani* Pontificis filius à Vitellio Syriæ proconſule ſubſtitutus, Caipha remoto. Ioſeph. lib. XVIII. cap. VI. & VII.

XIV. *Theophilus* item Anani ejuſdem filius, fratre pulſo, ab eodem ſuffectus, imperante Caio.

XV. *Simon Boethi filius*, cognomento Cantharas, ab Herode Agrippa Rege, ſummoto Theophilo, ſurrogatur, imperante Claudio. Ioſeph. lib. XIX. cap. V. ubi hæc adjicit; Δύο δὲ ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ Σίμωνι καὶ πατὴρ Βοηθὸς, οὗ τῇ θυγατρὶ βασιλεὺς συνῴκησεν Ἡρώδης, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται. Συνέβη οὖν τὴν ἱερωσύνην ἔχειν ὁ Σίμων καὶ σὺν τῷ πατρὶ, καθὰ καὶ πρότερον ἔχον οἱ Σίμωνος τοῦ Ὀνία παῖδες τρεῖς ὄντες ἐπὶ τῆς τῶν Μακεδόνων ἀρχῆς, ὅπερ ἐν ταῖς προαγούσαις γραφαῖς παρέδομεν. *Erant autem Simoni fratres duo & Boethus pater, cujus filiam Herodes Rex uxorem duxerat, quemadmodum in ſuperioribus* (lib. XV. cap. XII.) *declaratur. Tam igitur ipſe quam pater & fratres Pontificatum adeptus eſt, uti etiam antea Simonis Oniæ filii tres, ſub Im-*

perio Macedonum, quod ſupra item memoratur. Simonis itaque Boethi Alexandrini (qui & Boethus dictus) filius erat Cantharas natu minimus, & Joazaro atque Eleazaro, qui quartum heic numerum & quintum occupant, frater.

XVI. *Matthias Anani* Pontificis filius, pulſo Simone Canthara, ſubſtituitur ab Herode Agrippa; Ionatha fratre, cui dignitatem reſtituere volebat Herodes, eam recipere nolente, ſed Matthiam ut maxime idoneum indicante.

XVII. *Alionæus* ab eodem Agrippa, ſummoto Matthia, ſurrogatus. Hunc Joſephus, ut in excuſis legitur, appellat τὸν τοῦ Κιθαίου παῖδα *filium Cithæi.* Sic lib. XIX. cap. VII. Sed legendum potius τὸν τοῦ Κανθή-ρου, Κανθήρου ſeu Κανθύρου (nam ita variat hujus nominis ſcriptio) παῖδα *filium Canthara, Chanthera ſeu Canthyræ.* Suadet ſane Ruffini verſio; *Matthia Pontificatu ſpoliato, pro eo conſtituit Sacerdotem Elionæum Cantharæ natum.* Et idem firmat ipſe alibi Joſephus. Nam Herodem ait, Agrippæ jam demortui fratrem, Chalcidis principem, cum ſibi à Claudio Cæſare jus Pontificum Hieroſolymis eligendorum impetraſſet, dignitate ſummoviſſe τὸν ἐπικαλούμενον Κανθήραν *eum cui Cantheras* (Ruffino Cantharas) *cognomento erat*, quo nomine Alionæum denotari palam eſt. Unde & Sigonio Simonis Cantharæ Pontificis filius diſerte nuncupatur. Paterno ſcilicet cognomine donatus eſt. Vide ſis Joſeph. lib. XX. cap. I. Quod vero ibi legitur, Herodem hunc à Claudio Cæſare petiſſe τὴν ἐξουσίαν τοῦ νεὼ καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων, καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων χειροτονίαν, πάντων τε ἐπέτυχεν, ἐξ ἐκείνου τε πᾶσι τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ παρέμεινεν ἡ ἐξουσία μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς, quod Gelenio vertitur, *poteſtatem in templum & ſacrum ærarium, juſque eligendorum ſummorum Pontificum. Impetravitque hæc omnia ita ut etiam poſteris ejus idem jus manſerit uſque ad belli exitum.* Id ſi recte ſic vertatur, intelligere omnino nequeo. Nam Pontificum creatio poſt ejus exceſſum ad Agrippam juniorem Regem ejus fratre nepotem attinuit, ut in ſequentibus videre eſt. Et poſteri Herodis illius fuere filii tres, Ariſtobulus, Bernicianus, Hyrcanus, quorum nemo Pontificem omnino præfecit. Anne igitur locus ita potius vertendus? *omnia impetravit, adeo etiam ut poteſtas poſteris ejus manſerit uſque ad belli exitum.* In Templum ſcilicet & ærarium ſacrum;

ita

Digitized by Google

ita'ut de jure Pontificis eligendi locus, qua poſteros ſaltem ſpectat, neutiquam fuerit capiendus. Idem habet & Zonaras, ut pleraque alia, quæ de Pontificibus, Joſephus.

XVIII. *Joſephus Filius Canei*, Ruffino, filius Cami, ſucceſſor Alionæo ab Herode Chalcidis principe datur. Idem Flavio Joſepho etiam filius Camydi vocatur, dicto libro, cap. III. Puto קמתי ſeu *Camithi* patris nomen fuiſſe.

XIX. *Ananias Nebedæi* filius ab eodem Herode, qui & Joſephum exautoravit ſuffectus.

XX. *Iſmaelus Phabei* F, ab Agrippa juniore Rege imperante Nerone ſuffectus. Joſeph. lib. xx. cap. vi. Ruffino, filius Siab dicitur, & Sigonio Siæ.

XXI. *Joſephus* cognomento *Cabei* (Ruffino *Gaddis*) Simonis Cantharæ filius, ab Agrippa item, Iſmaele Romæ cum Chelcia gazophylace obſidis nomine retento, Pontificatu ſub Nerone donatus.

XXII. *Ananus Anani* (Annæ item dicti) filius quintus ab Agrippa Rege Joſepho Pontifice privatam vitam agere juſſo, ſubſtituitur.

XXIII. *Jeſus Damnæi* (Ruffino Dannæi) F, Anano exautorato, ab eodem Rege in dignitatem evectus.

XXIV. *Jeſus Gamalielis* F, Damnæi filio ſummoto, ab eodem ſuffectus.

XXV. *Matthias Theophili* F, ab eodem etiam dignitate, pulſo Jeſu Gamalielis F, donatus.

XXVI. *Phannias Phanaſus* item dictus, Samuelis F, à populo tumultuante, ſeu Zelotis, ſorte electus, cujus in Pontificatu, urbis & Templi ſub Veſpaſiano excidium. Obtenſus etiam eſt tunc mos antiquus ſed falſo, ſorte creandi Pontifices. Vide ſis Joſephum lib. xx. cap. viii. & Haloſeos lib. iv. cap. xii. ubi, *μεταπεμψάμενοι*, inquit, *μίαν τῶν ἀρχιερατικῶν φυλὴν, Ἐνιακεὶμ καλεῖται, διεκλήρουν ἀρχιερέα, λαγχάνει δ' ἀπὸ τύχης ὁ μάλιστα διαδείξας αὐτῶν τὴν παρανομίαν, Φαννίας τὶς ὄνομα υἱὸς Σαμουήλου κώμης Ἄφθας, ἀνὴρ οὐ μόνον ἀνάξιος ἀρχιερεὺς, ἀλλ' οὐδ' ἐπιστάμενος σαφῶς, τί ποτ' ἦν ἀρχιερωσύνη, δι' ἀγροικίαν, accita una generis Pontificii tribu (cui nomen Eniacim) pontificem ſorte eligebant; caſuque ſors exit Phanniæ Samuelis filio ex vico Aphtha, unde maxima eorum legum violatio indicabatur. Homo ſcilicet is erat non ſolum Pontificatu indignus, ſed etiam qui ob ruſticitatem*

X 2

citatem, nec quid Pontificatus eſſet, omninò dignoſceret. Ita locus ille vertendus, non ut Ruffino, cui pro eo quod eſt *Pontificatu indignus*, ſubſtituitur *non ex Pontificibus ortus*; perperam & contra Joſephi mentem. Sed quæ nam hæc tribus ex genere Pontificio? an familia aliqua Eleazaridum, qui propriè magis Pontificalis generis dici ſoliti, an ex Sacerdotum vicibus aliqua, quæ omnes, utpote ab Aharone oriundæ, etiam Pontificales dici potuere. Certe in xxiv. illis à Davide inſtitutis vicibus habetur vigeſima prima Jachin dicta, 1. Paralip xxiv. 17. An ex *Joachin*, *Eniacim* (ut legit Ruffinus) ſeu *Eniacim* factus? Forte etiam tribus illa familiam aliquam eo nomine cognitam & tunc primo in eorum, qui contra leges patrias ſub Romanorum Imperio Pontificatum invaſerant, aliquo ſtemmate ſignatam denotavit. Niſi potius intelligi velis nomen aliquod novatæ illius claſſium Sacerdotalium diſtributionis ſub initium Templi ſecundi, de qua ſupra capite primo. Nam tametſi Joſephus diſtributionem Davidicam uſque ad ſuum tempus manſiſſe aiat, ipſumque ſe ex prima viginti quatuor claſſe oriundum in vita ſua aſſerat, cum nihilominus Talmudici, ut ibi oſtendimus, tradant Claſſes ſeu ſtationes alias viginti quatuor factas, vetereſque ita tantum in poſterum dignitatem locumque ſortitas, quatenus novatæ diſtributionis claſſibus ſingulæ accederent, fieri potuit, ut accedentibus poſtmodum veterum aliis, aliis vero earum minime accedentibus, ſaltem non ita accedentibus, nomina, partim diſtributionis veteris, partim novæ in Orbe illo Hieratico, ut viris magnis nuncupatur, comperirentur; quod inprimis advertendum eſt eis, qui de Orbe illo ac Abiæ loco octavo tam fidenter pronuntiant. Quin forte Joſephus non tam ipſas familias Davidicæ diſtributionis, quam ſimilem numerum ad ſua tempora duraſſe intellexit. Sed viderint perſpicaciores.

Et de Pontificum, juxta Joſephum, laterculo, uſq; ad Templi ſecundi excidium hactenus. Horum autem univerſi, tametſi ex jure Pontificali ſeu cognationis non ſuccederent, Sacerdotes tamen fuere atque ex genere Aharonico, ut diſerte Joſephus. Nam Herodes (inquit ille lib. xx, cap. viii) accepto à Romanis regno non amplius ex Aſſamonæorum genere creavit Pontifices, ſed honorem illum *τισὶν ἀσήμοις ϗ μόνον ἐξ ἱερέων ἦσι, πλὴν ἑνὸς Ἀριστοβούλου ἀπένειμε*; *quibuſvis ex Sacerdotibus etiam obſcuris, abſque uno Ariſtobulo, conceſſit. Idem fecit in ordinandis*

(ſic

(ſic ille paulo poſt) *Pontificibus Archelaus ejus filius, & Romani qui poſt illum cum poteſtate præfuerunt provinciæ.* Quem locum ita male accepit & ſuis interſeruit Euſebius in octavo Demonſtrationis, ut contra Joſephi mentem, Herodem ceteroſque, qui cum poteſtate præfuere, Pontifices conſtituerit *ἀσήμους καὶ μόνον ἐξ Ἑβραίων ὄντας obſcuros & ab Ebræis tantummodo oriundos*; ac ſi generis Sacerdotalis ratio poſtmodum nulla fuiſſet habita. De ea re item vide Iſ. Caſaubonum Exercitat. in Baronium 1, §. 8. Certe & Zonaras, alioquin Joſephi ſequaciſſimus, ait quidem Pontifices ex Aharonico ſanguine plerunque conſtitutos, *εἰ καὶ οὐ μέχρι παντὸς τὸ ἔθος τοῦτο τετήρηται, etſi ea conſuetudo ſemper non eſt obſervata.* Quam tamen violatam nullibi puto conſtabit. Numerus, quem aſſignat Joſephus, loco jam citato, Pontificibus ab Herodis initiis ad Templi excidium conſtitutis, id eſt viginti octo, ex hiſce viginti ſex & Ariſtobulo atque Ananelo (de quibus capite ſuperiore) conflatur.

Cap. XII.

Nicephori Patriarchæ *Pontificum intervalli jam dicti laterculus in vulgatis codicibus emendatur. De Pontificum nomine* Annæ *ſimul &* Caiphæ *in Evangelio tributo, atque* Chanameele Ægyptio *&* Iſmaele Ben Eliſha *Pontificibus, nec Joſepho, nec Chriſtianis ſcriptoribus, memoratis.* De *Jeſu Ben Gamla* ac tempore Haſmonæorum. Alia ex Talmudicis de Templi ſecundi Pontificibus.

IN Nicephori patriarchæ Pontificum ſerie, horum quos diximus aliquot prætermittuntur; alii etiam præter hoſce interdum inſeruntur; idq; in codice, quem memoravimus Mſ. Sed & in eo reperitur, unde impreſſus corrigatur augeaturque. Pro Ἐλσάζαρ, Ἰησοῦς, Σιὴ, Ἰωασὰρ, apud eum legendum proculdubio, Ἐλεάζαρ, Ἰησοῦς υἱὸς Σιὲ, Ἰωασὰρ, *Eleazar, Jeſus filius Sie, Joazar*, uti etiam habet editio latina; adeo ut unicum conſtituatur nomen, juxta ipſam veritatem, inter Eleazarum & Joazarum. Quod vero habet Nicephorus ſub Caiphæ Pontificatu, *ἐπὶ ἐνιαυτὸν γὰρ ἕνα μόνον οἱ τότε ἀρχιερεῖς ἐγένοντο, In annum unicum duntaxat conſtituebantur Pontifices,* ex codice Mſ. legendum eſt, *οἱ τότε ἀρχιερεῖς ἐ-*

 γένοντο

γένοντο, *Pontifices qui tunc fuere conſtituebantur.* Adjicit dein, Caipham ideo fuiſſe Pontificem anni illius, quo Chriſtus paſſus eſt; τοῦτον δὲ, inquit, μετέστησε Βιτέλλιος στρατηλάτης Ῥωμαίων. *Hunc vero deſtituit Vitellius dux Romanorum.* Ita enim ex MS. etiam corrigendus eſt codex impreſſus, qui Μετέλλιος habet, ut recte pridem conjecit itidem Iſaacus Caſaubonus in Annales Eccleſiaſticos Exercit. XIII, §. 4. Atqui error eſt, Pontificatum tunc ex more ſemper fuiſſe annuū exiſtimare, tametſi binorum qui præceſſere, Simonis ſcilicet & Eleazari Pontificum dignitatem annuam fuiſſe ex Joſepho ſatis liqueat. Et male acceperunt Joſephum Nicephorus & Cedrenus, quorum alter à Caiphæ, alter ab Anani ſeu Annæ Pontificatu annuam fuiſſe ſemper dignitatem tradidit. Vide ſis Cedrenum pag. 155. Etiam & Euſebium in Chronico num. M DCCCC LXXXIII. Compluribus autem annis Pontificatum geſſit Caiphas; idque tam ante quam poſt Chriſti paſſionem. In ſacram enim evectus eſt dignitatem à Valerio Grato circa quinquennium ante Chriſtum paſſum. Nam ſub id tempus Pontius Pilatus ei ſucceſſor datus eſt. Neque eſt deſtitutus, antequam Pilatus decennio in provincia exacto Romam accuſatus proficiſcebatur, & rebus Judaicis proſpiciens Vitellius Syriæ Præſes in Caiphæ locum Jonathan Annæ filium ſuffecit. Vide ſis Joſeph. lib. XVIII, cap. III, V & VI, Euſebium num. M M XLII, & D. Luc. III, 2. De initiis autem Caiphæ plura atque alia, Cæſar Baronius in Annalibus, Joſephus Scaliger in Prolegomenis ad Theſaurum, ac Dionyſius Petavius in X de Doctrina Temporum, cap. LV. At in citato D. Lucæ loco, ubi anno XV Tiberii, quo Pilatus Judææ procurator biennium aut circiter dignitatem geſſerat, conjunguntur Pontifices ſimul bini Annas & Caiphas. Verba ſunt, ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα *ſub Pontificibus Anna & Caipha.* Quo tamen tempore Caipham Pontificatum ſolum tenuiſſe diſcimus ex Joſepho. Et de Anna & Caipha ſimul Pontificum nomine memoratis, alia ſunt in novo Fœdere obvia. Quintuplex fere hac de re habetur ſententia. Prima eorum qui dignitatem ſeu functionem Pontificiam unico ex jure communi, tantum debitam, violatis jam ſub Romanis ſacris Ebræorum legibus, ſive binis ſimul ſive alternatim etiam eodem in anno volunt donatam fuiſſe. Atque hæc vetuſta eſt, cujus veſtigia habes manifeſta apud D. Auguſtinum in Joannem, tract. XLIX. Secunda, hoſce uti tunc ceteros annuis muneribus fuiſſe functos, Vide Nicephorum in Caipha, Euſebium Hiſt. Eccleſ. lib. I, cap. X, & Demonſtrationis lib. VIII, Diony-

Dionyſium Petavium lib. x. de Doctrina Temporum cap. LVI, & commentariorum in D. Lucam & Joannem conſarcinatores. Tertia ſententia eſt, Annam ibi Pontificem dici aut eo, quod illo nomine etiam, qui eam dignitatem antea geſſerant, exautorati uti ſolebant (quemadmodum & ſupra, ubi de Alcimo agitur monuimus) aut quia ſtationis alicujus Sacerdotalis princeps erat adeoque ἀρχιερεὺς ſeu ſummus Sacerdos vocitabatur. Certe & Annam antea dignitatem tenuiſſe, ex Joſepho manifeſtum eſt. De hac ſententia vide ſis Carolum Sigonium lib. v. de Repub. Hebræorum cap. II, ejuſque ſequaces. Quarta ſententia eſt, Annam fuiſſe Pontificem ſecundarium, *vicarium* ſeu סגן Caiphæ, ideoque Pontificis ſimul cum Pontifice primario nomine deſignatum. Certe Joſephus Ellemi filius, qui Matthiæ Theophili filio *συνιερώσθαι in ſacris adjutor erat* & vicarius unicum in diem, id eſt Expiationis feſtum, nuncupatur etiam Joſepho ἕτερος ἀρχιερεὺς *Pontifex alter*. Vide eum lib. XVII, c. VIII. Et in Magiſtrorum commentariis, vicarius pontificis, etiam pontificis nomine diſerte indigitatur, quod vide in iis, quæ ſub finem hujus capitis & capite primo libri ſequentis ea de re occurrunt. De hac ſententia conſulas Joſephum Scaligerum in Prolegomenis Theſauro Temporum præfixis, Caſaub. Exercit. XIII, §. 4 & 5, & Conſtant. *L'Empereur* ad tit. Talmud. *Middoth* p. 180. Quinta demum eſt Illuſtriſſ. Cardinalis Baronii, qui cum poſteriore ſententiæ tertiæ parte, quæ ſtationum Principatu nititur, aliam conjungit de Synedrii Magni Principatu velut huc attinente. *Non dicimus* (ſic ille in Annalibus Eccleſiaſticis ad annum Chriſti XXXI) *Annam hac tantum ratione* (quoniam nimirum erat ordinis ſeu ſtationis alicujus Sacerdotalis Princeps) *eſſe dictum Principem Sacerdotum, ſed & alia prorſusque diverſa, quam ſubinferimus. Erat quidem apud Judæos ex Senioribus atque Magiſtris conſlatum Collegium, quod ab illis Synedrin (alias Sanedrin) dicebatur, conſtabatque ex ſeptuaginta duobus viris. Hujus originem à Deo per Moſen inſtitutam habes in libro Numeri, quando Deus Moſi præcepit, ut ſeptuaginta viros deligeret, quos Senes & Magiſtros populi eſſe noſſet. Hoc ſeniorum Collegium junctis duobus aliis, qui Heldad & Medad perſonas agerent (qui licet remanſiſſent in caſtris, eodem tamen afflati ſpiritu prophetarunt) numero ſeptuaginta duorum ſemper perſeveravit in poſteris. Erat horum ſumma autoritas, ut qui de lege cognoſcerent ac de propheta ac ſimul de Regibus judicarent.* Deinde pauculis interjectis; *Modo autem (quod ad rem propoſitam pertinet) qui prædictorum ſeniorum primus haberetur, idem Princeps Sacerdotum*

dotum dicebatur; cum alioqui ſummus Sacerdos primum omnium locum teneret, cunctiſque præeſſet Principibus Sacerdotum: Eratq́, horum perfunctio inſtar præfecturæ Moſis & Aaron, quorũ quandam ſimilitudinem exprimebant. Sicque Anna, cum eſſet ejuſmodi Collegii Princeps, merito ſicut & Caiphas, Princeps Sacerdotum dicebatur, licet utriuſque functio eſſet omnino diſtincta. Et paulo poſt: *Videas inſuper in Evangelio* (D. Joannis capite XVIII) *cum Chriſti cauſa ageretur, ac ſubinde de vero Propheta quæſtio eſſet, eundem primo ad Annam, tanquam ad Principem Sacerdotum illius Collegii eſſe perductum, ac demum ad Caipham, ſine cujus aſſenſu ſententia ferenda non erat. Videas etiam apud Acta Apoſtolorum, cum de lege eſſet judicium, nimirum de fide Chriſti, quam prædicabant Apoſtoli, in eo conſeſſu primo loco nominatum Annam, inde Caipham, poſtea juxta conſeſſus ordinem Joannem Alexandrum ac ceteros. Hæc ſunt quæ de Annæ & Caiphæ Principatu Sacerdotum inter ſe diſtincto habuimus dicenda.* Quod ad harum ſententiarum primam attinet, certe nullibi binorum ſimul Pontificum pari jure ſimul utentium mentio extat. Et crebro apud Talmudicos occurrit, אין מושחין שנים כהנים גדולים כאחת *non ungebant binos in Pontificatum ſimul.* Vide ſis Gemaram Hieroſolymitanam ad tit. *Horaijoth* c. III, fol. 47, col. 4. Tantundem habetur eadem in Gemara ad tit. *Joma* cap. I, fol. 38, col. 4, & ad tit. *Megilla* cap. I, fol. 72, col. I. Item Maimonides halach. *Celi bammikdaſch* cap. IV, אין ממנין שני כהנים גדולים כאחת *Non conſtituebant binós ſimul Pontifices.* Tantundem non raro in Talmude item Babylonio. Neq; ævo illo, quo venalis fuit & tam deſultoria dignitas, bini ullibi pariter admiſſi ſimul leguntur. Et quod de Abiathare Zadoco conjuncto ſupra habetur, aut apud Joſephum de Manaſſe, qui μέτοχος τῆς ἀρχιερωσύνης *Pontificatus particeps erat* cum Jaddua, id de Vicario aut Segene potius capiendum. Quod de ſimilibus dicendum. Secunda vero, quæ Pontifices vult annuos adeoq; unico in anno commiſtos Annam & Caipham, tametſi Joſephi Pontificum laterculo nimium adverſetur, habet tamen etiam in commentariis Ebræorum, quibus aliquantulum aſſeratur. Etenim de annui Pontificatus uſu in poſteriori Templi ſecundi ævo expreſſa eſt mentio in Gemara Babylonia ad tit. *Joma* c. I. fol. 8, b, ubi de Pontificatu pretio redimi ſolito agitur. Verba ſunt, ומחלפין אותו כל שנים עשר חודש *Et permutabant illum ſingulis annis.* Unde etiam conclave, in quod ſub feſtum expiationis ſe recipere ſolebat Pontifex לשכת בלווטין *Conclave Conſiliariorum* ſeu *Principum* veteribus dictum, poſtea

לשכת

לשכת פרהדרין ſeu פלהדרין, id eſt, *conclave Præfectorum Palatinorum ſeu Regiorum* vocitatum ajunt, quoniam מחלפין אותה כל יב׳ חורש כפרהדרין הללו שמחלפין אותו כל יב חורש *permutabant Pontificatum ſingulis annis, quemadmodum Palatina ſeu Regia officia ſingulis annis permutari ſolita;* ut verba ſunt ejusdem Gemaræ. Vide ad Miſnam eandem Obadiam Bartenorium. Atqui interea temporalis hujuſmodi permutatio, veluti lege aut more certo ſubnixa ſibive conſtans, alibi apud veteres non eſt ſatis comperta. Etiam de compluribus in ipſo, de quo loquitur Gemara intervallo (nam ad Haſmonæorum tempora, & ea quæ Simeonem Juſtum ſequuntur, ſpectat) conſtat ſatis eos non fuiſſe annuos ſed perpetuos, qua tamen de re vide, quæ ſub finem capitis hujus habentur. Quod ad ſententiam tertiam & quartam attinet, certiſſimum quidem eſt, tum Pontificum Vicarios; tum eos, qui ſive Pontificatu deſtituti ſunt ſeu Expontifices ſive ſtationibus præerant Sacerdotalibus eo nomine inſigniri ſolitos, etiam & eos quibus erat Pontificibus ſanguis conjunctior. Unde Joſepho (ex quo ſimilia Zonaras, alii) lib. xx. cap. vi. dicitur, ἐξάπτεται τοῖς ἀρχιερεῦσι στάσις πρὸς τοὺς ἱερεῖς, &c. ἕκαστός τε αὐτῶν στῖφος ἀνθρώπων θρασυτάτων καὶ νεωτεριστῶν ποιήσας. *Pontifices diſſidere cæperunt* (de tempore Agrippæ junioris & Iſmaëlis Phabæi filii Pontificatu loquitur) *à Sacerdotibus*, &c. *& ſinguli incedebant ſtipati manu audaciſſimorum & ſeditioſorum hominum.* Et Haloſeos lib. II. cap. XXI. de Numidio Quadrato Syriæ Præſide, *ad Cæſarem*, inquit, *miſit* τοὺς ἀρχιερεῖς Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν *Pontifices Jonathanem & Ananiam*, ubi etiam Jonathan ſeorſim paulo ante Pontifex nominatur. Cum tamen is diu antea eſſet exautoratus, uti ex laterculo liquet. Ananias autem ipſam Pontificatus dignitatem tunc gerebat, quod ex libro xx. cap. III. & v. manifeſtum fit. Atque ut Annas & Caiphas ſimul apud D. Lucam junguntur Pontificum nomine (ſcilicet ſi nominis tantum communionem ſpectes) ita apud Joſephum Jonathas & Ananias. Neque mirum forte videatur, Annam præ ceteris ita cum Caipha apud D. Lucam conjungi, qui ipſe Expontifex tanti eſſet apud populares honoris, ut non ſolum quinque haberet, ut in laterculo, filios omnes Pontifices (quod nemini antea accidiſſe notat Joſephus) atq; nunc Pontificem generum, ſed etiam primarias in actione in humani generis Redemptorem partes velut jurisdictionis ſeu poteſtatis civilis, quæ Pontificibus tunc permiſſa eſt, ſocius ageret, quemadmodum à D. Johanne

docemur. At in Actor. Apoſt. iv, 6. congregantur Annas Pontifex, & Caiphas, & Joannes, & Alexander, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ *& quotquot erant ex genere archieratico* ſeu *Pontificali*, ubi Annas ita vocatur, officio ſacro Caipha etiam tunc fungente. Quin utrique Pontificum nomine nuncupantur etiam exautorati, apud Joannem Antiochenum Mſ. lib. x hiſtoriarum, ubi, neſcio qua fide, tradit, Annam & Caipham Pontifices cum Pilato vinctos, Neronis Auguſti juſſu, Romam ductos eſſe, atque ibi de judicio atque actione in Jeſum Chriſtum reſpondiſſe. Locus habetur in Excerptis Antiocheni nuper ab Henrico Valeſio ex Conſtantino Porphyrogeneto editis. Sed codex ferme integer, librorum ejus octodecim, extat in Bibliotheca Oxonienſi publica; cujus & editionem brevi futuram ſperamus. Summa eſt, & Vicarios & exautoratos, & ſanguine proxime conjunctos, ſtationumque Sacerdotalium Principes, Pontifices ſeu ſummos Sacerdotes nuncupari frequenter; id quod etiam in Evangeliis paſſim ſatis liquet. An vero ex hiſce fuerit rite elicienda ratio, curnam Annas ita cum Caipha nomine Pontificis conjunctus ei præponatur, viderint eruditi. Ni pro Expontifice aut Vicario ſumatur, vix ſane eſt ut ex ſententiis de Pontificis nomine, notionibus jam ante dictis communicato, allatis locum heic habere Annam quis admittat. At neutro modo ita Caiphæ præponendus fuiſſet, utcunque alias dignitatis præ ceteris egregiæ, quod ſupra monitum eſt. Et Segenis dignitas ejusmodi erat, ut ſolenni ritu proxime ſecundus Pontifici dextrum ejus latus, quemadmodum ראש בית אב ſeu *Princeps familiæ Sacerdotalis* (quæ puto vice ſua ſacris operam daret) ſiniſtrum in functione ſacra clauderet, quod docemur in *Miſna* tit. *Joma* cap. III. & IV. alibiq;. Nec ſane temere credendum videtur, D. Lucam, qui Tiberii Auguſti, Philati Procuratoris, ac Tetrarcharum nomine, annum, quo de loquitur, ſignaſſet, ſtatim bina, etiam ad tempora Ebraica denotanda, Pontificum nomina ſubjungere voluiſſe, quorum alterum aut Expontifex aut Vicarius tantum; cum morem certiſſimum majorum fuiſſe ſciamus, eorum qui rebus ipſi præerant, non Vicariorum aut Legatorum nedum exautoratorum nominibus annos & tempora ſignari. In re tam hactenus inacceſſa atque obſcura nimium hærere me fateor. Sed vero dum ſententiam quintam, quæ Baronii & de Synedrio Magno eſt, intueor; tametſi à Viris doctis fere rejectam video, hanc nihilominus penitius introſpectam utcunque non

ipſum

ipſum quod heic verum eſt, certe veriſimilioris ſententiæ anſam præbere non illibenter exiſtimarim. Scio quidem egregium illum virum hallucinationem ibi habere exploratiſſimam de numero illius Synedrii, quod non è LXXII. viris ſed LXXI. perpetuo conſtabat. Nec ex Ebræorum more conſeſſus habebatur Juridicus, in quo numerus non ſemper impar. Haud minus à vero diſcedit, dum Synedrii illius Principem ſemper Sacerdotum Principem dici admittit. Nec eo modo Annam à Capha diſtinctum, ut verbis citatis vult ille, concedere poſſum. Sed tamen utrunque ex Synedrii magni dignitatum ratione ita ſimul nominatum non male forſan conjecerit, quiſquis rem totam cum Ebræorum moribus rite perpenderit. Exhibere inter tot ſententias etiam mihi liceat conjecturam. Eam ut explicem firmemque, præmittenda ſunt nonnulla, quibus ſubnitatur. Primo, ex primaria Reipublicæ Ebræorum inſtitutione, omnimodam juriſdictionē ordinariam cum imperio conjunctā fuiſſe in Regibus, Principibus, ſeu Judicibus, atque in Synedriis ſive Magno illo Hieroſolymitano, qui conſeſſus erat LXXI. virorum, ſive in ceteris XXIII virorum, quæ per urbes diſpoſita. Id ſcilicet in Ebræorum Cōmentariis paſſim liquet. Secundo, Pontificem ſeu Sacerdotem ſummum, quatenus tantū ſacra functione inſigniebatur, cum imperio ex primaria illa inſtitutione non præfuiſſe, adeo ut non male quis dixerit (ad exemplum locutionis uſurpari ſolitæ de Epiſcopis, quibus territoria, diœceſes & Juriſdictio, & de Suffraganeis, quibus etiam eſt Epiſcopalis dignitas ſeu Ordinis poteſtas, ſed cetera deſunt) ad Pontificem ea, quæ ſunt Ordinis, plene attinuiſſe, quæ vero Juriſdictionis, ad Principes & Synedria. Tertio, ſive extra ordinem interdum ſive innovata, ut ſub Templo ſecundo, maxime ſub Haſmonæis, ac tempore inſequenti, Reipublicæ adminiſtratione, ita conjunctam fuiſſe Pontificis ac Principis dignitatem, ut qui Pontificatum gereret, is etiam plerumq; rebus cum imperio præeſſet. Quarto, Ebræis in Romanorum poteſtatem tandem redactis, ac dignitate Pontificia, qua ſacra functio erat, ita pro arbitrio Præſidum atq; procuratorum conferri (ut oſtenſum eſt) ſolita, Juriſdictionem Hieroſolymis omnimodam, præter eam quæ Ebræis permiſſa eſt, Præſidibus ac procuratoribus illis ceſſiſſe. Quinto, Ebræis tunc permiſſam eſſe à Romanis Juriſdictionem quandam utcunque minutam, qua judicia aliquot juxta leges patrias exercerent. Sexto, ex hac permiſſione Synedrium illud magnum ita etiam in temporibus, de quibus

bus loquimur, ſcilicet Chriſto Hieroſolymis agente, locum habuiſſe, ut in eo de rebus gravioribus, veluti de Propheta (qua de re rectiſſime Baronius, ut expreſſim docemur ex Miſna tit. *Sanhedrin.* cap. 1.) agi ſoleret. Hinc eſt quod habetur in D. Marc. xiv. 53. *Et adduxerunt Jeſum ad* (πρὸς τ̃ ἀρχιερέα) *Pontificem ſeu ſummum Sacerdotem, & convenerunt apud eum omnes* (οἱ ἀρχιερεῖς) *Pontifices ſeu ſummi Sacerdotes & Seniores & Scribæ, &c. Omnes autem ſummi Sacerdotes*, ſeu *Pontifices*, ſeu *Principes Sacerdotum* (nam ita ἀρχιερεῖς indiſcriminatim redditur) ϗ ὅλον τὸ Συνέδριον *& totum Synedrium*, ſeu *omne Concilium quærebant adverſus Jeſum teſtimonium, ut eum morti traderent, nec inveniebant.* Idem etiam capite proximo Evangeliſta, *conſilium*, inquit, *inibant ſummi Sacerdotes cum Senioribus & Scribis, & totum Synedrium, & Jeſum vinctum duxerunt, & tradiderunt Pilato.* Qui ſingulariter heic & ſignantius Pontifex dicitur, Caiphas erat, uti diſerte habet non ſolum D. Matthæus, qui totidem ferme verbis capite xxvi. rem de Synedrio narrat, ſed etiam exemplaria aliquot D. Marci Græca præter verſiones tum Syriacam tum Arabicam. Divus etiam Joannes cap. xi. commate 47. *Collegerunt ergo Pontifices & Phariſæi* Συνέδριον *Synedrium* ſeu *Concilium, & dicebant, quid facimus? quia hic homo multa ſigna facit.* Res ipſa inſuper & tota actionis ratio circa ſententiam in Chriſtum latam apud Evangeliſtas narrata probat, in Synedrium hoc magnum conveniſſe ſummos Sacerdotes, Scribas & qui aliis nominibus ejuſdem pars fuerint. Quin & Ebræi ipſi hoc agnoſcunt. Nam ubi de Synedrii illius translatione è לשכת הגזית *Liſkat hagazith*, id eſt, *Conclavi Lapideo* (quod ipſum Λιθόστρωτον ſeu *Lapidibus ſtratum*, ni fallor, D. Joannes nuncupat) in חנויות *Chanoth* ſeu *Tabernas* loquuntur illi, adjiciunt, pro re nata interdum in *Liſkat hagazith* ſeu *Conclave* illud, quod Templo Hieroſolymitano conjunctum eſt, Synedrium rediiſſe כי עוברא דישו וכיוצא בו *ut in cauſa Jeſu, & ſimilibus*, quemadmodum legitur in Gloſſa Talmudica, ad tit. *Sanhedrin* cap. iv, fol. 38; b. Septimo, poſtquam Romani Præſides ac procuratores ita Pontificatus conferendi poteſtatem ſuo pro libitu toties exercuiſſent, totum genus archieraticum locum in illis Ebraicæ adminiſtrationis velut reliquiis, quæ hactenus genti permittebantur, adeoq; in Synedrii illius collegis locum principem obtinere ſolitum eſſe, ut videre eſt tum in jam adductis de Synedrio

drio ipſo, tum aliis, quæ ſunt ejuſmodi, nec infrequentia in Evangeliis & Actis Apoſtolorum. Unde factum eſt, quod in Arabica capitis quinti D. Matthæi verſione, ubi mentio fit Synedrii, quod ibi pro Synedrio hoc Magno tum ab interprete, tum à Viris doctis non paucis (quā bene, non heic diſputo) ſumitur; pro eo, quod eſt Synedrium, ſubſtituitur אימה אלגמאעה *Sacerdotes congregationis*, ſeu *Concilii*. Atque *ita* (ſic adnotat Petrus Kirſtenius) *ſimul exprimitur, è quibus Concilium tunc temporis inter Judæos conſtiterit*. Scimus quidem Scribarum, Phariſæorum, Seniorum, ſummis Sacerdotibus accedere etiam nomina, quoties fere Synedrium in Novo fœdere indicatur. Sed advertendum eſt & ſummos Sacerdotes principem locum ſemper fere habere, & cetera illa nomina non alia eſſe, quam quæ & ipſis ſummis Sacerdotibus competere poſſent, & eos, qua præeſſent, interdum etiam complecterentur; ut apud D. Matthæum cap. xxxiii, 2. Octavo, Synedrio illi Magno binos perpetuo præfuiſſe, quorum alter (qui Præſes primarius) נשיא *Naſi* ſeu *Princeps* Synedrii, alter אב ſeu *Pater* Synedrii, qui Principi ſecundarius; qua de re Talmudici paſſim, maxime in tit. *Sanhedrin* cap. iv, quibus adde Maimonidem halach. *Sanhedrin* cap. 1. Et de hiſce univerſis nos fuſius, Deo volente, in libris de Synedrio ſeu Conſeſſu illo Magno. Hiſce ita prælibatis, animadvertendum eſt, nomina illa τὺς ἀρχιερεῖς, *Summos Sacerdotes* ſeu *Pontifices*, qua munus aliquod in decurtata illius ævi Republicæ Ebraicæ formula denotant, aut Functionem ſacram indicaſſe aut Præfecturam ſeu Dignitatem civilem, qua ipſi Pontifices præ cæteris eminebant. Ubi de Functione ſacra dignitati propria ſimul cum Pontifice verba fiunt, ibi ipſum qui ſingularem dignitatem, id eſt, Pontificatum ab Aharone cum functione ſacra derivatum obtineret, etiam in ævo, quo de loquimur, denotari palam eſt; ut in epiſtola ad Ebræos atque in commentariis Magiſtrorum, qui illud ad ævum ſpectant, ſatis crebro. At vero ubi non omnino de functione ſacra, ſed de civili prorſus rerum adminiſtratione Pontificum, id eſt, quatenus cum imperio à Romanis temperato præfuere, agitur, quemadmodum paſſim tum in Evangeliis, tum in Apoſtolorum Actis, certe veri ſatis eſt ſimile ibi illo nomine deſignari Pontifices, non qua in ſacram dignitatem evecti ſint, ſed qua adminiſtratione civili præeſſent. Quale profecto notionis nominis diſcrimen habetur in Synodis aliquot vetuſtis, ubi Comitum mentio. Dignitas Comitiva plane Palatina erat. Et quemadmodum, qua Palatina erat, ad Synodos

dos non ſpectabat; ita qua in Synodis Vicariam Auguſti poteſtatem gererent Comites, nomen illud cum Palatio ſeu primaria ejuſdem notione commune nihil habuit. At vero in Synodi Chalcedonenſis Actione prima, occurrit δὸς τὰς Κόμητας, *date Comites*, & εἰσῆλθον οἱ Κόμητες *ingreſſi ſunt Comites*. Ubi Comitum (utcunque vocabuli generatim uſurpati) notio eam dignitatem ſingularem, cujus ratione vice Imperatoris in Synodo præerant, qui Comites erant, non omnino eam, qua erant Palatini aut vulgi ſenſu acciperentur, indicat. Adeo ut hoc velim; non magis Pontifice, qua Pontifices & in ſacræ functionis dignitatem eveherentur, intelligi, ubi memorantur in locis jam de civili adminiſtratione aliiſque hujuſmodi adductis, quam Comites in Synodo illa, qua ſingularis erat ea, ſive in Conſiſtorio, ſive alibi in Palatio dignitas. Hinc, ſi conjecturæ venia detur, exiſtimarim, Annam & Caipham Pontifices ſimul à D. Luca dictos, non qua ſacræ functionis dignitas illo nomine denotatur, ſed qua civilis eorum adminiſtratio, uti & ceterorum quibuſcum conjunguntur, ad ipſum annum, de quo verba ibi fiunt, indicandum, denotaretur. Scilicet Annam tunc fuiſſe Synedrii (ut etiam & ipſe vult Illuſtriſſimus Cardinalis) Principem, Caipham vero ejuſdem Patrem. Fingatur binas ejuſmodi fuiſſe Comitum in Synodo, quam diximus, aliave qualicunque (nam & in Epheſina Comitum mentio obvia) præfecturas. Si quis annum in Synodi actis Cæſariani imperii notaſſet atque adjeciſſet (verbi gratia) ἐπὶ δὲ τῶν Κομήτων Εἰρηναίου καὶ Διονυσίου *ſub Comitibus Irenæo & Dionyſio*, certe nemo heic Comites nominatos, qua Comites, ex vulgari & originaria vocis notione, exiſtimaſſet, ſed ex præfecturis ipſis, quas fuiſſent ſortiti ipſi; ut, pro more ævi, alii Comitum nomine eminentes. Atque hoc ſane admiſſo, difficile non eſt dijudicare, curnam in Evangeliis ita mutuas invicem tradant in actione adverſus Chriſtum operas Annas & Caiphas; uterq; etiam Pontificum nomine. Nimirum eo nomine, quo ratione dignitatis ac generis Archieratici (ut tunc tempora fuere) Synedrio, in quo actio illa inſtituta eſt, modo indicato, præfuere. Idem dici non incommode poteſt de Anna Pontifice & Caipha cum ceteris Synedrii adſeſſoribus in quarto Actorum memoratis. Ita demum cur Caiphas, quem ſacram dignitatem ipſam velut Aharonis ſucceſſorem geſſiſſe intervallo illo ex Joſepho docemur, Annæ poſtponatur, ratio non inepta reddi poteſt. Etenim Principi Synedrii Pater Synedrii erat ſemper ſecundarius. Sed vero nec Principis nec Patris

Digitized by Google

tris Synedrii munus ſemper perpetuum erat, ſed ab alio ad alium, pro re nata translatum. Quod ex titulo Talmudico *Horaijoth*, cap. III, aliisque Magiſtrorum commentariis elicitur. Et forſan tunc temporis annuum erat, ne imperii ejuſmodi prorogatio ceteris generis archieratici fraudi foret. Atque illinc forſan altera illa quæſtio de Caiphæ Pontificatu ſuo anno apud D. Joannem deſignato ſolvenda. Nam ut Pontificum nomen plurale, in ſacra rerum civilium adminiſtrationis enarratione, Judices ac Judicum Præſides (juxta ea quæ jam dicta ſunt) ſignificabant, ita ſingulare Pontificis nomen cum anni ejuſmodi denotatione uſurpatum, ipſum Synedrii Principem ſignificaſſe quis exiſtimarit. Adeo ut anno Tiberii XV, ſeu in loco illo D. Lucæ, Annas eſſet Princeps Synedrii, Caiphas Pater, anno vero Paſſionis Annas Pater, Caiphas Princeps; poſtmodum vero Annas, inter ſuos utpote eminentiſſimus, itidem Princeps, & Caiphas Pater, ut in Actorum quarto. Certe etiam Ananias Pontifex in Act. Apoſtolor. cap. XXIII, 5, ubi Synedrio præeſt, *ἄρχων τοῦ λαοῦ*, *Princeps populi* (qui forte ipſe Synedrii נשיא ſeu *Princeps* eſt) agnoſcitur. Alia ſunt ejuſmodi in novo fœdere, ex ejuſmodi ratione forte intelligenda. Neq; objiciat quis, ita fieri, ut ipſe Sacerdos ſummus, qui in ſacræ functionis dignitatem evectus eſſet, Principi Synedrii, dum Pater eſſet ipſe, poſtponeretur, adeoque eo minor in illa Reipublicæ formula exiſteret. Id quidem adeo verum erat in civili rerum, de qua loquimur, adminiſtratione, ut Synedriorum ipſorum non ſolum Magni, ſed etiam Minorum juriſdictioni ſubeſſet Pontifex ipſe, qui ſacræ functionis dignitatem gerebat, quod ex tit. *Sanhedrin* cap. II & paſſim in Ebræorum liquet commentariis. Unde quomodo ipſi Principi Synedrii, qua locum in Synedrio teneret, ſecundarius eſſet, minus eſt mirandum. Etiam advertendum eſt, moneri inſuper à doctiſſimis Rabbinis, paria Nominum, per quorum manus in ſeculis anterioribus lex eorum oralis tradita eſt, ita eſſe in ſolenni eorundem recenſione intelligenda, ut alterum Synedrii Principem, alterum Patrem Synedrii ſæpe denotet. Vide *Sepher Juchaſin* fol. 159, a. Adeo ut hoſce ſignantius conjunctos præ ceteris eſſe ſimulque in rebus gravioribus nominatos, novum non ſit autumare. Et frequentiſſima eſt apud Talmudicos mentio Ezræ atq; aliorum ejuſmodi ובית דיני *& Synedrii ſui*, ubi de rebus decernendis agitur; perinde ac ſi tunc pro Synedrii Principibus ex more eſſent ſemper accipiendi. Sed horum pleraq; in libris, quos diximus de Synedrio illo ſeu Conſeſſu

Magno

Magno luculentius exequimur. Conjecturæ autem veniam ſperamus, ejuſce, ſi Viris doctis diſplicuerit, non adeo pertinaces. Ad Nicephorum Patriarcham redimus. Theophilo, apud eum, Jonathæ fratri, adjiciendum eſt ex codice Mſ. ὃν ἔπαυσεν Ἀγρίππας *quem deſtituit Agrippas.* Prætermiſſo in Græco codice Matthia, qui numerum in Joſephi laterculo decimum ſextum obtinet, ponitur Jonathan ejus frater Simoni proximus atq; iterum Pontifex, quem dignitatem recuſaſſe diſerte memorat Joſephus. Ratio puto Nicephoro erat, quia eum Pontificem poſtmodum dictum à Joſepho (ut jam animadvertimus) competerat, cum plane Expontifex tunc tantum eſſet. Quod ſequitur in Græcis, depravatum nimis & mancum eſt, atque ex Mſ. ita reſtituendum: Ἰωνάθης, Αἰλιοναῖος ὁ καὶ (lege Αἰλιοναῖος καὶ &c.) Ἰώσηππος, Ἀνανίας, ὃν δέσμιον Κοδρᾶτος εἰς Ῥώμην ἐπέπεμψεν. Ἰσμάηλος, Ἰώσηππος ὑπὸ Νέρωνος κατασταθείς. *Jonathas, Ailionaus, & Joſephus, Ananias, quem vinctum Romam miſit Quadratus. Iſmaelus, Joſephus à Nerone conſtitutus.* Codex editus tantum pro hiſce habet, Ἰωνάθης Αἰλιονέων, ὁ καὶ Ἰώσηππος ὑπὸ Νέρωνος κατασταθείς. *Jonathas Ailioneon, qui & Joſephus à Nerone conſtitutus.* At Latini codices heic Manuſcripto Græco fere concordes. Ananum vero Anani ſeu Annæ filium, Ananiam appellat, & eum facit de quo Act. Apoſtol. XXIII, 2. Poſterioris autem hujus intervalli Pontifices aliquot aliter Rabbinis memorantur. Abraham Zacuthius in *Sepher Juchaſin* fol. 25, a. אליועיני בן הקף וחנמאל המצרי שניהם כהנים גדולים ועשה כל אחד מהם פרה קודם ישמעאל בן פאבי בפ' ג' כפרה *Ælioini Filius Hacbaph & Chanameel Ægyptius utique Pontifices fuere, & vacca rufa fecerunt ante Iſmaelem filium Phabi, ut habetur capite III de Vacca rufa.* Ita ſane in *Miſna* ejuſdem tituli. De Iſmaele filio Phabei, qui numerum in Joſephi laterculo ſuperiore occupat vigeſimum, verba fieri non dubito, & Ælioni ipſum eſſe Alionæum, de cujus patris nomine lectiones (ut oſtenſum eſt numero ejuſdem laterculi XVII) variant. Sed de Chanameele apud Joſephum ac ſcriptores Chriſtianos, nihil compertum. Alibi etiam Zacuthius eum memorat, & Iſmaelem filium Phabei præceſſiſſe, vide eum fol. 56, b, & 63, b. Quod vero ajunt Iſmaelem hunc decennio dignitatem tenuiſſe; id nimium Fl. Joſepho adverſatur. Sed Gorionidi unicus ei Pontificatus annus tantum tribuitur. Utrum Iſmaelus hic idem fuerit, qui à Valerio Grato, Imperante

Tibe-

Digitized by Google

Tiberio, dignitate eſt donatus, non ſatis liquet. Certe temporis intervallum vix commode patitur, ut non ſint diverſi. Sed animadvertendum eſt, neutiquam Iſmaelis F. Phabi nomen in deſignandis, qui præceſſerint, futiliter uſurpari. Idem eſt, ac ſi dixiſſet, Pontifices fuiſſe Chanameelem & Ælionæum tempore, quo Pontificatus & Sacerdotii dignitas ſplendorem ſuum hactenus retineret. Nam de Iſmaele hoc diſerte *Miſna* tit. *Sota*, cap. IX, משמת רבי ישמעאל בן פאבי בטל זיו הכהונה *Ex quo mortuus eſt Iſmaelus filius Phabi, ceſſavit ſplendor Sacerdotii.* Ac ſi qui ſequerentur, ſine ſplendore dignitati tantæ debito, Pontificatum geſſiſſent. Vaccæ rufæ autem ſacrificium (de quo lex habetur Num. XIX, 2) nonies tantum præſtitum, ajunt in Miſna jam dicta. Sub Moſe ſemel, atque itidem ſub Ezra, ſub Simeone Juſto bis, ſub Joanne (Hyrcano) toties. Ac demum ſingulis vaccis feciſſe ſingulos illos tres ex Abraha Zacuthio jam memoratos. Sub ipſo autem excidio Iſmaelem F. Eliſha, quem & unum ajunt fuiſſe מעשרה הרוגי מלכות *ex decem iis, qui tunc ob perduellionem morte plexi ſunt*, כהן גדול ſeu Pontificem etiam faciunt. Vide ſis *Sepher Juchaſin* fol. 25, a, 31, a, & 63, b. Forte inoleverat, ut ipſi Ebræi clam Pontificem conſtituerent alium præter ipſum, qui ſive à Præſidibus Romanis ſive, à Regibus palam factus, qua de re etiam antea monitum eſt. Atque inde forſan, aut ex vicaria Pontificis opera præſtita, interpretandum eſt illud, quod toties occurrit in Gemara Hieroſolymitana; Simeoni F. Camithi fuiſſe fratres ſex, qui univerſi ſummi Pontifices. Verba ſunt ad tit. *Horaijoth* cap. III, fol. 17, col. 4: מעשה בשמעון בן קמחית שיצא לטייל עם המלך ערב יום הכיפורים עם חשיכה ונתזה צינורה של רוק מפיו על בגדיו וטימאו ונכנס יהודה אחיו ושימש תחתיו אותו היום ראה אימן שני בניו כהנים גדולים שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שימשו בכהונה גדולה *Narratur de Simeone filio Camithi, qui pridie diei Expiationum, ſub crepuſculo, exibat ambulatum cum Rege* (Archelao Tetrarcha) *quod defluebant ei ſtillæ ſputi in veſtimenta ejus, atque eum inquinabant: unde ingreſſus eſt frater ejus Jehuda, qui vicariam ei præſtaret operam. Eodem ſic die viſi ſunt bini ejus filii ſimul Pontifices. Etenim ſeptem fuere Camithi filii, quorum unuſquiq; Pontificatu functus eſt.* Id ipſum habetur in Gemara eadem ad tit. *Joma* cap. I, fol. 38, col. 4, & ad tit. *Megilla* cap. I, fol. 72, col. I, Atq;

Digitized by Google

etiam in Talmude Babylonio ad tit. *Joma* cap. 1, fol. 47, niſi quod, pro Simeone, Iſmael Ben Camithi ibi in editis aliquot exemplaribus perperam legatur. Vides heic Pontificem Vicarium,ſeu unicam in vicem ſuffectum Pontificem præciſe dici. Utrum ceteri Camithi filii eam ob cauſam,an, quia à populo clam ſurrogati ſint,dignitate functi dicantur,aut in ſerie, quam ſupra ob oculos ex Joſepho poſuimus, ſub aliis nominibus depravatis, quærendi fuerint, decernere nequeo. Certe obſervandum eſt,etiam numerum Pontificum ſecundi Templi multum in Talmude utroque, ab eo, qui in Joſepho habetur, diſcrepare. Nam apud hunc lib. xx, cap. viii, compertus eſt ad ipſum Templi ſecundi excidium ab inſtauratione, numerus quinquaginta duorum. At vero in utraque Gemara ad titulum *Joma*, cap. 1, alii octoginta ſtante Templo ſecundo dignitate fuiſſe functos ajunt, alii plures,etiam uſque ad octoginta quinque. Et ad hanc rem inprimis advertendum eſt, quod in primo contra Apionem habet Joſephus; *οἱ ἀρχιερεῖς παρ᾽ ἡμῖν ἀπὸ δισχιλίων ἐτῶν ὀνομαστοὶ παῖδες ἐκ πατρὸς εἰσιν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς, Pontifices apud nos à duobus millibus annorum nomine deſignati, filii ex patribus, habentur in Laterculis*. Quod de annorum numero ſcribit, intelligere nequeo. Nam etiam, ex ſui ipſius alibi calculo,trecentis annis aut circiter minus eſt intervallum ab Aharone ad ejuſce ſeculum. At vero, ut annorum numerum, prætermittamus, ſucceſſio heic memorata ad Pontifices, ſive à Syrorum Regibus, ſive à Romanis,aut ex eorum autoritate,abſq; Sanguinis proximitate,creatos attinere,puto, nequit. Nonne igitur laterculos innuit eorum, qui veri hæredes habiti, turbidis in rebus contra dominantium libidinem non erant palam agnoſcendi? Commentum adjicimus heic ex *Thoſiphtha* ad tit. *Joma* c. 1, fol. 9, a, de numero Pontificum tam primi quam ſecundi Templi; quod ſane obſervatu in re adeo inacceſſa indignum omnino non eſt. Ad locum ſuperius allatum ex Gemara utraq; de numero octodecim Pontificum Templi primi, notatur in Thoſiphtha non octodecim, ſed octo tantum à nonnullis ibi potius intelligi, idque ex Paralipom. vi, 10, eliciendum, ubi legitur, *Azariah qui Sacerdos in Templo, quod extruxit Salomon*, & dein recenſetur Amariah, Achitob, Zadoc, Shallum, Chelkia, Azariah, Sarahia & Jehoſedec in captivitate Babylonica aſportatus. Adeo ut extremo, cui defuit Templum, prætermiſſo, octo relinquantur, qui Templo primo dignitate fungerentur. Sed interea tam ex fide exemplarium utriuſque Talmudis, quam ex autoritate

vetuſti

Digitized by Google

vetuſti libri Siphri dicti, legi quidem ibi octodecim; quod tamen juxta ſententiam illam ita interpretandum, ut ex illis octodecim novem eſſent Segenes ſeu Pontifices Vicarii, reliqui Pontifices ipſi ſeu Primarii. Quin & in ſecundo Templo eadem ratione fuiſſe circa DC Pontifices, ſcilicet CCC qui Primarii, totidemque Vicarios. Certe Pontifices in ipſa Gemara ibidem Templi ſecundi ſunt numero rotundo trecenti; quorum (ut nonnullis ibi placet) כל אחד ואחד לא הוציא שנתו *nullus annum ſuum ſuperavit*; id eſt, ultra annum eorum nemini prorogata eſt dignitas. Quod ſane tum hiſtoriis Chriſtianorum, tum Joſepho aliiſq; etiam ex ipſis Talmudicis nimium adverſatur. Alia etiam affertur in Thoſiphtha ſupputatio Pontificum octodecim, quæ non à Templi primi initiis, ſed ab ipſo Pontificatu Eleazaridis iterum donato, ſeu à ſacra illa in Numeris (cap. XXV, 13) ejuſdem confirmatione incipit. Adeo ut inter Phineeſum, cui ſacra illa facta eſt confirmatio, atque Sarahiam, qui abductus cæſuſq; eſt, perpetua Eleazaridum octodecim ſeries, juxta citatum Paralipomenon locum, prætermiſſis omnino Ithamaridis (veluti quorum ratio in Talmudica illa numeratione nulla eſt) ex illa ſententia habeatur. Sed vero proximos illos Phineeſi nepotes in vetuſtioribus Ebræorum commentariis (ſi Joſephum excipias) alibi Pontificibus accenſeri non memini compertum. Alia etiam Pontificum Templi ſecundi nomina eaque ſatis prodigioſa habes ex R. Iſaac Narbonenſi apud R. Gedaliam Ben Jechia in *Shalsheleth* fol. 27, a. Quin occurrit in Miſna tit *Jabimoth* cap. VI. Joſua Ben Gamla à Rege in Pontificatum evectus. Verum quidem eſt, nomen Jeſus Ben Gamaliel, qui numerum in Joſephi laterculo occupat vigeſimum quartum, ſatis Joſuæ Ben Gamla eſſe conſonum. At vero Jeſus ille paulo ante Templi ſecundi excidium Pontificatu ab Agrippa Juniore Rege donatus eſt. Joſua autem Ben Gamla ſub tempore Jannæi Regis collocatur, id eſt, ſi de Alexandro Jannæo capiatur, centum quinquaginta amplius annis ante Jeſum illum in laterculo Joſephi. Gemara Babylonia ibi fol. 61, a. & ad tit. *Joma* fol. 18, a. expreſſim; Martha filia Baithi, vidua opulenta, munera dedit ampla לינאי מלכא על דאוקמיה ליהושע בן גמלא בכהני רברבי *Jannæo Regi, ut ſcilicet in Pontificatum eveheret Joſuam Ben Gamla.* Et gloſſa ibi מרתה בת ביתוס אלמנה עשירה היתה וקידשה יהושע בן גמלא ונתנה ממון לינאי המלך ומינהו להיות כהן גדול. *Martham filiam Baithi, viduam opulentam, deſponſavit ſibi Joſua Ben Gamla,*

Gamla, quæ munera dedit Jannæo Regi; ob quæ is eum conſtituit Pontificem. Sic item R. Jacob in *Ajin Iſrael* part. 1, fol. 100, b. Accedat & illud gloſſæ ad tit. *Joma* cap. 1, fol. 8, b: כהני בית שני היו עומדין על ידי ממון שנותנין על כהונה גדולה למלכי בית חשמונאי *Pontifices Templi ſecundi conſtituebantur per munera, quæ dabant, Pontificatus nomine, Regibus domus Haſmonæorum.* Anne igitur Pontifices alii fuere ab Haſmonæis, qui ipſi Pontifices ſimul atq; Ethnarchæ & Reges, conſtituti? Certe de ipſa Pontificis dignitate primaria, non de vicaria, ſeu ſecundaria verba palam fiunt. Notatur autem in margine Gemaræ Babyloniæ ad tit. *Joma* cap. 1, fol. 18, a, Jannæum heic non eſſe ינאי המלך *Jannæum Regem*, memoratum in ejuſdem Gemaræ capite tertio tituli *Kidoſchin* fol. 66, a, ubi ינאי ſeu Jannæus plane pro Joanne Hyrcano uſurpatur, ut nemini non conſtat, qui locum citatum cum Joſephi hiſtoria de Joanne Hyrcano & Eleazaro Phariſæo comparat, vide Joſephum lib. XIII, cap. XVIII, atque infra lib. II, cap. III. Alexander igitur Jannæus is erat, qui Jeſu Ben Gamla in Pontificatum evexit.

Cap. XIII.

De eo, quod apud Veteres, de perpetua Regni & Pontificatus *apud Ebræos* conjunctione, *occurrit.*

PRætermittendus heic non eſt Veterum aliquot error ille manifeſtus; Ebræos ſibi ſemper eoſdem Reges habuiſſe & Pontifices. Ita Trogus in Juſtini Epitoma, lib. XXXVI.; *poſt Moſen*, inquit, *filius ejus Aruas* (ſeu ut codices aliquot MSſ. *Arruans*, pro *Aarone* proculdubio, ut fieri in hujuſmodi nominibus amat, ſubſtitutus & cognatione falſa Moſi conjunctus) *Sacerdos ſacris Ægyptiis, mox Rex creatur; ſemperque exinde hic mos apud Judæos fuit, ut eoſdem Reges & Sacerdotes haberent, quorum juſtitia religione permixta, incredibile quantum coaluere.* Diodorus item lib. XL. apud Photium de Moſe verba faciens, καὶ τὴν τῶν νόμων, inquit, καὶ τῶν ἐθῶν φυλακὴν τούτοις (ἱερεῦσι) ἐπέτρεψε, διὸ καὶ βασιλέα μὲν μηδέποτε τῶν Ἰουδαίων, τὴν δὲ τοῦ πλήθους προστασίαν δίδοσθαι διὰ παντὸς τῷ δοκοῦντι τῶν ἱερέων φρονήσει καὶ ἀρετῇ προέχειν. Τοῦτον προσαγορεύουσι ἀρχιερέα καὶ νομίζουσιν αὐτοῖς ἄγγελον γίνεσθαι τῶν τοῦ Θεοῦ προσταγμάτων. *Legum atque morum cuſtodiam Sacerdotibus permiſit. Unde eveniebat,*

niebat, Regem quidem apud Judæos non fuiſſe, ſed populo ſemper præfuiſſe aliquem ex Sacerdotibus, qui intelligentia ac virtute præcelleret. Hunc appellant ſummum Sacerdotem ſeu Pontificem, eumque exiſtimant ipſis eſſe mandatorum Dei nuncium. Error quidem ipſe craſſus; ſed qualem non mirum eſt imbibiſſe hos ſub Auguſti ævum ſcriptores. Etenim Hiſtoriam ſacram plane ignorantes, veterem Ebræorum politiam, ex ea quæ tunc noviſſima fuerat, nempe tum Haſmonæorum regno, tum Archieratici generis ſub Romanis præfectura, æſtimabant. Neque ſane ante Haſmonæorum res, Ebræorum nomen ac politiam apud Græcos aut Latinos adeo claruiſſe comperimus. Tunc vero ex legationibus, fœderibus, rebuſque bellicis, utriſque haut parum Ebræi innotuere. Quod ex Maccabaicis & Joſepho ſatis liquet. Etiam & conſcriptum eſt volumen tunc utriſque legendum, cui titulus Βιβλίον ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης Ἰωάννου τοῦ Ὑρκανοῦ *Liber Chronicorum Pontificatus Joannis Hyrcani* (ut videre eſt 1. Maccabæor. XVI, 24.) qui vulgata verſione dicitur *Liber dierum Sacerdotii ejus.* Etiam & Græce extitiſſe opus illud Lugduni, in bibliotheca, quæ fuerat Sanctis Pagnini, ſub annum Chriſti MDLX. teſtatur Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro. Sed incendio, anno proximo ipſam conflagraſſe bibliothecam. Cum igitur cernebant illius ævi ſcriptores, eoſdem fuiſſe Ebræis per centum amplius annos (nam totidem præfuere Haſmonæi) Pontifices & Reges ſeu Principes, quin & Pontificibus, pro dominantium libidine, poſtmodum ſuffectis tantam præ illis in adminiſtratione civili poteſtatem permiſſam fuiſſe, aliquam itidem gentis ſuæ præfecturam προεδρίαν præſulatum ſeu Principatum quendam eos (quemadmodum ferme in Anglia olim, hodieque in Germania Ebræorum Epiſcopus ſeu Presbyter ſummus) ſemper obtinuiſſe, quod etiam tum ex Joſepho, tum ex hiſtoria Evangelica atque e ſupra dictis cuivis facile elicitur; inde hallucinati exiſtimarunt pariter anterioribus in ſeculis, atque ab ipſis Reipublicæ ſacræ primordiis, Regnum ſemper atque Pontificatum apud illos conjunctum fuiſſe. Hiſce igitur in rebus doctior Tacitus, quippe qui & Fl. Joſepho coævus & ſcriptorum ejus forſan lector erat. Honorem Pontificatus regno aſſumptum eſſe, non perpetuo conjunctum, ipſum Haſmonæorum Principatum palam indicans, memorat. *Rex*, inquit, *Antiochus demere ſuperſtitionem* (Judæorum) *& mores Græcorum dare adnixus, quo minus teterrimam gentem in melius mutaret, Parthorum bello prohibitus eſt.* Nam ea tem-

peſtate Arſaces deſciverat. Tum Judæi, Macedonibus invalidis, Parthis nondum adultis (& Romani procul aberant) ſibi ipſi Reges impoſuere, qui mobilitate vulgi expulſi, reſumta per arma dominatione, fugas civium, urbium everſiones, fratrum, conjugum, parentum neces, aliaque ſolita Regibus auſi, ſuperſtitionem fovebant: quia honor Sacerdotii firmamentum Potentiæ aſſumebatur. Sic ille in Hiſtoriarum quinto. Sed & ſcriptores Chriſtiani veteres audacter, à reditu ex captivitate Babylonica ad ſeculum, quo natus eſt Chriſtus, genti, tradidere, Ebræorum præfuiſſe, qui tam Regum ſeu Principum, quam Pontificum ſimul nomine ungerentur. Adeo ut in eo intervallo Regnum & Pontificatum conjungi velint. Seculum autem illud ab Alexandri Jannæi alii, alii à filii ejus Hyrcani exceſſu & Herodis Magni tempore auſpicantur, ita in eo finiri volentes Danielis Prophetæ hebdomadas, atque tunc excuſum eſſe *Unctum* ſeu veterem *Unctorum* tum Regum, tum Pontificum progeniem, ipſamque legitimam ad veterem ritum unctionem terminum accepiſſe. Qui Herodis tempori atque Hyrcani exceſſui hæc tribuunt, (ut plerique) ob ejus, utpote alienigenæ ſeu Proſelyti, Regnum, atque Ananeli, eorumque qui ſequuntur, venalem Pontificatum id faciunt. Qui Alexandrum Jannæum poſtremum heic fecere, id voluere, eo quod illi demortuo ſucceſſit Salina Salome, ſeu Alexandra uxor, pro cujus arbitrio Pontificatus, ut ante docetur, Hyrcano filio donabatur. Ita enim legitimam ſucceſſionem finem ajunt ſortitam eſſe. De hac re videſis Euſebii Chronicon numero MDCCCCLXXXIII. eundem lib. VIII. Demonſtrationis Evangelicæ & Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ lib. I. cap. X. Cedrenum, Chronicon Alexandrinum, Excerpta Euſebii, Africani, aliorum græco barbara, pag. 65. præter recentiores, qui Annales conſarcinant, & Epiphanium in hæreſi XXIX. quæ eſt Nazaræorum; ubi omnimodo annorum accuratione neglecta, & legitimæ ſucceſſionis in Alexandro Jannæo finis atque inſtaurati in Jeſu Chriſto Pontificatus ratione tantum habita, ita oſcitanter conjunguntur Herodes, Jannæus, Auguſtus & Chriſtus, ut diſerte ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀπὸ γένους ἱερατικοῦ καὶ βασιλικοῦ *tempore Alexandri genere Sacerdotali & Regio oriundi*, Chriſtum natum etiam aſſeratur. Medelam adhiberi vult vir ſummus ad Euſebii numerum citatum huic Epiphanii loco; quam vide. Certe id interea animadvertendum ex hujuſmodi annorum & rerum confuſione, Ebræorum aliquot etiam falſam invaſiſſe olim opinionem, tempora Jannæi & natalium

Chriſti

Chriſti (quæ revera centum amplius annis disjunguntur) concurriſſe. Abraham Ben David in Cabala; כותבי זכרנות בישראל אומרים שיהושע בן פרחיה רבי של ישו הנצרי ואם כן הוא בימי ינאי מלך היהודים *Hiſtoriographi Iſraëlitarum dicunt Joſuam Ben Perachia Magiſtrum fuiſſe Jeſu Nazareni; quod ſi ita eſt, neceſſe eſt, ipſum fuiſſe in diebus Janai Regis Judæorum.* Fuere etiam, qui non ſolum conjunctum volebant Regnum & Pontificatum ab ipſo Captivitatis tempore, ſed etiam ipſos Haſmonæos, tam Pontifices quam Principes ex familia Davidica ſeu Regia, id eſt, ex tribu Juda, fuiſſe, tradere non ſunt veriti. De utriuſque tribus commixtione, vide Cedrenum, & Epiphanium loco citato. De Haſmonæis autem, Saidus Batricides Patriarcha Alexandrinus, Auguſti tempora exequens, וכאן מלך אליהוד קד אנקטע מן אל דאווד מנד וקת שבאהם נבחתנצר לאן אליהוד לא ימלכון עליהם מלכא ואלי אליום אלא מן נשל דאווד וכאן כאהנא מן נשל דאווד יקאל לה ארשטובל ידבר אליהוד כאלמלך *Reges*, inquit, *Judæorum olim à ſtirpe Davidica deſumebantur, etiam à tempore, quo in Captivitatem abducti ſunt à Nabuchadneſare. Siquidem Iudæi Regem ſuper ipſos minime conſtituerunt uſque ad diem hodiernum, qui non eſſet ex ſtirpe Davidica. Erat autem Sacerdos ex Davidica ſtirpe, cui nomen erat Ariſtobulus. Et Iudæis, ut Rex præfuit.* De Ariſtobulo Hyrcani fratre, cujus etiam poſtea meminit, loquitur. Sed neque Ariſtobulum ſeu Haſmonæos ſtirpi Davidicæ per conjugia conjunctos fuiſſe probari poteſt. Ex Levitica quidem tribu, genere Sacerdotali, atque ex vice Joaribi oriundos ſatis ſcimus ex primo Maccabæorum. Neque ſatis probari poteſt, illud de conjuncto Regno ac Pontificatu poſt reditum è Captivitate ad Haſmonæorum exitum. Verum quidem eſt, non abſurde eum facere, qui ex Jaddi ſeu Simeonis Pontificis hiſtoria, apud Joſephum & Abraham Ben David in Cabala, conjiceret ſummam rerum penes eum fuiſſe, cum Alexander Macedo Hieroſolyma adveniebat. Et partes Regias ei manifeſto ſatis attribuit Joſephus. Ad eum ſcribit Alexander, ut forum rerum venalium exercitui ſuo permitteret, atque ut ea, quæ antea Dario conferre ſoleret, nunc daret Macedonibus. Reſpōdet Pontifex, ſe juramento obligatum Dario, hoſtibus ejus ſe neutiquam opem laturum. Quo reſponſo iratum Regem, poſtmodum ut Imperator ſeu Rex gentis ſuæ, non minus ac Pontifex, excipit; quæ fuſius

fuſius narrat Joſepus, atque ex eo alii. Fedus item ab eo cum Alexandro initum. Quæ omnia jura ejus Majeſtatis tunc temporis deſignant. An ea fuerint temporaria an perpetua, non diſputo. Sed vero vix dubitare queo, quin hiſce coævus & Alexandri Præceptor Ariſtoteles, etiam ipſum Ebræorum, ſub Pontificis hujus & Alexandri adventus tempora, Reipublicæ ſtatum in animo haberet, cum de Civitatibus aliquot loquutus eſt, apud quas *θυσίαι καταλελείφθησαν τοῖς βασιλεῦσι μόνον, ὅπου δὲ ἄξιον εἰπεῖν εἶναι βασιλείαν, ἐν τοῖς ὑπερορίοις τῶν πολεμικῶν τὴν ἡγεμονίαν μόνον εἶχον*, *Sacra ſolum Regibus* [domi] *relicta ſunt, ita tamen, ut Regni nomen in eo retineretur, quod foris rebus bellicis praeſſent.* Locus eſt Politicorum III, cap. XIV. Etiam de Jaſone Pontifice ab Antiocho Epiphane creato, Joſephus in libro de rationis imperio cap. VI. *ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτῷ καὶ ἀρχιερᾶσθαι καὶ τοῦ ἔθνους ἀφηγεῖσθαι*, *ille vero eum conſtituit tam Pontificem, tum gentis ſuæ Principem.* Singularia ejusmodi ſunt forte alia. Sed de univerſis ceteris illius intervalli temporibus, ex hiſce decernendum tuto non eſt. Quin genti, Pontificatum gerente in ipſo è Captivitate reditu Joſua filio Joſedeci, præfuit Zerubabel ex tribu Juda; cui in Principatus dignitatem ſucceſſiſſe poſteros ejus, ſcribunt Ebræi in Seder Olam Zuta. Meſchullamum ſcilicet filium, hujus dein filium Hananiam, Hananiæ item filium Baraciam, atque hujus itidem filium Haſadiam. Et poſt horum Principatū in Haſmonæis cœpiſſe Regni & Pontificatus conjunctionē. Atq; inprimis eſt heic obſervandum illud Joſephi de reditu poſt Captivitatē ſeu Politia Templi ſecundi; Judæi, inquit, Hieroſolymis degebāt, *πολιτείᾳ χρώμενοι ἀριστοκρατικῇ μετ' ὀλιγαρχίας. Οἱ γὰρ ἀρχιερεῖς προεστήκεσαν τῶν πραγμάτων ἄχρις οὗ τοὺς Ἀσαμαναίου συνέβη βασιλεύειν ἐκγόνους* *ea uſi Reipublicæ formula, quæ tum Ariſtocratica eſt, tum Oligarchica. Nam Pontifices rebus præerant, donec Haſmonæorum gens Regnum obtinuit.* Præfuiſſe quidem, ait, rebus Pontifices, ſed in Republica partim Ariſtocratica partim Oligarchica. Ideo ante Haſmonæos Pontifex idem atque Rex non erat, nec ſolus præfuit. Quin ratio redditur Reipublicæ ſic mixtæ; quia Pontifices præfuere. Inde igitur pars Ariſtocratica. Atqui ſic, non de Pontificibus ſucceſſione ſingulis, ſed de primariis aliquot eisque compluribus ſimul Sacerdotibus Pontificum nomine, ut dictum eſt ſæpius, innui ſolitis, videatur capiendum. Undenam alias Ariſtocratiæ cum Oligarchia ratio redditur, quia Pontifices præfuere?

Paulo

Paulo poſt etiam (locus eſt lib. xi, cap. iv) memoratur legatio ad Darium Regem ab Hieroſolymitanis decreta, qua functi ſunt Zorobabel ipſe, καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόντων τέσσαρες, *& quatuor alii Principum*, ſeu, *qui rebus præerant*. Ruffinus pro jam allatis ſubſtituit; *Habitabant in Hieroſolymis & optimatum gubernatione regebantur. Nam Sacerdotes tractabant eorum negotia, uſque quo regnare contigit nepotes Aſamonei.* Quod vero habent heic de τῶν κατὰ τοὺς νόμους χρισμάτων ſeu *legitima Unctione*, qua Regia, qua Pontificia, in Haſmonæorum exceſſu finita Scriptores Chriſtiani, id quam vero ſit conſonum, ex iis quæ libro proximo de Unctione Pontificali, ex Ebræorum commentariis, traduntur, eſt expendendum.

Finis Libri primi.

De SUCCESSIONE In PONTIFICATUM EBRÆORUM,

Liber Secundus.

Cap. I.

Sequentium diſtributio. De Sanguinis proximitate, *cujus, in* Pontificatus, *uti etiam in* aliarum *apud Ebræos* dignitatum *ſucceſſione, ratio habebatur. Et de* Segene, *ſeu* Pontifice Secundario.

Quæ juris ſunt, ſeu Legitima, quæ ad ſucceſſionem Pontificalem apud Ebræos ſpectabant, in genere cernuntur triplici. Primum eſt, Perſonæ qualitas. Secundum, Ritus ſolennes in novo Pon-

tifice conſecrando adhibiti. Tertium, Poteſtas forenſis ſeu Juriſdictio, cujus autoritate de binis illis erat decernendum. Perſonæ qualitas in ſpecie reperitur quintuplici. Perpendebatur

I. *Sanguinis proximitas,*
II. *Natalium puritas,*
III. *Ætas miniſterio ſacro idonea & legitima.*
IV. *Corporis habitudo,*
V. *Animi integritas ac vita, & Exiſtimatio.*

Proximitas, quæ ſufficiebat heic, duplici nitebatur prærogativa. Altera, quæ Sexus erat; quæ Ætatis, altera. Sexus rationis par jus habebatur in univerſis, quibus deferendum erat *τὸ τ̃ Ἱερωσύνης μεγαλεῖον Sacerdotii cujuscunq́; dignitas*; idque ex primaria ejus inſtitutione. Neque enim ſolum, qui maſculus eſſet, admittendus erat, ſed is etiam duntaxat, qui ex maſculis tantum in ſtirpe Aharonica eſſet oriundus. Adeo ut nepos ex filia ceterique ſequiori ita conjuncti ſexu, ſemper, non aliter ac filiæ, dignitate arcerentur. Unde Moſes Maimonides ad illud Numerorum capite XVIII, 4, זר ſeu *Alienigena ſive extraneus non miſcebitur vobis*, τὸ זר ſeu *Alienigenam* pro univerſis illis ſumit, qui ex Aharonis prole maſcula non fuerint Maſculi. Verba ejus ſunt in halach. *Biath bammikdaſch* cap. IX. אי זהו זר כל שאינו מזרע אהרן הזכרים שנאמר וערכו בני אהרן והקטירו בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן *Extraneus ſeu Alienigena heic eſt, quiſquis non fuerit ex ſemine Aharonis idque ex maſculis, ſecundum id quod ſcriptum eſt* (Levit. I, 18) *& diſponent Filii Aharon, &* (Lev. III, 8) *adolebunt filii Aharon. Filii Aharon & non filiæ Aharon.* Et, cujus ipſæ capaces neutiquam fuere, ut dignitas ea ad earum poſteros jure transmitteretur hæreditario, fieri nequibat. Quemadmodum autem omnes maſculi è maſculis oriundi in ſtirpe Aharonica, Sacerdotali dignitate, ubi, ob cauſam aliquam earum, quæ infra indicantur, arcendi non erant, gaudebant, ita mortuo Pontifici is tantum ex ejuſmodi maſculis jure ſuccedebat, qui aut filius erat primogenitus, aut nepos primogenito Vicarius, aut aliter, in hæreditariæ ſucceſſionis in bona ſtemmate, primogeniti atque proximi locum, ubi nil aliud obſtabat, obtinebat; fœminis, & qui ex eis nati, omnino prætermiſſis. Quod Ætatis heic prærogativam appellamus. Primogeniti & natu maximi vocabula idem heic ſonant. Hinc ob ætatis prærogativam anteponebatur in ſucceſſione Eleazarus Ithamaro

Digitized by Google

maro natu major. Joſephus l. iv, Originum Judaicarum cap. iv, πρὸς Ἐλεάζαρον διὰ τὴν ἡλικίαν ἡ ἀρχιερωσύνη παραγίνεται, *ad Eleazarum propter ætatem Pontificatus advenit*. Inde etiam in Haſmonæorum Pontificatu præferebatur Hyrcanus Ariſtobulo fratri minori, ut idem Joſephus lib. xiii, cap. xxiv. Ob eandem cauſam Salomon Jarchius ad 1 Paralipomen. xxiv, & Abenezra ad caput 1 Haggæi, Joſuam filium Joſedeci prælatum ajunt Ezræ patruo, utpote fratris majoris filium, tametſi Jarchius alibi (quod ſupra monuimus) aliam & maxime rei ipſi incongruam rationem oſcitanter adferat. Citato etiam loco bene adnotat (ad verba illa ibi ſacra de Nadab & Abihu filiis Aharonis Eleazaro natu majoribus, ſed patre ſuperſtite demortuis, *Et filii non erant illis*) אבל אם היו לנדב ואביהוא בנים היו קודמים לאלעזר ואיתמר בכהונה גדולה *atqui ſi fuiſſent Nadabo & Abihu filii, ipſi in ſummo Sacerdotio fuiſſent Eleazaro & Ithamaro anteponendi.* Idem jus in dignitatum cæterarum, quotquot perpetuæ fuere, ſucceſſione plerunque obtinebat. De Regali, ii Paralip. xxi, 3, *Regnum autem tranſmiſit ad Joramum, eo quod eſſet primogenitus.* De Jehoſaphato Rege verba fiunt. Cum tamen interdum, in regni ſucceſſione, Minor Majori anteponeretur; quod vide in exemplo Joahazi & Joachimi filiorum Joſiæ Regis, ii Regum xxiii, 31, & 36. Ubi conſulas, de ætate, Gerſomidem, Davidem Kimchium & Jarchium, præter Gemaram Hieroſolymitanam ad tit. *Sota* cap. viii, fol. 22, col. 3, & ad tit. *Horaijoth* cap. iii, fol 47. b, & ad tit. *de Siclis*, cap. vi, fol 49, col 4. De ſucceſſionis autem jure ordinario Maimonides halach. *Celi hammikdaſch* cap. iv. כשימות המלך או כהן גדול או אחד משאר הממונים מעמידין תחתיו בנו או הראוי ליורשו וכל הקודם לנחלה קודם לשררות המת והוא שיהיה ממלא מקומו בחכמה או ביראה אעפ' שאינו כמותו בחכמה שנ' במלך הוא ובניו בקרב ישראל מלמד שהמלכות ירושה והוא הדין לכל שררה שבקרב ישראל שהזוכה לה זוכה לעצמו וזרעו *Mortuo Rege aut Pontifice aut alio quovis in dignitate* (perpetua) *conſtituto, loco ejus ſubſtituitur filius ejus, aut is qui jure hæreditario eſt proximus. Nam quiquis in hæreditate anteferendus eſt, etiam is in defuncti Dignitatibus eſt anteferendus* (ſexus, ut diximus, ratione habita) *modo ejuſmodi fuerit, ut locum ejus cum ſapientia suppleat, aut ſaltem cum timore, tametſi ei ſapientia ſit diſpar. Secundum id quod ſcriptum eſt* (Deuter. xvii, 20) *de Rege; ipſe & filii ejus in medio Iſrael; animad-*

vertendum eſt inde, Regnum eſſe hæreditarium. Atque hoc etiam jus eſt univerſis dignitatibus, quæ ſunt in medio Iſraelis, ut qui in earum aliquam fuerit evectus, is eam non ſibi ſolum ſed & poſteris ſuis retineat. Tantundem ipſe in halach. *Melachim* cap. I, & vide ſis Gemaram Babyloniam ad tit. *Cethuboth* cap. XII, fol. 103, a, & Syracidem cap. XLV, 25. De perpetuis autem, & quarum conſtans erat uſus, dignitatibus hæc tantum intelligenda ſatis docet Maimonides, dum, in priore loco. Sacerdotem משוח מלחמה *unctum in bellum*, ex Lege Deuter. XX, 2, ad poſteros dignitatem ſuam non transmittere monet. Pro re enim nata conſtitui ſolebat ejuſmodi præfectus ſacer bello, nec perpetuus erat. Et de eo, ad hanc rem, vide ſis *Sepher Siphra* col. 68. Perpetui autem fuere Magiſtratus heic ſacri, veluti סגן ſeu *Pontifex ſecundarius*, גיזבר, id eſt, *Quæſtor ærarii ſacri*, id genus ceteri, qui, in Rabbinorum commentariis, paſſim ſunt obvii. Sed etiam in earum ſucceſſione, vix intelligi poteſt, quomodo non æque obſtarent alii defectus, præter eum qui Timoris erat, velut Ætatis; niſi aut Tutelæ ibi locus aut proximioris ex ſanguine admiſſio temporaria concedatur. Qua de re in Pontificali Succeſſione exempla aliquot in Superiori libro occurrunt. Advertendum autem, ſucceſſionem iii Segenis ſeu Pontificis ſecundarii ſeu Vicarii ſive ſecundi à Summo Sacerdote dignitatem ejuſmodi fuiſſe videri, ut, ex more ordinario ſeu uſitatiori, is, qui ſpe proximior eſſet Pontificatus hæres, hanc gereret, eamque, cum Pontifex is fieret, hæres dein proximus itidem reciperet. Unde non defuere, qui ex eo, quod ut plurimum aut ſæpe eveniebat, pronuntiarent, neminem in Pontificatum evehendum, עד שנעשה סגן *antequam fieret Segen.* De qua conſulas gloſſam in Gemaram Babyloniam ad tit. *Menachoth* cap. XIII, fol. 109, b, & Zacuthium in *Sepher Juchaſin* fol. 57, a. Certe Jadduæ Pontifici Segen videtur fuiſſe frater Manaſſes, tametſi filii ei non deeſſent bini, Onias & Manaſſes, qui poſtea Pontificatum utrique geſſere. Vide Joſephum lib. XI. cap. VIII. ubi μετέχειν τῆς ἀρχιερωσύνης *Pontificatus participem eſſe* (quod de Manaſſe fratre dicitur) non aliter forte intelligendum. Participem ſcilicet in ſacro ærario, proventu, id genus ceteris diſponendis, etiam & ſacri ad altare miniſterii Pontificii adjutorem aſſiduum. Non raro etiam occurrit nomen in Talmude utroque, ꝗ Rabbi Chananiah סגן הכהנים *Secundarii Sacerdotibus ſummis*, de quo Zacuthius loco citato. Et Zephanias כהן משנה *Sacerdos ſecundarius* Sareæ Pontificis memoratur II.

Regum

Regum xxv, 18. & Joſepho lib. xi, cap. xi. De Segenis autem ſeu Pontificis Vicarii dignitate ac officio advertendum eſt, quod legitur in tit. *Joma* cap. i. ומתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול *& conſtituebant ei alium Sacerdotem vicarium, ſi quid forte, quod eum profanaret (* veluti ſeminis fluxus ſeu hujusmodi alia *) accideret.* Et ſæpius occurrit apud Talmudicos, ut dictum Rabbi Chananiah, qui ipſe סגן הכהנים ſeu *Segen Pontificum* dici ſolet. למה סגן ממונה שאם יארע בו פסול בכהן גדול נכנס ומשמש תחתיו *Ideo conſtitutus eſt Segen, ut, ſi quid profanum Pontifici ipſi accideret, ille ingrediatur & vice ejus fungatur.* Quod vide in Gemara Babylonia ad tit. *Sota* cap. viii. fol. 42 a, ad tit. *Joma* cap. iv. fol. 39. a, alibi. Etiam & Segenem non ſolum כהן אחר *Sacerdotem alium*, ſed etiam כהן גדול אחר *Pontificem alium* nuncupabant. Maimonides halach. *Abodath Jom haccipurim* cap. i. ומתקינין לו כהן גדול אחר *& conſtituebant ei Pontificem alium.* Sic item Moſes Mikotzi præcept. affirmativ. ccix. alii. Initiabatur autem hujuſmodi Vicarius ex ipſo, quod præſtabat Pontificis, ſi interea forte pollutus eſſet, vice ſacro miniſterio. Maimonides ibidem, זה שנכנס תחתיו אינו צריך חינוך אלא עבודתו מחנכתו ומתחיל מעבודה שפסק בה הראשון *Is qui Vicarius fit, non aliter initiatur ſeu conſecratur, quam ex ipſius ſacro miniſterio, quod ei eſt initiatio. Incipit autem ibi ſacris fungi, ubi deſinit Pontifex primarius.* Atque hoc maxime de Feſti Expiationis ſacris dici ſolet. Elapſo Feſto ipſo, ſeu mundata pollutione in integrum reſtituebatur Primarius. Vicarius autem, inquit Maimonides, עובר בכל מצות כהונה גדולה אלא שאינו ככהן גדול *idoneus manet omnibus præſtandis, quæ ad Pontificatum attinent, tametſi non fuerit ut Pontifex habendus*; cum tamen ab aliis negetur, Vicarium ipſo die Feſto elapſo, aut Pontificis partes aut Sacerdotii gregarii rite agere, ſed veluti medioxumi locum tenuiſſe; eo quod in dignitatibus ſacris legitimum non habeat deſcenſum, unde nec in Sacerdotum gregem eum reverti volunt. Pontificem autem agere non potuiſſe, quia Pontifex erat alius. Præter citatos Magiſtrorum Commentarios vide Gemaram Babyloniam ad tit. *Joma* cap. i. fol. 13. & ad cap. v. fol. 47. a, præter Hieroſolymitanam fol. 38 col. 3. & 4. atque eandem ad tit. *Megilla* cap. i. fol 72. col i. & ad tit. *Horaijoth* cap. iii. fol 47. col. 4. ubi exempla etiam habentur in Jehuda fratre Simeonis F. Camithi, qui ei die Expiationis erat Vicarius, aliis item. Et vide ſupra lib. i. cap. xi. ubi de Joazaro

zaro Pontifice agitur. Qui autem ita ſubſtitutus eſt in Vicarii munus, Segenis nomen perpetuo retinebat, & Vicarius erat Pontifici perpetuus; ita tamen, ut in ſacris ipſis Pontifici propriis obeundis partes nullas omnino haberet, niſi tantum tempore, quo ipſe Pontifex pollutione aliqua impediretur; ut à Magiſtris ſaltem nonnullis docemur. Gloſſa Talmudica ad tit. *Joma* cap. iv. fol. 39. a. כל זמן שלא יארע בו פסול אין הסגן עובר שום עבודה בעולם *Quamdiu ipſe Pontifex pollutus ſeu profanatus non fuerit, tamdiu ab omnimoda functione ſacra abſtinet ejuſce Segen ſeu Vicarius.* Sed & vide de eo plura in dicto Titulo & in capite poſtremo tituli *Thamid* ſeu *de Sacrificio jugi.* Addit autem generatim Maimonides loco ſupra citato; אם מת הראשון זה השני מתמנה תחתיו *Mortuo Pontifice Primario, Secundarius iſte in locum ejus ſuccedit.* Quod tamen de alio Segene ſeu Vicario, præter eum, qui proximus ex ſanguine ac moribus patriis hæres erat, capi nequit apud eum, qui jura popularium avita non eorum violationes ibi congerit. Rem ſe ita habuiſſe opinor, ut plerunque ſanguine proximus hoc gauderet Vicariatu; extra ordinem vero, atque ut incommodum aliquod evitaretur, alii etiam, qui proxime non eſſent, interdum ſubſtituerentur. Qua ſane in Specie, nec Segenis Succeſſionem ex ſanguinis jure locum habere, manifeſtum eſt.

Cap. II.

Natalium inquinamenta, *quibus arcebantur tam functione* Sacerdotali *quam* Pontificali *ſucceſſione Sacerdotum filii.*

Quod ad Natales heic attinet; qui ab omnimoda functione Sacerdotali, ob Natalium impuritatem arcendus erat, eum in Pontificatum ſuccedere jure non potuiſſe, nemo non videt. Cum autem interdicto tam ſacro, quam מדברי סופרים *ex Scribarum*, id eſt Legis Cuſtodum *inſtitutione* ſuperinducto vetiti ſint pluriſariam Concubitus ac Nuptiæ; aliæ civibus univerſis, veluti fœminarum in Levitici decimo octavo memoratarum atque earum, quas illis שניות *Secundarias* vocant, aliarum item, quale interdictum שוה בכל *omnibus commune* nuncupant; aliæ Sacerdotibus tantum & Pontifici, quale interdictum מיוחד בכהנים *proprium Sacerdotibus* appellitant; arcendus erat ab altaris functione atque á ſucceſſione, quam tractamus,

mus, ut חלל *profanus*, quiſquis ex Nuptiis ſeu coitu, Lege ſive Sacerdotibus ſive Pontifici peculiari ſeu propria, vetito naſceretur, idque ſive Lex illa ſacra eſſet atque à Numine lata, ſive à Majoribus ſeu Scribarum autoritate ſuperinducta. Lex ſacra eſt de Sacerdotibus in univerſum Levit. xxi. אשה זונה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקח כי קדוש הוא לאלהיו quod in vulgata vertitur, *Scortum & vile proſtibulum non ducent uxorem, nec eam quæ repudiata eſt à marito, quia conſecrati ſunt Deo ſuo.* Helleniſtæ ibi *Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήψονται. Mulierem meretricem & profanatam non accipient*; ceteris vulgatæ & veritati ſatis conſonis. Ita etiam Onkeli paraphraſis, tametſi *Meretricem & violatam* ſubſtituat in verſione P. Fagius. Violatam, pro eo quod in Chaldæo Onkeli eſt מחללא *profanatam.* Ebræa autem ſonant, *fœminam, quæ Zona eſt*, ſeu *Scortum, aut Profanam non accipient. Et fœminam repudiatam à marito ſuo non accipient. Quoniam ſanctus eſt is Deo ſuo.* Ut autem tria illa fœminarum genera Sacerdotibus univerſis ex Lege eis peculiari interdicuntur, ita Pontifici, præter eas, & vidua interdicta eſt, & conjugium violatæ. Citati capitis commate 13. de Pontificis nuptiis; והוא אשה בבתוליה יקח אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה *Uxorem, cui virginitas ſua manet, ducet. Viduam, Repudiatam, Profanam, Scortum, iſtas non accipiet. Sed virginem de populis ſuis accipiet in uxorem.* Et ſubjicitur dein, ולא יחלל זרעו בעמיו *Nec profanet ſemen ſuum in populis ſuis.* Vulgata ibi; *Virginem ducet uxorem. Viduam autem, & repudiatam & ſordidam atque Meretricem non accipiet, ſed puellam de populo ſuo, ne commiſceat ſtirpem generis ſui, vulgo gentis ſuæ.* Subindicans proculdubio non ſolum Virginem Pontifici ducendam, ſed etiam ex genere ſeligendam Sacerdotali, quod per *populum ſuum* autor Verſionis innui exiſtimavit. Neque ille ſolus. Nam ſic etiam diſerte Philo, Judæus Alexandrinus, lib. II. de Monarchia. Pontifici ſcribit ille, non ſolum Virginem eſſe duntaxat deſpondendam, *ἀλλὰ καὶ ἱέρειαν ἐξ ἱερέων, ἵνα ἐκ μιᾶς οἰκίας καὶ τρόπον τινὰ τοῦ αὐτοῦ αἵματος ὦσιν νύμφιός τε καὶ νύμφη, ſed etiam Sacerdotem ex Sacerdotibus, puellam nempe ex Sacerdote natam, adeo ut ſponſus ſponſaque ſint ex una domo & eodem quodammodo ſanguine.* Sed neque in Joſepho nec in Talmudicis hujuſce interpretationis veſtigium comperio. Minime enim populos

ſuos

ſuos pro genere ſumunt Sacerdotali, ſed Iſraëlitico. Et Aben Ezra ad dictum locum, *Ratio eſt*, inquit, *in adjectione verborum illorum de populis ſuis* כי הבתולה השבויה והמתיהדת אסורות לו *quoniam Virgo capta* (è gentilibus) *& Judæa facta ſeu Proſelyta ei interdicitur.* Quam etiam nomine Zona ſeu Scorti, ut mox patebit, comprehendunt. Ex ſingulari vero vocabuli Uxoris in ſacra de Pontificis nuptiis lege numero receptior eſt ſententia, polygamiam ei negatam eſſe, adeo ut plures ſimul habere ei eſſet nefas. Qua de re vide ſis Gemaram Babyloniam ad tit. *Jabimoth* cap. VI. fol. 59. a. & Maimonidem halah. *Iſuri Bia* cap. XVII, præter *Magid Miſna* ibidem. Et Nicolaus Mongeorgius in Codice de Moſaico & Vetere jure enucleando pag. 161. *Seniores*, inquit, *populi Iſrael prahabito maturo conſilio ac deliberatione decrevere Magnum Sacerdotem unica Uxore fore contentum.* Quin quod habetur in II Paralip. XXIV, 2. de binis Jehoiadæ Pontificis Uxoribus, id intelligunt ij, qui ſententiam hanc amplexantur, de altera poſt alterius ſive mortem ſive repudium ducta, aut pluribus ſimul ductis, antequam in Pontificatum ſuccederet, ſaltem de altera in Paraſceve feſti Expiationum libello ejecta. Nam tempore illo ſanctiſſimo binas Pontifici retinere, utcunq; illicitum habebant; ut ſcilicet inquinamenti anſa minueretur. Vide ſis Maimonidem halach. *Celi hammikdaſch*, cap. V. Sed vero apud Ezechielem cap. XLIV, 22, de Sacerdotibus legitur, *viduam & repudiatam non ducent in uxores, ſed virgines, quæ ſunt de ſemine domus Iſrael,* והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן יקחו quod vulgatæ vertitur, *ſed & viduam, quæ fuerit vidua à Sacerdote accipient.* Hæc quidem ſonare videntur, ac ſi vidua nulla, præter eam, quæ Sacerdoti marito ſuperſtes eſſet, Sacerdoti fuiſſet ducenda, ſed tantum virgo. Ceterum Ebræi ita in loco illo ſingula ſingulis diſtribui volunt, ut vidua tantum ſoli Pontifici, ei vero cum ceteris Sacerdotibus repudiata interdici intelligatur, uti & virgo duntaxat Pontificis connubio aſſignari. Ut ita nimirum cohæreant cum Lege in Levitico lata. Et demum verba illa poſteriora, quæ Ebraice attulimus, capiunt, ac ſi dictum fuiſſet, *at viduam, quæ revera fuerit vidua, ſcilicet nec repudiata, nec à Leviro renuntiata* (ex lege Deuter. XXV, 7, nam par eſſe hujus cum repudiata jus, inſtituêre Scribæ) *ij, qui ſunt ex Sacerdotali genere ceteri licite ducant.* Nam מכהן quod *ex Sacerdote* ſignificat, ſeu *à Sacerdote*, pro iis ibi ſumi volunt, qui ſunt ex genere Sacerdotali, ſeu Sacerdotes gregarii, quemadmodum fere Græci dicunt, *οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς*

pro

pro *Stoicis*, & οἱ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, pro *Peripateticis*. Vide ſis ad locum citatum, Salomonem Jarchium & Davidem Kimchium. Et Uzielides in paraphraſi Chaldaica ibi expreſſim, וארמלתא די תהי ארמלתא שאר כהניא יסבון *viduam autem, quæ revera fuerit vidua* (marito ſuperſtes) *Sacerdotes ceteri* ſeu *gregarii ducant*. Interdicebatur igitur Sacerdotibus gregariis Scortum, prophana, ac repudiata ex Lege Sacra: atqui & Leviro renuntiata (quam חלוצה nuncupant) ex Scribarum autoritate. Pontifici vero etiam & vidua & vitiata; ita tamen, ut ex peculiari Pontifici lege, connubium vitiatæ interdici velint, quod eliciunt ex uxoris vocabulo in præcepto de virgine ducenda expreſſe habito. Ceterarum tam coitum quam connubium ex ipſis Sacerdotio in univerſum peculiaribus Legibus vetari; quoniam לא יקחו *non accipiant*, generatim adjicitur. Quod ad ſequentia rite capienda, inprimis eſt animadvertendum, Qualeſnam autem fuerint heic vidua, repudiata, Leviro Renuntiata, & Vitiata, ita ſatis ad hanc rem vulgo dignoſcitur, ut plura de eis heic ſubtexere neceſſe non ſit. De ceteris binis idem non dicendum. Nam quænam fuerint bina illa fæminarum genera, Scorti ac Profanæ nominibus in verſionibus vulgo vetita, fuſius eſt heic exequendum; tum quoniam mire diſcrepat earum notio, apud Ebræorum Juriſconſultos ab ea, quæ Chriſtianis recipitur, tum quia in Natalibus Sacerdotum ac Pontificum diſcernendis, ea momenti ſit perquam inſignis. *Zona* igitur ſeu Scortum ad hunc modum eis definitur, זונה האמורה בתורה היא כל שאינה בת ישראל או בת ישראל שנבעלה לאדם שהיא אסורה להנשא לו איסור השוה לכל או שנבעלה לחלל אעפ' שהיא מותרת להנשא לו Zona ſeu *Scortum in Lege memoratum fæmina eſt, quæcunque non eſt Iſraelitis* (id eſt, non ex Iſraelita; ſaltem non ex Iſraelitide genita) *aut Iſraelitis, quacum concubuit vir, cujus nuptiæ ei interdicto omnium communi interdicuntur, aut quacum concubuit profanus, etiam cujus nuptiæ ei eſſent permiſſæ*. Priori definitionis parte comprehendi videmus exteram qualemcunque, etiam & Proſelytam & Libertinam. Quæ ſequitur pars definitionis, non ſolum complectitur Iſraelitidas illas omnes, qui coitu aliquo nomine ערוה *Turpitudinis* ſeu *inceſtus* (excepto illo qui cum menſtruoſa habitus) in Levitici decimo-octavo capite ſignato, inquinarentur, verum etiam univerſas, quæ cum eorum aliquo rem haberent, quorum nuptiæ Iſraelitidibus vetantur, veluti Mamzere, Ammonite, Moabite, etiam proſelyto facto, id genus aliis, in Deutero-

Digitized by Google

nomii vigeſimo tertio. Nam quod ibi ſigillatim de iſtis legitur, לא יבא בקהל יהוה *non intrabit in cœtum* ſeu *congregationem Domini*, id ad unum omnes accipiunt Ebræi pro eo, quod eſt, לא ישא ישראלית *non ducat in uxorem Iſraelitidem*; ſeu, *inter eos & Iſraelitas minime ineantur conjugia*. Eadem erat ratio Iſraelitidis, qua cum gentilis coiverat nondum proſelytus factus. Etenim Lex ait ſacra, Deuter. VII, 2. *Non affinitatem facies cum eis; filiam tuam non dabis filio ejus, neque filiam ejus accipies filio tuo.* Vide item Exod. XXIII, 32, & XXXIV, 16. Quas leges, non de alienigenis ſimpliciter, ſed de nondum proſelytis factis accipiunt. Vide item Ezram X, 10, & Nehemiam XIII, 25. Quod pariter dicendum de ea, quæ cum ſervo ex gentibus capto, necdum libertate donato, tametſi Judaiſmo nomen dediſſet, atque eouſque ſervilem retinens conditionem proſelytus fuiſſet factus. Nam interdictum Iſraelitidi habebatur hujuſmodi ſervi, veluti gentilis, conjugium, uti & Iſraelitæ hujuſmodi ancillæ; qua de re conſulas etiam Levitici cap. XIX, 20, & paraphraſin Onkeli Deuter. cap. XXIII, 17. Ex gentilis igitur ſervi hujuſmodi, adulteri, ſanguine nimium conjuncti, Mamzeris (qualisnam is eſſet, oſtendimus in libro de Succeſſionibus in Bona capite III,) Ammonitis, Moabitis, id genus aliorum coitu, quorum nuptiæ prohibitæ ſunt, interdicto omnibus ex ipſo ſermone ſacro, communi, Zona ſeu Scortum heic fiebat. Non item ubi nuptiæ, non ex ſermonis ſacri verbis, ſed ex majorum tantum inſtitutis, veluti Secundariarum, prohiberentur, tametſi eſſet etiam omnibus commune illud interdictum. Nam ita volunt heic diſtingui. Poſtrema denique definitionis verba de Profani concubitu, explicata habebimus, ſi quid Profana Magiſtris in Lege denotet prius oſtendatur. Profana, ad eorum mentem, dupliciter fiebat fæmina. Interdum ex Natalibus tantum, interdum ex ſolo Sacerdotis ſeu Pontificis coitu. Quod ad Profanæ Natales attinet; Proles utriuſque ſexus ex ea, quæ *Zona* ſeu Scortum, modo ſupra explicato, habebatur, aut è repudiata aut è fratria Leviro renuntiata (nam in iis, quæ Sacerdotibus propria fuere de nuptiis aut coitu interdictis, nullum voluere eſſe heic diſcrimen inter ſacram Numinis Legem & Majorum ſeu Scribarum inſtituta) à Sacerdote ſuſcepta, ſive à Pontifice, uti etiam ab hoc ex vidua, Profana cenſebatur. Idem ſtatuebant de Pontificis prole ex vitiata, quam matrimonio ſibi conjunxerat, nata. Nam peculiare eſſe Pontifici de ea mandatum ajunt, qua tantum prohibetur ei ejus conjugium; idq; ex uſu vocabuli uxoris expreſſo,

expreſſo, in Lege de Virgine, ut ſuperius etiam monuimus. Et Profanari nolunt prolem, niſi ubi generatio ejus ex cauſa peculiari ſive Sacerdotis ſive Pontificis nuptiis præcepto vetita manarit. Breviter rem explicant, חלל הוא שנולד מאיסור כהונה *Profanus eſt, qui naſcitur ex coitu Sacerdoti interdicto.* Lege ſcilicet ſeu inſtituto generi Sacerdotali aut Pontifici peculiari. Unde in paraphraſi Uzielidi tributa, profana vertitur per דאיתילידא מן פסוליא *quæ nata eſt ex eis, quæ Sacerdotibus jungi rite nequeant.* Sacerdotis autem coitu ſolo profanabatur quælibet generi Sacerdotali vetita, nondum Profana. Uti & Pontificis coitu vidua, & Vitiata, quæ ei conjux. Atque ad illud, quod interdicto de Pontificis Nuptiis ſubjungitur, *nec profanabit ſemen in populis ſuis*, habet Jarchii gloſſa, הא אם נשא אחת מן הפסולות זרעו הימנה חלל מדין קדושת כהונה *ſcilicet, ſi duxerit quampiam ex eis, quæ ſive ipſi, ſive generi Sacerdotali vetantur, ſemen ejus ex ea ſuſceptum profanabitur ex jure ſanctitati Sacerdotii præſcripto.* Nam & ipſa prius ex coitu ejus profanata. Neque diſcrimen heic faciunt inter concubitum ex errore & ſcienter habitum. Statuunt etiam, filium ex Sacerdotis coitu, communi interdicto prohibito, veluti adulterio aut inceſtu (quod mirum videtur) quo *Zona* ſeu Scortum quæpiam primum fiebat, genitum, altaris functione neutiquam eo nomine arcendum fuiſſe, ſed כשר ſeu *rectum*, uti vocant, haberi. Filiam vero Sacerdoti minime ducendam; quippe quæ Mamzera erat (ut omnes ita procreati) adeoque, ex communi omnibus mandato, non ſolum non Sacerdoti, ſed nec Iſraelitæ cuicunque permiſſa. Atqui ex ſecundo cum eadem, Scorti nomine jam induta, coitu ſive ejuſdem ſive alius Sacerdotis natum, ad altare, quia Profanus erat, non admittendum. Secundus nimirum coitus Scorti erat, ideoque (uti & omnes qui ſequerentur) ex præcepto Sacerdotibus peculiari illicitus fuit. Non ita primus; ſed ex præcepto omnibus æque communi. Neque igitur proles ex primo heic ſuſcepta profana cenſebatur, ſed ex ſecundo, juxta ea, quæ dicta ſunt, quo etiam ipſa mater profana fiebat. Et ſolum ita mater atque poſteri, non ipſe Sacerdos (ſic illi) profanabatur. Regulam tradunt; אחת מן הנשים האסורות לכהונה שנבעלה לכהן נתחללה אבל הכהן עצמו שעבר עבירה לא נתחלל *Fœmina qualibet, Sacerdotali generi interdicta, qua cum Sacerdos concubuerit, profanatur. At vero Sacerdos ipſe, qui ſic deliquerit, neutiquam profanatur.* Nimirum neque functione, neque juribus aliis Sacerdotalibus arcebatur. Profanarum autem, qua-

les diximus, poſteri univerſi à Sacerdotibus geniti, profani erant. Neque reſtituebatur in eo genere Natalium puritas ejuſmodi, ut inde Uxores rite ſeligere potuerint Sacerdotes, niſi ubi è puellis profanis Iſraelitæ, qui non eſſent aut Sacerdotes aut profani, filias ſuſcepiſſent. Etenim hæ, ob patrum dignitatem, quam ſequebantur, Sacerdotum Nuptiis, non aliter ac Iſraelitides ceteræ, idoneæ ſunt habitæ. Neque profanarum conjugia aliis præter Sacerdotes & Pontifices prohibebantur. Et tametſi illicitæ erant horum cum illis nuptiæ, filiarum nihilominus tam Sacerdotum quam Pontificum atque profanorum, uti etiam profanarum atq; Levitarum Iſraelitarumque ceterorum (qui non ex genere Sacerdotali) atque horum filiarum cum profanis conjugia non aliter ac Proſelytorum atque Libertinorum ſemper permiſſa. Atque ex ejuſmodi conjugiis proles in aliam atque aliam conditionem ab ea; quæ alterius parentum erat, migravit. Iſraelitidis cujuſcunque proles, cui Propater Proſelytus aut Libertinus erat, in genere cenſebatur Iſraelitico. Profanæ, Proſelytæ ac Libertinæ prolis ab Iſraelita, non Sacerdote aut Profano, genitæ par erat ratio. Ubi vero Proſelytorū, Libertinorum ac Profanorū per nuptias invicem commixtio fiebat, proles conditionē ſequebatur patris. Etiam & patris retinebat non ſolū Libertinæ & Proſelytæ, ſed & Iſraelitidis proles à profano ſuſcepta. Et inter profanos cenſebatur ſemper profani poſteritas, uſque dum ex conjugiis jam dictis in aliud nomē filiarum ſeu nepotū proles migraret. Regula eſt; בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם *Filia Profani ſexus maſculi Sacerdoti haut rite jungenda eſt ulla in ſpecie.* Semper nempe Profana eſt, ut pater, ipſa. Quod utique de filiis ejus pariter dicendum. Ex hiſce manifeſtum eſt, tum qualiſnam fuerit fœmina profanæ nomine in lege memorata, tum quiſnam profanus ille fuerit, cujus concubitu, utcunque licito, puella quacum rem haberet, זונה ſeu *Scorti*, ad Magiſtrorum mentem, nomen induebat. De hiſce omnibus, conſulas Talmudicos, maxime tit. *Kidoſchin*, cap. IV, & tit. *Jabimoth*, cap. VI, & IX præter Moſem Maimonidem halach. *Iſuri Bia* cap. XVIII, & XIX, Moſem Mikotzi Præcept. Negativo CXXI. & CXXII. & ſequentibus. Et de Natalibus demum, quorum ob impuritatem tam functione Sacerdotali, quam ſucceſſione Pontificali Sacerdotum filii arcebantur, facile hinc liquet dijudicare. Summa eſt, nemo non arcendus erat ut profanus, qui ex concubitu jure Sacerdotibus ac Pontifici peculiari interdicto naſceretur. Hinc etiam,

Digitized by Google

ne hujuſmodi inquinamenti ſuſpicio fraudi foret, aut fama de familia profanis inquinata ſive functioni ſive ſucceſſioni adverſaretur, in tabulas genealogicas, כתבים היחש *ſcripta* ſeu *libros familiæ* dictos, parentum nomina, genus, qualitatem referre ſolebant, maxime Sacerdotes; unde natalium puritas, qualis ſacræ functioni atque ſucceſſioni exigebatur, præſto aſſereretur. Qua de re apud Ezram c. II, 62. & Nehemiam capite VII, 64. *Hi quæ ſierunt* inquiunt, *Scripturam genealogiæ ſuæ & non invenerunt, & ejecti ſunt de Sacerdotio. Et dixit Atherſatha eis, ut non comederent de Sancto Sanctorum, donec ſurgeret Sacerdos doctus atque perfectus*: Adeo ut à Sacerdotio arcerentur in perpetuum; quoniam utrum natales eorum ſatis eſſent puri, non ſatis conſtabat. Et de ea re, plura capite proximo. Id vero quod adjicitur de adventu *Sacerdotis docti atque perfecti*, ex locutione apud Ebræos proverbiali interpretatur Jarchius, כארם האומר לחבירו עד ימות המשיח *qua ſcilicet uti ſolent invicem homines; cum dicunt, uſque ad dies ſeu adventum Meſſiæ.* Vide item Nehemiam XIII, 28. Ejecti autem ſunt, ſeu altari arcebantur, ut polluti ſeu profani ex natalibus, בעבר שלא נמצא כתב יחסן *eo quod repertæ non ſunt tabulæ eorum genealogicæ.* Ne ſcilicet profani forte, contrafas, ad ſacram functionem admitterentur. Sic idem Jarchius ibi. De matribus item aviiſque Uxoris ducendæ, ſollicitius erat Sacerdoti inquirendum, ne aut interdictam ducens pœnas ſubiret, aut prolem inquinaret; quod fuſius in libris de Nuptiis Ebræorum explicamus, etiam &, ex Joſepho, capite ſequenti tangimus.

Cap. III.

Flavius Joſephus, *de Sacerdotum & Natalibus*, *& Conjugiis*, *explicatus. Et de* Natalibus dubiis.

IAm dictis de Proſelytarum, Libertinarum, & (ק זונות *Zonoth* ſeu *Scortorum*) ſenſu ſupra oſtenſo) filiis functione Sacerdotali arcendis, adſtipulatur etiam Fl. Joſephus. Is in primo adverſus Apionem, Δεῖ, inquit, τὸν μετέχοντα τῆς ἱερωσύνης ἐξ ὁμοεθνοῦς γυναικὸς παιδοποιεῖσθαι. *Oportet eum, qui Sacerdotii particeps fuerit, ex ejuſdem gentis naſci muliere.* Scilicet neque ex Proſelyta aut Libertina, nedum gentili aut ancilla ex gentibus capta; quæ omnes, ut ex Magiſtris manifeſtum fit, ‡ *Zona*

ſeu *Scorti* nomine interdicebantur Sacerdotibus. Quin binarum poſteriorum proles matrem in Republica Ebræorum ſemper ſequebatur, ut paſſim habetur in eorum Commentariis. Scilicet docet ibi Joſephus; genus apud populares ſuos Sacerdotale ſemper ἄμικτον καὶ καθαρὸν, *ſine permixtione & purum*, manere debuiſſe; & uxorem ducturum μὴ πρὸς χρήματα μηδὲ ταῖς ἄλλας ἀποβλέπειν τιμὰς, ἀλλὰ τὸ γένος ἐξετάζειν ἐκ τῶν ἀρχαίων λαμβάνοντα τὴν διαδοχὴν, καὶ πολλοὺς παρεχόμενον μάρτυρας, *neque pecunias nec honores ſpectare, ſed genus perſcrutari, atque ex Majorum monimentis ſtirpis ſucceſſionem deducere, & multis eam firmare teſtibus.* Quibus ſtatim ſubjungit, καὶ ταῦτα πράττομεν οὐ μόνον ἐπ' αὐτῆς Ἰουδαίας, ἀλλ' ὅπου ποτὲ σύστημα τοῦ γένους ἐστὶν ἡμῶν, κἀκεῖ τὸ ἀκριβὲς ἀποσώζεται τοῖς ἱερεῦσι περὶ τοὺς γάμους. λέγω δὲ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ εἴπου τῆς ἄλλης οἰκουμένης τοῦ γένους τῶν ἱερέων εἰσί τινες διεσπαρμένοι. πέμπουσι γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα, συγγράψαντες πατρόθεν τοὔνομα τῶν γεγαμημένων καὶ τῶν ἐπάνω προγόνων, καί τινες οἱ μαρτυροῦντες. *Atque hæc facimus non ſolum in Judæa ipſa, verum etiam ubicunque noſtri generis cætus reperitur ſimul, & cura habetur Sacerdotibus legitima conjugiorum. De iis loquor, qui degunt in Ægypto & Babylone, & qui ſunt alibi in Terrarum orbe diſperſi ex Sacerdotum genere. Nam mittunt Hieroſolymas, ut deſcriptum habeant ex domo paterna nomen tum liberorum, tum qui ſuperiores erant majorum, præter rei teſtes.* Ut ita ſollicitius proſpicerent, ne de prolis ſuſcipiendæ conditione, quæ ex Majorum labe pollui poſſet, non ſatis inpoſterum conſtaret. Unde & ipſe ſub initium Vitæ ſuæ, παρ' ἡμῖν, inquit, ἡ τῆς ἱερωσύνης μετουσία τεκμήριόν ἐστι γένους λαμπρότητος, *apud nos participem eſſe Sacerdotalis functionis, argumentum eſt eximii ſplendoris generis*, Aliorum nempe, præter optimo jure Iſraëlitas, nequaquam commixti ſanguine. Neque duntaxat, ubi de natalium impuritate manifeſto liqueret, Sacerdotum filii à ſacra arcebantur functione, verum etiam ex ספק זונה *Zona dubia*, ſeu *dubio Scorto*, ex ספק חללה *profana in dubio* ceteriſve generi ſacerdotali interdictis, de quibus dubium, ſive ex fama ſive ex præſumtione, erat, an nomina, quibus interdicerentur Sacerdotibus feminæ, eis debita eſſent, filius genitus ספק חלל *profanus in dubio* cenſebatur, eamque ob cauſam æque, ac is, qui manifeſto Profanus erat, ab altari arcendus; niſi id, quod in dubio erat proba-

Digitized by Google

probationibus aperte ſolveretur. Ad hanc rem ſpectat, quod ex Ezra & Nehemia capite ſuperiore memoratur. Hinc etiam fiebat, ut Puella Iſraelitica trima præter diem unicum aut majoris ætatis ex Captivitate gentium redemta pro Scorto heic dubio haberetur, filiuſque ex ea à Sacerdote ſuſceptus pro Profano, qui in dubio. Nam poſt triennii ætatem, (qua viripotentem puellam ſemper exiſtimabant) de Gentilis alicujus, apud quem captiva ſervabatur, coitu, unde *Zona* ſeu Scortum fieri capite ſuperiore oſtenditur, aut præſumebatur, aut ſaltem habebatur ſuſpicio. Atqui ſi teſte unico firmari potuiſſet negatio, Gentilem cum ea neutiquam concubuiſſe, diluebatur ejuſmodi præſumtionis vis. Moſes Maimonides halach. *Iſuri Bia* cap. XVIII, שבוייה שנפדית והיא בת שלש שנים ויום אחד או יתר אסורה לכהן מפני שהיא ספק זונה שמא נבעלה לגוי ואם יש לה עד שלא נתייחד הגוי עמה הרי זו כשרה *Captiva redempta, quæ fuerit trium annorum præter diem unicum aut majoris ætatis, Sacerdotii interdicebatur; quoniam dubium erat Scortum. Scilicet in dubio erat, utrum cum ea Gentilis rem habuiſſet. Ceterum ſi teſtem haberet, Gentilem minime ſecum concubuiſſe, tunc generi Sacerdotali Uxor erat ſatis idonea.* Qua de re vide item Gemaram Babyloniam ad tit. *Cethuboth*, cap. II, fol. 26, & 27. Conſonum eſt, quod habet de captiva Joſephus; cujus tamen ratio, ſine Magiſtrorum commentariis, nimium deliteſcit. Is dicto contra Apionem libro, πόλεμος δ' εἰ, inquit, κατάσχοι, καθάπερ ἤδη γέγονεν πολλάκις, Ἀντιόχου τε τοῦ Ἐπιφανοῦς εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντος, καὶ Πομπηΐου Μάγνου, καὶ Κυιντιλίου Οὐάρου, μάλιστα δὲ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, οἱ περιλειπόμενοι τῶν ἱερέων καινὰ πάλιν ἐκ τῶν ἀρχαίων γραμμάτων συνίστανται, καὶ δοκιμάζουσι τὰς ὑπολειφθείσας γυναῖκας, οὐ γὰρ ἔτι τὰς αἰχμαλώτους γενομένας προσίενται, πολλάκις γεγονυῖαν αὐταῖς τὴν πρὸς ἀλλόφυλον (ita plane legendum pro eo, quod nihili eſt ἀλλόφυλλον in impreſſis) κοινωνίαν ὑφορώμενοι. *Si autem bellum interveniat, ſicut jam crebro factum eſt, cum Antiochus Epiphanes noſtras invaſit terras, uti & Pompeius Magnus, & Quintilius Varus, & maxime noſtro in ævo, ii qui ex Sacerdotibus ſuperſunt, novas ex vetuſtis monimentis conficiunt tabulas, & fœminarum, quæ relinquuntur, conditionem indagant. Etenim minime captivas approbant; quippe quarum cum Gentilibus ſeu alienigenis frequens conſortium ſuſpicantur.* Ipſa cadem, ſed ſubobſcure redditur ratio, quæ apud Magiſtros

in

in Commentariis ſuis occurrit, ut jam aperuimus. Atque inde erat illud, quod proterve nimis improperavit Eleazarus Phariſæus, cum Joannes Hyrcanus Pontifex & Princeps Judæorum, Simonis Pontificis ac Principis filius, Phariſæorum cœtum in convivio ad libertatem de ſe loquendi invitabat, atque ad officii ſui, ſi quid delinqueret, correctionem. *Quandoquidem igitur*, ait Eleazarus, *aut te cupere audire veritatem, ſi vis eſſe juſtus, abdica te Pontificatu & contentus eſto Principatu populi. Illo autem cauſam rogante, cur ita poſtularet, ut ſe Pontificatu abdicaret*, ὅτι, φησὶ, ἀκούομεν (ita Joſephus lib. XIII, cap. XVIII.) παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, αἰχμάλωτόν σου γεγονέναι τὴν μητέρα, βασιλεύοντος Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς: *quia*, inquit, *audivimus à Senioribus, matrem tuam captivam fuiſſe, regnante Antiocho Epiphane.* Falſus quidam erat rumor ille. Sed ex eo, quod objecit Phariſæus hic nemini non facilimum eſt elicere, ſententiam etiam de Captivæ filio ad ſucceſſionem Pontificalem jure non admittendo, nec in dignitate retinendo, veluti Profano, niſi de caſtitate matris aliunde conſtaret. Idem ſed paulo aliter narratur in Gemara Babylonia ad tit. *Kidoſchin* cap. III, fol. 66. a. ubi Joannes Hyrcanus Rex vocatur ינאי המלך *Jannæus Rex.* Menſæ appoſita eſſe ibi dicuntur tantum olera campeſtria quæ מלוחים & Syriace קקולי *Kekuli* vocant, atque כל חכמי ישראל *omnes ſapientes Iſraël* (quamplurimos phariſæos) eſſe invitatos, ut læti convivio ea comederent, patrum, qui dum Templum ſecundum ædificabant, non aliis ferme uſi ſunt dapibus, memoriam celebrantes. Adfuiſſe inter eos Eleazar Ben פועריה *Phoaria*, hominem peſſimum. Hunc, ut diſſidium inter Regem & Phariſæorum genus concitaret, ei inſuſurraſſe, Phariſæos eum ſummo habere clanculum odio, idque ſatis fore detectum, ſi per laminam, quam in fronte gereret (id eſt, eam, in qua inſcriptum nomen tetragrammaton) eis juraret. Regem Juraſſe. Et dein ſequitur, היה שם זקן אחד ויהודה בן גרידיה שמו ויאמר יהוד בן גרידי' לינאי המלך ינאי המלך רב לך כתר מלכות הנח כתר כהונה לזרעו של אהרן שהיו אומרים אמו נשבית במודיעים ויבוקש הדבר ולא נמצא ויבדלו חכמי ישראל בוע[illegible] וגו' *Erat ibi presbyter ſeu ſenior quidam, cui nomen Jehuda Ben Gedidia, qui Jannæo Regi dixit; Jannæe Rex ſufficit tibi, quod Regnum obtineas. At vero Pontificatu te abdica. Nimirum ajebant, matrem ejus captivam fuiſſe in Modin. Quod tamen falſum eſſe, diſquiſitione habita, eſt compertum. Diſceſſere*

igitur

igitur ſapientes Iſraël indignabundi, &c. Quos poſtmodum juxta Eleazari conſilium vita omnes privaſſe Regem, ibi etiam traditur. Res ipſa (nam circumſtantias prætermittimus) quæ apud Joſephum, pariter heic habetur, tametſi convitium ille Eleazaro, Gemara Jehudæ Ben Gedidia tribuat Gloſſa autem ibi ad illud de Captiva; ושבויה פסולה לכהונה ונשאה אביו ונמצא חלל *Et Captiva Sacerdoti jungi non debet, quam tamen duxit Pater ejus, inde ipſe Profanus eſt, ſeu Pontificatu arcendus.* Ita explicat ille vim rationis, ob quam, ſi vera fuiſſet, dignitate illa ſacra eſſet dejiciendus. Joſephus item lib. III. Originum cap. x. in mandatis ſcribit peculiaribus accepiſſe Sacerdotale genus, *μήτε γαμεῖν τὰς ἑταιρικάς, μήτε δούλην, μήτε αἰχμάλωτον, καὶ τὰς ἐκ καπηλείας καὶ τοῦ πανδοκεύειν πεπορισμένας τὸν βίον*, *eas in Uxores neutiquam ducere, quæ corpore quæſtum facerent, nec ancillam, nec captivam, nec cauponariam, nec ſtabulariam*; præter alias de quibus ex ſacri ſermonis verbis ſatis liquet. Sive ob præſumtionem, ſive ob ſuſpicionem, proſtibulum, captivam, cauponariam ac ſtabulariam gentilium, quorum frequentiæ adſueſcerent concubitu pollui, juxta ea quæ jam dicta ſunt, inter זונות ספקית *Scorta dubia*, eas cenſeri voluit, adeoque Sacerdotibus interdici. At contra Joſephi mentem, Ruffinus ibi vertit, *neque meretrices neque concubinas eis habere permiſit.* Cum manifeſtum ſit, ex Talmudicorum ſcitis, & meretricem & concubinam etiam & proſtibulum (de quo vide ad hanc rem Maimonidem hal. *Iſuri Bia* cap. XVIII,) ſi de concubitu, qualis in *Zona* ſeu Scorti definitione memoratur, præſumptio aut ſuſpicio vehemens abeſſet aut dilueretur, Sacerdotibus permiſſum eſſe, neque prolis ex earum conditione pollui natales. Ceterum Philo, Judæus Alexandrinus, ita de Scorto interdictum ſacrum intelligere videtur, ut univerſæ fœminæ, præter Virginem & Viduam Marito ſuperſtitem, Sacerdotibus *τοῖς κατὰ μέρος*, *partiariis* ſeu *τοῖς τῆς δευτέρας τάξεως*, *ſecundi ordinis*, (nam hiſce nominibus in ceteris, præter Pontificem, diſignandis, utitur) pro vetitis eſſent ex jure generi ſacro peculiari habendæ. Vide eum lib. II. de Monarchia. De ſolicitudine demum circa Sacerdotum nuptias, unde natalium puritas & ſucceſſio pendebat, Joſephus in primo contra Apionem, proxime poſt verba ſuperius inde de Sacerdotibus allata, *τεκμήριον δὲ μέγιστον*, inquit, *τῆς ἀκριβείας. Οἱ γὰρ ἀρχιερεῖς οἱ παρ' ἡμῖν ἀπὸ δισχιλίων ἐτῶν ὀνομαστοὶ παῖδες ἐκ πατρός εἰσιν*

ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς. Τοῖς δὲ, τῶν εἰρημένων ὅτι ἂν φωραθῇ εἰς παράβασιν ἀπηγόρευται μήτε βωμοῖς παρίστασθαι, μήτε μετέχειν τῆς ἄλλης ἁγιστείας. *Indicium ſummæ hac in re accurationis maximum eſt. Etenim qui Pontifices apud nos fuere à duobus millibus annorum* (de hoc numero locus heic non eſt diſceptandi) *nomine deſignati, filii ex patribus reperiuntur in Laterculis. His vero, ubi eorum, quæ diximus, quid non fuerit obſervatum, interdictum eſt, ne ad altaria accedant, aut rem aliam ſacram participent.* Nimirum מן קדשים ſeu *de rebus Sacris* Sacerdotali generi non profanato propriis, nihil illis jure cedebat; ubi de Natalium puritate non ſatis conſtaret, ob admiſſam patribus circa ſponſarum earumque majorum conditionem, negligentiam. Is ſenſus eſt illius loci, ſeu poſterioris ejuſdem periochæ, quæ apud interpretem (ut non pauca alia) miſere ſe habet. *His autem qui prædicti ſunt*, ita ille, *ſi quid prævaricentur, interdicitur, ne vel ad altare accedant vel alia Sanctificatione fungantur.* Perinde ac ſi ipſi, qui præſcriptam ibi circa nuptias curam non ſervarent, altari ſacriſque univerſis velut profani adeoque in perpetuum interdicerentur. Cum certisſimum ſit nuptias nullas, ipſum Sacerdotem, cui interdicta aliqua nuberet, ſed ejuſce duntaxat prolem profanaſſe, quod ex ſuperius oſtenſis etiam manifeſtum eſt. Nec melius interpres Joſephi recentior lib. XI, cap IV. *Rejecti ſunt*, inquit, *etiam ex ordine & honore Sacerdotali, quotquot duxerant uxores, quarum genus nec ipſi indicare poterant, nec in Leviticis & Sacerdotalibus genealogiis inveniebatur.* Græca ſunt, ἐξεβλήθησαν δὲ καὶ ἐκ τῶν ἱερέων, ἐκ τῆς τιμῆς, ἠγμένοι γυναῖκας, ὧν οὔτ' αὐτοὶ τὸ γένος εἶχον εἰπεῖν, οὔτ' ἐν ταῖς γενεαλογίαις τῶν Λευιτῶν καὶ ἱερέων εὑρέθησαν. Quæ vertenda, *ejiciebantur ex honore Sacerdotum quidam etiam, qui uxores ceperant, quorum nempe nec ipſi genus indicare potuere, nec in genealogiis Levitarum & Sacerdotum ſunt comperti.* Sic res, ut oportet, ad ipſorum non ad uxorum genus omnino attinet. Ruffinus etiam expreſſim ibi concors eſt. Vertit enim, *Repulſi vero ſunt quidam à Sacerdotali honore, qui uxores ſibi copulaverant. Hi nec ſuum genus dicere prævalebant, nec in generatione Levitarum vel Sacerdotum inventi ſunt.* Scilicet id ipſum, quod in Ezra & Nehemia habetur de Sacerdotibus, qui loco in tabulis genealogicis carebant, narrat heic Joſephus. At quare igitur adjicitur illud ἠγμένοι γυναῖκας *qui uxores ceperant.* Opinor, quaſi dixiſſet, qui ejuſmodi erant natalibus vulgo habiti, ut uxores tantum ſibi legitimas, id eſt, Iſraëlitidas, quales Sacerdotibus,

tibus, ut ſupra oſtenſum eſt, ſemper ducendæ, cepiſſent, à functione tamen ſacra, quoniam de natalium puritate non conſtabat, velut prophani, in perpetuum arcebantur. Neque enim ibi de nuptiis illegitimis omnino agitur. Scimus quidem, ſub id tempus non paucos fuiſſe etiam ex genere ſacerdotali, qui fœminas ſibi non legitimas, id eſt, generis externi, copulaſſent. Vide Ezram x, 18. Nehemiam XIII, 28. & Joſephum libro XI, cap. V. Etiam & ejectas fuiſſe pleraſque, idque decreto publico. Sed qui ejecerunt, functione ſeu honore Sacerdotali ſummoti non ſunt. Tametſi interea verum ſit, quotquot non ejecerint, ex ſententia forenſi rite aut interdictos eſſe, aut potuiſſe interdici altari, uſque dum ejeciſſent. Qua de re plura inferius cap. VI. Sed nemo non videt, aliud eſſe Profanum quempiam fieri, ſeu in perpetuum altari arceri, quemadmodum ex natalibus ſive impuris, ſive incertis; aliud ſic tantum interdici, ut in functionem nihilominus rediret, ſimul ac id quod juſſerat forum, præſtaret, ut in uxoris illegitimæ repudio. Priore in ſpecie, pro Sacerdote non omnino habetur; in poſteriore, duntaxat intermiſſio functionis eſt. Ex hiſce mirum non eſt, Herodem Antipatri F. Judææ Regem, cum Pontifices pro ſuo libitu creare abdicareque, nec tamen aperte nimis aut pluſquam res ſua exigeret, in perſonis, qui crearentur, ſeligendis in patrios Ebræorum ritus committere vellet, tabulas illas tam Sacerdotum quam aliorum genealogicas flammis, qua potuit, conſumſiſſe; quod memorat Euſebius, alii. Et Saidus Batricides, Patriarcha Alexandrinus, de eo, אחד כתב אליהוד אלתי אעארהא להם עזרא פי נשב קבאילהם וגנשהם פאחרקהא באלנאר כלהא לכימא לא ידרי אחד מנהם מן אי שבט הו ולא מן הו אבוה *Cepit tabulas Judæorum, quibus recenſebantur illorum cognationes, per familiarum & generum conjunctiones, contractæ, atque eas omnes igne combusſit; adeo ut nemo cognoſceret, quanam eſſet ex tribu, nec quinam pater ejus fuiſſet.* Non tali cognovit, qui hiſce careret tabulis, certitudine, qualis in natalibus, maxime eorum, qui ad Sacerdotium ſeu Pontificatum admittendi fuere, diſcernendis exigebatur. At vero ſi Profanus ſacrificaret (quod obiter monendum) Sacrificium ejus neutiquam profanum habebatur, ſed עבודה כשרה *cultus* ſeu *functio*, illa vice, ſatis, qua actus erat ſacrificantis, *legitima*; ita tamen, ut in claſſes Sacerdotales aut Pontificalem dignitatem non eſſet ipſe admittendus, ſed ab altari arcendus. Vide ſis de ea re Maimonidem halach. *Biath hammikdaſch* cap. VI, & Mikotzi Præcept.

Negativ. ccc viii. Sacrificium ſcilicet ab eo peragi non debuit, ſed peractum valuit. Nec profanabatur, ſed vim habuit Sacrificii. Quo trahunt illud in Benedictione, qua Moſes Levi benedixit Deuter. xxxiii, 11, *Benedic Domine Fortitudini ejus, & opera manuum illius accipies benevole.* Etiam ajunt inde, חולין שבו תרצה *Profanos, qui ex ea tribu, non aſpernaberis.*

Cap. IV.

De Ætate miniſterio Sacerdotali *ac* Levitico, *etiam &* Pontificali ſucceſsioni *idonea & legitima. Et de Succeſſione, ubi* hæres *adbuc* impubes, *ſeu* minor.

IDonea undiquaque Sacerdotali miniſterio ætas dici ſolet Ebræis annus exactus vigeſimus. Ante, immaturitas quidem fuit, ſed in genus duplex diſtinguenda. Alia ſic præpediebat, ut, qui intra eam ad altare, ut Sacerdos, accederet, ejus עבודה פסולה *functio* ſeu *miniſterium illegitimum* ſeu *profanum* cenſeretur. Alia minime altari arcebat eum, aut functioni, ſi placeret, erat impedimento; ſed, intra eam, עבודה כשרה *functio* ſeu *miniſterium rectum & legitimum* ſatisque ſacrum habebatur. Ita tamen, ut veluti privilegii jus eſſet, quo ætate ſic immaturus abeſſe poſſet pro libitu, nec obligatione, ad vices cum ceteris præſtandas, teneretur. Prior heic ætas anno decimo tertio præter diem unicum, modo bini minimum pubis pili etiam ei excreſcerent, ſeu plena ac civili pubertate finiebatur; quemadmodum ætas eorum, qui גדולים ſeu *Majores* fuere, qua de re ſatis egimus libello de Succeſſionibus in Bona, capite ix. Vetuſtus autor Rabbi Jehuda Ben Elai, in Sepher Siphra, quem & תורת כהנים *Legem Sacerdotum* appellitant (ad illud Levit. xxi, 17; *Loquere ad Aharon, dicens,* איש מזרעך *quicunque vir de ſemine tuo in generationibus ſuis habuerit maculam* ſeu *corporis vitium, non accedat, ut offerat panem Deo ſuo*) de ætate utraq;, ad hunc modum; אמר רבי אלעזר ברבי יוסי הא תינוק פסול אעפ׳ שהוא תמים מאמיתי עבודתו כשירה משיביא שתי שערות אבל אין אחיו הכהנים מקריבים אותו לעבודתו עד שיהיה בן עשרים שנה *Docuit Rabbi Eleazar, ex ſententia Rabbi Joſe, infantem ſeu minorem Sacrificiis haut idoneum fuiſſe, tametſi vitio corporis omnimodo vacarit. Tempus autem, quo Sacra rite peragere poteſt,*

Digitized by Google

poteſt, incipit, poſtquam bini ei excreverint pili. At vero fratres ſui Sacerdotes, ſeu Sacerdotum grex neutiquam eum ad ſacra altaris miniſteria accerſunt, antequam fuerit annorum viginti. Locus eſt in Siphra col.188, quem & citat Moſes Mikotzi Præcept. Negativ. cccviii, ſed non ſine verborum aliquot diſcrepantia. Sic ille ibi; תניא כתורת כהנים איש אמר רבי אלעזר ברי צדוק למדנו תינוק פסול אפילו תמים עד מתי עבודתו פסולה עד שיביא שתי שערות *Explicatur in Lege Sacerdotum vocabulum Vir* (in Lege, quam memoravimus, ſacra) *docuit Rabbi Eleazar ex ſententia Rabbi Zadok, inde eliciendum. Minorem ſeu infantem non admittendum, tametſi fuerit corpore integer. Quin & illegitimum eſt ejus miniſterium uſque dum excreverint bini pili.* Tantundem etiam habetur in Gemara Babylonia ad tit. *Cholin*, cap. 1, fol.24, b, תנו רבנן איש מזרעך לדורותם מכאן אמר ר׳ אלעזר קטן פסול לעבודה ואפילו תם מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות אבל אחיו הכהנים אין מניחין אותו לעבוד עד שיהא בן עשרים *Tradunt Rabbini ex eo, quod legitur, Vir ex ſemine tuo in generationibus ſuis, docuiſſe Rabbi Eleazar, Minorem functione ſacra arcendum, tametſi corpore eſſet integer. Functioni vero ſatis idoneum eſſe, poſtquam excreverint ei pili bini, cum tamen Sacerdotum grex ſeu collegium eum in vices non accerſant ante ætatem viginti annorum.* Sic item Maimonides halach. *Celi hammikdaſch* cap.v. Et de ætate tredecim annorum præter diem unicum, ſeu binorum pilorum ætate, quæ heic diſcrepat tantum juxta ea, quæ in libello de Succeſſionibus in Bona aperuimus. Vide inſuper adnotatum ad Maimonidem halach. *Thephilla VVebarcath Cohenim* cap. xv, & Moſem Mikotzi Præcept. Affirm. xx. Vigeſimus autem, quo in functionem evocandus Sacerdos erat, indicari videtur in II Paralipom. xxxi, 17. Commate præcedente verba fiunt de Sacrorum, ſub Ezekia Rege, inſtauratione & proventuum diſtributione univerſis Sacerdotibus, qui trimatum attigerant aut ætate fuerant ſuperiores. Nam ejuſmodi minoribus, Templum cum parentibus ſacrificaturis ingredi (quod ibi memoratur) rite permittebatur; ideoque, in diſtributione eorum, infantibus ceteris prætermiſſis, ratio eſt ſimul habita, qua de re vide D. Kimchium ibidem. Ita ut, prioribus ibi verbis, totum genus Sacerdotale, præter infantes nondum trimos, includeretur. Nam quod in vulgata eſt, *exceptis maribus ab annis tribus & ſupra*, ſubſtituitur pro מלבד התיחשם לזכרים מבן שלש שנים ולמעלה *præter generis ipſorum mares à filio trimo & ſupra*, ſeu ut in Græcis interpretibus ἐκτὸς τῆ

Digitized by Google

ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω prater faturam maſculinorum à triennio, & ſupra. Sequitur dein, *omni ingredienti Templum Domini, res diei in die ſuo* (detur) *pro miniſterio eorum in vicibus* ſeu *claſſibus ſuis atque diſtributionibus ſuis*, quibus commate jam citato ſubjungitur, ואת התיחש הכהנים לבית אבותיהם והלוים מבן עשרים שנה ולמעלה במשמרותיהם ומחלקותיהם *etiam & proſapie Sacerdotum ſecundum domum patrum ſuorum & Levitarum à filio* XX *annorum & ſupra, in vicibus* ſeu *Claſſibus ſuis atque diſtributionibus ſuis*. Adeo ut heic Sacerdotes, qui ſacro fungerentur officio, deſignari videantur, ætate item adjecta; illic totum, ut dictum eſt, claſſis uniuſcujuſque corpus. Vulgata ibi, *Sacerdotibus per familias, & Levitis à vigeſimo anno & ſupra per ordines & turmas ſuas.* Helleniſtæ vero; *οὗτος ὁ καταλογισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν. καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ἐν διατάξει. Hæc diſtributio Sacerdotum ſecundum domus paternas: Et Levitæ in vicibus ſuis à vigeſimo anno & ſupra, in ordinatione.* Ubi anni non omnino ad Sacerdotes, ſed ad Levitas tantum referuntur. Et Levitarum quidem lex annalis, paulo ante conditum templi, viginti annorum ætatem eorum miniſteriis præſtituebat, ut eliciendum videtur ex 1 Paralipom. XXIII, 27, *Juxta præcepta quoque David noviſſima, ſupputabitur numerus filiorum Levi à viginti annis & ſupra.* Cum tamen ex inſtituto Moſaico, ſeu lege annali primum à Numine lata, ante annum trigeſimum Levita ad functionem non obligaretur, ut videre eſt Numer. IV, 3, & VIII, 24. Nam quod poſteriori Numerorum loco vigeſimus quintus annus & priori trigeſimus deſignatur, id ita interpretantur Magiſtri, ut initium functionis altero in loco, diſcendi initium, atq; tempus הלכות עבודה *inſtitutæ functionis*, veluti lectionem, cantum, & quæ ſunt cætera, aſſequendi, ut diſciplina plenus atque ſic idoneus redderetur, in altero denotetur. Adeo ut quinquennium, quo diſcrepant bini illi loci, fuerit ipſum diſcendi tempus, intra quod, qui ſacro eorum miniſterio non idoneus deprehenderetur, rejiciebatur. Ita in Gemara Babylonia ad tit. *Cholin* cap. I, fol. 24, a, Maimonides halach. *Celi hammikdaſch*, cap. III, & Salomon Jarchius ad Numer. VIII. De vigeſimo autem poſt Davidis tempora heic anno, teſtimonium habetur in Ezra III, 8, & trigeſimi antea, 1 Paralip. XXIII, 3. Neque Legem illam annalem in Numeris latam aliter volunt obligaſſe, quam dum arca Levitarum humeris portanda

tanda

tanda erat, ſeu בזמן שהעבודה בכתף *tempore, quo miniſterium humeri in uſu.* Hoc à Davide Rege ſublato (1 Paralip. xxiii, 26,) etiam & vim ſuam ita Legem annalem exuiſſe, ut & eam novare liceret. D. etiam Hieronymus in Quæſtionibus Hebraicis ad 1 Paralip. xxiii, de Levitis; *quamdiu*, inquit, *Tabernaculum mutabatur de loco ad locum, à viginti annis eligebantur. Poſtquam vero Templum Domini ædificatum eſt, à triginta annis.* Ubi numerus viginti locum triginta, errore manifeſto, occupat; ſed annalis legis mutatio palam docetur. Vide nunc Salomonem Glaſſium Philologiæ ſacræ lib. 1, tract. 1, ſect. 11, art. 31. Monendum autem eſt, in Græcorum interpretum verſione Numerorum loci prioris, adeoque utriuſque, vigeſimum quintum annum Levitis præſtitui; qua de re vide, ſi placet, Theodoretum Quæſt. xiii. ad eundem librum. Sed vero nullibi comperio apud Magiſtros, annos Levitarum, qua Levitarum, legitimam Sacerdotum ætatem indicaſſe. Quod miror nimium, Viros magnos, etiam dum alios acriter caſtigant, admiſiſſe. Id tamen, ipſum D. Hieronymum, qui Ebræorum mores ac traditiones ab ipſis quamplurimas edidicit, habet aſſertorem. *Recordetur* (inquit; de Joanne Hieroſolymitano, adverſus quem in Epiſtola lxii, ad Theophilum, ſcribit, verba faciens) *legis antiquæ, & poſt viginti quinque annos à Levitica tribu eligi in Sacerdotium pervidebit. Aut ſi in hoc teſtimonio ſolo Hebraicam ſequitur veritatem, noverit triginta annorum fieri Sacerdotem.* Item in proœmio ad Ezechielem, *niſi quis apud Hebræos ætatem Sacerdotalis miniſterii*, id eſt, *triceſimum annum, impleverit, nec principia Geneſeos, nec Canticum Canticorum, nec hujus voluminis exordium & finem legere permittitur.* Eadem etiam ætas Sacerdotibus Chriſtianis olim tum Cæſareo tum Pontificio jure eſt præfinita, ut videre eſt in Novell. Juſtiniani cxxiii, cap. xiii, & Gratiano Diſt. lxxviii. Sed vero Ebræorum de ætate heic jura ſuis in Commentariis ſunt, qualia jam diximus; atque Sacerdotum alia, alia Levitarum. Neque auditum, puto, eſt, pubertatem fuiſſe legitimam Levitæ ætatem, ad Magiſtrorum mentem, aut non fuiſſe Sacerdoti, diſtinctione, quæ ſupra adfertur, adhibita. Quæ tamen ita intelligenda etiam videtur, ut non quilibet Sacerdos vigeſimum ſuperans annum in functionem eſſet, ſive evocandus, ſive admittendus; ſed is tantum, qui in Majoribus ætate ſeu puber cenſendus erat; qualis non fuit aliquis poſt decimum tertium annum præter diem unicum, niſi pubertatis illa ſigna ſeu pili bini ei excreviſſent, tametſi annum ſuperaſſet vigeſimum;

extra

Digitized by Google

extra quam ubi aut ſpadonis ſigna ſub vigeſimo anno exacto aut poſtea, Spadonis (quem סריס vocitant) nomen, atque, ex eo nomine, Majoris, ei præbuerant, aut, hiſce etiam deficientibus, trigeſimus quintus annus exactus in Majorum demum numerum eum retulerat. Ejuſmodi enim fuere gradus legitimæ, quæ Major erat, ætatis adipiſcendæ. Nec, antequam eam quis civiliter adeptus fuerat, functioni ſacræ idoneum fuiſſe videntur exiſtimaſſe; ſed pubertatis ſigna & annum vigeſimum, cui ut plurimum prævia ſunt illa ſigna, velut quæ plerunque ſeu generatim heic menſuræ vicem obtinebant, in more hoc annali Sacerdotum (qui & Pontificum eſt) definiendo, uſurpaſſe. Ita ut ante illam ætatem neminem in Vices accerſerent; tametſi puberi ſacra, pro libitu, præſtare liceret, & Pontificis demortui hæredi etiam puberi in Dignitatem ſuccedere: Neque ante eam ætatem, admittendus erat. Hinc de Onia II Pontifice, Simonis I filio, in ſucceſſionem, per annos plurimos, poſt mortem patris, qui tenera ætate eum reliquerat, non admiſſo, dijudicandum eſt. Vide ſis librum primum, cap. VI. Quin apud Joſephum ratio redditur, cujus obtentu, utpote legitimæ, Antiochus Epiphanes Pontificatum contulit Jaſoni, patruo Oniæ, qui filius erat & hæres Oniæ III Pontificis. ὁ γὰρ (inquit ille lib. XII, cap. VI) παῖς, ὃν Ὀνίας καταλελοίπει, νήπιος ἦν ἔτι. *Nam filius Oniæ ſuperſtes, parvulus hactenus erat.* An vero, qui ita ob minorem demortui hæredis ætatem ſuccederent, ij jure ſuo, an pupilli Pontificatu fruerentur, quæſtio facta eſt. Audacter Joſephus Scaliger in Elencho Orationis Chronologicæ Davidis Paræi; *Pontifex*, inquit, *Maximus, quamvis ante pubertatis argumenta, non admittebatur in functionem ſuam, nihilominus tamen erat & vocabatur Pontifex Maximus. Sed dabatur illi Vicarius, qui intra terminum pubertatis ejus vice fungeretur. Is in priore Templo dicebatur* משנה כהן הגדול *Secundus à Pontifice Maximo. Sub poſteriore Templo vocatus eſt* סגן כהן גדול *Vicarius Pontificis Maximi, quem locum in Eccleſia Græca explet is, qui vocatur* πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριάρχου. *Hujus rei illuſtre exemplum extat in Onia, cui, quum, patre Simone Juſto mortuo, relictus in cunis eſſet, Vicarius datus eſt Eleazarus patruus.* Sic ille. At vero, annos XXX Pontifex fuit Eleazarus, & Manaſſes propatruus XXVI, antequam dignitate gauderet Onias nepos, ut libro oſtenditur ſuperiori, ex Euſebio; aliis quindecim duntaxat annos Eleazaro aſſignantibus. Etiam uterque demortuus eſt antequam ſuccederet Onias; de cujus tamen pubertatis civilis retarda-

tione

tione nullibi legimus. Detur ſane, extremam pubertatis metam eum praeſtolatum eſſe, id eſt, annum trigeſimum quintum; nec Eleazarum xxvi, ſed xv annos tantum dignitatem tenuiſſe. Certe diutius etiam ita praecluſus eſt Oniae Pontificatus, quam tutelae jus aut Vicarii ratio pateretur. Nec fiebat Pontifex ſolo jure proximitatis. Accedebat praeter veſtitum ſacra Unctio ſub Templo primo, ſolennis item & ſacer veſtitus ſub ſecundo. Sine quibus pro Pontifice nemo agnoſcebatur, ut mox liquebit. Impuberes autem aut unctos aut veſtitu illo inſignitos, haut puto compertum. Quomodo igitur Vicarius ei datus, qui nondum ipſe Pontifex? qua ratione etiam & ubi tributum ipſi Pontificis nomen, quatenus illud ſupremam in ordine Sacerdotali dignitatem ſignificat? Quin Joſephus diſerte ante Antiochi Epiphanis tempora neminem ἅπαξ παραλαβόντα *ſemel nactum dignitatem Pontificiam* eam exuiſſe ſcribit. Neque obſtat Abiatharis exautoratio, perduellionis rei. Loquitur de ordinaria ſucceſſione & perpetuo Pontificis creati jure. Nec minus ipſe ſive Eleazari ſive Manaſſis Pontificatum, quam aliorum, qui praeceſſerant, perpetuum facit tutelae ſeu pupilli jure liberum. Quae cum ita ſint, ſtatuendum potius videtur, Impuberum jus ejuſmodi fuiſſe, ut, praecluſo ipſis Pontificatu, proximus, perinde, ac ſi illi abeſſent, ſanguine ſuccederet, non tutelae aut Vicarii jure, ſed pleno ſuoque & perpetuo. Quo item mortuo, proximus itidem ſuccedebat, niſi impuberi pubertas civilis antea acceſſiſſet. Adeo ut Impubes à paterna dignitate arceretur, uſque dum & pubertas ſua & Pontificatus vacatio concurrerent. Quod ſane, ex Oniae patruique ſui & Propatrui exemplo, videtur eliciendum. Jam dicta autem de Sacerdotali ſeu Pontificali functione, ante annum vigeſimum, ubi pubertas civilis adeſſet, rite peragenda, apprime firmantur ex eo, quod apud Joſephum legitur de Ariſtobulo Hyrcani Pontificis ex Alexandra filia nepote, adeoque Pontificatus, ſub Herode Magno, haerede. Is annum agebat decimum ſextum, cum Herodes Ananelum Babylonium contra jus in dignitatem illam evexerat. Alexandra igitur mater ejus ἐπιτετάρακτο καὶ χαλεπῶς ἔφερε τὴν ἀτιμίαν τοῦ παιδὸς, εἰ περιόντος ἐκείνου, τῶν ἐπικλήτων τις ἀξιοῦται τῆς ἀρχιερωσύνης, *turbata eſt & inique ferebat ignominiam, qua affectus eſt filius ſuus, quod eo ſuperſtite aliunde quis vocatus Pontificatum uſurparet.* Sic ille lib. xv, cap. 11. Etiam & Mariamne Ariſtobuli ſoror atque uxor Hero-

dis, aſſiduis precibus eum flagitabat, ἀποδοῦναι τῷ ἀδελφῷ τὴν ἀρχιερωσύνην *reddere fratri Pontificatum*, quod demum factum eſt. Et paulo poſt ſubjungit Joſephus, τὸ μειράκιον Ἀριστόβουλος, ἕβδομον ἐπὶ τοῖς δέκα γεγονὼς ἔτος, ἐπειδὴ κατὰ νόμον ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸν βωμὸν συντελέσων τὰ θύματα, τόν τε κόσμον ἔχων τὸν τῶν ἀρχιερέων, καὶ τὰ περὶ τὴν θρησκείαν ἐντελῶν, κάλλει τε κάλλιστος καὶ μεγέθει πλέον ἢ πρὸς τὴν ἡλικίαν ὑπεράγων, ἔτι γε μὴν περὶ τοῦ γένους ἀξιώματος πλεῖστον ἐν τῇ μορφῇ διαφαίνων. ὁρμή τε τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν εὐνοίας ἐγένετο, καὶ τοῦ Ἀριστοβούλου τοῦ πάππου πεπραγμένων ἐναργὴς μνήμη παρέστη. *Adoleſcens Ariſtobulus, annum egreſſus decimum ſeptimum, cum ſecundum legem aſcenderet ad altare ſacra operaturus, ac habitu Pontificali indutus, atque ea, quæ functionis erant, rite perageret, eximia forma & ſtatura, quam pro ætate procerior, maxime etiam in facie generis dignitatem præ ſe ferens, convertit in ſe multitudinis oculos ſimul & ſtudia, reputantis ſecum etiam avi Ariſtobuli memoria digna facinora.* Exploratiſſimi vides heic juris fuiſſe, omnium conſenſu, Pontificatus functionem ante vigeſimum annum rite peragi potuiſſe & ſucceſſione accipi. Nec habet locum in hoc exemplo pubertas ſingularis XVII annorum, quæ, Ebræis, ſuis in rebus hujuſmodi, inaudita, Viro magno impoſuit. Ad jus autem perpetuum eorum, qui ob minorem hæredum ætatem ſufficiebantur aſſerendum, nec hæredis pubertate, ſeu, quod idem eſt, legitima ætate finiri probandum, etiam quod in hiſtoriola hac de Ananelo occurrit, inprimis facere videtur. Herodes fatetur, ſe Ananelum Pontificatu donaſſe παιδὸς παντάπασιν ὄντος Ἀριστοβούλου, *Ariſtobulo omnino puerulo.* Impubes definit eſſe Ariſtobulus. Tunc Herodes Ananelo Pontificatum abrogat παρανομα ποιῶν ut diſerte Joſephus, id eſt, *jura violans.* Conſequens eſt, Ananelum ex jure, quippe qui ſemel ob minorem Ariſtobuli ætatem in dignitatem evectus eſt, juxta morem receptum abdicari non debuiſſe. Male interpolatur locus iſte Joſephi in verſione recentiori. Sed recte ibi Ruffinus; *Ananelum* (ſic ille) *Principatu Sacerdotii, præter Legem exuit.*

Cap.

Cap. V.

De Vitiis Corporalibus, *quorum in admittenda ſive* functione Sacerdotali *ſive* Pontificali ſucceſſione, *ratio erat habenda*.

UT, ſine ætate legitima, neque Functio neque Succeſſio admittebatur, ita nec ſine legitima Corporis habitudine Membrorumque integritate. Adeo ut qui ὁλόκληρος *corpore integer*, ſeu ἄμωμος *vitio carens* non eſſet, aut τὸ σύμβολον ἀτυχίας *notam infelicitatis* (quo nomine vitium heic corporale memorat Philo in ſecundo de Monarchia) in corpore gereret, is plane arcendus eſſet. Lex ſacra eſt ſtirpi Aharonicæ, Levit. xxi, 17; *Quicunque de ſemine ſuo in generationibus ſuis habuerit maculam, non accedat, ut offerat panem Deo ſuo.* Macula ſeu vitium corporis מום lingua Moſaica vocitatur. Et Helleniſtæ ipſum veluti retinent; dum pro eo *μῶμον*, quod *dedecus* ſeu *vitium* ſonat, ſubſtituunt. Recenſentur aliquot in ſacro ſermone maculæ ſeu vitia corporis, quæ hominem à functione Sacerdotii arcent, uti etiam Levit. xxii, 20, quæ animalia ita vitiabant, ut rite offerri nequirent. Sed recenſionem illam exemplum tantum eſſe, ajunt Ebræi, ſeu ſpecimen, quod in vitiis heic dijudicandis eſt ſequendum, non quod totam legis, quæ præcedit, vim explicat. Corporalia igitur, quorum in hiſce habenda eſt ratio, Vitia tripliciter diſtribuunt. Alia fuere שפוסלין בכהנים מלעבור והבהמה מליקרב *quæ ita vitiabant tam Sacerdotes, quam animalia bruta, ut neque hæc rite offerri, neque illi rite miniſterium præſtare poſſent.* Quæ ad animalia tantum ſpectabant, qualia plurima enumerant, locum heic habent nullum. Alia שפסלין את האדם בלבד מלעבור *quæ vitiabant hominem tantum, ita ut à ſacro miniſterio eſſet abſtinendum.* Alia demum שאין פוסלין אלא משום מראית העין *quæ non vitiabant aliam ob cauſam, quam quod intuenti deformitate diſplicerent.* Primi generis faciunt quinquaginta.

Quorum v, in Aure;

I. *Cartilago auris lacera.*
II. *Cartilago auris diſciſſa.*
III. *Perforata auris cartilago, adeo ut foramen viciam poſſit recipere.*

Digitized by Google

IV. *Auris arida & exſanguis.*
V. *In aure alterutra cartilago duplex.*

In palpebris, tria.

VI. *Perforata palpebra.*
VII. *Palpebra diſciſſa.*
VIII. *Palpebra lacera.*

In Oculo, octo:

IX. *Cæcitas, ſive in utroque ſive in altero.*
X. *In alterutro lippitudo.*
XI. *Viſus obſcurior, ob tenebras utrique ſeu alteri offuſus.*
XII. *Tuberculum, uvæ inſtar, tametſi viſus non minueretur.*
XIII. *Caruncula nigredinis aliquantulum operiens.*
XIV. *Albugo in nigredinem extenſa.*
XV. *Macula alba, intra nigredinis circuitum*; vitium hoc, uti & ſequens, nomine דק *in origine eis denotatur:* Id vulgatæ, lippus eſt. Neque locum habuit, niſi aliquantulum promineret hæc macula.
XVI. *Macula nigrior in Nigredinem depreſſa.*

In Naſo, tria;

XVII. *Naris perforata.*
XVIII. *Diſciſſa naris.*
XIX. *Naris lacera.* Quod de perforatis, diſciſſis, laceris, naribus, auribus, palpebris & labiis (de quibus ſtatim) habent, inprimis vocabulo חרוץ in Levit. XXII, 22, deſignari ajunt, Id ſciſſum ſignificat & diffractum.

In Ore, ſex;

XX. *Labium perforatum;*
XXI. *Labium lacerum;*
XXII. *Diſciſſum Labium;*
XXIII. *Maxilla inferior ſuperiori prominentior.*

XXIV. Os,

Digitized by Google

XXIV. *Os, ex ſui conſtructione, occluſum.*
XXV. *Lingua impeditior, adeo ut verborum plerorunque prolationi ſit impar.*

In vaſis ſeminariis, duodecim;

XXVI. *Membrum genitale compreſſum.*
XXVII. *Contuſum idem.*
XXVIII. *Idem avulſum.*
XXIX. *Idem abſciſſum.*
XXX. *Teſticulus compreſſus.*
XXXI. *Contuſus.*
XXXII. *Pars Teſticuli exſecta.*
XXXIII. *Teſticulus evulſus.*
XXXIV. *Teſticulus unicus.*
XXXV. *Uterque unico in loculo.*
XXXVI. *Utriuſque ſexus, velut Hermaphroditi, membra.*
XXXVII. *Genitalium loci obſtructi.*

In Manibus pedibuſque, ſex;

XXXVIII. *Claudus.*
XXXIX. *Femur alterum altero longius.*
XL. *Femur alterum altero altius.* Ex utroque ſcilicet fiebat Pedum inceſſus inæqualis.
XLI. *Oſſis manus fractura manifeſta.*
XLII. *Oſſis pedis fractura manifeſta.*
XLIII. *Pedes, ex ſui conſtructione clauſi, ſeu, in ſe ſtrictius contracti.*

In ſuperficie Corporis, quatuor.

XLIV. *Scabies ſicca. Pſora.*
XLV. *Verruca, qua non ſine oſſe.*
XLVI. *Scabies Ægyptiaca; foris humida.*
XLVII. *Oſſium, quæ apertius cerni poſſent, aliquod inciſum.*

Digitized by Google

Hiſce adjiciuntur;

XLVIII. *Ab ætate provecta tremor.*

XLIX. *Tremor ab Ægritudine.*

L. *Sordes & inquinamenta; veluti ſudor, fœtor oris.* Addunt, Sacerdotem ſudore inquinatum, antequam ad ſacram admittendus eſſet functionem, abluendum atque aromate conſpergendum. Oris item fœtorem, ſi quis fuerit, aromate aliquo devorato corrigendum. Aliter חלל עבודתו *profanabat functionem* ſeu *Sacrificium ſuum.*

Secundi Vitiorum heic generis ſunt Ebræis nonaginta; eorum nempe, quæ hominem tantum ſeu Sacerdotem, non Victimas, vitiabant, aliave animalia ſacranda.

In Capite, octo;

I. *Verticis capitis concavitas.*

II. *Convexitas verticis, nimium exſurgens, inſtar ovi.*

III. *Frons ſeu ſinciput faciei ſuperpendens.*

IV. *Occiput cervici ſuperpendens.*

V. *Caput adeo deorſum amplum & diffuſum, ut etiam colli locum pars ejus occuparet.*

VI. *Calvitium in toto capite.*

VII. *Calvitium (nec tamen ſine recto crinium ductu inter aurem utramque) in ſincipite.* Nam in occipite, ductus ejuſmodi vitium perimebat.

VIII. *Calvitium in vertice; tametſi alias crinibus circundaretur caput.*

In Collo, bina;

IX. *Collum adeo depreſſum ſeu breve, ut caput humeris continuum videretur.*

X. *Collum adeo oblongum, ut humeris videretur eluxatum.*

In aure, quatuor;

XI. *Aures nimis exiguæ.*

XII. *Aures turgidæ nimis, inſtar ſpongiæ.*

XIII. Lan-

XIII. *Languida nimis ac pendulæ aures.*
XIV. *Auris altera ab altera, obiter intuenti, diverſa.*

In ſuperciliis, quinque;

XV. *Pilorum defectus, in utroque.*
XVI. *Iacentia ſupercilia.* Puto, aliquantulum pendula.
XVII. *Supercilium tantum unicum.*
XVIII. *Supercilia binis plura.*
XIX. *Diſſidentia, veluti ſive colore pilorum ſive longitudine, Supercilia.*

In Palpebris, quatuor;

XX. *Pilorum in utriſque defectus.*
XXI. *Denſitas in pilis nimia, ſeu hirſutia, ut in ſilonibus.*
XXII. *Pilorum alterius ab altero diverſitas, veluti colore, tenuitate.*
XXIII. *Non ita, ut par eſt, apertæ, ſed nimium conniventes palpebræ.*

In Oculis, undecim;

XXIV. *Oculi ſuperius, quam par eſt, ſiti.*
XXV. *Oculi ſiti inferius, quam eſt par.*
XXVI. *Oculi omnino rotundi, nec in longitudinem aliquantulum extenſi.*
XXVII. *Oculi furibundorum inſtar.*
XXVIII. *Oculi majores, quam par eſt; inſtar vituli.*
XXIX. *Minores, quam par eſt, oculi; inſtar anſeris.*
XXX. *Lachrimæ perpetuo ſtillantes.*
XXXI. *Humor ab alterutro oculi angulo fluitans.*
XXXII. *Contractio palpebrarum & oculorum viſu ſolita, ſeu nictatio, inter videndum, frequens.*
XXXIII. *Viſus adeo confuſus, ut ſine monitore inter objecta ampla diſtinguere nequiret.*
XXXIV. *Oculi diſſidentes veluti colore, magnitudine, loco.*

In Naſo, ſex;

XXXV. *Superior pars naſi, inter oculos, depreſſior.*

XXXVI.

XXXVI. *Naſi medium nimium eminens.*

XXXVII. *Extremitas naſi repanda.*

XXXVIII. *Naſus alterutrinque divergens.*

XXXIX. *Naſus grandior, quam ferret ceterorum membrorum ratio.*

XL. *Naſus exilior, quam ratio ea ferret.* Menſura autem heic erat digitus ejus, de quo fiebat quæſtio, auricularis, אם
היה חוטמו גדול ממנה או קטן ממנה הרי זו מום
ſi naſus ei eſſet aut major digito eo aut minor, vitium erat. Sic Magiſtri.

In Labiis, tria;

XLI. *Labium inferius ſuperiori prominentius.*

XLII. *Labium ſuperius inferiori prominentius.*

XLIII. *Os adeo laxatum, ut ſalivam non retineret.*

In Ventre, tria;

XLIV. *Venter tumidus.*

XLV. *Umbilicus prominens; & non depreſſior, ut eſſe ſolet.*

XLVI. *Mammillæ ſuper ventrem, inſtar mulieris, jacentes, ſeu pendulæ.*

In dorſo, tria;

XLVII. *Dorſum incurvum.*

XLVIII. *Gibboſitas ex vertebra ſpinæ luxata.*

XLIX. *Gibboſitas carnoſa.*

In Manibus, ſex;

L. *Digitorum numerus excreſcens.* Abſciſſo vero, qui excreverit, deſiit vitium; ſed ita demum, ſi exos eſſet.

LI. *Digiti alicujus defectus.*

LII. *Bini digiti continenter conjuncti.* Sed deſiit vitium, ſi à vola ad extremitates diſcinderentur.

LIII. *Digitus alter alteri inequitans.*

LIV. *Caro è pollice extuberantior.*

LV. *Uſus*

LV. *Uſus dextræ incommodus.* Nam ſiniſtrâ miniſterio functum, id, quod peragebat, profanaſſe ſcribunt.

In Vaſis ſeminariis, quatuor;

LVI. *Scrotum, ad genua ferme pendulum.*
LVII. *Veretrum, adeo longum, ut genua ferme attingeret.*
LVIII. *Scrotum percuſſum adeo ut inde læderentur teſticuli.*
LIX. *Hernia.*

In Cruribus & Podibus, quindecim;

LX *Crura adeo extrorſum incurva, ut, genibus nunquam conjunctis, pedes facile commiſcerentur. Ut in valgis.*
LXI. *Talus extuberantior.*
LXII. *Calcaneus ita retrorſum extenſus, ut crus medio pede inniti videretur.*
LXIII. *Planta pedis in latum diffuſa, &, inſtar anſeris, plana.* Ut in plancis ſeu plautis.
LXIV. *Caro è pollice pedis extuberantior.*
LXV. *Digitorum pedum alicujus defectus.*
LXVI. *Digitorum numerus excreſcens.*
LXVII. *Digitus alter alteri inequitans.*
LXVIII. *Bini digiti continenter conjuncti.* Idem heic jus erat, quod in digitis manus ita conjunctis.
LXIX. *Pes adeo undiquaque ſibi æqualis, ut à calce ad digitorum extremitates, utrinque ac ubique eandem haberet figuram.*
LXX. *Pes à calcaneo ad digitos ita incurvus, ut, arcus inſtar, alterutrinque diſtorqueretur;* ut in loripede.
LXXI. *Pes excavatus, ſeu planta ſic concava, ut ſtans calcaneo & digitorum extremitate tantum inniteretur.*
LXXII. *Tali intertrigine ſe mutuo inter eundum pulſantes.*
LXXIII. *Genua ſe mutuo inter eundum intertrigine pulſantes.*
LXXIV. *Pedis ſiniſtri potior uſus.*

In Corpore toto, quatuor;

LXXV. *Corpus grandius, quam membrorum ferret ratio.*

Digitized by Google

LXXVI. *Corpus minutius quam eadem ratio ferret.*
LXXVII. *Corpus Longius quam ratio ferret eadem.*
LXXVIII. *Pumilionis ſtatura.*

Iu Cute & Carne, octo;

LXXIX. *Nigrities, qualis Æthiopis.*
LXXX. *Albor, qualis caſei.*
LXXXI. *Rubor, qualis coccini.*
LXXXII. *Cutis, ex cauſa interiori decolorata, veluti ex puſtulis, lentigine.*
LXXXIII. *Cutis ex cauſa foris admiſſa, decolorata, ut cicatricoſa.*
LXXXIV. *Verruca ſeu nævus in facie etiam aſſario minor; modo ex eo creſcat pilus.*
LXXXV. *Verruca ſeu nævus in facie aſſario æqualis ſeu major.*
LXXXVI. *Caro ſeu cutis languida & pendula.*

Adduntur inſuper hiſce;

LXXXVII. *Surditas.*
LXXXVIII. *Fatuitas, qua inſania etiam denotatur.*
LXXXIX *Epilepſia.*
XC. *Spiritus immundus.*

Tertii generis, quæ vitiabant, quia intuenti deformitate diſplicerent, bina duntaxat faciunt;

I. *Pilorum, qui in palpebris, defectus; tametſi eorum radices remanerent.*
II. *Dentes excuſſi.*

De hiſce univerſis conſulas Miſnam & Gemaram Babyloniam tit. *Becoroth* cap. VI, & VII. R. Jehuda Ben Elai in *Torath Cohenim* col. 188. & 189. Maimonidem halacoth *Biath bammikdaſch* cap VI, & VII. & Moſem Mikotzi Præcept. Neg. CCCVIII. Vide ſis item Philonem lib. II. de Monarchia, & libro de Victimis. Numerus omnium eſt CXLII. Nullum eorum non eſt בגלוי *in aperto*, adeo ut intuenti diſcerni poſſet. Neque enim admittunt, ut qvod in aperto non eſſet, veluti in renibus, veſica, liene, inteſtinis, heic locum haberet. Edocti ſcilicet exemplis in ſacro

ſacro ſermone expreſſis. Quod vero in Helleniſtarum verſione Levitic. xxii, 22. pro חריץ ſubſtituitur *γλωσσότμητος lingua ſectus*, id plane Talmudicis adverſatur. Neque enim linguæ ſectionem inter vitia enumerant; nec locum illum (qua vitia deſignat) non æque ad Sacerdotem offerentem ac ad victimas attinere volunt. Τὸ חריץ igitur, quod ſciſſum ſeu inciſum denotat (vulgata, *cicatricem habens*) aures, palpebras, nares diſciſſas ſignificare ajunt. Nec linguæ vitium aliquod interponunt. Animadvertendum autem eſt, in vulgata reperiri, eum qui *parvo vel grandi, vel torto naſo* fuerit, altari non admittendum. Vocabula quæ reſpondent in origine (Levit. xxi, 18.) ſaltem illum locum occupant, ſunt חרום או שרוע. Horum primum pro eo *cui ſuperior pars naſi depreſſior eſt*, ſeu ſimo nimis, capiunt Magiſtri, & ſecundum pro *eo, cui membrorum paria ſunt imparia*, veluti oculi, aures, crura. Pro utriſque habet Græca verſio *κολοβόῤῥιν ἢ ὠτότμητος naſo mutilatus aut auribus ſectus*. Sed vulgatæ autor non tam originis verba, quam receptam, de naſi vitiis, ſententiam ibi ſecutus videtur. Ex enumeratis autem vitiis, alia vides eſſe קבועים *permanentia* ſeu *perpetua*, alia עוברים *tranſeuntia*, ſeu *quæ tempore deſinunt*. De univerſis ſimul pronuntiant, כל כהן שיש בו מומים בין מום קבוע בין מום עובר לא יכנס למקדש מן המזבח ולפנים שנ׳ אך אל הפרוכת לא יבא ואל המזבח לא יגש *Sacerdos, cui ineſt vitium, ſive permanens illud fuerit ſive tranſiens*, (antequam tranſierit) *non introeat Sanctuarium uſque ad altare, nedum locum aliquem interiorem; ſecundum id quod ſcriptum eſt; ad velum non ingrediatur nec accedat ad altare*. Locus eſt Levit. xxi, 23. legi de vitiis corporalibus ſubjunctus. Atque interdicto teneri volebant ſingulos ex genere Sacerdotali vitio ex jam recenſitis aliquo laborantes; Ita tamen, ut ſi quis contra faceret, diverſimodus eſſet contumaciæ effectus. Nam cum tria ſint Vitiorum jam dicta genera, & Flagelli pæna plerunque delictis, graviori non punitis ſupplicio, irrogari ex ſententia forenſi ſoleret; ſi quis ex Sacerdotali genere, cui vitium aliquod ſive primi, ſive ſecundi generis ineſſet, heic contra feciſſet, vapulabat. Maimonides; אם עבר ונכנס לוקה אעפ׳ שלא עבר *ſi contumax fuerit Sacerdos, &c, cum vitium habuerit, introiverit, vapulat; idque etiamſi non ſacrificaverit*. Si nempe hoc fecerit במזיד ולא בשגגה *ſcienter & non ex ignorantia*. Aliter enim pæna hæc non ſequebatur. At

Digitized by Google

vero Sacrificii ab iis, qui binis hiſce generibus vitiorum laborarent, peracti natura alia atque alia erat. Primum genus non modo pœnam ſacrificantibus ſcienter induxit, ſed etiam ipſum Sacrificii actum vitiabat, adeo ut eſſet עבורה פסולה *ipſum Sacrificium illegitimum profanumque*, ſive illud ſcienter ſive ex ignorantia perageretur. Secundum vero genus, לא חלל עבורתו *minime profanabat Sacrificium*, tametſi ſacrificans verberum pœna eſſet afficiendus. Ob tertium demum, Sacerdos, qui adverſus patria heic inſtituta contumax eſſet, אינו לוקה ועבורתו כשרה *nec ipſe vapulabat, nec Sacrificium ejus illegitimum.* Adeo ut genus tertium in monitis, quæ interdicti ſpeciem induebant, tam ſine polnâ adjectâ, quàm ſine Sacrificii profanatione tantum haberetur. Primum & ſecundum in interdictis; huic etiam pœna verberũ, illi tam profanatione Sacrificii quam pœna adjecta. Quomodo autem tum primum tum ſecundum vitiorum corporalium, quæ diximus, genus ſucceſſioni Pontificali æque ac functioni Sacerdotali, obſtare poſſet, haut difficile eſt ex hiſce decernere. Et de mutilatis auribus etiam exemplum habetur ſuperiore in libro capite VIII, ubi de Hyrcano Pontifice agitur. Aures ei præroſit Antigonus, ut ob hoc vitium, â dignitate, ſi forte redux eſſet, arceretur. De hiſce vitiis Joſephus lib. III, Archæolog. cap. X, & lib. VI, Haloſeos cap. XV. Utroque etiam in loco, juxta Legem in Levitici XXI, 22. latam, ſacrarum epularum & rerum Sacerdotali generi ſuſtinendo asſignatarum fuiſſe eos participes recte docet. Sed peſſime poſteriori in loco, ut non raro, vertitur. Verba ejus ſunt, τῶν δ' ἀπὸ γένους ἱερέων ὅσοι διὰ πήρωσιν οὐκ ἐλειτούργουν, παρῆσαν τε ἅμα τοῖς ὁλοκλήροις ἐνδοτέρω τοῦ γείσου, καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ γένους ἐλάμβανον μερίδας, quod vertitur, *Qui vero ex origine Sacerdotum genus ducentes, cæcitatis cauſa munere non fungebantur cum incolumibus intra limitem aderant parteſque generis conſequebantur.* Nugæ meræ; nec autoris mentis ferme veſtigium. Redde, *Ex genere Sacerdotali, quotquot propter defectum aliquem corporis, ſacrum non obibant munus, aderant cum integris corpore intra atrii limites, & partes ſuas, etiam ex ipſorum originis jure, accipiebant.* Fuerunt alia corporis in Sacerdotibus vitia, quæ munere quidem arcebant eos, uſque dum corrigerentur. Sed pro libitu ac momento corrigi potuere. Ideoq; ſucceſſioni in functionem non aliter obſtare potuere, quam ſi non corrigerentur. In hiſce, præputium, immunditiеs lavacro aliiſque ritibus abolenda, crines intonſi. Neque enim luctus cauſa aliave, Sacerdoti cuiquam ſacram vi-

Digitized by Google

cem obſervanti ſeu Pontifici ex lege permittebatur aut raſum caput, aut non tonſum habere crines promiſſos. Qua de re vide ſis Levitic. x, 6. & xxi, 10. præter Ezechielis cap xliv, 20. Nam quod legimus in citatis Levitici locis ראשיכם לא תפרעו de Sacerdotibus univerſis, & את ראשו לא יפרע de Pontifice, pro quibus in vulgata habetur *capita veſtra nolite nudare*, & *caput ſuum non diſcooperiet*, & apud Helleniſtas, *τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε caput veſtrum cidari non nudabitis*, & *οὐκ ἀποκιδαρώσει cidari non nudabit*, ſeu, ut in nonnullis, *οὐκ ἀπομιτρώσει non nudabit mitra*, apud Judæos etiam Hiſpanienſes *vueſtras cabecas non deſcubrades*, & *ſua cabeca non deſcubrira*, quemadmodum item alii recentiorum; hæc ita capiunt Talmudici, ut crines promiſſos tantum verbis illic interdici velint. Adeo ut vertendus ſit locus primus *comam capitum veſtrorum non nutriatis*, & ſecundus *comam capitis ſui non nutriat*. Nam cum τὸ פרע comam ſeu cæſariem ſignificet, ut in dicto Ezechielis loco & in Numeror. vi, 5. verbum etiam פרע (quod ſæpius quidem *retegere* aut *denudare* ſignificat) velut ab ea notione factum, pro eo quod eſt *comam nutrire* ſeu *promittere* ſumi heic volunt, & pro eodem quod in Ezechiele eſt פרע לא ישלחו *cæſariem non promittant* ſeu *nutriant*, quod tamen in Græca verſione eſt *τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι, comas ſuas non ad preſſum tondebunt*, contra Ebraicam veritatem & vulgatam, quæ Ebraicam heic ſequitur. Sed Magiſtris conſonus eſt etiam diſerte Onkelus in paraphraſi Chaldaica loci utriuſque; ית רישיכון לא תרבון פירוע *Capitis veſtri non nutriatis comam*, & רישיה לא ירבי פירוע *capitis ſui non nutriat comam.* Aſtipulatur Arabs Erpenianus. Altero in loco ille, שער ראשכם לא תכברוא *cæſariem capitis veſtri non creſcere faciatis* aut *promittatis*; altero, idem, numero & perſona mutata. In Arabico etiam Saadiæ, poſterior locus vertitur ראשה לא ישעת *caput ſuum* (cæſariem capitis) *non diffundat*; priore itidem eiſdem vocabulis uſurpatis. Verſio autem Arabica Mſ. Bibliothecæ Arundellianæ, habet, לא תעטוא רוושכם *non obtegatis capita veſtra*, priore in loco; eodem item vocabulo in poſteriori adhibito. De tecto forte capillis capite locus capiendus; ut res ipſa exigit. Et immane quantum adverſantur Talmudicorum placita verſioni tum vulgatæ tum Helleniſtarum aliorumque de capitibus non nudandis. Nam ex more receptiſſimo pileus ſeu cidaris Sacerdotum & Pontificis exuenda

erat, quandocunque à ſacro miniſterio recederent, ut infra capite VII. docetur. Qualis vero comæ nutritio in interdicto comprehendatur, (quantum ad Sacerdotes gregarios attinet) eliciunt ex lege de Naziræis lata Numer. VI. 5. ubi verba fiunt de coma eorum nutrienda per tempus conſecrationis, quod triginta diebus brevius nunquam ex recepto more legitimum habebatur. Quamobrem & ultra triginta dies comam nutritam Sacerdotem functioni, donec tonderetur, imparem reddidiſſe volunt. Nam poſt tot dies exactos rite nutriverat comam Naziræus. Nec interdictum hoc ad omnia tempora, ſed ad functionis ſeu vicis ſolennis præſtandæ tantum tempus, qua Sacerdotes gregarios obligabat, attinuiſſe ajunt. Perpetuo vero & nunquam non Pontificem obligaſſe; utpote cujus præſentia in Sanctuario adeoque veluti asſidua functio, non per vices diſterminata, ex lege præſtituebatur. Qua de re vide ſis Moſem Maimonidem halach. *Celi bammikdaſch* cap. V, & halach. *Biath bammikdaſch* cap. I, Moſem Mikotzi Præcept. Negat. CCCII, præter commentarios ad citatos è Levitico locos. Qualibet autem Sabbati veſpera ita tondendus erat Pontifex, ut forpice circumquaque crines æquarentur; capite tantum non raſo. Ante alios conſule heic D. Hieronymum lib. XIII, in Ezechielem, ad cap. XLIV. Quatenus hoc imitata fuerit Eccleſia Chriſtiana, ejuſve pars aliqua, vide, ſi placet, Gratian. diſt. XXIII. cap. 21. & 22. & Extr. tit. de vita & honeſt. Clericorum, cap. 5. & 6. obvioſque de Sacerdotum tonſura locos alios. Minime vero profanabat Sacrificii ſui actum comam nutriens, tametſi ex præputio & immunditie ipſum actum, alioquin ſacrum, profanatum eſſe ſtatuant. Quod vide apud Maimonidem laudato libro, cap. IX. Tam comam autem nutriens, quam ex præputio aut immunditie altari arcendus, verberibus ex ſententia forenſi plectebatur, ſi contra morem functioni ſe forte immiſcuerat. Et de Corporis heic habitu hactenus.

Cap.

Cap. VI.

De vitiis Animi, *quæ tam* Functioni Sacerdotali, *quam* Succeſſioni in Pontificatum, *obſtarent. Etiam & de* Artibus, *quæ exiſtimationem tantum minuerent.*

ANimi habitudo & integritas vitæ, cujus in Sacerdotibus Pontificibusque ad functiones ſuas adeoque ad Succeſſionem Pontificalem admittendis ratio erat habenda, ex illis animi vitiis ſeu peccatis intelligitur, quibus præcludebatur ad ſacra peragenda ſeu in Sanctuarium, uſque ad Altare, Sacerdotibus aditus. Horum, Alia vim ſuam exuebant, ſi pœnitentia ducti, qui iis laborabant, ad bonam mentem redirent; Alia vim retinebant ſuam in hac re æternum. Prioris generis exemplum eſt multiplex in nuptiis Sacerdotum illicitis; non ſolum quæ lege eis ſingulari, ſed etiam, quæ communi omnium interdicto vetabantur. Etenim ſi quis Sacerdos matrimonio ſibi contra fas quomodocunque fæminam junxiſſet, functione, ex majorum inſtituto, arcebatur; ita tamen, ut ſi in forum (puto LXXI virorum; ſeu quod Conſeſſum magnum appellitant) evocatus, in populi frequentia, illicita quam contraxerat conſuetudine abſtinentem ſe fore palam voto profiteretur, & demum repudio conjugem illegitimam ejiceret, altari, non minus ac ſacri cœtus ceteri, idoneus haberetur. Ita Maimonides halach. *Biath hammikdaſch* cap. VI. Et hujuſce rei exemplum eſt luculentum Manaſſis Jadduæ Pontificis fratris, cui, ducta in uxorem, contra fas, Sanballatis Cuthæi filia, eo nomine imperatur, ut aut eam repudiaret aut altari abſtineret. Quod itidem de aliis eodem tempore Sacerdotibus dicendum; ut eſt videre apud Joſephum lib. XI, cap. VIII. Adde etiam Nehemiam, XIII, 28. & vide Jacobum Capellum in Hiſtoria ſacra Anno M. 3666. Poſterioris generis ſpecies ſunt binæ illuſtres; Cultus extraneus ſeu Idololatria, & Cultus etiam qui in Pentateucho præſtituitur, loco tantum diſcriminatus; id eſt alio in Templo, alibi extructo, ad Hieroſolymitani ſimilitudinem, Numini vero exhibitus. Cultus extraneus ſive ſponte ſive errore à Sacerdote præſtitus, eum ita vitiabat, ut altari perpetuo, tametſi ſolenniori ritu pœnitentiam ageret, eſſet arcendus. Maimonides, libro jam laudato, capite IX; כהן שעבר עז' בין במזיד בין בשׁגג אעפ' שחזר בתשובה גמורה הרי זה לא ישמש במקדש לעולם שנ' לא

שני לא יגשו אלי לכהן לי אחד העובד אותה בשירות כגון שנעשה כומר לעבודה זרה או המשתחוה לה או המורה בה וקבלה עליו באלוה הרי זה פסול לעולם עבר והקריב אין קרבנו ריח ניחוח אעפ׳ שהיה שוגג בעת ששרת או שהשתחוה או שהורה אבל השוחט לעז׳ בשוגג אם עובד והקריב קרבנו ריח ניחוח ונתקבל שהרי לא שרת ולא נעשה כומר אלא שחט בלבד והוא שוגג ואף על פי כן לכתחילה לא יעבור *Quicunque Sacerdos cultum præſtiterit extraneum, ſive id ſponte fecerit ſive ex errore, tametſi ſolenniori pœnitentia ductus ad bonam mentem redierit, in Sanctuario nihilominus officio nunquam omnino fungetur. Nam & ſcriptum eſt* (Ezechielis XLIV, 13, ubi de Sacerdotibus, qui idola coluerant, agitur) *non appropinquabunt ad me, ut Sacerdotio fungantur mihi. Neque diſcrimen eſt heic inter eum, qui ut Sacerdos in cultu extraneo miniſter fuerit, & eum, qui adoraverit idolum, & eum, qui agnoverit in eo divinitatem, atque ei ſe addixerit. Hi omnes æque ac æternum altari ſunt arcendi. Quin nec, ſi eorum quiſquam Sacerdotio functus Sacrificium obtulerit, erit id odoris grati, tametſi ex errore ſive Sacerdotem in cultu extraneo is egerat, ſive adoraverat, ſive divinitatem agnoverat. At vero, qui ex errore mactaverit Idolo, ſi is Sacerdotio functus Sacrificium obtulerit, erit id grati odoris & recipietur, quoniam ſcilicet nec miniſterium præſtitit, nec Sacerdos cultus extranei factus eſt, ſed tantum mactavit, idque ex errore. At interea error hic non facit, quo minus is, ut ceteri, altari ſit itidem arcendus.* Atque ita Talmudici ad tit. *Menachoth* cap. XIII, fol. 109, a. Cultus autem loco tantum, ut diximus, diſcriminati, veluti in Templo Heliopolitano aut Samaritanorum, eandem vim fuiſſe ibi aſſeritur, tametſi pro עז׳ *Cultu extraneo* ſeu *Idololatria*, is neutiquam acciperetur. Maimonides loco jam memorato, מי שעבר ועשה בית חוץ למקדש להקריב בו קרבנות לשם אינו כבית עז׳ ואעפ׳ כן כל כהן ששימש בבית כזה לא ישמש במקדש לעולם וכן כלים שנשתמש בהן שם לא ישתמשו בהן במקדש לעולם אלא יגנזו ויראה לי שאם עבר כהן ששמש שם במקדש לא פסל *Qui lege ſacra violata extruxerit Templum extra Sanctuarium, ut offerat ibi Sacrificia Numini vero, non quidem Templum illud quale Templum idolis ſacratum habetur. Veruntamen, Sacerdos, quicunque in ejuſmodi Templo officio functus fuerit, Sanctuario æternum eſt arcendus, quemadmodum etiam inſtrumenta univerſa ibi in cultu adhibita, adhiberi nunquam debent in*

San-

Sanctuario, ſed in gazophylacio reponenda ſunt. Ceterum mihi videtur, ſi modo forte ſacrificaverit in Sanctuario Sacerdos, qui in ejuſmodi Templo antea miniſterio functus eſt, actum ejus minime profanum eſſe. Huc ſpectat cultus Sacerdotum in Templo ab Onia Oniæ tertii Pontificis filio in Ægypto, ſub Ptolemæo Philometore, extructo, de quo fuſius libro ſuperiore cap. VII. Inſtar Hieroſolymitani factum eſt, atque ut ritus in eo Judaici peragerentur. Ceterum ex recepto, quem diximus, more, Sacerdoti, qui in eo Templo ſacrum miniſterium præſtitiſſet, aditus in Sanctuarium Hieroſolymitanum, ut ibi redux officio fungeretur, æternum præcludebatur. Miſna tit. *Menachoth* cap. XIII; הכהנים ששמשו בבית חוניו לא ישמשו במקדש בירושלם ואין צריך לומר לדבר אחר ע״ני אך לא יעלו כהני הבמות על מזבח ה׳ בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם הרי הן כבעלי טומין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין *Sacerdotes, qui officio functi fuerint in Templo Onia, functione in Sanctuario Hieroſolymitano arcendi ſunt; multo magis ii, qui idola coluere. Nam & ſcriptum eſt* (II Regum XXIII, 9;) *verumtamen non aſcendebant Sacerdotes excelſorum ad altare Domini in Jeruſalem, ſed tantum comedebant azyma in medio fratrum ſuorum, Scilicet veluti inter eos, qui corporalibus vitiis laborabant, cenſebantur hujuſmodi Sacerdotes. Partes ſuas in diſtributionibus cepere, & comedebant,* [epulis Sacerdotalibus rite ſatis affuere; qua de re vide Levit. XXI, 22] *ſed minime Sacrificia offerebant.* Præter commentarios ad eum locum, conſulas hac de re Moſem Mikotzi Præcept. Negativ. CCCIX. Hinc facile fit dijudicare, quamobrem neque Onias Oniæ tertii filius, cui hæreditario jure Pontificatus, poſt ætatem legitimam, alioquin debebatur, nec poſteri ejus unquam avitam in Templo Hieroſolymitano hæreditatem ſibi poſtularent. Eo ſcilicet jure excidere, quotquot in Oniæ Templo Heliopolitano ſacra feciſſent. Nec ambigendum eſt, tam filios Oniæ nepoteſque proximiores, rebus ſuis in Ægypto haud parum florentibus, ibi ſacra peregiſſe, quam Oniam ipſum. Filios autem habuiſſe illum binos, liquet, Chelciam & Ananiam, qui ipſi à Strabone quidem memorati, dicti ſunt Cleopatræ *εὐδοκιμεῖν μάλιστα*

 magno

Digitized by Google

magno in pretio fuiſſe. Sed filios fuiſſe eos Oniæ, autor eſt Joſephus lib. XIII, cap. XVIII, ubi & Strabonis locus. Præmiſſis igitur hiſce, qui ita jure ſuo, ac ſi plane eſſe deſierant, excidiſſent, omnino legitima potuit eſſe atque civili proximitate ſanguinis undiquaq; ſubniti Haſmonæorum ſucceſſio, de qua libro ſuperiore egimus. Et certe Ebræorum nonnullis adeo legitima fuit Haſmonæorum in Pontificatum ſucceſſio habita, ut in Moſis benedictionibus veluti præviſam illam deſignari ſcribant. Unde poſteriora Benedictionis Levi verba in Deuteronom. XXXIII, 11, ad eam ſpectare volunt, quod adnotatur ad dictum locum in gloſſa Jarchii. Adeo ut ratio ſane deſit viris aliquot eruditiſſimis, dum veram Pontificum ſucceſſionem in Haſmonæis interpellatam eſſe, & contra jus eos ſucceſſiſſe fidenter affirmant. Nec melius fere illi, qui ſucceſſionem legitimam ideo in Hyrcano, Haſmonæorum ultimo, finem habuiſſe ſcribunt, eo quod *ἐξ ἐκείνȣ ὐδὲ κατήγοντο ex eo originem non ducerent* ii, qui ſequerentur, quemadmodum Theodorus ait Metochites, alii. Ratio nihili eſt; quia tam ipſius natis jure, cauſis multiplicibus jam dictis, potuit Pontificatus præcludi, quam ad alios ſine injuria devenire. Vitiis hiſce animi ſeu moribus inquinatis, qui heic locum habuere, expectarit forſan quis, ut adjiciatur etiam homicidium; idque ſive ſponte ſive errore commiſſum; maxime cum ex vetuſto, in Chriſtiana Republica Ebraicam non raro imitante, more homicidæ, ſive voluntarii ſive involuntarii, (modo Canoniſtarum aliquot exceptiones admittas) Irregularitatem contrahant, id eſt, functioni Sacerdotali minus idonei reddantur. Certe ex Commentariis Talmudicis homicidium functioni Sacerdotum in Sacrificiis peragendæ obſtitiſſe nondum ſatis didici. At vero homicidam functionem aliam Sacerdotalem, Sacrificatione minus illuſtrem, rite non præſtare potuiſſe uno ore ſatis aſſerunt Magiſtri. Nempe Benedictionem, quam נשיאות כפים *extenſiones manuum* nuncupant, in ſacra Lege Numeror. VI, 23 præſcriptam, atque in templo & Synagogis à cœtu Sacerdotum præſtandam. Maimonides halach. *Thephila Webircath cohenim*, cap. XV. כהן שהרג את נפש אפילו בשגגה אף על פי שעשה תשובה לא ישא את כפיו *Sacerdos, qui quempiam occiderit, etiamſi id ex errore fecerit, etiam & pœnitentiam egerit, non debet unquam in Benedictione ſolenni manus extendere.* Quin eundem facere videtur, ex ſententia Veterum, homicidam

cum idololatra hac in ſpecie. Etiam & adjicit, וברכה כעבודה היא שנ׳ לשרתו ולברך בשמו *Benedictio inſuper veluti ſacrum in Sanctuario miniſterium eſt, ſecundum id quod dicitur, ut miniſtraret ei & benediceret in nomine ejus.* Locus citatur ex 1 Paralip. XXIII. 13. Tantundem habetur in Talmude Babylonio, tit. *Beracoth,* cap. V. fol. 33, & Moſe Mikotzi Præcept. Affirmat. XX. Atque huc trahunt etiam illud Eſaiæ 1, 15; *Et cum extenderitis manus veſtras, avertam oculos meos à vobis, & cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam. Manus enim veſtra ſanguine plena ſunt.* Præter locos citatos, vide Davidem Kimchium ibidem. Certe & alia fuere, quibus reddebatur Sacerdos Benedictioni huic ſolenni parum idoneus, nec tamen altaris functioni. Veluti lingua aliquantulum blæſa, & diſtorti digiti. Alia etiam fuere vitia, quibus functio deneganda erat, nec tamen Benedictionis præſtatio; ut quæ memoravimus ante, ſive corporis ſive animi pleraque. Neque ad hanc rem ſpectat illud Exodi c. XXI, 14. *ſi quis per induſtriam occiderit proximum ſuum & per inſidias; ab altari meo evelles eum, ut moriatur.* Id intelligitur, non de vitio ejusmodi ex homicidio quolibetcunque contracto, ut inde miniſterio altaris Sacerdos eſſet deponendus, ſed de pæna tantum mortis ita homicidæ infligenda, ut nec altare, velut aſylum, eum omnino tueretur. Sic ſane Magiſtri, ad quorum mentem, Iarchius ibidem; אם היה כהן רוצח ורוצה לעבוד עבודה תקחנו למות *Etiam ſi fuerit Sacerdos homicida, atque is Sacrificium peragere velit, ipſum quoque evelles ſeu tolles, ut morte plectatur.* Vide nunc DD. ad tit. de Homicidio cap. I. Sed tam de homicidio errore commiſſo, quam ſpontaneo, in ſpecie de Benedictionibus loquuntur Magiſtri; quibus etiam, ob apices aliquot forenſes in actionibus obſervandos, quamplurima adulteria, inceſtus, idolorum cultus, homicidia ſpontanea, ultimum ſupplicium evaſere, quæ tamen unico teſte probata, fama credita, ſeu præſumta, effectus ſuos alios habuere. Quod tum in eo, quod de Sacerdote homicida hic diximus, tum in eis, quæ ſupra de Sacerdotis Idololatria ac inceſtis nuptiis afferuntur, eſt inprimis advertendum. Etiam &, quæ exiſtimationem minuerent aliqua, utcunque non mala, in cauſa fuere, ut idoneus non haberetur quis ſucceſſioni huic ſacræ, Maimonides halac. Melachim cap. I.; אין מעמידין מלך

ולא כהן גדול לא קצב ולא ספר ולא בלן ולא בורסי לא מפני שהן פסולין אלא הואיל ואומנותן נקלה העם מזלזלין בהן לעולם ומשיעשה במלאכה מאלו יום אחד נפסל *Non conſtituunt ſive Regem ſive Pontificem, eum qui eſt aut Lanio, aut Tonſor, aut Balneator, aut Textor, aut Coriarius. Non quod artes ejuſmodi illegitima habitæ. Sed quoniam, ob earum ſordes, populus in ejusmodi ſucceſſione nunquam acquieſceret. Etiam & qui die unico aliquam ex artibus ejusmodi exercuerit, minime idoneus redditur.* Et quemadmodum non admittebantur, qui vitiis jam dictis laborabant, ita etiam ex eis, quæ dignitati accederent, deſtituendi, ut videtur, erant & Pontifices & Sacerdotes. Et de ea re, præter exemplum Hyrcani Pontificis auribus truncati, vide Maimonidem halach. *Cele bammikdaſch.* cap. IV, & Miſn. tit. *Horaijoth*, cap. III.

Cap. VII.

***De* veſtibus *ac* indumentis ſacris, *tum* Sacerdotalibus *tum* Pontificiis. *Et quinam* veſtitus *ſacer* Pontifici ſuccedenti *ritu ſolenni* induendus.**

Ritus ſolennes in novo, apud Ebræos, Pontifice conſecrando triplices fuere. Veſtitus ſacer, Unctio, & Sacrificium. Quod ad veſtitum ſacrum Pontificis attinet, ex legibus, in Exodi capite XXVIII & Levitici XVI, de ea re latis, atque ex eis, quæ occurrunt in hujus libri cap. VIII, illius XXXIX, veſtium Sacertotalium genus faciunt trinum; בגדי כהן הדיוט בגדי זהב ובגדי לבן *veſtes Sacerdotis cujuslibet gregarii, veſtes aureas, & veſtes albas.* Primi generis quatuor fuere; כתנת ומכנסים ומגבעת ואבנט *Tunica, Femoralia, Pileus, Cingulum*; ſecundi item quatuor מעיל ואפוד וחושן וציץ *Pallium*, cui appenſa tintinnabula & mala Punica, *Ephod* ſeu *epomis*, (quo nomine tamen tunicæ Sacerdotum etiam & Levitarum interdum denotatæ; ut alibi monitum eſt] *Pectorale* ſeu *Rationale Judicii*, in quo ſanctiſſimum illud oraculum, *& demum Lamina*, qua nomen tetragrammaton inſcriptum.

ptum fronte eminebat. Tertii generis totidem etiam fuere; כתנת מכנסים אבנט וצנפת *Tunica, Femoralia, Cingulum & Pileus* ſeu *Tiara.* Generis primi univerſæ albæ fuere, & ex lino puriſſimo contextæ; excepto duntaxat cingulo, cui lana intertexebatur opere phrygionico ſeu polymito. Tunica talaris erat. Femoralia, quales fere braccæ paſſim in uſu; ſed nullibi ſciſſura disjuncta. Cingulum latum erat circa digitos tres, longum cubitos circa triginta duos, adeo ut multoties in ſe circumplicatum, corporis medium incingeret. Pileus autem non ita erat contexus, ut caput indutum ſtatim reciperet, ſed tela ſedecim [ut plerique] cubitos longa caput etiam multoties circumplicans, operiebat. Quatuor hæc Sacerdotibus gregariis præſtituta eſſe docent in Exod. xxviii, 40 & 42. Et quod שש ibi toties legitur, pro quo in verſione tum Græca tum vulgata atque apud Joſephum, Philonem, alios ſæpiſſime, *byſſus* ſubſtituitur; id pro lino puriſſimo, qui veluti byſſus eſt, ſeu Ægyptiaco ſumunt. Opus autem phrygionicum, quo ornabatur cingulum ſeu balteus, non aliud fuiſſe volunt ac picturam textilem, qua fila ex lana purpurea, hyacinthina, coccinea, lino artificioſe intermiſcerentur. Nec colorum, quos diximus, in ſacro ſermone mentionem, ubi Sacerdotum veſtes deſignantur, aliud innuere, quam lanam eis tinctam. Et lanam tantum. Nam ex lege & more patrio, Sacerdos gregarius non rite veſtiebatur (ſic illi) לעבודה אלא צמר ופשתים בלבד *in ſacrum miniſterium, niſi tantum lino & lana indueretur.* Modo jam dicto. Neque veſtes hæ ſacræ (quæ omnes בגדי כהונה לעבודה *veſtes Sacerdotales ad ſacrum miniſterium* nuncupantur) alibi aut alio tempore Sacerdoti gerendæ, præterquam dum, vicem ſacram obſervans, altaris miniſterio aſſiduus adeſſet. Peracta vice, in apothecis reponebantur; adeo ut extra templum, veſtitus cultu, nec à plebe cetera differret Sacerdos. Ejus autem balteus ex lino & lana contextus, reliquo hominum generi (ſicut & omnes aliæ ita contextæ veſtes) interdicebatur ex lege lata Levitic. xix, 19, qua *veſtis ex duobus contexta non erat induenda*, adeoque nec generis Sacerdotalis alicui extra vim Legum de ſacris veſtibus ſpeciatim latarum. Juriſconſulti Ebræi; אסור לכהן הדיוט ללבוש אלא בשעת עבודה *fas non erat Sacerdoti*

doti gregario, ſacris indui veſtibus alio tempore, quam dum ſacris operabatur. Et Joſephus lib. vi Haloſeos, cap. xv, τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα ὁ λειτουργῶν ἠμφιέννυτο μόνος *veſtes ſacras Sacerdos, qui ſacris operatur, ſolus induit*, ceteris, ut ipſe etiam ibi, ταῖς ἰδιωτικαῖς *plebeiis* indui ſolitis. Vide etiam Ezechiel. xliv, 19. atque ibi D. Hieronymum. Sed Tunicæ Sacerdotalis lineæ uſus Levitis, ſub Agrippa Rege, æque ac Sacerdotibus (ſed contra fas) impetrabatur, quod tradit idem Joſephus lib. xx, cap. viii. Et exceptio heic videtur adhibenda, de conventu publico in communem ſalutem habito, dum de non geſtandis, extra muneris ſacri præſtationem, ſacris veſtibus, morem diſpicimus. Nam cum Jaddum Pontificem comitati Sacerdotes gregarii ac populus Alexandrum Magnum Hieroſolymis exciperent, Sacerdotes univerſi ταῖς νομίμοις στολαῖς *habitu ſacro* prodibant, ut legitur apud Joſephum lib. xi. cap. viii. Niſi id tribui velis tantum Numinis monito, quod in ſomnis accepiſſe noctu præcedente Pontificem, ex eodem loco docemur. De veſtium autem Sacerdotalium genere, ipſe etiam Joſephus lib. iii. Archæolog. cap. viii, ad Magiſtrorum ferme mentem. Sed cingulum ait fuiſſe quatuor digitos latum. Conſulas de hiſce ſi placet præter Gemaram Babyloniam ad tit. *Jom.* cap. 1, fol. 12, *Sepher Siphra* fol. 16. col. 64, Maimonidem halach. *Celi Hammikdaſch* cap. viii, & Moſem Mikotzi Præcept. Affirmat. clxxiii, ut omittam Magiſtrorum commentarios aliorumque ad memoratos Exodi locos. Vide etiam Joſephum Scaligerum in Euſebianis pag. 178. Quemadmodum autem quatuor, quas genus primum complectitur, Sacerdotibus ſacra obeuntibus nunquam non geſtandæ erant, ita etiam Pontifici quatuor illæ, quæ ſecundi ſunt generis (Aureæ, ob aurum lino & lanæ intinctæ intertextum, aliterque varie in vittis, catenulis, lamina adhibitum, nominatæ) ſimul cum ipſis, quæ ſunt primi ſplendidius confectæ, habitus erat ſacer; iſque in ſacra ejus functione perpetuus, excepto feſto Expiationum, de quo ſtatim. Eæ à Scriptoribus obviis paſſim explicantur, uti &, in ipſo ſermone ſacro, ſatis. Nec diſcrimen faciunt inter Femoralia & Tunicam, quæ Sacerdotibus gregariis & Pontifici in uſu. Balteum autem Pontificis & Pileum aliquanto diſcrepaſſe à ceterorum. Balteum opera accuratiori tam auro quam lana tincta intertextum. Pileum vero (quem מצנפת *tiaram* ſeu *cidarim*, etiam ex ipſo ſermone ſacro, vulgo nun-

nuncupant) ex tela quidem capiti circumplicata etiam Pontifici formatum, ſed ita, ut capitis ejus involveret partem ſuperiorem in figuram pilei Turcici, quem *Turibantum* vocamus, nec inferius deſcenderet, ne Laminæ fronti annectendæ loco incommodaret. Ceterorum vero pileos undiquaque capite, galearum inſtar (unde & Onkelo כובעים *galeæ* dictæ) plicaturis incluſiſſe. Ita fere Magiſtri. Sed in hac re non eadem eſt omnium ſententia, cum circumplicatæ telæ figuram explicant. Vide ſis jam indicatos Ebræorum Commentarios & maxime Abarbinelem ad Exodi vigeſimum octavum. Sed haut parum heic differt Joſephus, qui ſane ſub excidio Templi ſecundi oculatus erat, ipſe etiam Sacerdos, teſtis veſtium ſacrarum. Pileum Sacerdotum gregariorum (quem *μασναεμφθὴς* vocabulum à מצנפת *Mitzanepath* deformatum nuncupat; & cetera etiam apud eum, ut fieri amat, veſtitus ſacri nomina, uti & alia non pauca, in verborum portenta diſtorquentur) minime faſtigiatum fuiſſe ait, nec totum caput incingens, *ἀλλ᾽ ἐκ᾽ ὀλίγου ὑπερβεβηκότα μέσης sed paulo plus quam medio ſuperimpoſitum.* Et de crebris telæ plicaturis ſatis quidem aſtipulatur. Hiſce autem conſutis, *σινδὼν*, inquit, *αὐτὸν ἄνωθεν ἐπιπερι-έρχεται διήκουσα μέχρι μετώπου, τήν τε ῥαφὴν τῆς ταινίας καὶ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς ἀπρεπὲς καλύπτουσα καὶ ὅλῳ δὲ τῷ κρανίῳ γιγνομένη ἐπίπεδον. ἥρμοσται δὲ ἀκριβῶς, ὡς ἂν μὴ περιρρυῇ πονοῦντος περὶ τὴν ἱερουργίαν. Sindon deſuper pileum integit, uſq; ad frontẽ deſcendens, & faſcia conſuturas atque id quod in eis deforme erat occultans, & toti cranio adhærens. Aptatur autem accurate, ne ſacrificanti forte dilabatur.* Tam vetus interpres, cui deſcendit Sindon hæc *usque ad inferiora barbæ*, quam recentior in loco illo reddendo nimium fallunt. Niſi Sindon hæc aut continua aut conſuta pars telæ, è qua formatus eſſet pileus, fuerit, adeoque redimiculi velut vicem, plicaturas etiam obtegentis, præſtiterit, certe bina erant capitis Sacerdoti gregario indumenta; reclamante alias univerſa Ebræorum turba. Ceterum non ſolum ab Ebræis ceteris recedit heic Joſephus, ſed etiam in Pontificis capitis indumentis mire diſcrepat. Alium ſcilicet, eumque partim hyacinthinum, priori impoſitum vult. Huic item *στέφανον χρύσεον ἐπὶ τριστιχίας κεχαλκευμένον, θάλλει δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ* (ſic ille lib. III. Archæolog, cap. VIII.) *κάλυκα χρύσεον τῇ δακχάρῳ βοτάνῃ παρ᾽ ἡμῖν λεγομένῃ ἀπομεμιμημένον, ὑὸς δὲ κύαμον Ἑλλήνων οἱ περὶ τομὰς ῥιζῶν ἐμπείρως ἔχοντες προσ-*

προσαγορεύουσι. *Coronam auream, triplici ordine fabrefactam, fuiſſe circumligatam; è qua exſurgunt calyculi aurei, quales videntur in herba nobis Daccharo dicta, Græcorum autem herbariis Hyoſcyamo.* Calyculos autem ab occipitio ad tempora utrinque exſurrexiſſe, non autem in fronte, quoniam locus is laminæ ſacræ integer ſervatus. Certe & Philo præter pileum, quem Mitram nominat, Cidarim etiam videtur aſſerere Pontifici geſtamen capitis, De lamina locutus, μίτρα δ᾽ ἦν (inquit lib. III, de vita Moſis] ὑπ᾽ αὐτὸ τοῦ μὴ ψαύειν κεφαλῆς τὸ πέταλον. πρὸς δὲ καὶ κίδαρις κατεσκευάζετο κιδάρει γὰρ οἱ ἑῴων Βασιλεῖς ἀντὶ διαδήματος εἰώθασι χρῆσθαι. *Subſuit huic mitra, quo fiebat, ut caput ipſa non attingeret. Quin cidaris ei in ornamentis erat. Nam & Orientis Reges cidari, diadematis vice, uti ſolent.* Et paulo poſt, Κίδαριν ἀντὶ διαδήματος ἐπιτίθησι τῇ κεφαλῇ *Cidarim pro diademate impoſitã habet capiti.* Sed vero an is heic mitram à cidari aliam eſſe voluit? an pro eadem utrunque ſumſit vocabulum. Adeo ut non adjectam mitræ eſſe innuerit cidarim, ſed mitra memorata, cidaris nomen, veluti ſynonymum, ob explicationem tantum atque dignitatem Pontificiam [quam aut Regiam aut Regiæ proximam eſſe voluit) adjecerit. Sane eliciendum illud videtur ex eo, quod apud eundem in libro περὶ Φυγάδων legitur. De dignitate Pontificis ibi verba faciens, ipſam mitram, ni fallor, pro diademate ſumit. Verba ſunt, Καὶ ὅτι τὴν κεφαλὴν οὐδέποτε ἀπομιτρώσει, τὸ βασίλειον οὐκ ἀποθήσεται διάδημα, τὸ σύμβολον τῆς οὐκ αὐτοκράτορος μὲν, ὑπάρχου δὲ καὶ θαυμαστῆς ἡγεμονίας. *Ex eo etiam, quod caput ejus mitra nudandum non eſt* (Helleniſtarum verſionem, de qua capite V hujus libri, ſequutus eſt) *Regium diadema non eſt ei exuendum; quod quidẽ inſigne eſt poteſtatis non quidem Imperatoria, ſed tamen Gubernatoris & Præfecturæ admirabilis.* Niſi hoc in loco mitram & diadema pro eodẽ ſumſerit, ipſum me non intelligere fateor. Quod ſi ita fuerit, etiã & cidarim, quam diadematis Regii veluti vicem, priori in loco, occupaſſe vult, eandem ei cum mitra fuiſſe, æquũ eſt ut exiſtimemus. Nam & undenam diadema aliud, quod Regium ſit è ſacris literis, quas ſequi velle videtur, habere potuiſſet, non ſatis conſtat. Multo vero minus undenam coronam illam triplici ordine fabrefactam cum calyculis exſurgentibus habuerit Joſephus; qui tamen magis morem ſui ævi (quod forte etiam in Pontificis capitis indumentis ut in aliquot aliis, ab origine deviaſſet) quam ipſum Moſaicum,

ſaicum, id eſt, primarium horum indumentorum inſtitutum ibi enarrat. Nam de præſenti ſibi tempore, quantum ad figuras attinet, plane loquitur. At mire ſibi placent nonnulli, dum ex illa Joſephi traditione teſte alio non ſubnixa, triplicem, neſcio quam, ex Oriente in Occidentem deducunt coronam. Ebræis ceteris millies occurrit, Exodi & Levitici hac de re veſtigia diligentiſſime prementibus, & ſuos proculdubio mores callentiſſimis, quatuor tantum numero fuiſſe Sacerdotibus gregariis veſtes ſacras, atque octo Pontifici; neque alterutris plura. Quod non ſine magno errore ſcripſerant, unoque ore tradiderant, ſi aut bini pilei, aut corona ſeu diadema aliud præter cidarim, tiaram, mitram ſeu pileum [nam hæc heic nomina idem ſonant] & laminam illam auream, in qua tetragrammaton inſcriptum eſt, Pontificis ſacrum geſtamen fuiſſet. Scimus Exodi XXIX, 7, legi, *Pones tiaram in capite ejus* ונתת את נזר הקדש על המצנפת *& collocabis Coronam ſacram ſuper tiaram*; unde etiam Coronam in ejus indumentis fuiſſe, conjici quis recte poſſe forſan exiſtimet. Quod manifeſto quidem certum eſt. Sed ita planiſſime capiendum, ut Corona ſit ipſa Lamina aurea, quæ vitta hyacinthina tiaræ impoſita, verum erat diadema, & coronæ ſacræ nomen, in ſacris literis, alibi, ſortitur. Exodi XXXIX, 30; Et fecerunt את ציץ נזר הקדש זהב טהר *Laminam, coronam ſanctam, ex auro puro.* Sic etiam habetur in Levitici VIII, 9. Nec dubitant Magiſtri in locis hiſce ſemper coronam, pro ipſa Lamina, ſumere. Quibus aſtipulatur vulgatæ autor, qui priori Exodi loco, ipſum vocabulum, quod Coronam ſignificat, per *Laminam* reddit, atque in binis ceteris *Laminæ* nomen tantummodo retinet. Neque aliam præter ipſam Laminam, coronam ſeu indumentum, agnoſcunt in locis illis Helleniſtæ. Quod vero in vulgata, Exod. XXXIX, 25, occurrit, *Fecerunt & tunicas byſſinas opere textili Aaron & filiis ejus, & mitras cum coronulis ſuis ex byſſo*; id in origine nihil habet, quod τῷ coronulis reſpondeat aliter ac in his verbis, ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעית שש *& tiaram ſeu cidarim byſſinam & tiaras ſeu ornamenta pileorum biſſynorum*, ſeu ut Helleniſtæ ibi, ϗ τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου ϗ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου *cidares byſſinas & mitram ex byſſo.* Adeo ut tantum Pontificis cidarim, atque gregariorum Sacerdotũ pileos ſeu mitras, quæ non multum, ex inſtituto (ſi vittas hyacinthinas demas) diſcreparunt, ibi ſimul indicari videatur. Tametſi ſint etiam in Ebræis, qui Pontif. pileo ſeu cidari, tiaram ſeu cidarim decoris cauſa aliam aptandã ibi denotari velint, quæ ob vittas hyacinthinas, qui-

bus conſtringebatur, primam circundabat כמין כתר *in figuram coronæ*; qua de re vide gloſſam ibi Jarchii. Non male ſic quadrat ſindoni plicaturas cidaris obtegenti, quam memoravimus ex Joſepho. Atque ex unica longa illa tela, è qua formatus eſt pileus Pontificis ſeu cidaris, tam adjecta hujuſmodi tiara, quam ipſa cidaris, quæ capiti proximè adhæſit, ſimul, ut unicum tamen indumentum, commode ſatis plicando potuit confici. Certe & alibi Joſephus non aliam præter laminam auream, & tiaram byſſinam hyacintho circumſtrictam, Pontifici coronam fuiſſe agnoſcit. Is cetera diligenter deſcribens lib. v. Haloſeos, cap. xv) τὴν δὲ κεφαλὴν, inquit βυσσίνη μὲν ἔσκεπε τιάρα. κατέστεπτο δ' ὑακίνθῳ. περὶ ἣν χρυσοῦς ἄλλος ἦν στέφανος ἔκτυπωμα φέρων τὰ ἱερὰ γράμματα. ταῦτα δ' ἐστὶ φωνήεντα τέσσαρα. *Caput tiara byſſina tegebat. Coronatur autem hyacintho. Et circa eam alia corona erat aurea, ſcriptas ferens ſacras literas, id eſt, nomen tetragrammaton.* Binas heic habet ille coronas quidem; ſed alteram, ipſam cum vittis cidarim aut tiaram, ſeu potius ipſas vittas, alteram, Laminam auream, quæ & in ſermone ſacro aliquoties, ut jam dictum eſt, Corona ſancta nuncupatur. Atque id etiam eſt inprimis heic advertendum, ubi Joſephus habitum Jaddi Pontificis Alexandrum Magnum excipientis deſcribit (quem legitimum fuiſſe, id eſt, integrum, ipſe diſerte narrat) nihil aliud capiti ejus induitur præter Cidarim & Laminam auream; quod habetur in libro ejus xi, cap. viii. Quin & cum Alexander poſtmodum Syriæ Rex, Jonathanem mitteret ſtolam purpuream & coronam auream, quibus veluti Pontificem eum deſignare voluit, Jonathan ipſe dicitur induiſſe τὴν ἁγίαν στολὴν ſeu ἀρχιερατικὴν, *id eſt, ſacra Pontificatus indumenta*, tam in Joſepho ipſo lib. xiii, cap. v, quam in primo Haſmonæorum libro cap. x, 21. nulla mentione coronæ aureæ in indumentis ejus habita, tametſi novam ab Alexandro dono accepiſſet. Cum nihilominus, petentibus per legatos Judæis à Claudio Cæſare ſtolæ ſacræ, ſeu Pontificii veſtitus cuſtodiam, diplomate conceditur & ſacræ veſtis & Coronæ, qualiſcunque illa fuerit (ſed pro lamina aurea accipienda mihi videtur] cuſtodia. Diplomatis verba ſunt; τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα καὶ τὸν στέφανον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑμῶν εἶναι συγχωρῶ, *ut Veſtitus ſacer & corona à vobis cuſtodiatur, concedo.* Diploma habetur integrum apud Joſephum lib. xx, cap. i. Utut vero ſe res hæc habuerit, de indumentis capitis Pontificiis tam certum eſt, ab origine illud unicum fuiſſe, quod, præter laminā auream, capiti ejus imponeretur, utcunq; hyacinthino co-

lori

loris opere auroque variegatũ,unamque fuiſſe illud Tiaram, cidarim, mitram ſeu pileum, quam veriſimile,idem, pro diverſo complicandi, contexendi, ornandique artificio, ad auguſtam geſtantis præſentiam efferendam adhiberi ſolito, non ſemper eandem tuliſſe figuram, ſed aliam atque aliam ita induiſſe, ut etiam, tum meritò corona (quoniam & plane diadema erat) nuncupari poſſet,tum, ex diverſis in exteriori parte plicaturis, è duabus veluti tiaris conſiſtere videri. Et de Pontificis cidari, hæmiſphærii figuram habente, diſerte D. Hieronymus epiſt. cxxviii, ubi Pontificis à Sacerdotum ceterorum non diſcrepaſſe ait. Eum ante alios de ceteris omnibus ibi conſule. Quod vero habent Talmudici de triplici Iſraelitarum Corona,(כתר appellitant) Corona nimirum Legis, Corona Regis, & Corona Sacerdotii, id ad illuſtrem horum dignitatem eo nomine deſignandam tantum attinet. Neque coronæ figuram ſingulis hiſce impoſitam eſſe magis probat,quam Iſraelitis triplicem. De ea vide tit. *Aboth* in Talmude Babylonio fol. 9, & Maimonidem halach. *Talmud Thorah* cap. iii. Tertium demum veſtium ſacrarum genus, quod Album dictum eſt, eadem figura erat ipſa, qua genus primum. Sed in iis, nec balteus lana tincta intertextus eſt, nec, præter linum puriſſimum ſeu byſſum quid omnino adjectum. Hæc autem indumenta Pontifici fuere propria, ac ſemel tantum in anno, intra Sacrarium intimum ſeu Sanctum Sanctorum, id eſt, in feſto Expiationis, ipſi geſtanda. De quatuor hiſce locus eſt manifeſtus in Levitico xvi. 4. ubi ſcite gloſſa, מגיד שאינו כשמש לפנים בשמנה בגדים שהוא משמש בהן בחוץ שיש בהם זהב לפי שאין קטיגור נעשה סנגור אלא בארבעה ככהן הדיוט וכולן של בוץ *Intelligendum, quod non intra* [in ſancto Sanctorum] *miniſterium præſtabat Pontifex octo indutus veſtibus, quibus Sacerdotio fungi ſolebat extra, utpote quibus aurum intertexebatur. Nam accuſator non debet perſonam patroni induere. Sed quatuor tantum, quemadmodum & Sacerdos gregarius. Atque hæ ex byſſo*, ſeu *lino puriſſimo ſolum conſtabant*. Tantundem habetur in Gemara Hieroſolymitana ad tit. *Joma*, cap. vii, fol. 44, col. 2, halach. 5. Atque de hiſce aperte Joſephus lib. v halòſeos, cap. xv. Primo ait Pontificem habitu auguſtiori (quem deſcribit) Calendis, Sabbatis, aliiſque illuſtrioribus feſtis maxime, cum Sacerdotibus gregariis in Templum aſcendere & ſacra peragere. Statim autem ſubjicit, ταύτην μὲν οὖν τὴν ἐσθῆτα, οὐκ ἐφόρει τὸν ἄλλον χρόνον. λιτοτέραν δὲ ἀνελάμβανεν ὁπότε δὲ εἰσίοι εἰς τὸ ἄδυτον. εἰσῄει δὲ ἅπαξ

GIORGIO DEL VECCHIO BIBL. UNIVERSITA DI ROMA

καθ᾽ ἐνιαυτὸν μόνος ἐν ᾗ νηστεύειν ἔθος ἡμέρᾳ πάντας τῷ Θεῷ. Ha- *bitum quidem illum alio tempore non gerit, ſed ſimpliciorem adſumit. Ita vero fit cum adytum introit. Semel autem in anno introit ſolus, quo die cunctos Deo jejunare mos eſt.* Atque is ipſe in lib. II, contra Apionem; *In adytum ſoli Principes Sacerdotum ingrediebantur propria ſtola circumamicti.* Ut ſtola heic pro Pontificio, die quo adytũ ingreſſus eſt, habitu toto plane ſumenda eſt, ita in priore loco τὴν ἐσθῆτα, quam *veſtem* vertit interpres, pro habitu auguſtiori toto, antea ibi deſcripto, ſumere debemus. Philo item, libro de ſomniis, expreſſiſſimam habet veſtium Pontificalium hanc diſtinctionem. Alias enim diſerte fuiſſe ait *ποικίλας variegatas*, id eſt, aureas, ſeu auro & coloribus conſperſas, quales בגדי זהב *Veſtimenta aurea*, Magiſtris ita nominata, fuere. Alias *διαλεύκας albas*, quo nomine haſce, quas geſtabat Pontifex, adyta ingreſſus vocitant Magiſtri, id eſt, בגדי לבן *veſtes albas*. De illis item Philo, ut à ceteris omnino diſcrepantibus, in lib. II de Monarchia, plura. Sed mirum eſt, Viros aliquot doctiſſimos locum ex libris Haloſeos Joſephi indicatum ita citare, ut Joſephum affirmare faciant id, quod Hieroſolymis maxime inauditum eſt; Epomidem & Rationale Pontifici in uſu ſolum fuiſſe, cum adyta ingrederetur. Quo nihil in rebus Ebraicis abſurdius dici poteſt. Nec ſane ea omnino Joſephi mens. Vide ſis Carolum Sigonium de Repub. Hebræorum lib. V, cap. II, & Petrum Cunæum lib. II, cap. I. Manifeſtius nihil eſt, quam Joſephi ſenſum eſſe, qualem diximus; quod & ſatis ſane agnoſcit vetus ejus ibi interpres. Ita demum genus primum univerſis Sacerdotibus erat commune, ſecundum & tertium Pontifici proprium. Hoc ſcilicet in feſto Expiationis tantum atque in Sancto Sanctorum, illud cum primo quandocunque in Sanctuario rem ſacram peragebat. Unde ſexcenties occurrit in Magiſtrorum commentariis, כהן הדיוט בארבעה בגדים כהן גדול בשמנה *Indumenta Sacerdotis gregarii ſunt quatuor, Pontificis vero octo*; prætermiſſis ita generis tertii indumentis, quæ non omnino à primis diſcrepabant, excepto, quod Pontifici tantum propria fuere atque ex lino puriſſimo ſeu byſſo duntaxat conficienda erant. Cautum vero eſt tam de מכוסר בגדים ſive *Sacerdote* ſive *Pontifice, cui deficerent veſtes præſcriptæ*, quam de היתר בגדים *eo, cui plures induerentur, quam lex præciperet.* Primi generis fuit quicunque Sacerdos gregarius ex quatuor ſuis, aut Pontifex, qui ex ſuis octo aliquam non haberet indutam, dum officio fungeretur. Atque etiam adnumeres, cui breviores eſſent quam

par

par erat. Secundi fuit Sacerdos Pontificiis indutus veſtibus aureis, aut binas pro unica habens. Cui etiam jungatur, qui longiores, quam ſtatura ſua pateretur, demitteret. Quiſquis, ſive inopia ſive abundantia ita peccaret, ejus miniſterium illegitimum fuiſſe ac profanari cenſebant. Nec ſane Sacerdotem ſine veſtitu ſuo ſacro magis Sacrificium rite aut ſine profanatione peregiſſe, quam זר *extraneum* ſeu quemvis è plebe, altare temere invadentem. Vide ſi placet ſupra indicatos Maimonidis & Moſis Mikotzi locos, cum cap. x halachâ Maimonidis, quam ibi citavimus. Is etiam capite VIII & IX ibidem, quomodo ſingulæ jam dictæ veſtes atque indumenta ſacra contexi & fieri deberent, ex veteribus operoſe oſtendit, quod libenter heic prætermittimus. Octo autem illa, quæ Pontifici in Sanctuario ſacro munere fungenti neceſſario induebantur, eadem fuere, quibus, ritu ſolenni, Pontifex in dignitatem ſuccedens erat induendus. Ea Joſepho atque aliis uno nomine τῆς ϛολῆς ἀρχιερατικῆς *ſtola archieratica* ſeu *Pontificia* non raro indigetantur.

Cap. VIII.

De ſolenni Pontificis novi *ſacris veſtibus* induendi ritu.

Veſtitu ſacro ita explicato, ſequitur, ut de ritu veſtiendi ſolenni diſpiciamus. Quæ occurrunt in Exodo & Levitico ea de re (nam ritus Aharonis veſtiendi, archetypi heic locum obtinere, nemo neſcit] ut ſatis obvia mittimus; ea duntaxat obſervaturi, quæ in Talmudicorum commentariis & ſequentium Pontificum ſucceſſionis ratione, de Veſtitus ſolennibus occurrunt. Ritus ſolennis ejuſmodi à Talmudicis, ex ſacris literis & moribus receptis, docetur, ut indutis primo Femoralibus & ſupra Lumbos conſtrictis, accederet Tunica talaris. Hac cinguli crebris plicaturis ſub axillis (inferior enim, ex more recepto, locus cingulo non permittebatur) circumligata, induebatur quidem cidaris ſeu pileus Sacerdoti gregario. Sed Pontifici, proxime poſt cingulum pallium, cui Ephod ſeu Epomis imponebatur. Et tunc induebatur Cidaris ejus ſeu tiara, cui affixa demum vittis Lamina aurea, ſeu Corona, ut in ſacris literis vocitatur, Sancta. Vide, ſi placet, Gemaram Babyloniam tit. *Zebachim*, cap. II. fol. 19, Maimonid. halach. *Celi bammikdaſch*, cap. x, & Moſem Mikotzi præcept. affirmativ. CLXXIII. Sic veſtitum fuiſſe ajunt Eleazarum, cum Patri jam morituro ſuccederet. Numer. XX, 25; *Tolle Aharon & Eleazar filium ejus & duc eos in montem Hor. Et ſpoliabis Aharon veſtibus ſuis, induesque eas Eleazar filium*

lium ejus. Aharon vero colligetur & morietur ibi. Fecit itaque Moſes ſicut Dominus praeceperat, & aſcenderunt in montem Hor, vidente cuncta congregatione. Et denudavit Moſes Aharon veſtimentis ſuis & induit ea Eleazar filium ejus. Mortuusque eſt Aharon ibi in vertice montis. Et de ea re Joſephus; Aharon *ἀποδύεται τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, καὶ παραδοὺς αὐτὴν Ἐλεαζάρῳ τῷ παιδὶ, πρὸς ὃν διὰ τὴν ἡλικίαν ἡ ἀρχιερωσύνη παραγίνεται, θνήσκει, exuit veſtes Pontificias, quibus Eleazaro filio, cui ob ætatem in Pontificatum debebatur ſucceſſio, traditis, mortuus eſt.* Hinc eſt, quod Jonathan Haſmonæus Pontifex deſignatus, Sacram ſeu Archieraticam ſtolam, id eſt, habitum Pontificium indueret Feſto Tabernaculorum, conſecrationis ſuæ ritu uſus; ut videre eſt apud Joſephum lib. XIII cap. v. & 1 Maccab. X, 21. Et, cum Agrippa Rex Pontificatum denuo Jonathæ Anani F, reddere volebat, *ἅπαξ*, inquit ille renuens, *ἐνδῦναι στολισμὸν ἱερὸν ἀρκοῦμαι, mihi ſacrum illum amictum ſemel ſumſiſſe ſatis eſt.* Scilicet, *Sacrum amictum induere*, pro *Pontificem creari*, uſurpabatur ſub Templo ſecundo. Nam ſacrificium, quod in novo Pontifice ſacrando ritus erat tertius, extra Templum fieri nequibat, nec habebatur omnino ſub Templo ſecundo, ut mox oſtendimus, oleum ſacrum ſeu Unctio. Locus eſt Joſephi, lib. XIX. cap. VI. Et Herodes regnum Ebræorum adeptus, Indumenta Pontificia in Antonia turri reperta, ſibi ibi ſuaque in poteſtate detinuit, *πιστεύων δὲ οὐδὲν νεωτερίζειν ἐπ' αὐτῷ τὸν λαὸν, ratus inde populum à rebus novis moliendis contineri*, ut idem Joſephus lib. XVIII. cap. VI. Nimirum ſacri amictus cuſtodia & poteſtas tanta erat habita, ut novi Pontificis creationis juri ea proxima, etiam velut eadem, exiſtimaretur. Unde itidem, poſt Herodem, Romanis & eis, qui ſub hiſce præerant, usque ad Vitellii præſidis ſub Tiberio tempora, ejus poteſtas erat & cuſtodia. Tunc vero ab Imperatore redditum eſt jus illud, idemque poſtea à Claudio Cæſare firmatum Judæis, ita ut à Sacerdotibus, qui tum ſucceſſorem inducerent, utcunque ſuffectum, tum in ſacra peragenda amictum ſacrum, ad morem priſtinum depromerent, cuſtodiretur. Sed quomodo hæc res aliter atque aliter ſe habuerit, enarrat fuſius Joſephus l. XV. c. XIV, l. XVIII. c. VI. & l. XX, c. I. Et de ſolenni veſtiendi ritu exemplum habetur etiam in hiſtoriola illa filiorum Simonis Juſti, Pontificis maximi è Talmudicis in libri ſuperioris cap. VII narrata; quam conſulas. Quin tam ſub Templo ſecundo, quam ſub primo octo veſtes, eodem modo confectas, quo ſub primo, Pontifici tum creato, tum ſacra operanti, induendas fuiſſe ajunt, adeo etiam ut Oraculum

illud

Illud in Rationali Sanctiſſimum, quod, cum Templo primo, in Pontificibus revera volunt deſiiſſe (ut ex capite proximo etiam liquet) imitatione artificioſiſſima ſub ſecundo exhiberetur; tametſi ejusdem nullus alius tunc uſus fuerit, niſi ut in numero indumentorum octonario nullum reperiretur contra fas, figura ſaltem imperfecta, nec Pontifex ullus מחוסר בגדים *cui veſtes deficerent.* Maimonides halach. *Cele hammikdaſch*, cap. X; עשו בבית שני אורים ותומים כדי להשלים שמנה בגדים ואעפ' שלא נשאלין בהן *Sub ſecundo Templo faciebant ſanctiſſimi illius Oraculi figuram, ut ita perfecta redderentur octo indumenta Pontificia; tametſi eam Oraculi figuram nunquam tunc conſulerent.* Tantundem legitur, ex veteribus, apud Moſem Mikotzi præcept. affirmat. CLXXIII. Etiam & ratio redditur, quare Oraculi illa figura in ſecundo Templo non conſuleretur, gemmis Oraculi vetuſtioris ſeu Aharonici omnino deperditis ומפני מה לא היו שואלין בהן מפני שלא היתה שם רוח הקדש וכל כהן שאינו מדבר ברוח הקדש ואין שכינה שורה עליו אין נשאלין בו *Et quanam eſt ratio, cur non conſulere ſolerent illud ſub Templo ſecundo oraculum? Quoniam non adfuit ibi Spiritus Sanctus. Neque enim Sacerdotis alicujus in conſulendo opera adhibenda eſt, qui non ex Spiritu loquitur Sancto & majeſtatis divinæ præſidio.* Et conſulas item Epiphanium in vita Zachariæ Prophetæ. Modus Oraculi vetuſtioris conſulendi deſcribitur, uti & reſponſa dandi, apud Magiſtros jam dictos, unde etiam deſumſere pridem Chriſtiani aliquot res Judaicas tractantes. Vide ea de re V. Cl. Guilielmum Schickardum libello de jure EbræorumRegio. Neque vero Pontifici novo rite ſatis induebantur in initiatione veſtes ſacræ, niſi indutus, qualem diximus, per ſeptem dies continuos iteraretur; tametſi ex indutu unico Pontifex ita legitimus, ut ſacro miniſterio fungi poſſet, conficeretur. Maimonides halach. jam citatis, c.IV. לובש שמנה בגדים ופושטן וחוזר ולובשן למחר ז' ימים יום אחר יום *Induit octo veſtes, easque exuit. Quod ſimiliter facit per ſeptem dies continuos.* Rei hujus origo eſt in Exodi XXIX, 29, & vide Levit. VIII, 33. Subdit vero Maimonides, *ſi ſacra peregerit, antequam toties iteratus fuerit indutus, rem fieri non illegitimam*, ſed עבודתו כשרה הואיל ונתרבה פעם אחת נעשה כהן גדול לכל דבר *Sacrificium ejus rectum eſſe ſeu legitimum, quandoquidem, ex eo quod veſtibus ſacris induebatur, vice unica fiebat Pontifex, adeoque, ut dignitatis ipſius nihil omnino ei deeſſet.* Fiebat nempe Pontifex, quantum veſtitus ſacer ſolus

lus facere potuit. Nam de Unctione, & Sacrificio etiam, mox dicetur. Ritus igitur veſtiendi Pontificis, & ſacra ceremonia per tot dies ſervanda erat; ſed non per tot dies, ut ex ſubſtantia initiationis, quæ etiam unica ex vice haberetur non illegitima. Neque ſollennis hic veſtiendi ritus noctu, ſed die tantum præſtandus; ut Maimonides ibidem.

CAP. IX.

De ungendi Pontificis *ritu*, Figura *ſeu* modo & Tempore. Unctionis ceſſatio. *Diſcrimen hac in re inter* Templum primum *&* ſecundum. *Et de* Initiationis Pontificiæ Sacrificio.

VEſtiendi ritum ſequebatur Unctio. De qua agitur in Exodi XXX, & Levitici VIII. Quibus ex aromatibus conficeretur Oleum Sanctum, explicatur in citato Exodi capite; quinam etiam eodem eſſent ungendi. In ipſa Sacerdotii inſtitutione, qua ſacrati Aharon poſterique ejus, non ſolum ipſe, ſed & filii ejus ungebantur: Idque per ſeptem dies continuos, quemadmodum & ſolenni ritu veſtiebantur, ut liquet in Exodi XXIX, 29 Obiter vero notandum, Phinees in filiis Aharonis, cui ex Eleazaro nepos fuit, non ita Magiſtris cenſeri, ut qui tunc ſive revera ſive juris fictione unctus eſſet; ſed prætermiſſum primo ſingulari, poſtmodum jure ſeu indulto Numinis ei peculiari, Sacerdotii participem factum eſſe. Aharonem nempe & omnes filios ejus ex unctione, quam acceperant ipſi, Sacerdotes factos, uti & poſteros eorum ſine unctione iterata quotquot poſtea nati. Ante vero natum Eleazaro Phinees (quia ante eſt natus) non prius Sacerdotem factum quam, peremtis Zimri & Cozbi, â Numine in Sacerdotium, promiſſo adjecto ſingulari, cooptatum. Numeror. xxv, 12, *erit tam ipſi quam ſemini ſuo pactum Sacerdotii ſempiternum*; ubi Gloſſa, שאף על פי שכבר נתנה כהונה לזרעו של אהרן לא נתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהם שיולידו אחר המשחתן אבל פנחס שנולד קודם לכן ולא נמשח לא בא לכלל כהונה עד כאן *Tametſi antea Sacerdotium conceſſum fuerat ſemini Aharonis, non tamen conceſſum eſt aliis præter Aharonem & filios ejus, qui ungebantur cum eo & poſteris eorum natis poſt unctionem. Ceterum Phinees, qui antea natus erat, nec ungebatur, non omnino Sacerdotii particeps erat ante hoc tempus.* Quod etiam Gemara Babylonia tit. *Zebachim* ibi firmat. Sacerdotes gregarios, qui ſequerentur, minime fuiſſe unctos ajunt; ſed tantum Pontifices & Sacerdotem, quem משוח מלחמה *unctum belli cauſa*

cauſa (ex lege, Deuteron. *20, 2*;] præter Reges ; de quorum Unctione fuſe & docte Guilielmus Schickardus de Jure Regio. Gemara Hieroſolymitana ad tit. Horaijoth, fol. 47. colum. 3; כמנו נמשחו כהנים גדולים ומלכים *Ex eodem oleo ſancto ungere ſolebant Pontifices & Reges*. Ita tamen, ut tametſi Regni hæres, nunquam, niſi ob adverſam factionē, atq; ut diſſidiū inter competitores facilius ſopiretur, ungi ſoleret, hæres nihilominus Pontificatus nunquam non eſſet, cum initiaretur, ungendus. Eadem Gemara ibidem ; מלך בתחילה טעון משיחה מלך בן מלך אין טעון משיחה שנ׳ קום משחהו כי זה היא זה טעון משיחה ואין בניו טעון משיחה אבל כהן גדול בן כהן גדול אפילו עד עשרה דורות טעון משיחה *Rex qui primo conſtituitur, ungendus erat; Regis autem filius qui in regnum ſuccederet, ut is itidem ungeretur, neceſſe non erat. Nam & ſcriptum eſt* (1 Samuel. XVI. 12, de Davidis Unctione) *Surge & unge eum ; ipſe enim eſt. Ipſe ungendus erat. Filii ejus ut ungerentur neceſſe non erat. At vero Pontifex Pontificis filius erat ungendus, uſque in decem generationes.* Id eſt, ex lege, in perpetuum. Et de factione adverſa, quæ in cauſa erat regni hæredes ungendi, ſequitur ibi paulo poſt, אין מושחין את מלכים אלא מפני המחלוקת מפני מה נמשח שלמה מפני מחלוקת של אדוניהו ויואש מפני עתליהו ויהוא מפני יורם *Reges ungi non ſolebant , niſi ob adverſam factionem. Ita unctus eſt Salomon, ob factionem Adoniæ, Joas ob Athaliæ, & Jehu ob Jorami.* Et de hac re tantundem videre licet in Gemara etiam jam dicta ad tit. *Sota* cap. VIII, fol. 22, col. 3, & ad tit. *Siklim* cap. VI, fol. 49, col. 3, atque in Babylonia ad tit. *Ceritboth* cap. 1, fol. 5, & *Vaicra Rabba* paraſh. X, & apud Maimonidem halach. *Cele bammikdaſch*. cap. I. Mikotzi Præcept. affirmat CLXVI, Jarchium, D. Kimchium, & Gerſomidem ad II. Reg. XXII, 30, præter commentarios ad Exodi caput trigeſimum. Ad unctionem autem ſucceſſoris in Pontificatum cujuſlibet ex lege primaria firmandam, adducunt etiam illud Levitici VI, 15, הכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה *Sacerdos unctus in ejus locum faciet eam.* Ubi vulgata, *Sacerdos qui jure patri ſucceſſerit* ; id eſt, Pontifex hæres dignitatis, quem, quoniam uncti nomine in origine deſignatur, ungendum eſſe æque ac Patrem ſtatuebant. Et obſervandum eſt, quod habet Levi Ben Gerſom ad 1, Regum cap. 1. לא הוצרכו למשוח שלמה אלא מפני מחלקת אדוניה כי במשיחת דוד נמשחו כל הקמים תחתיו מזרעו כמו שבמשיחת אהרן ובניו נמשחו כל הבאים אחריהם לחיות כהנים ולזה לא הוצרכו למשוח

אחר כי אם כהן גדול *Neceſſe non erat ut ungeretur Salomon, niſi ob adverſam Adoniæ factionem, quoniam in unctione Davidis univerſi ſucceſſores ſui, qui ex ejus erant ſemine, itidem ungebantur, quemadmodum in unctione Aharonis & filiorum ejus ungebantur eorum poſteri univerſi in Sacerdotes, unde evenit, ut poſtmodum nemo eorum neceſſario eſſet ungendus præter Sacerdotem ſummum.* Nam ex Levitico & Exodo ſatis liquet, ſub initio Sacerdotii Ebraici, non ſolum Aharonem, ſed etiam cunctos filios fuiſſe unctos. In Unctionis autem Pontificis ritu, tria inprimis conſideranda ſunt; Tempus, Figura ſeu modus, & Ceſſatio ejus. Tempus erat idem cum eo, quod veſtiendi ritui præſcriptum eſt. Toties item iteranda erat, ut dictum eſt per ſeptem ſcilicet dies continuos, unctio. Ita tamen ut non minus revera poſt unicam unctionis vicem Pontifex fieret & legitima peragere ſacra poſſet, quam ubi unica duntaxat vice ſacris veſtibus indueretur. Nec noctu ſed die tantum ungendus erat. Quæ omnia habes in locis, de veſtitus tempore, ſupra memoratis. Figura autem ſeu modus unctionis, ita plerunque deſcribitur, ut Andræanæ (ut vocant) Crucis figuram olei ductu in fronte ejus ſeu inter oculos exprimi ſolitam eſſe merito ſatis autumemus. Fuſo ſcilicet ſuper caput oleo (juxta illud, quod à Moſe Aharonem ungente fit in Levitici VIII, 12] digito ungentis, ajunt, in medio, qui oculos ſeu palpebras interjacet loco, ſolenne fuiſſe figuram τοῦ *chi* Græcorum ſeu χ ex oleo ibi diducto confici. Sed & antequam Tiara imponeretur, fuſum in caput oleum volunt nonnulli, ut Abenezra ad Exo. XXXIX; aliis, in verticem, poſtquam imponeretur ea, plicaturæ figura locum præbente, oleum, tradentibus, eſſe fuſum, ut Ben Nachman, qua de re vide ſis Abarbinel in *Piruſh Torah* fol. 202. Certe in caput ita fuſum eſſe, ut in barbam deſcenderet, liquet ex Pſal. CXXXIII, 2. Mikotzi autem, præcepto paulo ante indicato; תנו רבנן כיצד מושחין את המלכים כמין נזר והכהנים בתחילה מוצק לו שמן על ראשו ואחר כך נותן שמן בין ריסי עיניו ומוסך באצבעו מזה לזה עד שהוא כמין כי יווני *Traditur à Rabbinis, ungi Reges in figuram Coronæ; Pontificibus vero primum ſuper caput oleum fundi, dein oleum inter ſupercilia poſitum digito ungentis ita in utramque partem diduci, ut figura χι Græcorum fiat.* Et Obadias Bartenorius ad tit. *Ceritboth* cap. 1, משיחת הכהנים היא שיוצקים מן השמן על ראשו ומושחים בין גבות עיניו כמין כי יוונית ומשיחת המלכים כמין נזר *Unctio Pontificum ita fiebat, ut fuſo ſuper caput oleo, inter ſupercilia, ungerentur figura χι Græcorum; Reges vero Coronæ figura*

Digitized by Google

gura ungi ſolebāt. Ita etiā diſerte Maimonides halach. *Cele bammikdaſch* c.1, & Gemara Babylonia tit. *Coritoth* c.1.f.5. Quin & Salomō Jarchius ad Exodi xxix, 7, ubi Unctio Capitis præcipitur, אף משיחה זו כמין כי *etiā*, inquit, *& hac Unctio erat in figuram Chi*; qui locus plane retroſpicit ad id, quod adnotat in comma ſecundū ejuſdem capitis, ubi de laganis oleo unctis verba fiunt; de quibus ille, אחר אפייתן מושחין כמין כף כי יונית שהיא עשויה כנון שלנו *poſtquam cocta fuerint, ungebant in figuram Chi caph Græcorum, quæ formatur ut noſtrum Nun.* Editionibus nonnullis, non כי כף *Chi Caph*, ſed כי כ׳ *Chi C* [quod parum diſcrepat) tantum exaratur; adeo ut ita non χι Græcorum, ſed *κάππα*, quo τῷ *Caph* reſpondet, figura fuerit Unctione ex ejus ſententia formanda; niſi & ipſe ſibi adverſaretur, dum τῷ Nun Ebræorum ſimilem eſſe literam, quam intelligit, expreſſim adjecit. Certe in ſcriptione Biblica ſeu quadrata, uti appellant, nullum eſt *Nun*, quod ſive τῷ χ, ſive τῷ κ Græcorum, ſive elementi alicujus aliis in linguis, quantum ſcimus, reperti, & eorum alterutri reſpondentis, ſimilitudinem gerit. Sed in Rabbinica ſcriptionis formula, ipſum Nun angulis, quos in Biblica & vetuſtiori ſemper habet, carens, atque inſtar ſive ſemicirculi ſive circuli arcus minoris ad hunc modum,) ſe exhibens, Latinorum C, quod pro Græcorum Cappa ſubſtitui ſolet, retro verſum imitatur, atque à figura illa, quam כי יונית ſeu *Chi Græcanicam* appellant, maxime recedit. Sed interea mirum eſt, tam *Chi* quam *Caph* ita ſimul à Jarchio memorari altero in loco, altero vero tantum Chi. Et merito ſuſpicandum eſſet illud, quod de Caph & Nun inſeritur interpolantis alicujus gloſſema fuiſſe, niſi & aliorum etiam, qui inter Ebræos celeberrimi fuere, eandem fuiſſe ſententiam comperiremus. Iſaac Abarbinel in *Piruſh Torah* fol. 202. כבר זכרו חז״ל שהכהנים הגדולים היו מושחין על ראשם מיעט מהראש ועושין כמין כף יונית כמו שקבלו חז״ל מן הנביאים שראו המשיחות ההמה בעיניהם ואומר אני שהיה כף יונית לרמוז שהוא אשר בחר השם לכהן כי הכף היא ראשונה לאותיות כהן והיה מורה זה על כהונתו כמו שהנזר היה מורה על המלכות *Memoriæ olim proditum eſt à Sapientibus, piæ memoriæ, Pontifices ita ungi ſolere, ut exigua capitis parte inuncta, figura eis fuerit τῷ Caph Græcanici, quemadmodum ipſi piæ memoriæ Sapientes acceperunt à Prophetis, qui hujuſmodi Unctionis oculati fuere teſtes. Atque ex mea quidem ſententia, Caph Græcanicum adhibebatur, ut indicaretur eo, unctum fuiſſe à Numine in Pontificem electum. Etenim Caph eſt primum elementum τῷ* כהן *Cohen,* quod

quod Pontificem ſonat. Atq; ita fuerit inſigne dignitatis Pontificiæ, ut corona eſt Regia. Sed nugæ ſunt in ratione ejus perquam ridiculæ. Nam Caph ſeu Cappa Græcanicum primo τῷ כהן elemento eſt diſſimilimũ. Et, ſi figura ejuſmodi eſſet, ut primum τῷ כהן elementum præ ſe ferret, quamobrem, imo qui fieri cum ratione potuit, ut è Græcia peteretur ad Ebraicum vocabulum denotandum? Vide item Davidem Kimchium ad Pſalm. cxxxiii. Apud Maimonidem, loco jam ante citato, ipſa figura locum habuit. Sed in impreſſis omittitur, ſpatiolo, quod occupare ea debuit, relicto. Sed quod de Unctione diximus, ad Templi primi ævum tantum attinere ajunt. Neque ſub Secundo Unctionis uſum aliquem omnino fuiſſe. Etenim cum ex interdicto divino in Exodi xxx, 33, nefas eſſet oleum aliud præter illud ipſum, quod tum ex præſcripto conficiebatur, componere, nec ſub Templum ſecundũ primarii illius quidquam omnino remaneret, ſaltem non reperiretur, ſine quo unctionem ſacram peragi aliquam plane nolebant; ſequebatur, ut Pontifex, qui antea tam מרובה משיחה *inſignis unctione* quam מרובה בגדים *veſtibus* ſeu *indumentis ſacris inſignis* erat, jam veſtibus tantummodo, præter ſacrificium, initiaretur, nec aliquis omnino haberetur unctionis ſacræ uſus. Atq;, ob rei neceſſitatem, non minorem ita ſolenni ritu veſtito ſine unctione dignitatem ajunt acceſſiſſe, quam ſeculis anterioribus tam uncto quam veſtito. Maimonides halach. *Cele hammikdaſh* cap. I, בבית שני שלא היה שם שמן המשחה היה כהן גרול מתרבה בלבישת בגרים בלבר שהיה רובש בגרי כהונה גרולה *ſub templo ſecundo, quoniam nullum erat Unctionis oleum, Pontifex veſtium indutu initiabatur, adeo ut tantum Pontificiis indumentis veſtiretur,* minime vero ungeretur. Idem paſſim apud Magiſtros occurrit, maxime locis de unctione laudatis. Et de Olei Sancti ſub Templo ſecundo defectu, expreſſim Gemara Hieroſolymitana ad tit. *Maccoth.* cap. II, fol. 32, col. I, אילו ה׳ רברים שחסר מקרש אחרון ממקרש ראשון אש ארון אורים ותומים שמן המשחה ורוח הקודש *Quinque hæ res defuere in Templo ſecundo, quas primum habuit. Ignis* (cœleſtis) *Arca, Urim & Thummim, Oleum Unctionis, & Spiritus Sanctus.* Unde & emendandus eſt locus alter ejuſdem Gemaræ ad tit. *Horaÿoth* cap. III, fol. 47, col. 3, ubi enumeratio ad hunc modum fit; אש וארון ואירים ותומים ושמן הקורש, *Ignis, & Arca, & Urim, & Thummim, & Oleum Sanctum.* Legendum proculdubio, ושמן המשחה ורוח הקורש *& Oleum Unctionis & Spiritus Sanctus.* Neque ad hanc de Unctionis defectu rem, aliud volunt illi, quibus ali-

ter

ter recenſentur res, quæ ſub Templo ſecundo defuere. In Gemara Babylonia ad tit. *Joma* cap. 1. numerus retinetur quinarius. Sed Olei nomen in eo locum non habet, ארון ואורים ותומים ואש העליונה שכינה ורוח הקדש *Arca*, *& Vrim*, *& Thummim*, *& Ignis Cæleſtis*, *& Majeſtas Divina*, *& Spiritus Sanctus*. De quibus item vide ſis Jarchium & David Kimchium ad caput primũ Haggæi. Quod autẽ de Sanctiſſimo illo oraculo, Urim & Thummim vulgo dicto, heic habent, ſatis dignoſcitur ex eis, quæ de Rationali, in quo oraculum illud ſitum eſt, capite ſuperiori monuimus. Etiam & de Igne vide, ſi placet, II. Maccabæorum cap. 1 19. II, 4. Ex eo autem quod Arca fœderis in altera hac recenſione memoratur, includitur item Oleum Sanctum, quod in ea ſervari ſolitum, cum eadem eſſe deperditum ſcribunt. Atq; hinc ſane dijudicandum eſt, quam vera ſit veterum aliquot ſententia, qui legitimæ unctionis, tam qua Pontificiæ quam qua Regiæ, in Haſmonæorum exceſſu finem collocant; neq; eos unctos fuiſſe dubitant. Nam non ſolum, ut uno tradunt Ebræi ore, Oleum Sanctum atq; uſus unctionis in Templo ſecundo omnimodo defuere, verum etiam tritum eſt illud & aliquoties in locis è Gemara Hieroſolymitana ſupra citatis repetitum, אין מושחים מלכים כהנים *non ungebant in Reges eos, qui fuere Sacerdotes.* Quo dicto etiam Haſmonæos ſignantius negatur unctos fuiſſe. Quod vero attinet ad Unctionem Regiam, eam non neceſſario oleo illo Sancto à Moſe primum confecto fieri debere conſentiunt. Nam & à Joſia Rege abſconditum illud ajunt nec poſtea repertum; unde Jehojakim Regem unctum fuiſſe balſamo. Sic Gemara Hieroſolymitana in locis ſupra de Unctione citatis. At vero Pontifices, alio ungi oleo, præter ipſum quod Moſes confecit, ex ipſo præſcripto ſacro non omnino debuiſſe volunt. Nec ſane aut Regiæ aut Pontificiæ ſub Templo ſecundo Unctionis veſtigium aliquod exhibent. Quemadmodum autem ſub Templo ſecundo Unctio Pontificalis nulla erat, ita etiam nec ſub primo fuit perpetua. Nam 50 aut circiter ante primi excidium annis abſconditum fuiſſe oleum Sanctum (ſub Joſia ſcilicet] nec poſtea repertum volunt. Gloſſa Talmudica ad tit. Megilla cap. 1. fol. 9. b, מרובה בגדים כהנים ששימשו בבית שני ואף בבית ראשון מימות יאשיהו ואילך שנגנז צלוחית של שמן המשחה *Veſtitu inſignes ſunt Pontifices ſecundi Templi, etiam & primi à tempore Joſiæ & deinceps. Quoniam Vaſculum Olei Sancti abſconditum eſt.* Pontifici rite ſub Templo primo veſtito & uncto, &, ſub ſecundo veſtito juxta ea quæ dicta ſunt, Sacrificium ſingulare, ſi patrios

 mores

mores ad amuſſim obſervaret, peragendum erat, quo initiatio ejus omnino compleretur. Quali item Sacrificio Sacerdos gregarius quilibet etiam initiandus erat. Idque ex Lege ſacra Levitic. vi, 20. *Hæc eſt oblatio Aaron & filiorum ejus, quam offerre debent Domino in die Unctionis ejus. Decimam partem Ephi offerent ſimilæ pro Sacrificio jugi. Dimidiam partem mane, dimidiam veſpere, quæ in ſartagine oleo conſperſa frigetur. Offeret autem frictam in odorem ſuaviſſimum Domino. Et Sacerdos, qui loco ejus unctus fuerit* [vulgata, qui jure patri ſucceſſerit) *faciet idem. Perpetuum ſtatutum eſt Domini. Tota incendetur.* Ex hac Lege, ſi quis Sacerdos gregarius nondum eo nomine initiatus, in Pontificatum evehendus eſſet, primo Sacrificium heic præſcriptum gregarii Sacerdotis nomine peragebat, dein ſecundum nomine Pontificis. At vero ſi aut Sacerdos aut Pontifex initiationis Sacrificium hoc prætermitteret, atque alia muneri ſuo propria ſacra adgrederetur, non hinc fiebat, quo minus miniſterium, quod præſtaret, ex ſe legitimũ, id eſt non profanum, haberetur. Sed עבודתו כשרה *Sacrum ejus* hac in ſpecie, *miniſterium, rectum* ſeu *legitimum* cenſebatur, ut docet Maimonides halach. *Cele hammikdaſch.* cap. V.

CAP. X.

De Poteſtate Forenſi, *ſeu* Jurisdictione, *cujus autoritate, de rebus jam explicatis, ubi controverſia oriretur, erat decernendum.*

Ex iis, quæ hactenus de Qualitate Perſonæ, quæ jure ſucceſſionis ad Pontificatum erat admittenda, & de conſecrandi Ritibus enarrata ſunt, nemo non videt crebras difficultates oriri potuiſſe, nec ſine poteſtate Forenſi ſeu Jurisdictione, quæ cum imperio præeſſet, commode decernendas. Quot enim de Natalibus, parentum nuptiis, Ætate, Corporis vitiis, Animi vitæq; erroribus, exiſtimationis labe, rituum initiandi præſtatione (quorum omnium in ſucceſſione legitima ratio habenda] controverſiæ naſci potuere? Habuere igitur hæc Forum ſuum, idq; auguſtum & ampliſſimum, quo, pro more patrio, quæſtiones ejuſmodi omnimodæ deciderentur. Forum erat celeberrimum illud Tribunal LXXI. virorum, ſeu Conſeſſus Magnus Hieroſolymitanus, quem סנהדרין הגדולה *Synedrium Magnum* & בית דין הגדול *domum Judicii magnam* vocitant, cujus autoritas & jurisdictio in rebus graviſſimi apud Ebræos momenti ſemper eminebat, etiã à Moſis tempore, quo inſtitutum eſt; quod & ſuo loco fuſius & data ſigillatim opera diſpicimus. Quod ad qualitatem perſonæ heic diſcernendam attinet, locus eſt egre-

egregius in Miſna, tit. *Middoth* cap. V, ubi docetur, Præſides, Judices ac aſſeſſores hujus fori de vitiis ſeu inquinamentis, quæ functione ſacra quempiam ex genere Sacerdotali arcerent, jure ſolenni cognoviſſe; atq; arcendos veſtibus nigris; admittendos, ſeu legitimos, albis, in diſtinctionem, ſtatim induendos fuiſſe. Verba ſunt, לשכת הגזית שם היתה סנהדרין גדולה של ישראל יושבת ודנה את הכהונה וכהן שנמצא בו פסול לובש שחורין ומתעטף שחורין ויוצא והולך לו ושלא ימצא בו פסול לובש לבנים ומתעטף לבנים נכנס ומשמש עם אחיו הכהנים *In conclavi caſi Lapidu* ſeu *quadratarii opere inſigni, ſedes habuit Conſeſſus Magnꝰ Iſraeliticus, & judicabat Sacerdotes. Sacerdos autem, in quo reperiebatur vitiū, veſtes induebat nigras, quibꝰ amictus & egreſſus abibat. Cui vero vitium non erat, veſtes induebat albas, quibus amictus ingrediebatur* (in Templū] *& Sacro miniſterio fungebatur cum fratribus ſuis Sacerdotibus.* Et Maimonides halach. *Biath bammikdaſch*, cap. vi. בית דין חגדול היו יושבין בלשכת הגזית ועיקר מעשהם התדיר שהיו יושבין ודנין את כהונה ובודקין הכהונה ביוחסין ובמומין כל כהן שנמצא פסול בייחסו לובש שחורים ומתעטף שחורים ויוצא מן העזרה וכל מי שנמצא שלם וכשר לובש לבנים ונכנס ומשמש עם אחיו הכהנים מי שנמצא כשר בייחסו ונמצא בו מום יושב בלשכת העצים ומתלע עצים למערכה וחולק בקדשים עם אנשי בית אב שלו ואוכל שנאמר לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל *Conſeſſus magnus ſedes habet in conclavi lapideo. Nobilior vero juriſdictionis eorum pars eſt, quod ſedent & judicant de genere Sacerdotali, & diſquirunt de Natalibus Sacerdotum, & de vitiis eorum. Sacerdos, quicunque reperitur Natalibus inquinatus, induit veſtes nigras, quibus amictus egreditur ex atrio. Quicunque vero reperitur perfectus & legitimus, induit veſtes albas, quibus itidem amictus ingreditur & Sacro fungitur miniſterio cum fratribus ſuis Sacerdotibus. At vero ſi quis repertus fuerit natalibus perfectus & legitimus, aliquo tamen alio vitio inquinatus, is locum ſeu munus habebat in conclavi Lignorum, ubi in ſtrues ligna diſcinderet, & partem haberet rerum Sacrarum cum ſua familia ceteris, ut conviva; ſecundum illud quod ſcriptum eſt* (Levit. xxi, 22. de corpore vitiato,) *Panem Dei ſui, de Sanctis Sanctorum & de Sanctis comedat.* Nam qui à natalibus profani fuere, etiam hiſce, non ſolum functione, arcebantur. Cum autem ſolennis ejuſmodi de Natalibus aliisq; Sacerdotalis generis vitiis diſquiſitio fiebat, ſi nullum reperiretur impedimentum, quo minus univerſi, qui ea vice in examen venerant [& univerſos per ætatem functioni idoneos ſimul veniſſe in examen, vix eſt ut dubitemus

Digitized by Google

mus] ad ſacra miniſteria ut integri ac legitimi admitti deberent, indicta, eo nomine, Panegyri ac feſto celebrato, ad hanc verborum formulam Deum O. M. Laudibus efferebant, ברוך המקום ברוך הוא שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן וברוך הוא שבחר באהרן ובבניו לעמוד לשרת לפני ה׳ בבית קדשי הקדשים *Benedicatur Deus ille benedicendus, quod non reperitur vitium in Aharonis ſemine. Benedicatur ille, qui elegit Aharonem ejuſque filios, ut aſtarent ad miniſterium coram Domino in domo Sanctiſſima.* Sic habetur in Miſnæ loco jam ſupra memorato. Quicquid demum ad Pontificis ſucceſſionẽ ſpectare potuerit, ex autoritate Conſeſſus hujus (accedente itidem ſemper Regia, quoties Regibus etiam gubernabantur Ebræi, & res ipſa poſcebat) ita pependiſſe videtur, ut ſine ea ſucceſſio legitima neutiquam ſatis ex jure ordinario haberetur. Maimonides halach. Cele hammikdaſch cap. IV; אין מעמידין כהן גדול אלא בית דין של ע״א *Non conſtituere ſolebant Pontificem alij præter ipſum Conſeſſum* LXXI *virorum.* Quin & apud Joſephum lib. XX, cap. VIII. exemplum eſt ſingulare, quod Regiam ſimul & Conſeſſus magni in rebus ſacris, etiam cum alieno Judæi ſubeſſent imperio, autoritatem exhibet. Levitæ aliquot, quorum miniſterium præcipuum erat hymnos in Templo canere, adito Rege Agrippa πείθουσι τὸν βασιλέα καθίσαντα Συνέδριον, φορεῖν αὐτοῖς ἐπίσης τοῖς ἱερεῦσι ἐπιτρέψαι λινῆν στολήν, *induxerunt eum precibus ut, habito Synedrio, ſeu Conſeſſu, decerneret eis uſum ſtolæ lineæ, quemadmodum ea Sacerdotibus in uſu fuit,* Et paulo poſt, ὁ βασιλεὺς μετὰ γνώμης τῶν εἰς τὸ Συνέδριον ἐποιχομένων συνεχώρησε τοῖς ὑμνῳδοῖς ἀποθεμένους τὴν προτέραν ἐσθῆτα φορεῖν λινῆν οἵαν ἠθέλησαν. *Rex, adhibita etiam ſententia eorum, qui in Synedrio locum habebant, permiſit hymnodis, ut depoſi[t]a priore habitu, lineum, pro arbitratu, ſumerent.* Id genus alia ibi ſic indulta occurrunt, tametſi πάντα ἐναντία τοῖς πατρίοις, *omnia adverſus patrios mores,* ut monet ibi idem Joſephus. Etiam & adverſus jus patriũ, ſive Romanis ſive Syris ibi rerum potitis, in Pontificum ſucceſſione, plurima commiſſa fuiſſe, ſatis ex eis, quæ diximus, fit manifeſtum. Neque cum dominantium libidine & peſſimis ambientium artibus, Jura ſeu legitima locum ſuum retinere ſatis quibant. At vero, dum ſui juris erant Ebræi, legitima omnino potuit eſſe & ſæpius proculdubio etiã erat ſive Succeſſio Pontificis, ſive Rejectio aut Depulſio; quæ tamen, abſq; Natalium, Corporis, Animi, Morumq; habitudine, rite juxta ea, quæ ex eorum commentariis depromſimus perpenſa, non ſine injuria fieri merito videatur.

Gratia & Gloria Deo Salvatori.

Digitized by Google

INDEX.

A.

Abba explicatum 19. 20.
Abiatharis & Zadoci in Pontif. conjunctio 117.
Alcimus Pontifex 147.

B.

Baptiſmus Proſelytorum ap. Hebr. 93. & ſeqq. Ejus imitamenta ap. Gentiles 96.
Nuptiæ *Boaſi* & Ruthæ 52. Non ſpectant ad legem de fratria ducenda 53.
Libera *Bonorum* alienatio ejuſque temperamenta 81. Reſtitutio bonorum in Jubilæo 81. Ad ſucceſſiones extendi non poterat, ibid.

C.

Caiphas Pontifex Max. quis 160. 166. Qua ratione jungatur Hannæ 167. & ſeqq.
Cheder Muhamedanorum an Elias Propheta? 111.
De partium inter *Cohæredes*, ſi minores ſint alii, alii majores, diſtributione 38.
Concubinæ pro uxoribus habitæ 28.
Cyclus Hieraticus 105. & ſeqq.

D.

Dos, Jus *Dotale* 6.

E.

Ephemeria familiarum Pontificalium 105.
De *exhæredatione* liberorum ſeu fratrum 78.
Eleazaridarum in Pontif. Succeſſio 108. 123. Reſtitutio 123. & ſeqq. Series 110. 124.

F.

De *Familiâ* inter filios erciſcunda 28. De *Familia* inter filias erciſcunda 31.
Alimenta *Filiabus* præſtanda, ubi hæredes ipſi non ſunt 33. Caſus quo Filiæ filiis prælatæ in hæreditate 33. De præſtanda Filiabus ſingulis ex paternis bonis parte decima, aliave ubi filiis in hæreditatem integram ſuccedentibus nihil ad filias jure ſucceſſionis aliter tranſmitteretur 36.
De *Zelophchadi* filiarum portionibus hæreditariis 72.
Filii in ſucceſſionibus filiabus potiores ap. Hebr. 3. Ap. Mahumedanos 4. Ap. alias Gentes 5.
Succeſſio Fiſci 86. & ſeqq.
Forum Sacri ordinis ap. Heb. 246.
Fratres uterini ap. Hebr. non cenſiti pro fratribus 49.

G.

Quid *Generis* Pontificalis ſeu ἀρχιερατικοῦ & Sacerdotalis ſeu ἱερατικοῦ nomine intelligendum 149.
S. Georgius an à Turcis colatur 111.

H.

Hannas Pontifex Max. quis 160. 166.
Haſmonæorum à Juda Maccabæo ad Ananelum Pontificatus 151.
De *Hæredibus* aliter inſtituendis ac Jus commune exigebat 79.

I.

Idololatra non erat capax Sacerdotii Hebræorum 233.
De *Jephthæ* patrimonio à fratribus ejecto 15. 16. De voto Jephthæ nonnulla 110.

Johan-

Johannes Damaſcenus cur Manſer vocatus 3.
Joſephus B. Mariæ Maritus, cur utriuſque Jacobi & Heli in Geneal. Chriſt. Filius dicatur? 50. Locus Epiphanii de conjugio ejus explicatus 61.
Flavii Joſephi ſubleſta fides in rebus Judaicis 54.
Ithamaridarum in Pontificatu Succeſſio & ſeries 113, 110.

L.

Liberi naturales è concubinâ hæreditatis capaces erant 9. Liberi adoptivi 17. 18.

M.

Mamzer explicatum 12. 13.
Succeſſio *Mariti* in bona uxoris 55. Ejus exempla 58.
Mater & cognatio materna à ſucceſſione excluſa 40. & ſeqq
Qua lege *Mephiboſetho* Jonathanis filio bona adempta 89.
Caſus, quo *Mortui* ſucceſſa ère vivis 68.

N.

Nabothi vinea cur Fiſco ceſſerit? 87.
Nicodemi colloquium cum Chriſto illuſtratum 91.

O.

Orbis terrarum diſtributio à Noacho facta, 81.

P.

Duodecim *Patriarcharum* teſtamenti examen 82. 83.
Bona *Perduellionis* reorum Fiſco ceſsêre 86.
Phineas Eleazari filius Pontificatu abdicatus 109. Creditus ipſe Elias Propheta fuiſſe 121.
Pileus Sacerdotalis 229. & ſeqq.
Binæ familiæ *Pontificales* ap. Hebr. 105. Ambarum Succeſſio & ſeries 108. 123. De Genere Pontificali 149. Pontifices Max. à Joſua Filio Joſedech uſque ad Lyſimachum 140. Pontifices Max. Haſmonæorum 151. Pontifices Max. ab Ananelo uſque ad excidium templi ſecundi 159. An bini Pontifices Max. ſimul fuerint 169. Annuæ eorundem permutatio 168. Pontifices M. cur Veteribus credantur ſimul Reges Hebr. fuiſſe 180. & ſeqq. Pontifici Max. non licebat eſſe, niſi ex ſtirpe Aaronica oriundo 186. Pontifex Secundarius 188.
De prærogativâ *Primogeniti* 22. 23. Qualium bonorum ſors debita 25. Quales nati pro primogenitis habiti 26 27. Primogenitorum diſcrimen ratione hæreditatis & ratione Sanctitudinis & redemptionis 27.
De *Proſelytorum* bonis ac hæredibus Jura ſingularia 90. Proſelyti poſt regenerationem priſtinos Natales & conſanguinitatem exuebant 93.
Pubertatis utriuſque ſexus ſigna 34.

R.

Cur ap. Veteres *Regni* & Pontificatus Hebræorum perpetua conjunctio occurrat 180.
Repræſentatio parentum à liberis 2.

S.

Sacerdotium duplex ap. Hebr. 100. De genere Sacerdotali 149.
Natalium inquinamenta, quibus arcebantur à functione *Sacerdotali* 190. Flav. Joſephus de Sacerdotū & Natalibus & conjugiis explicatus 197. De natalibus dubiis Sacerdotum 202. De ætate miniſterio Sacerdotali idonea 204. De ſucceſſione, ubi hæres adhuc impubes 205. Vitia corporalia functionem Sacerdotalem

Digitized by Google